

Vol. 1

no. 13

Вакар

very

5200

K91
K53

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

КНИГА ЗАКАРПАТТЯ

Анотований каталог видань
2005 року

(З фондів Закарпатської обласної
універсальної наукової бібліотеки)

Річник IV

Перевірено
20.08.06

Перевірено
20.08.06

Ужгород • Видавництво В. Падяка • 2006

УДК 015
ББК 92
К53

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану продукцію, які протягом 2005 року вийшли з друку на Закарпатті. До кожної анотації додається репродукція обкладинки анотованої книги.

Каталог формується з надходжень обов'язкових примірників видань до ЗОУНБ – центральної книгозбірні регіону.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

Укладач:

Л.О.Ільченко

Науковий редактор

В.І.Падяк,

кандидат філологічних наук

Добір літератури угорською мовою

І.М.Горват

Відповідальна за випуск

Л.З.Григаш

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА М. УЖГОРОД
ПР. СВОБОДИ, 16, 88018

© ЗОУНБ, 2006;

© Л.Ільченко, укладання, 2006;

© В.Падяк, вступ, прилога, 2006;

© Видавництво В.Падяка, ідея обкладинки, оригінал-макет, 2003;

© Видавництво В.Падяка, 2006.

ISBN 966-7838-94-3

Регіональна книга – справа державна і... тендітна

Це добре, коли визнання приходить ще „за життя”. Нехай і скромне. Як от у вигляді результатів всеукраїнського огляду-конкурсу краєзнавчих видань, оголошеного Державною історичною бібліотекою України. Участь у ньому взяли всі регіональні бібліотеки в державі. У номінації „Кращий інформаційний посібник” перше місце (!) посів наш анотований каталог видань „Книга Закарпаття...”. То ж є добра нагода привітати з перемогою та вседержавним визнанням усіх, хто докладає зусиль до того, щоб видання „Книга Закарпаття...” було візитною карткою духовно багатого Закарпаття. А ще побажати бібліографічного довголіття та всеоб’ємності. Тобто, щоб видавництва, всі без винятку, своєчасно (та добровільно!) надсилали до ЗОУНБ сигнальні примірники видань, адже від цього залежить і оперативність виходу нашого видання у світ, і його наповнюваність новинками, про які слід інформувати читацький загал Закарпаття та, як це модно сьогодні говорити, читачів близького та далекого зарубіжжя.

А це може у перспективі обернутися прибутками самих видавництв, чий „інтелектуальний товар” замовлять бібліотеки та читачі, навчальні заклади та книгарні з-за меж області. Це також є доброю рекламою майстровитості наших друкарів, яких в області є кілька десятків і які часто страждають через відсутність чіткої регіональної видавничої стратегії, коли дорогі та великі замовлення (а з ними й кошти!) „втікають” у сусідні області (ба навіть за кордон!), позбавляючи місцевого друкаря можливості нарощувати темпи книжкового виробництва, вдосконалювати поліграфічну базу сучасним обладнанням і, відповідно, впливати на якість продукції, задовольняючи найвибагливіший попит видавця.

Та й загальний стан видавничої справи на Закарпатті не налаштовує на оптимізм. Практично, сьогодні в області немає жодного фінансово незалежного видавництва, яке б на власний розсуд формувало свій видавничий план, складаючи угоди з авторами цікавих творів та

замовляючи у них потрібні на ринку книги. Ясна річ, інвестуючи при цьому кошти у такий проект, забезпечуючи автору великий тираж і виводячи таким чином закарпатського автора на загальнодержавні книжкові орбіти. Цього у нас немає і, здається, ближчим часом не передбачається. Тому що важко уявити, щоб видавець сьогодні наважився взяти в банку позичку під десятитисячний тираж книги (який ще й треба на якісь кошти розрекламувати), не ризикуючи при цьому „прогоріти”. А вже книжку в Україні продати надзвичайно важко. Тим більше — книгу з умовною позначкою „регіональне видання”. З продажем такого закарпатського інтелектуального продукту (а це — лєвова частка книжкової продукції нашої області!) проблеми збільшуються трикратно. Такі книги мають попит переважно у середовищі місцевого читача, тому на загальноукраїнському книжковому ринкові їх важко реалізовувати. Регіон є найменш населеним у порівнянні з іншими областями України, тому тиражі книг завжди будуть незначними. При малих тиражах, відповідно, собівартість книги завжди висока, а книги у твердих палітурках — захмарна розкіш!

Наскільки важко сьогодні в Україні розповсюджувати регіональні видання, автор цих слів переконався на власному досвіді. Поставивши собі за мету особисто відвідати книгарні обласних міст України та запропонувати їм продукцію Закарпаття, він відвідав ряд областей від Полтави до Львова. Переважна більшість книжкових магазинів України, насичених продукцією російського виробника, до книг закарпатського видавця не виявила ніякого інтересу. А центральні книгарні Києва на підставі три-шестимісячного досвіду продажу закарпатських книг від подальшої співпраці відмовилися. Що ж, тут не може бути ніяких претензій до книгарень — вони й самі ледь животіють, поставлені в умови високих ставок орендної плати, падіння престижу читання та купівельної спроможності саме інтелектуального купця. Уже не кажучи про відсутність у таких книгарнях комп'ютерної техніки, доступу до Інтернету, а відтак і доступу до сайтів видавництва, які намагаються хоча б у такий спосіб рекламувати свою книжкову продукцію.

А з'явилося на Закарпатті минулого року не менше як 215 назв книг, брошур та книжкових періодичних видань. Ця статистика формується на підставі „обов'язкових” примірників, що надходили

минулого року до ЗОУНБ. Ясна річ, похибка у кілька відсотків не просто можлива, але й закономірна. Вона пов'язана з тим, що окремі видавці несвоєчасно (протягом 2 місяців) здають свої нові видання до центральної бібліотеки краю. Ці цифри можна порівняти з досягненнями у попередні роки. У 2003 році на Закарпатті вийшли з друку 282 видання; у 2004 році (за вточненими підрахунками) — 260 видань.

Якщо говорити про долю кожного видавництва, то у верхній частині рейтингової таблиці спостерігається така послідовність:

- „Видавництво В.Падяка” — 24 видання;
- „Гражда” — 19 видань;
- „Ліра” — 17 видань;
- „Мистецька Лінія” — 12 видань;
- „Патент” — 12 видань;
- „Карпатська вежа” — 12 видань;
- „Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації” — 12 видань;
- „Карпати” — 11 видань;
- „Закарпаття” — 9 видань.

Добре, що у суспільстві сьогодні (у т.ч. у сфері оподаткування) вже є розуміння того, що не можна ставити знак тотожності між такими продуктами як „хліб”, „ковбаса”, з одного боку, й „книга”, з іншого.

Сумно, що наше суспільство застрягло десь на проміжку між „небом” і „землею”, й ніяк не рушить з місця. З одного боку, „небесні” мрії про загальнодержавну підтримку книги обертаються на практиці банальними чергами до заступників голів облдержадміністрацій... у пошуках фортуни. А кошти ці (як не крути!) на всіх не діляться. Та й ніякого принципу прозорості у їх розподілі не проглядається. Та й чи всі гідні того „суспільно важливі” рукописи одержали держдопомогу, або ж у черзі одні й ті ж обличчя? Натомість, „земне” бачення проблеми, з другого боку, полягає у повній відсутності державного регулювання, але при цьому (в ідеалі!) існує ціла система недержавних грантів та фондів, а до того — держава формує ідеологію меценатства, коли підприємцю вигідно частину прибутку віддавати не у фонди оподаткування, а вкладати безпосередньо у конкретні твори мистецтва та культури, творчі колективи чи культурно-спортивні

міроприємства тощо. За таких умов „державні” видавництва (а разом із ними й державні структури, чиї потреби задовольняють ці видавництва) мали б щезнути, як анахронізм віджитого „соціалістичного” способу розподілу суспільних благ.

Впроваджуючи політику підтримки „окремих” видавничих проєктів, українська влада на місцях сьогодні надає „медвежу послугу” видавничій справі в цілому в Україні. По-перше, ці дотації мізерні й здатні лише „консервувати” регіональний інтелектуальний продукт, чи, власне, якусь його частку, адже тиражі в 300 чи 500 примірників майже ніякого впливу на більш як сорокамільйонне суспільство не мають. Така політика нагадує процес латання дірок. По-друге, цей „продукт”, не осмислений критично, не підтверджений суспільством як твір справді талановитий, видатний чи навіть визначний, має ефект зворотньої дії. В умовах, коли „сірість” проявляє неймовірну спритність, усе талановите поруч — гине або роками не може пробитися до читача. По-третє, практика позаконкурсно́ї підтримки формує категорію тих видавців, хто здатен існувати лише в умовах наближення до держрозподільника. По-четверте, книга, „підтримувана” за „державні” кошти, не може бути (за умов українського законодавства) джерелом отримання прибутку. Іншими словами, вона не може „легально” потрапити у продаж, тому при певному дефіциті (!) такої книги на ринкові вона адміністративно, як у старі радянські часи, розподіляється по школах та бібліотеках. Підсумовуючи вищевикладене, шукаєш відповідь на одне запитання: на ці „граблі” наступали всі попередні облдержадміністрації. Чи зробить правильні висновки з цього негативного досвіду з користю для суспільства сьогоднішня влада на Закарпатті?

Чи порозуміємо ми всі, що „наша” книга — це дзеркало саме нашого інтелекту, нашої культури і нашої цивілізованості. Чи порозуміємо ми всі, що викохування „нашої” книги — справа державна та... тендітна?

*Валерій Падяк,
науковий редактор видання*

ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ

1. Зачаровані Карпати: Заповідники та національні природні парки Закарпаття = **Magic Carpatians:** national Natural Park and Landscape Reserves of Transcarpatia: [Фотоальбом].- Ужгород: Карпати, 2005.— 320 с.: іл.— Рез. англ. мовою.

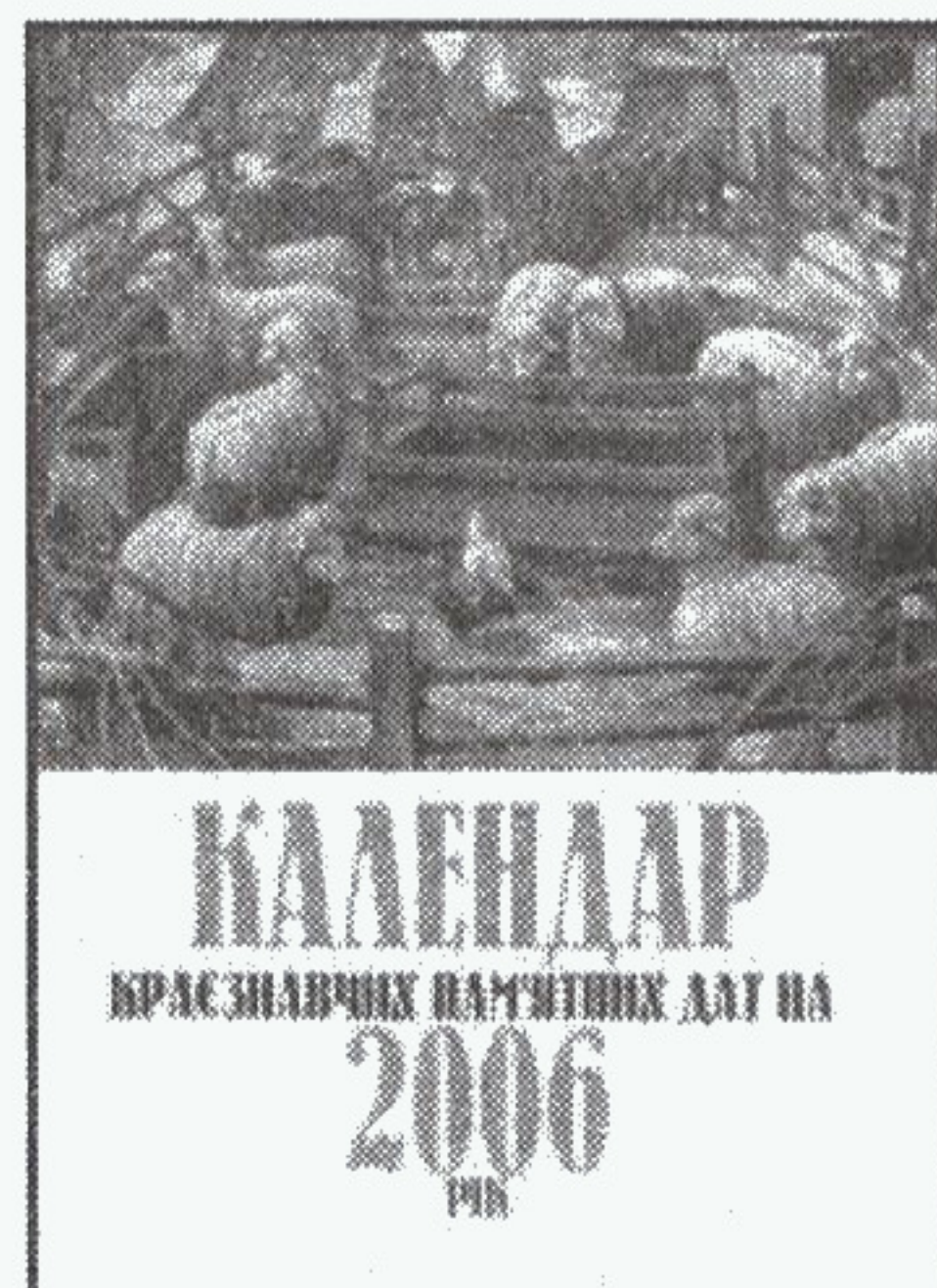
Дане видання (спільний доробок Всеукраїнського державного видавництва «Карпати» та наукових колективів Карпатського біосферного заповідника, Ужанського національного природного парку, Національного природного парку «Синевир», Регіонального ландшафтного парку «Зачарований край») вводить читача у чарівний світ природи краю завдяки фотоперлинам значного кола митців.

2. Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2006 рік: Рек. бібліогр. посіб./ Уклад.: Т.І.Васильєва, Г.В.Бобонич, І.Г.Горват; Наук. ред. В.І.Падяк; Відп. за вип. Л.З.Григаш; Вип. ред. Л.О.Ільченко.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 440 с.

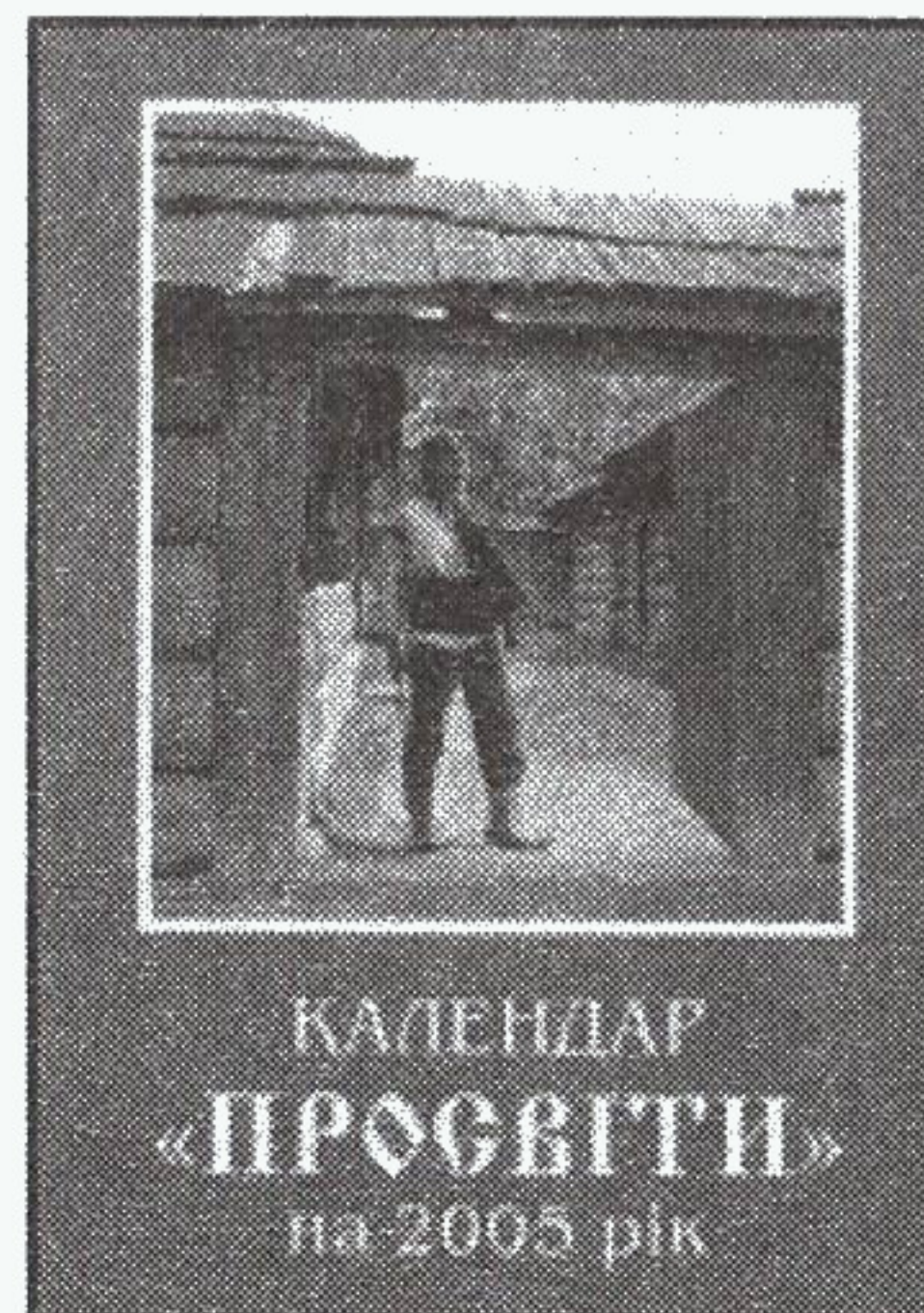
Календар-щорічник є орієнтиром для громадськості краю у перебігу подій, ювілеїв та пам'ятних дат у 2006 році. Основу календаря складають ґрунтовні наукові розвідки про визначних діячів краю, підготовлені провідними карпатознавцями. Окремим розділом подано календар знаменних дат, які у 2006 році відзначатиме громадськість світу та України.

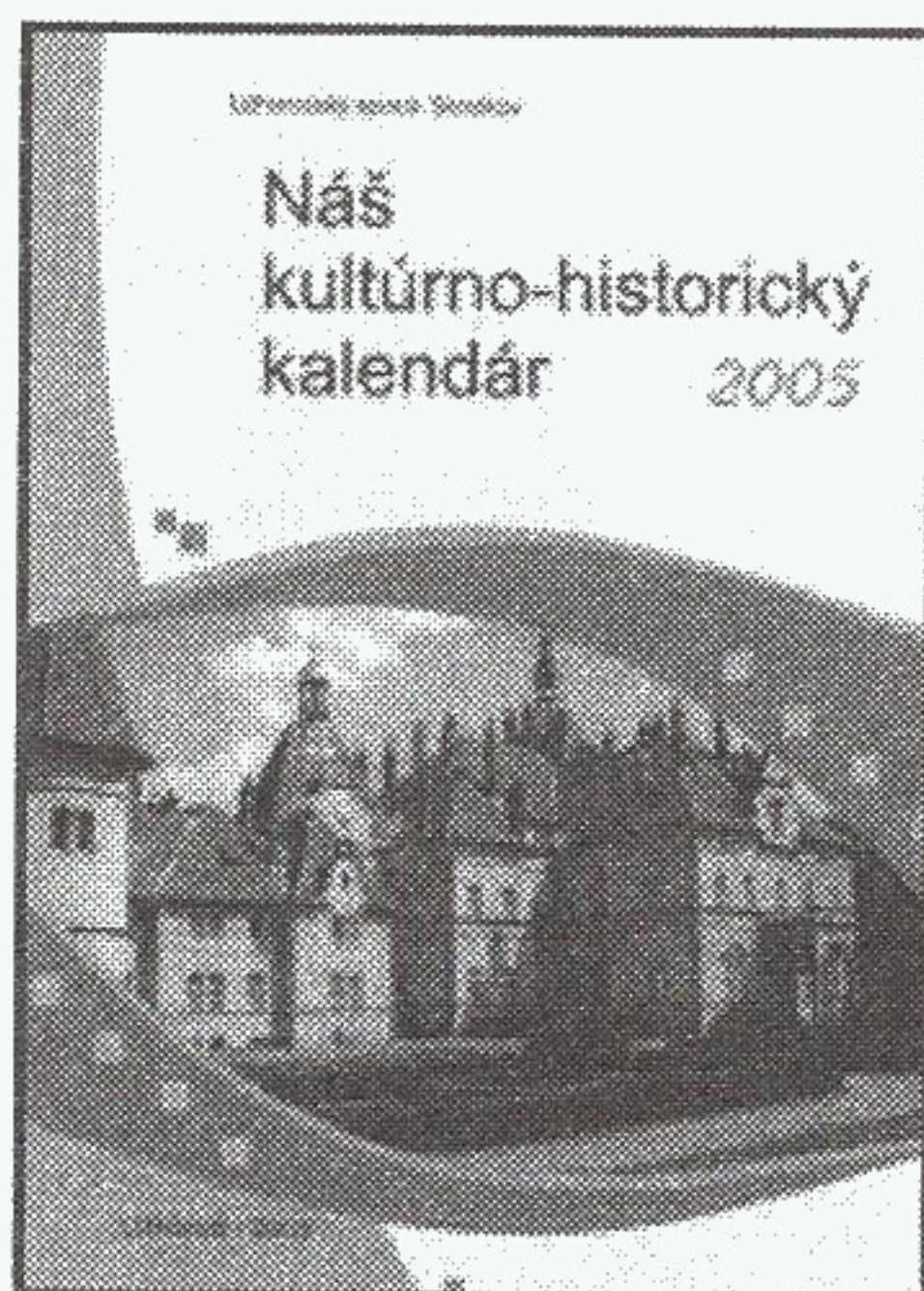
Представлені матеріали з успіхом можуть бути використані не лише в бібліотеках краю, а й у регіональній пресі, культосвітніх установах, навчальних закладах тощо.

3. Календар «Просвіти» на 2005 рік/ Уклад. П.Федака.- Ужгород, 2005— 210 с.: іл.

Календар-альманах «Просвіти» знайомить читачів з пам'ятними датами в історії Закарпаття, визначними постатями вчених, письменників, педагогів, громадських, культурних і політичних діячів, провідними музеями, цінними культурно-мистецькими пам'ятками краю, важливими подіями, які відбулися в житті крайової «Просвіти», суспільному житті України й області тощо.

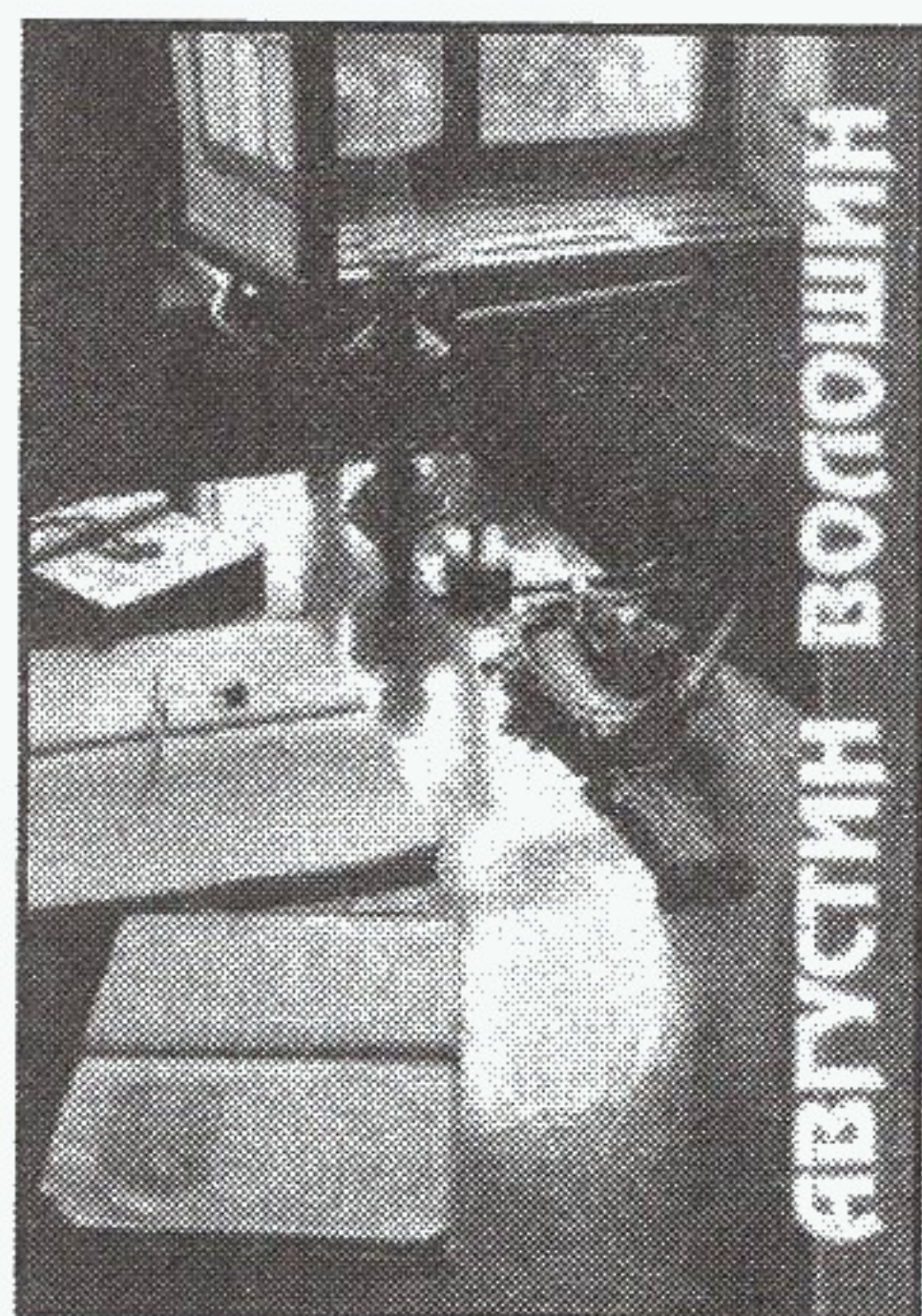

4. Naš kultúrno-historický kalendár 2005/ Užhorodský spolok Slovákov.— Užhorod, 2005.- 72 с.: іл.— Слов. та укр. мовами.

Щорічник, який на Закарпатті традиційно випускає Ужгородське товариство словаків, знайомить з найбільш визначними ювілеями та пам'ятними датами в історії та культурі словаків, які ця національна меншина краю відмічає у 2005 році.

ІСТОРІЯ ОБЛАСТІ. ЕТНОГРАФІЯ

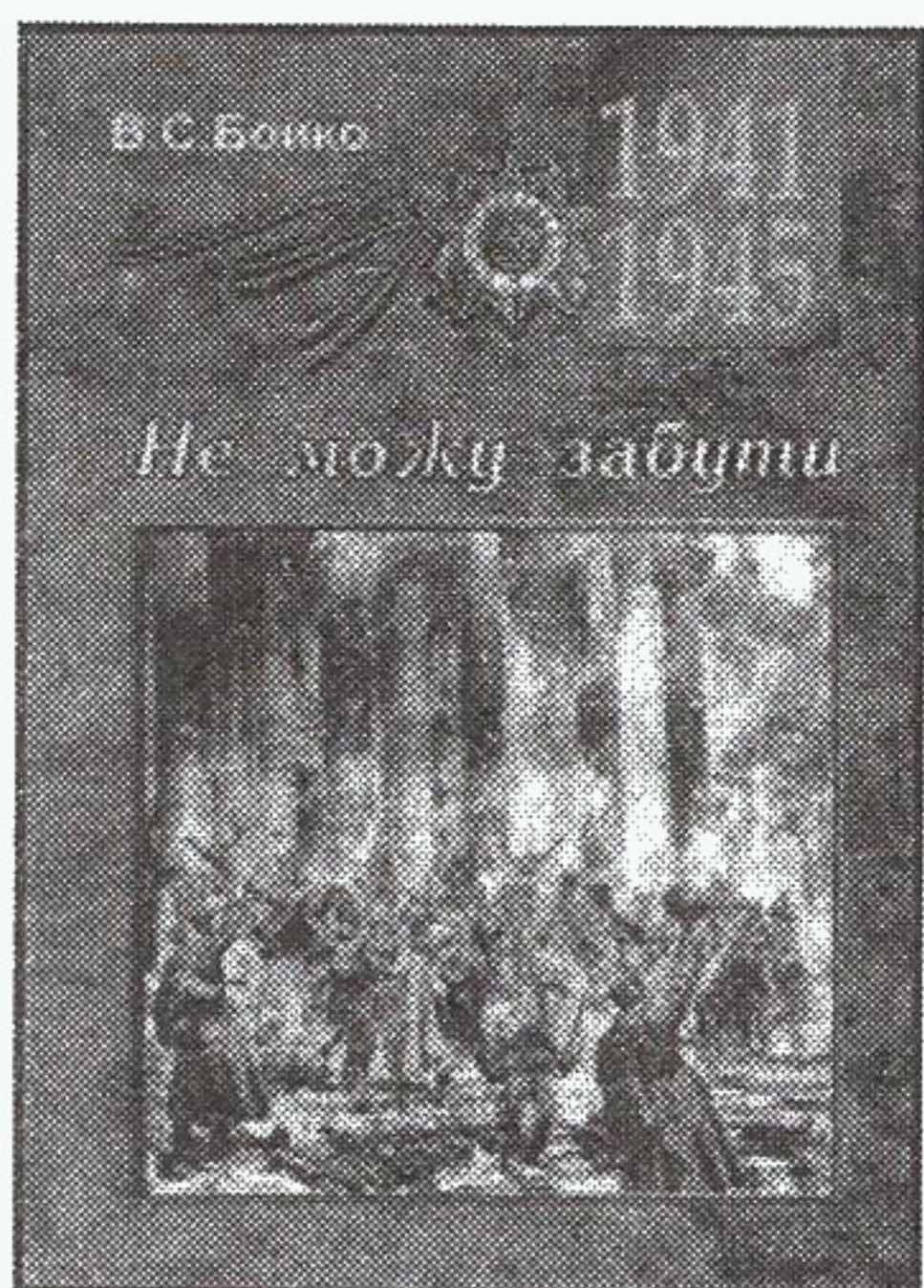
5. Августин Волошин: Життя і помисли президента Карпатської України/ М.М.Вегеш, М.І.Кляп, В.Ю.Тарасюк, М.Ю.Токар.— Ужгород: Карпати, 2005.— 464 с.

Книга — комплексне наукове дослідження, в якому висвітлюється життєвий шлях і багатогранна діяльність видатного державного, громадсько-політичного і культурного діяча Закарпаття ХХ століття А.Волошина — Президента Карпатської України, Героя України.

Видання розраховане на широкий читацький загал.

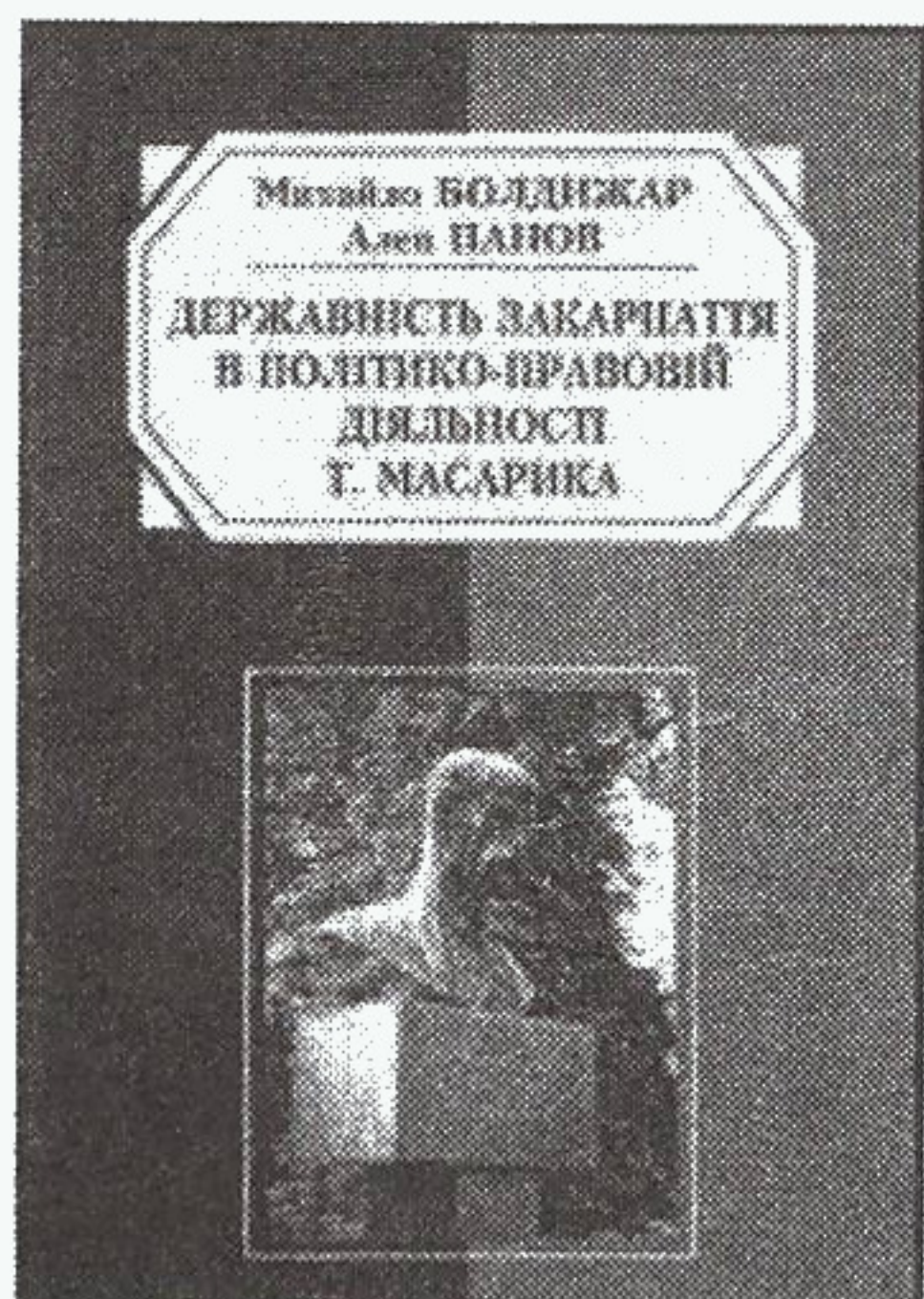
6. Бойко В.С. Не можу забути: Спогади ветерана про Другу світову війну.— Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ управління у справах преси та інформації, 2005.— 40 с.: іл.

Видання, присвячене 60-річчю Перемоги, містить спогади ветерана про Другу світову війну, про участь у жорстоких боях з ворогом як бійця-розвідника, а згодом командира.

7. Болдижар М.М., Панов А.В. Державність Закарпаття в політико-правовій діяльності Т.Масарика.— Ужгород: Закарпаття, 2005.— 104 с.

Розглядаються проблеми входження Закарпаття до складу Чехословаччини, а саме: на яких засадах Закарпаття увійшло до складу ЧСР; хто виявив ініціативу входження; якими були обіцянки чехословацького уряду на чолі з Т.Масариком стосовно статусу Закарпаття у випадку його входження до складу ЧСР; наскільки були виконані ці обіцянки; чи правомірно говорити про невиконання чи затримання виконання зобов'язання уряду ЧСР перед русинами Закарпаття; який обсяг автономних прав планував надати уряд ЧСР Закарпаттю; яка роль Масарика у входженні Закарпаття до складу ЧСР; які наслідки перебування Закарпаття у складі ЧСР.

8. Бронтерюк П.І. Вогонь, що не згасає: Закарпатські правоохоронці – учасники Великої Вітчизняної війни: Худ.-док. оповіді, істор. матеріали, фотодокументи.– Ужгород: Закарпаття, 2005.– 196 с.: іл.

Ця книжка мовою документальних фактів розповідає про патріотів нашої Батьківщини, які пройшли дорогами Великої Вітчизняної війни і, змінивши армійські шинелі на міліцейські, стали на чатах правопорядку в Закарпатті.

9. Вегеш М. Історія і політика. В 4-х т.: Т. 4. Основи політичної науки. Західна геополітика в іменах. Історія, філософія, політологія і літературознавство (Рец. різних років). Передвиборні програми, політичні звернення та прокламації. Інтерв'ю різних років (1994–2005)/ УжНУ; Іст. ф-тет.– Ужгород, 2005.– 478 с.

До пропонованого читачам видання увійшли монографії, посібники, статті, рецензії та інтерв'ю, опубліковані автором протягом 15-річної наукової діяльності (1990–2005).

Видання розраховане на широкий читацький загал.

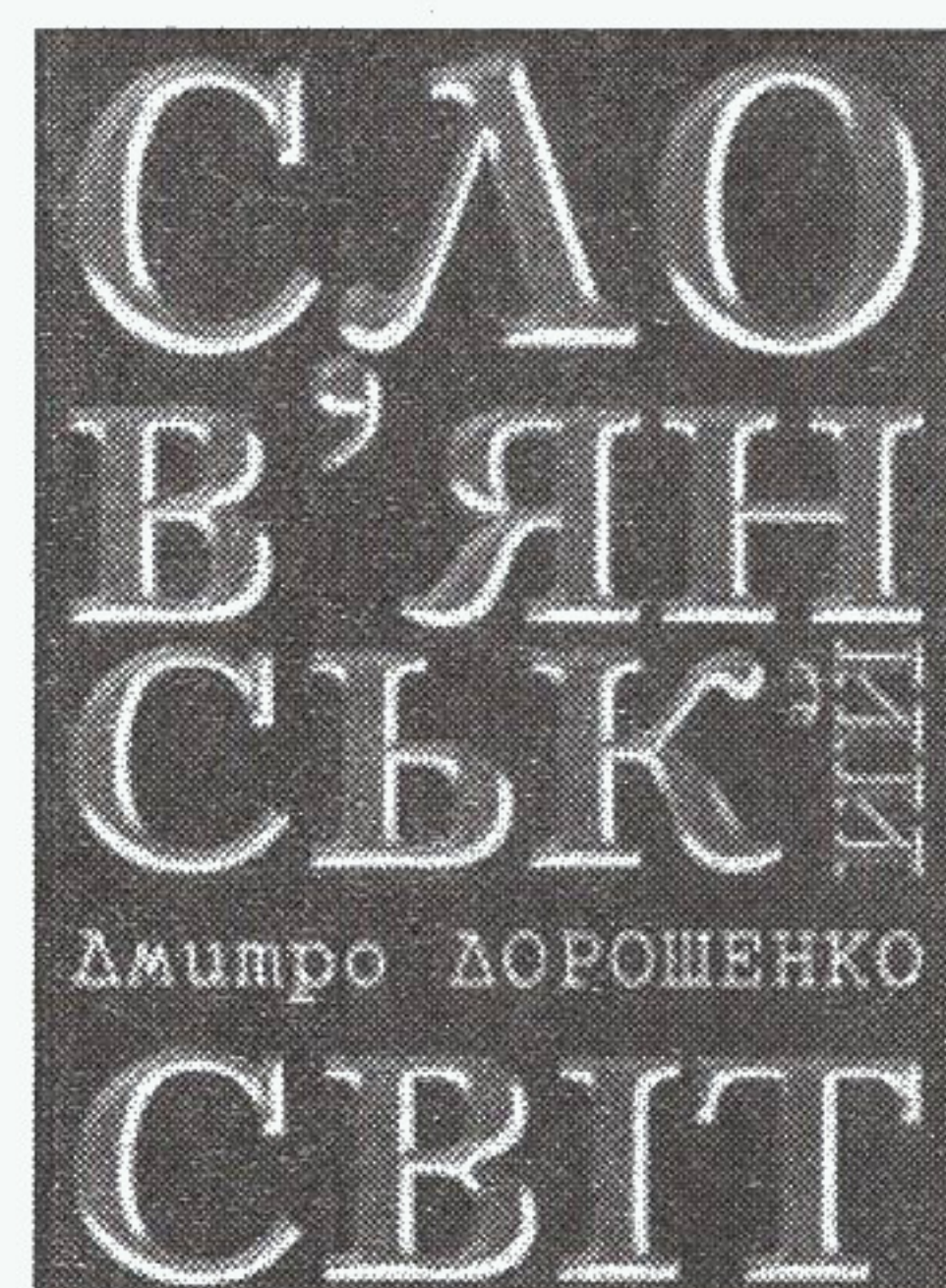
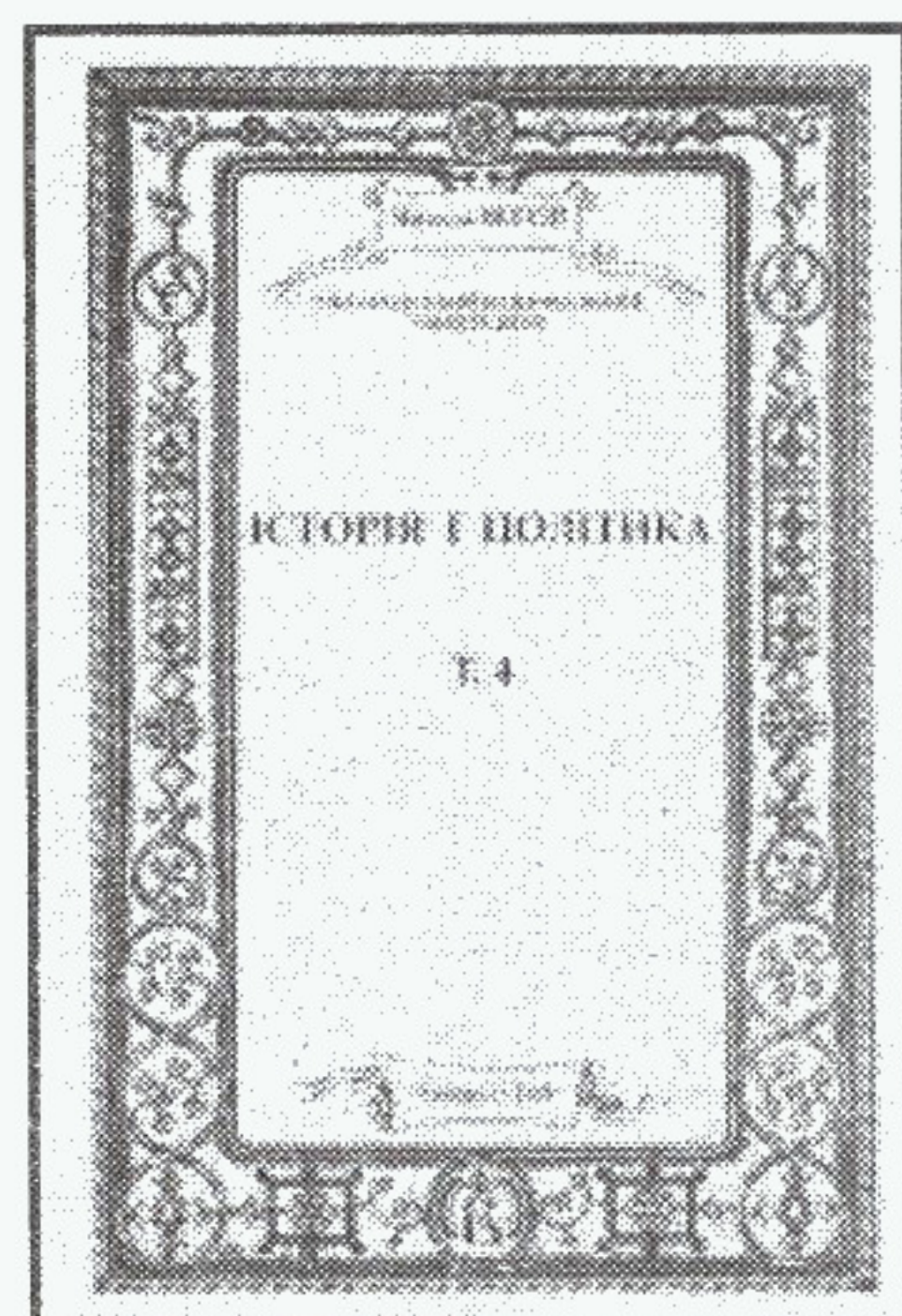
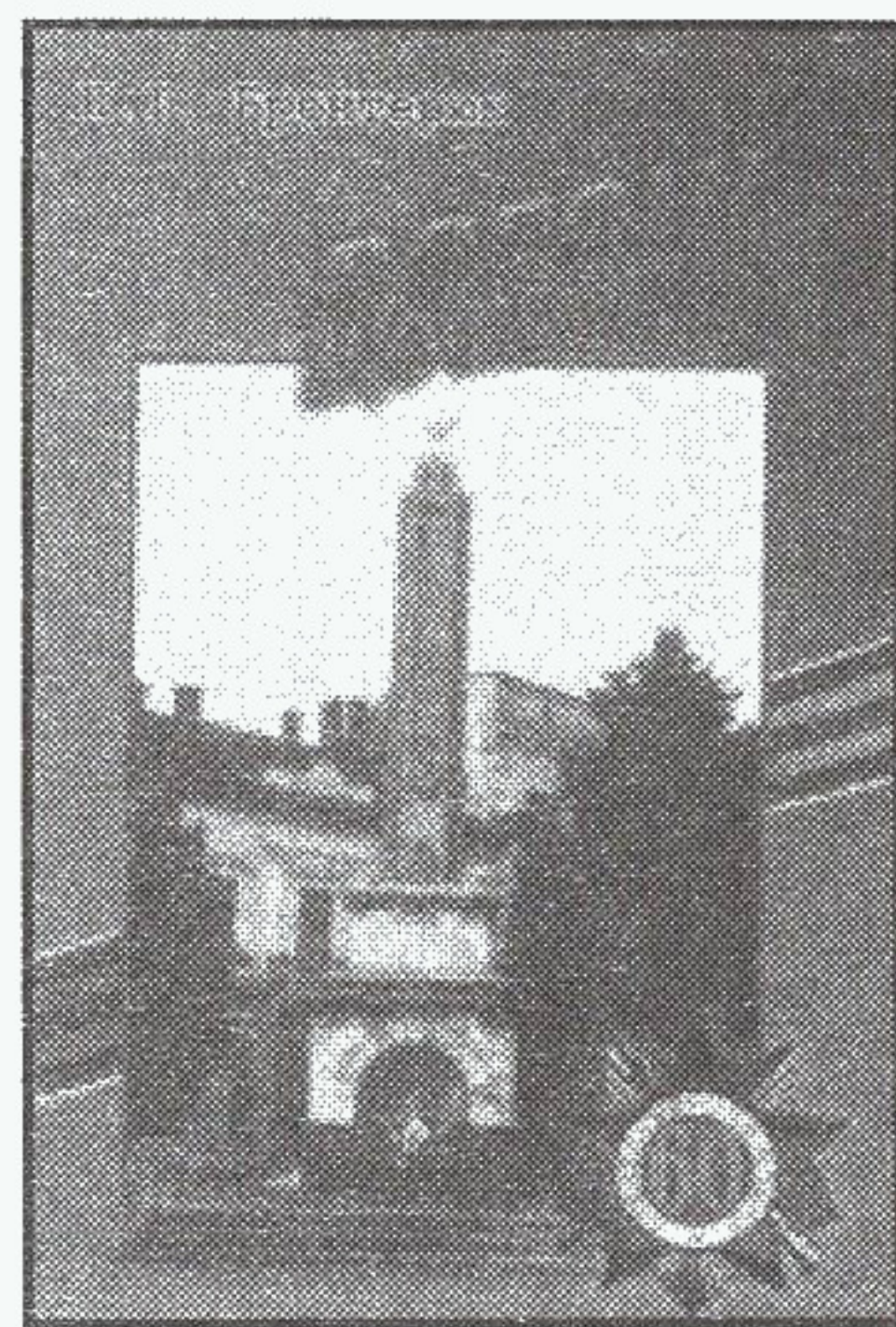
10. Дзембас О.В., Кобаль Й.В. Невицький замок: Істор. нарис.– Ужгород: Закарпаття, 2005.– 80 с.: іл.

У книзі в стислій та популярній формі на основі нових досліджень викладено історію надзвичайно цікавої пам'ятки Закарпаття епохи середньовіччя – Невицького замку. Видання доповнене документальними матеріалами та оригінальними ілюстраціями. Розраховане на широкий загал читачів-краєзнавців, студентів, школярів, туристів і всіх, хто цікавиться історичним минулим Закарпаття.

11. Дорошенко Д. Слов'янський світ у його минулому й сучасному/ Передм., підготовка текстів. Л.Белея.– Т. I–III.– Ужгород: Гражда, 2005.– 404 с.

Ця книга не відома не лише широкій культурній громадськості, а й вузькому колу фахівців-славістів, адже їй судилося побачити світ у Берліні 1923 р. На Україну, тоді вже радянську, ця праця легально потрапити не могла.

Тверде переконання Д.Дорошенка, висловлене у праці «Угорська Україна» (Прага, 1919), «що наша національна справа не згине ні при яких обставинах, що український народ таки прийде на всіх просторах своєї широкої землі до національної свідомості і об'єднається в однім стремлінні здійснити «в своїй хаті свою правду й волю», спонукало вченого-патрюта самовідданою працею творити майбутню незалежну Україну.

12. Іван Семенович Орлай: З наукової спадщини/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Каф. іст. України; Упоряд. та вступ. розвідка Д.Данилюка.— Факс. вид.— Ужгород: Госп-розрахунк. РВВ управління у справах преси та інформації, 2005.— 144 с.

У науковій спадщині про І.Орлая подаються факсиміле його праць — пам'яток закарпатської історіографії XIX ст., а також документи російського уряду, які свідчать про запрошення закарпатських вчених на наукову роботу в Росію і в Україну. Книга знайомить читача з основними віхами життя і діяльності вченого, а його наукові надбання стають доступними українському поціновувачу минувшини.

13. Книга Скорботи України. Закарпатська область. Т. 3: Берегів. р-н. Великоберезнян. р-н. Виноградів. р-н. Волов. р-н./ Обл. редкол.: В.М.Керечанин (голова), О.Д.Довганич, Б.О.Гвардіонов та ін.— Ужгород: Карпати, 2005.— 504 с.

На сторінках видання увічнено пам'ять громадян, які загинули у роки Другої світової війни від угорських і німецьких окупантів, а також унаслідок бойових дій та інших подій і акцій, пов'язаних з війною та фашистською окупацією.

Для широкого кола читачів.

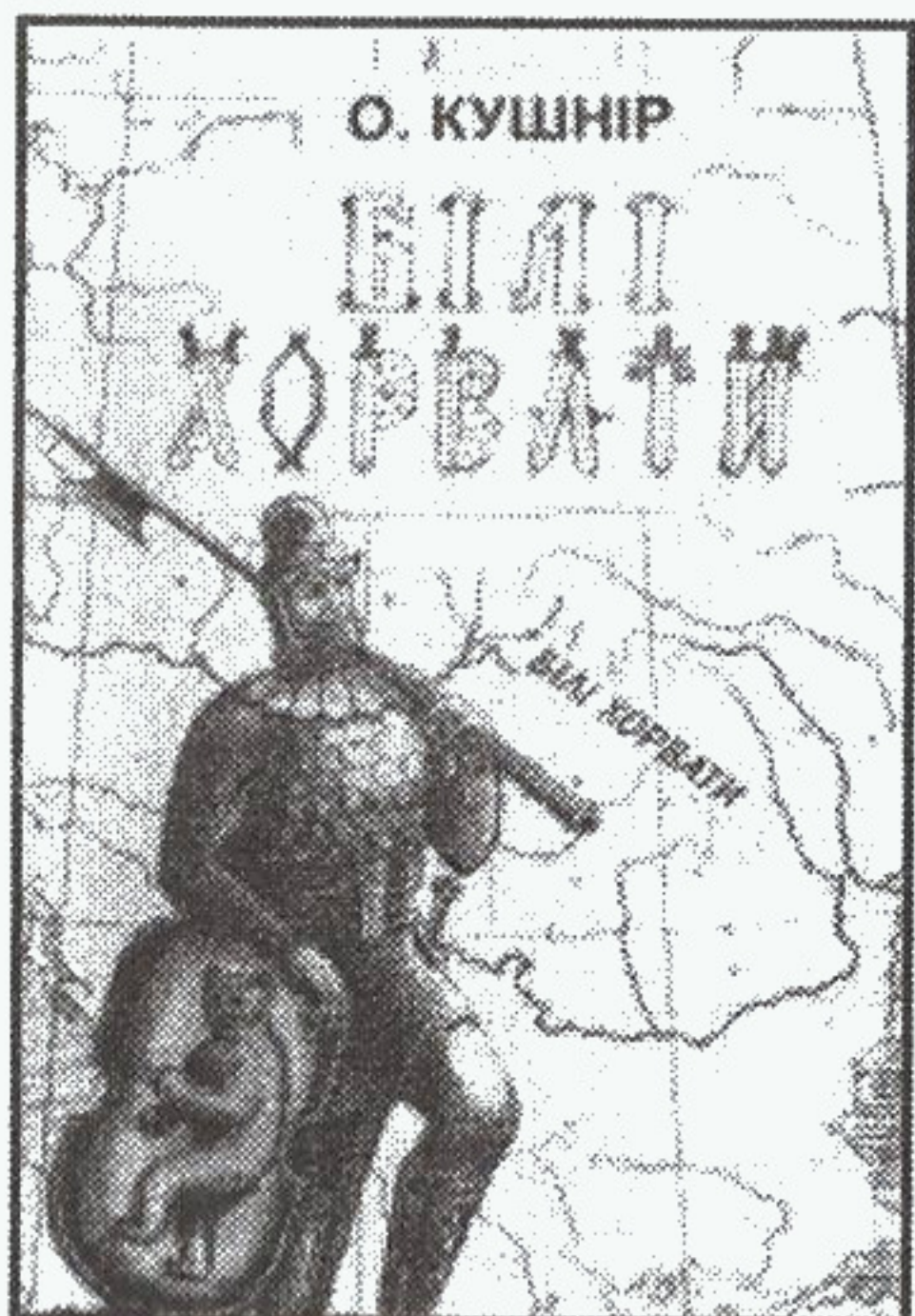

14. Куля Ф.А. Закарпатське обласне товариство німців «Відродження»: Історія і сучасність = Kulja F. Gebietsgesellschaft der deutschen von Zakarpattja «Wiedergeburt»: geschichte und gegenwart .— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 131 с.: іл.— Укр. та нім мовами.

У нарисі розглядаються питання, пов'язані з історією та діяльністю «Товариства німецької культури» у минулому столітті та його спадкоємця — сучасного товариства «Відродження». Показано особливості та специфіку життєдіяльності німців Закарпаття в історичному контексті.

15. Кушнір О. Білі хорвати: Іст. гіпотеза.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 80 с.

Застосовуючи незвичні аналітичні методи у висвітленні проблеми, автор висловлює гіпотезу щодо існування у Карпатському ареалі старослов'янського племені, відомого в історіографії як «білі хорвати».

16. Маґочій П.-Р. Євреї на Закарпатті: Короткий іст. нарис/ Пер. з англ. мови Н.Кушко.— Ужгород: Вид-во В.Падяка = **Magocsi P.-R. Jews in Transcarpathia: A brief historical outline/** Ukrainian text translated by N.Kushko.— Ужгород: Вид-во В.Падяка = Uzhhorod: V.Padyak Publishers, 2005.— 28 с.: іл.— Укр. та англ. мовами.

Подається кількасотлітня історія заселення єврейською громадою територій історичного Закарпаття. З 1781 р. регіон стає привабливим, оскільки усунуто чимало політичних і економічних обмежень, з якими євреї стикались в інших європейських державах.

Громада, чисельність якої у ХХ столітті зросла до більше як 100 тис. чоловік, була винищена фашистами під час Холокосту. Сучасна утворилася з числа 12-ти тисяч євреїв-переселенців на Закарпаття з інших частин Радянського Союзу.

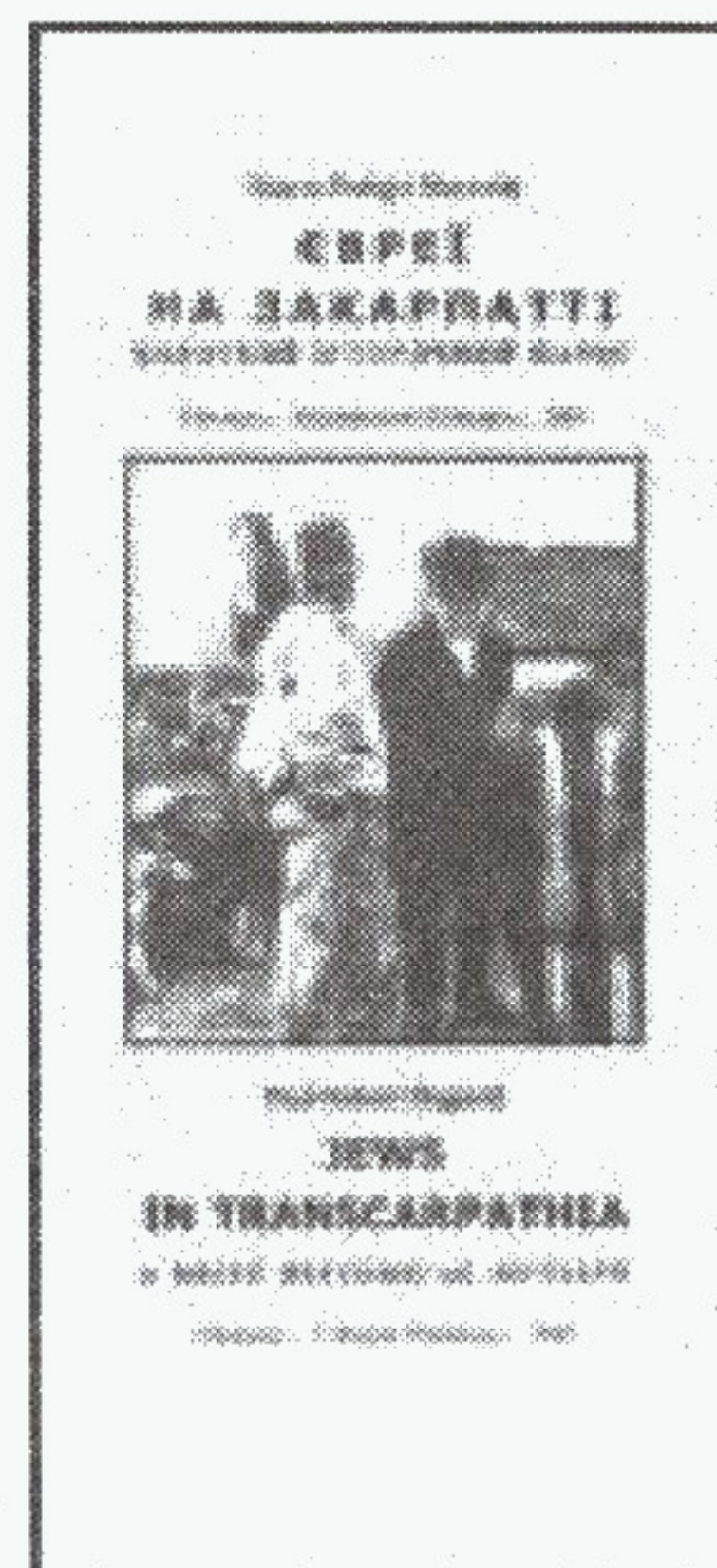
17. Маґочій П.-Р. Наша Отцюзна: Історія карпатських русинів: Куртый нарис діла русинських неділных шкӯл/ По-русинськи потовмачив и методично розробив В.Падяк.— Ужгород: Выд-во В.Падяка, 2005.— 52 с.: іл. + Карты.— Русин. мовою.

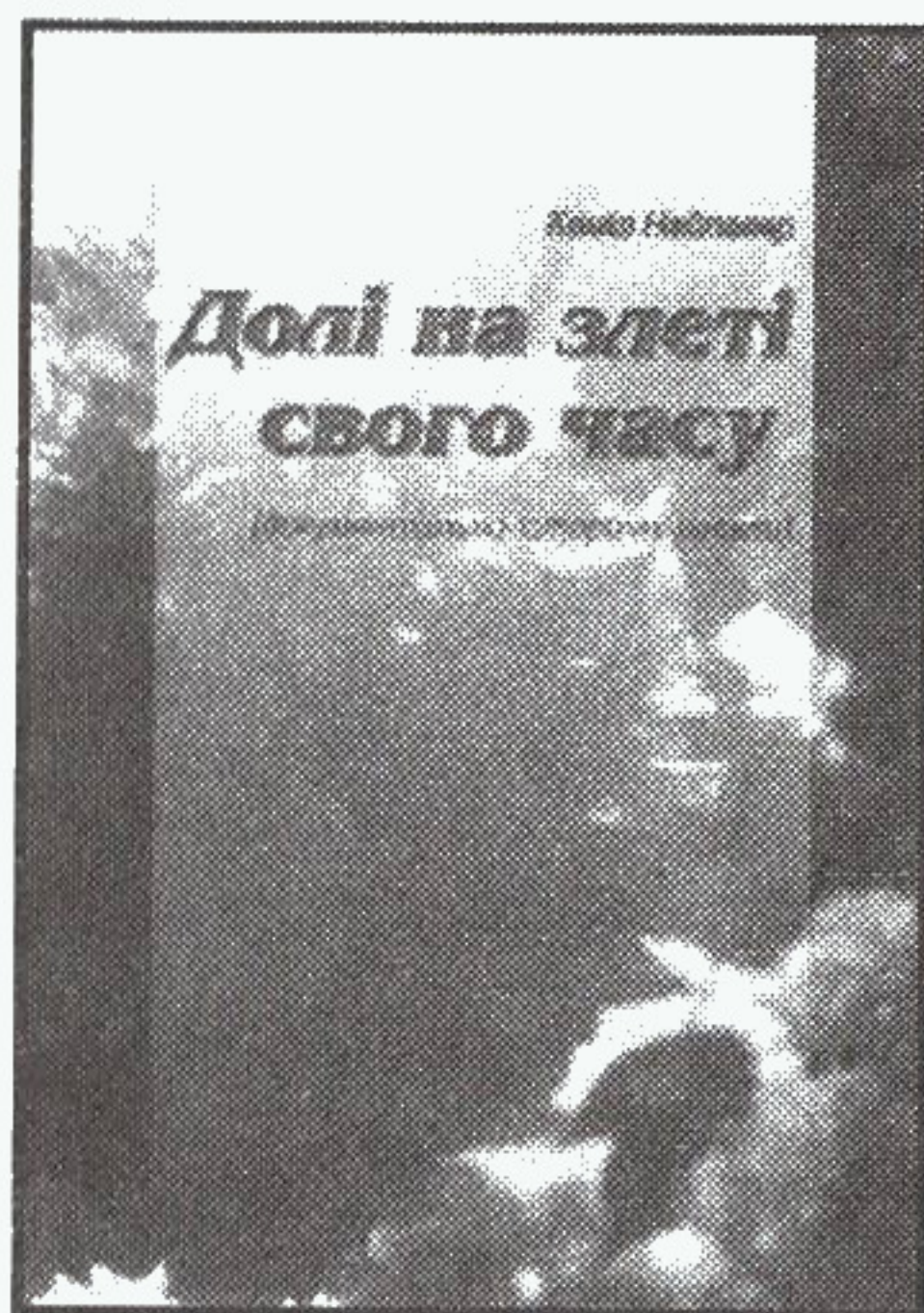
У новітню епоху русинська історіографія формує й узагальнює об'єктивне бачення історичних процесів, які мали місце на теренах Центральної Європи, у т.ч. на історичних територіях карпатських русинів. Історичні відомості у популярному викладі стають надбанням широкої громадськості, у т.ч. й школярів русинських шкіл. Даний підручник підготовлений для старших шкільних груп (Четвертий цвіт) русинських недільних шкіл п'ятиступеневої системи освіти молоді.

18. Маґочій П.-Р. «Я русин был, єсмь и буду...»: Выступы на Світових конгресах русинів/ Передм. В.Падяка.— Ужгород: Выдавателство В.Падяка, 2005.— 68 с.: іл.— Русин. та укр. мовами.

Книга містить виступи визначного русиніста сучасності, члена Світової ради русинів, академіка Канадської Королівської академії наук Павла Роберта Маґочія на семи Світових конгресах русинів.

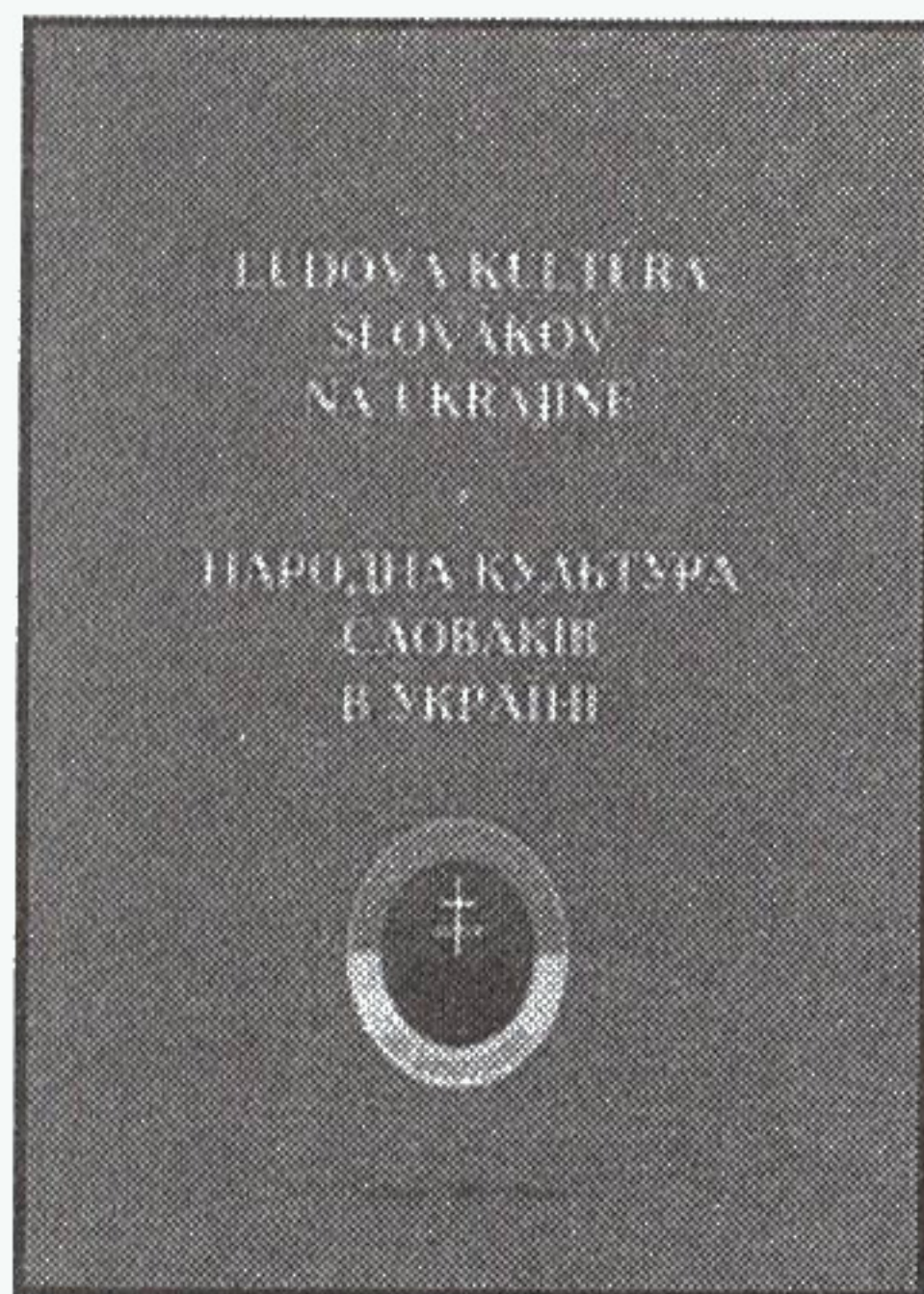
Конгреси, перший з яких відбувся у 1991 році, скликаються один раз у два роки. Авторитетні спостерігачі й представники урядів багатьох держав визнають Світовий конгрес як повноважний орган, який представляє інтереси русинів.

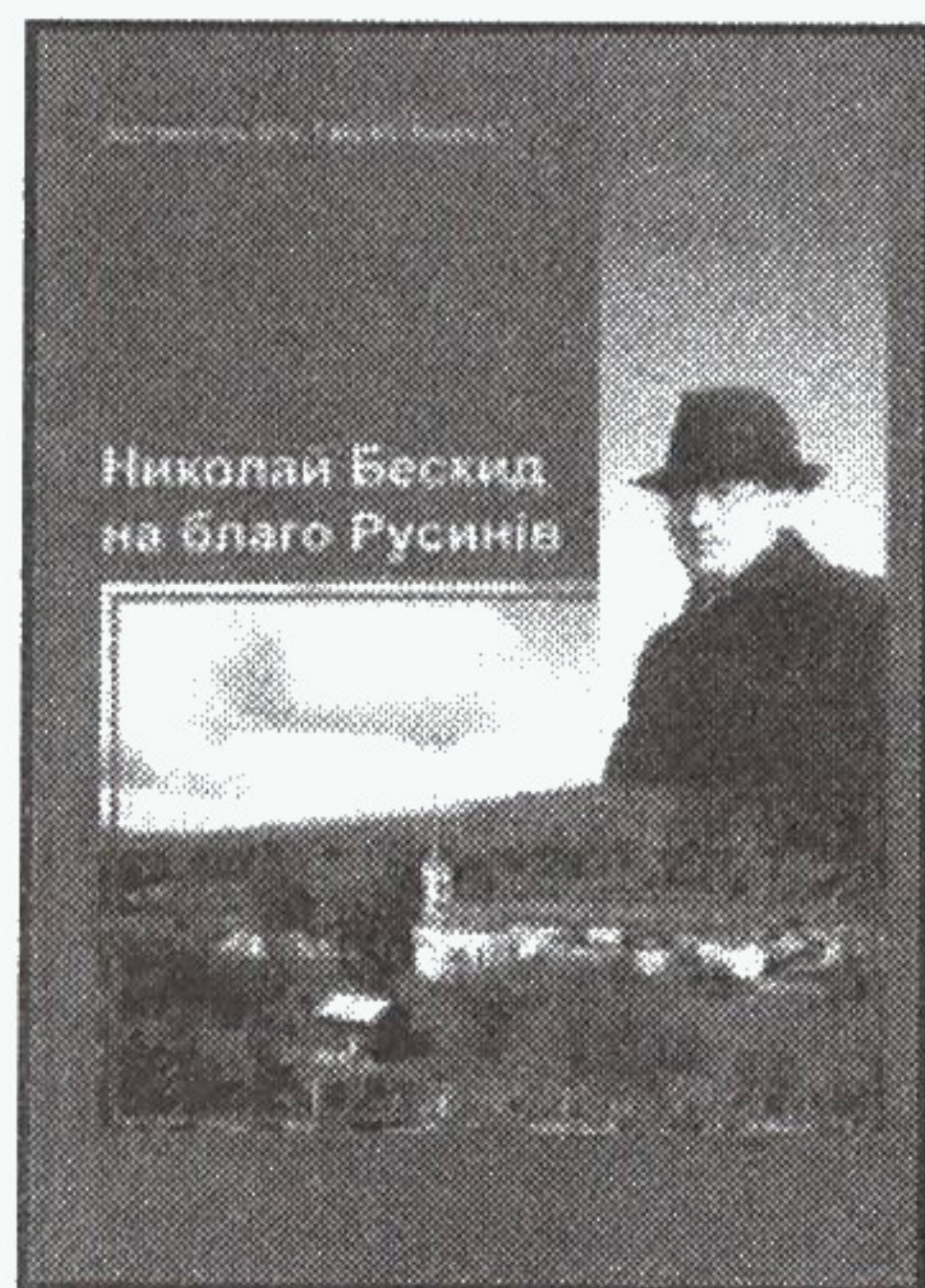
19. Найпавер К. Долі на злеті свого часу: Докум.-іст. новели/ Київ. славіст. ун-т; Закарпат. філ.; Під ред. М.Алмашія.— Ужгород, 2005.— 130 с.: іл.

Книга розповідає про світлі або, часом, трагічні долі людей, їх служіння високим ідеалам добра і любові. Кожний із героїв книги сприяв чи сприяє розбудові й примноженню духовних цінностей на тлі загальнолюдської культури.

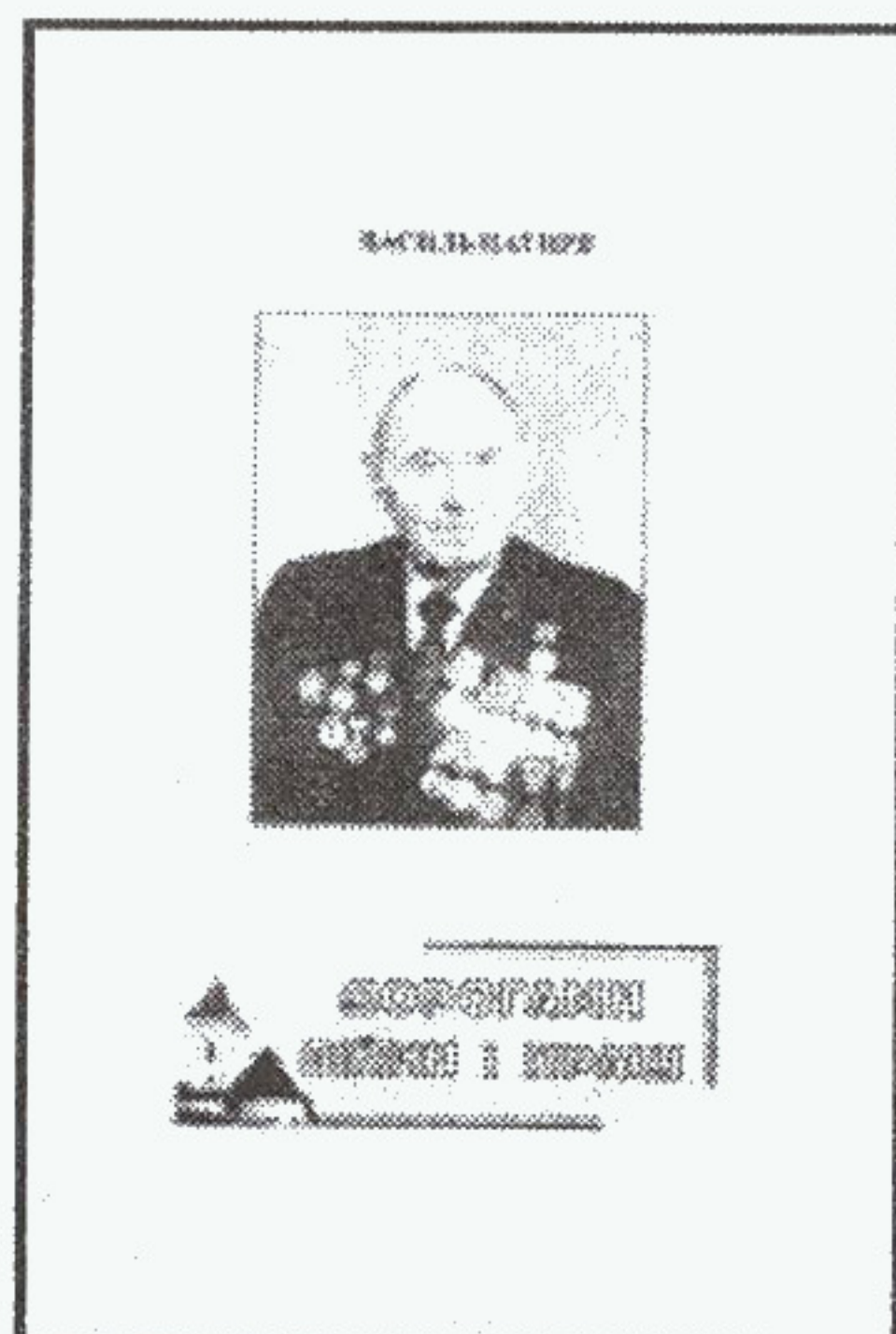
20. Народна культура словаків в Україні = Ľudová kultúra slovakov na Ukrajine/ Л.Бартко, М.Бенжа, З.Болерацова, Ш.Ліптак, П.Славковскі, Р.Столічна; Упоряд. М.Бенжа; Ін-т етнології Слов. АН; Обл. культ.-освітня орг. «Матица словенська» на Закарпатті.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 220 с.: іл.— Слов. та укр. мовами.

У виданні задокументовано свідчення про спосіб життя словаків в Україні в минулому так, як воно збереглося в колективній пам'яті її носіїв на зламі ХХ та ХХІ століть. Праця висвітлює культурні традиції словаків в Україні, їх зв'язок як із словацькою, так і з русинською і українською традиційною культурою. Її покликання — нагадати словакам, які тут проживають, де їхнє культурне коріння, нагадати їм волю їхніх предків, які завжди хотіли зберегти свою рідну мову, історію, традиції та культуру — словацьку національну ідентичність.

21. Николай Бескид на благо Русинів/ Зоставитель Г.Бескид; Переклад до русинського языка і языкова управа М.Мальцовської.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 180 с.: іл.— Русин. та слов. мовами.

Видання подає зразки історико-літературної спадщини помітного карпаторусинського культурного і громадського діяча, вченого Миколи Бескида (1883–1947), а також матеріали наукових доповідей сучасних дослідників його життєвого та творчого шляху.

22. Пагирия В. Дорогами війни і праці.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 72 с.: іл.

Книга знаного краєзнавця присвячена життю та громадсько-політичній, партійній, публіцистичній діяльності, (1909–?), колишнього секретаря Перечинського та Міжгірського райвиконкому. У прилозі подано бібліографію його газетних публікацій — всього 120 позицій.

23. Пагиря В. Під сум трембіт.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 28 с.: іл.

Брошура містить спогади друзів Василя Тидіра (1921–2004), колишнього жителя села Щербовець (Воловецький р-н), який 65 років тому покинув рідну землю у пошуках кращої долі та завжди залишався вірним своїй малій батьківщині. Проживав у багатьох країнах Європи, емігрував до Канади, потім переїхав до США. Але ніколи не забував свого рідного села, відвідував його, допомагав односельчанам. Похований на цвинтарі у рідному селі Щербовець.

24. Пеняк П. Цехи і цехове ремесло Закарпаття/ Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України; ЗакДУ; Закарпат. обл. орг. Україн. т-ва охорони пам'яток історії і культури.— Ужгород, 2005.— 80 с.

У монографії на основі аналізу писемних джерел робиться спроба відтворити організацію, внутрішнє і соціальне життя цехового ремесла Закарпаття у XVII–XIX ст.

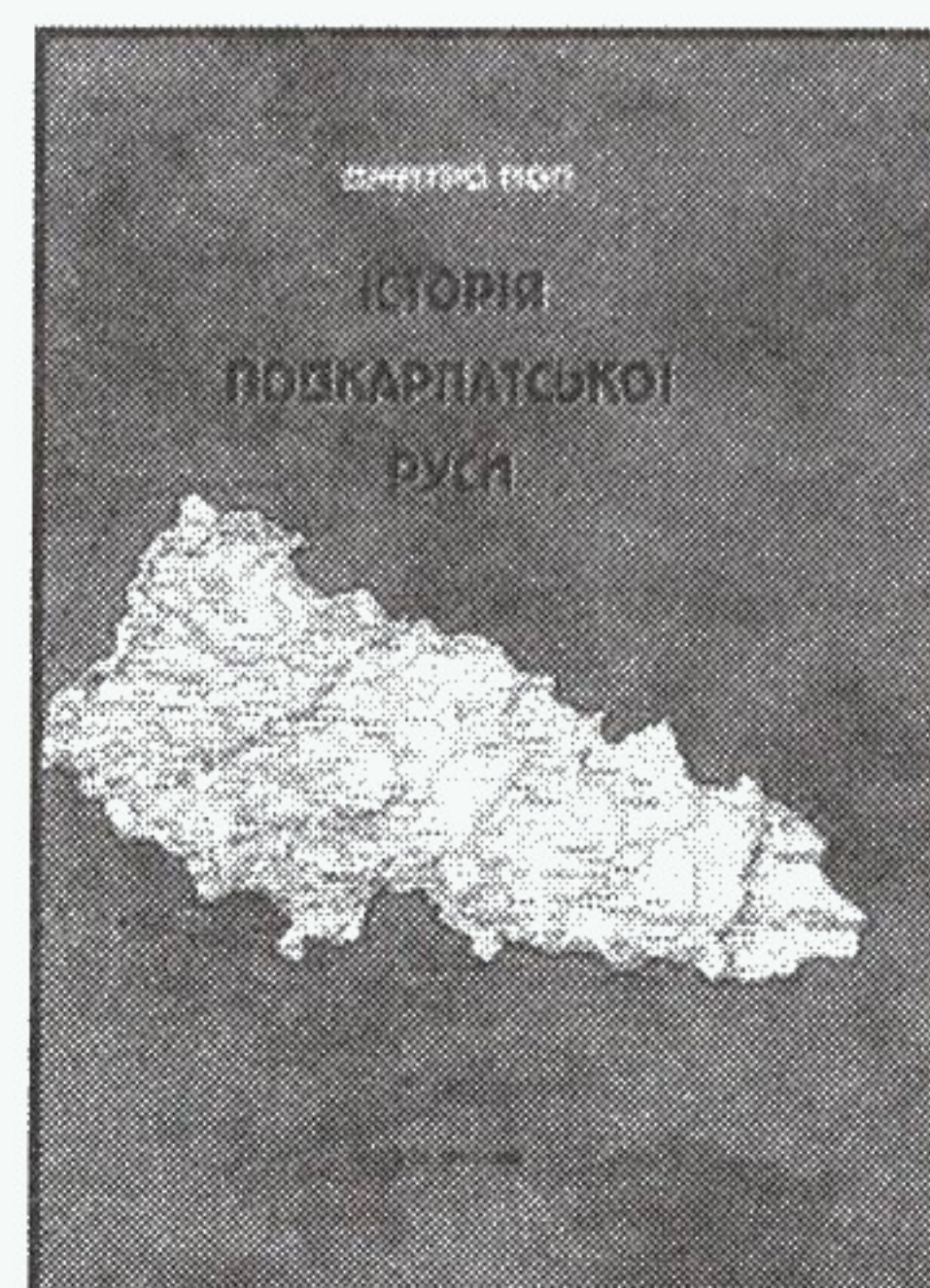
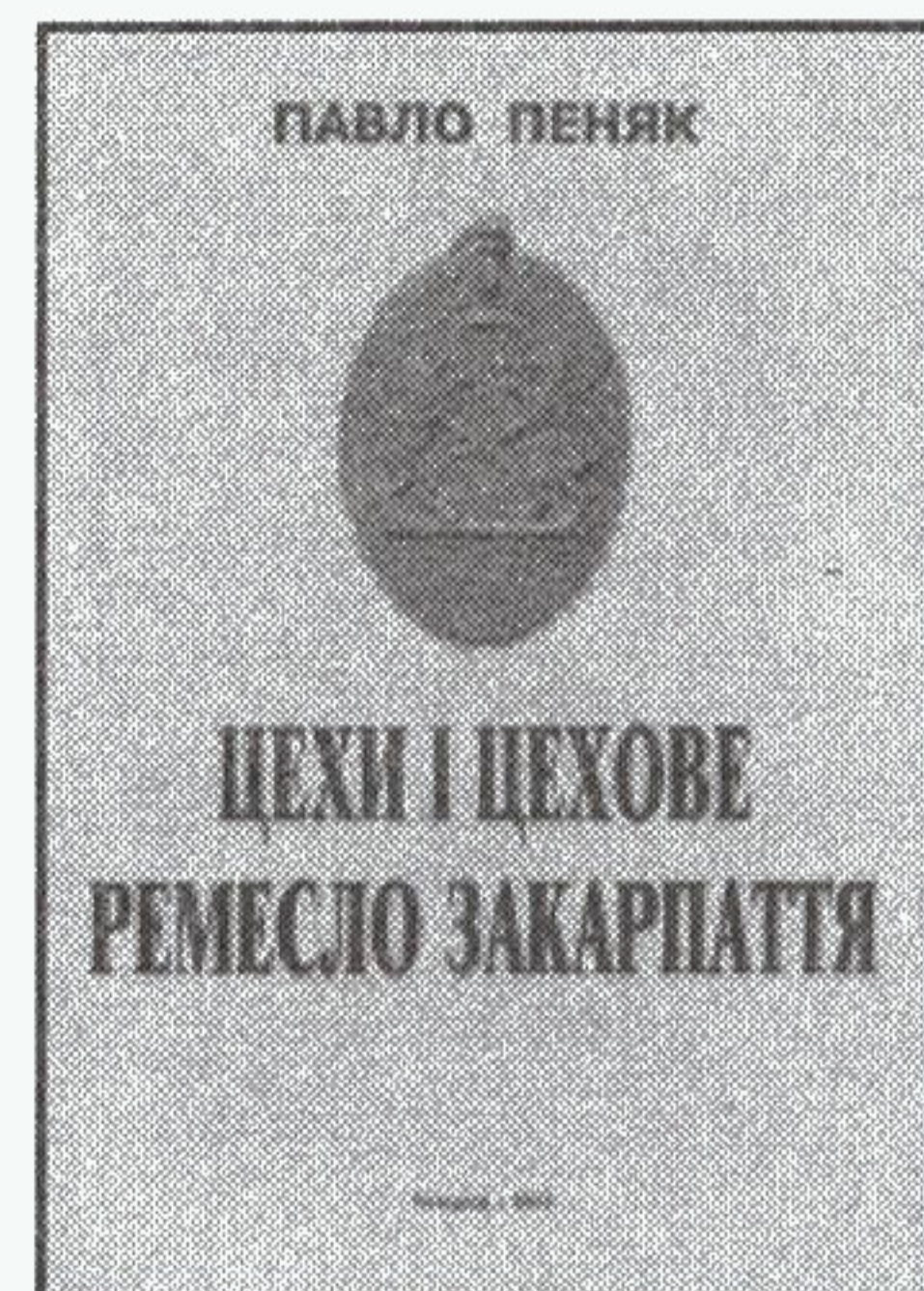
Для широкого кола читачів.

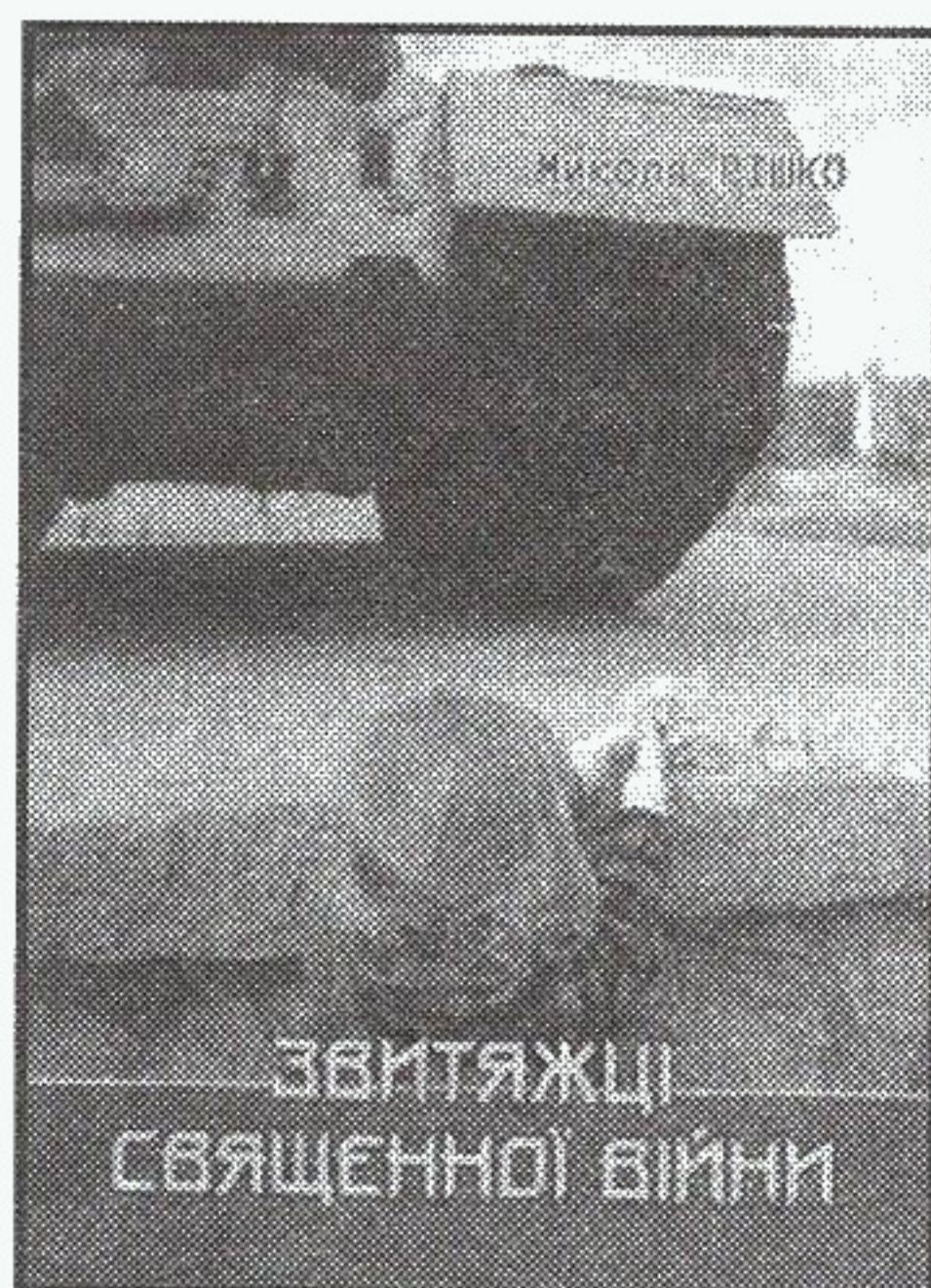
25. Подкарпатська Русь за годы 1919–1936.— Факс. вид. 1936.— Ужгород, 2005.— 214 с: іл.— Слов'ян. мовою.

Факсимільне видання знайомить сучасного дослідника й читача з надзвичайно цікавим й інформаційно насиченим дослідженням, у якому подається широкий статистичний звіт з усіх галузей народного господарства, охорони здоров'я, культури, освіти, науки, ремесел тощо. Звіт подається за період з 1919 по 1936 роки, тобто за період з часу входження краю на правах автономної області до новоутвореної держави Чехословаччина. Фактично, звіт є документальним свідченням високих здобутків і досягнень Подкарпатської Русі напередодні Другої світової війни.

26. Поп Д. Історія Подкарпатської Русі/ Вседержавное общество русинської інтелігенції ім. Антонія Годинки (Мадярщина); Свалявське районне общество подкарпатських русинів.— Ужгород, 2005.— 264 с.— Русин. мовою.

Підкарпатські русини – корінний слов'янський народ, що споконвіку населяє території південних схилів Карпат. Книга знайомить з історією народу від найдавніших часів по сьогодні.

27. Рішко М.В. Звитяжці священної війни: Нариси про Героїв Радян. Союзу – наших краян та славних синів інших областей, які визволяли Закарпаття і працювали в області після війни/ Вступ. ст. І.Ю.Бігунця.– Ужгород: Карпати, 2005.– 128 с., іл.

Книга, присвячена 60-річчю Перемоги, містить нариси про про мужніх воїнів, які у священній борні з фашизмом виборювали мирне життя наших ровесників, нашого і майбутніх поколінь.

28. Слово про книжку «Дорогою долі»/ Закарпат. крайове культурно-освітнє т-во «Просвіта»; Закарпат. обл. орг. Всеукр. т-ва політв'язнів і репресованих; Закарпат. обл. орг. Укр. респ. партії «Собор»; Упоряд О.Росул; Передм. С.Пойди; Післямова О.Довганича.– Ужгород: Колір прінт.– Вид-во ПП Басараб М.М, 2005.– 40 с.: іл.

У виданні зібрані інформації, рецензії, відгуки у пресі та листах, зокрема української діаспори, про книжку «Дорогою долі» та її автора Омеляна Росула, багатолітнього політв'язня сталінських таборів. Матеріали були зібрані і підготовлені до видання О.Росулом та книга, на жаль, виходить до річниці його смерті.

29. Федака П.М. Народне житло українців Закарпаття XVIII-XX ст.– Ужгород: Гражда, 2005.– 352 с.: іл.

Уперше в українській етнології на основі польових, архівних та історіографічних матеріалів автором всебічно досліджено типи і форми традиційних сільських поселень, садиб, дворів, жител і господарських будівель українців Закарпаття XVIII–початку XX століть, прослідковано їх розвиток з 20-их років до кінця XX століття.

Для етнологів, істориків, архітекторів, мистецтвознавців, краєзнавців, усіх, хто цікавиться народною культурою України, зокрема Закарпаття.

30. Федака С. Августин Волошин: Коротка біограф.– Ужгород: Гражда, 2005.– 72 с.

Коротка біографія видатного українського церковно-культурного, громадсько-політичного та державного діяча Закарпаття Августина Волошина (1874–1945) покликана висвітлити численні аспекти його подвижницької роботи на благо рідного народу. На багатому фактичному матеріалі різнобічно висвітлюється складний, насичений доленосними подіями життєвий шлях непересічного краянину.

Видання розраховане на широкий читацький загал.

31. Худанич В.І. Світове Братство Карпатська Січ.— Ужгород: Гражда, 2005.— 292 с.: іл.

Книга присвячена тим сотням закарпатців-борців, більшість яких не дочекала проголошення незалежної України, віддала свої життя на полях бою з угорським окупантом, страждала в концтаборах, емігрувала й розсіялася по світах, але, жертвуючи своєю молодістю й зрілими літами, наближала незалежність України.

32. Gesta Hungarorum: Літопис Анонімуса про діяння угорців під час пошуків і віднайдення Батьківщини/ Пер. з латин. та угор., вступ. ст. К.Найпавера.— Ужгород: Карпати, 2005.— 124 с.: іл.

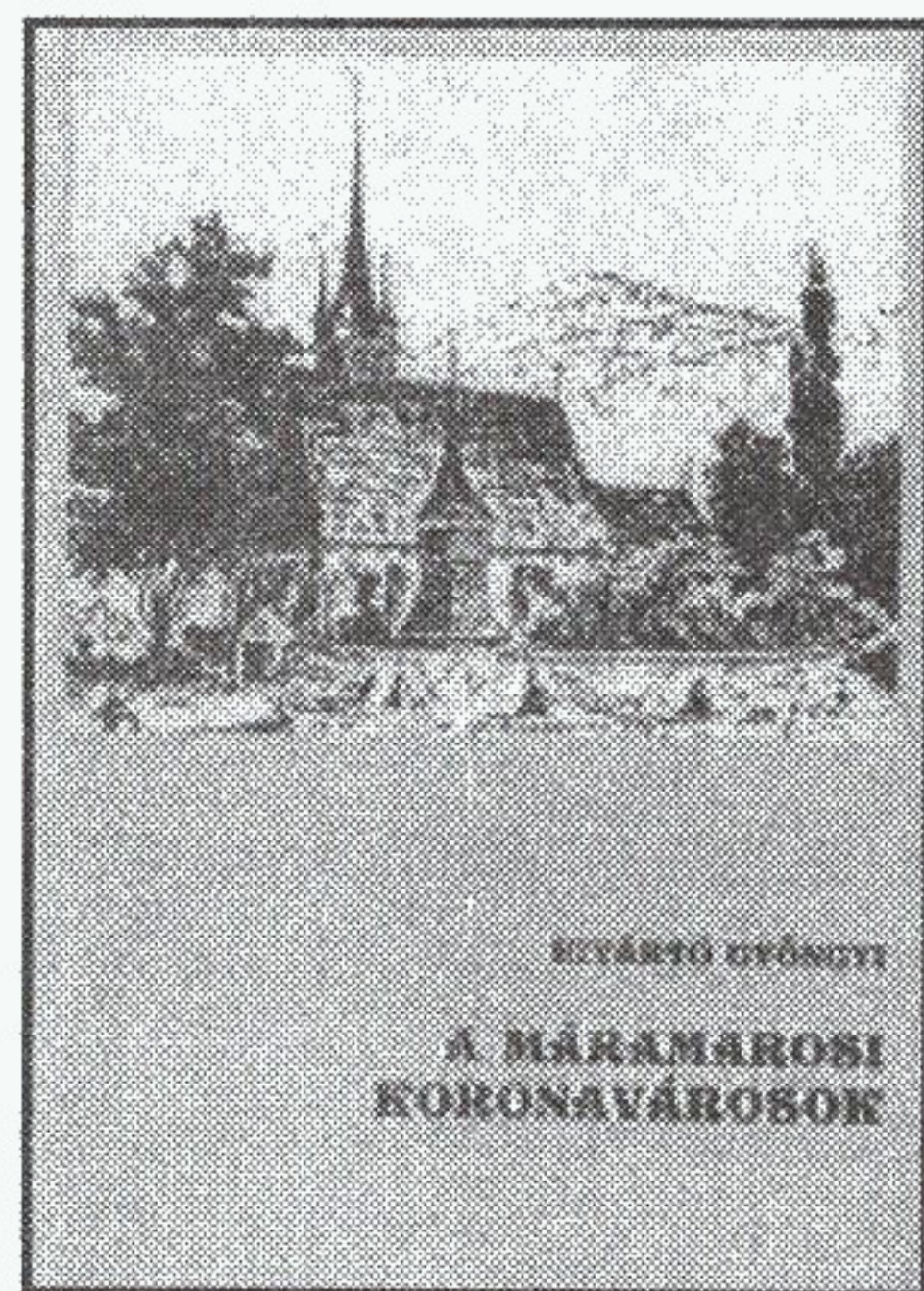
Визначна писемна пам'ятка угорської культури (вона написана латинською) про історію віднайдення угорцями своєї нової Батьківщини уже з часу свого опублікування понад 250 років тому викликала і продовжує викликати непідробний інтерес. Зрештою, і досі не затихають дискусії щодо того, ким же насправді був невідомий автор — Анонімус, і наскільки реальними є події, імена і факти тогочасного життя, зокрема і регіону південних схилів Карпат, наскільки вагомою є історична цінність одного із найвидатніших літописів кінця XII— початку XIII століть.

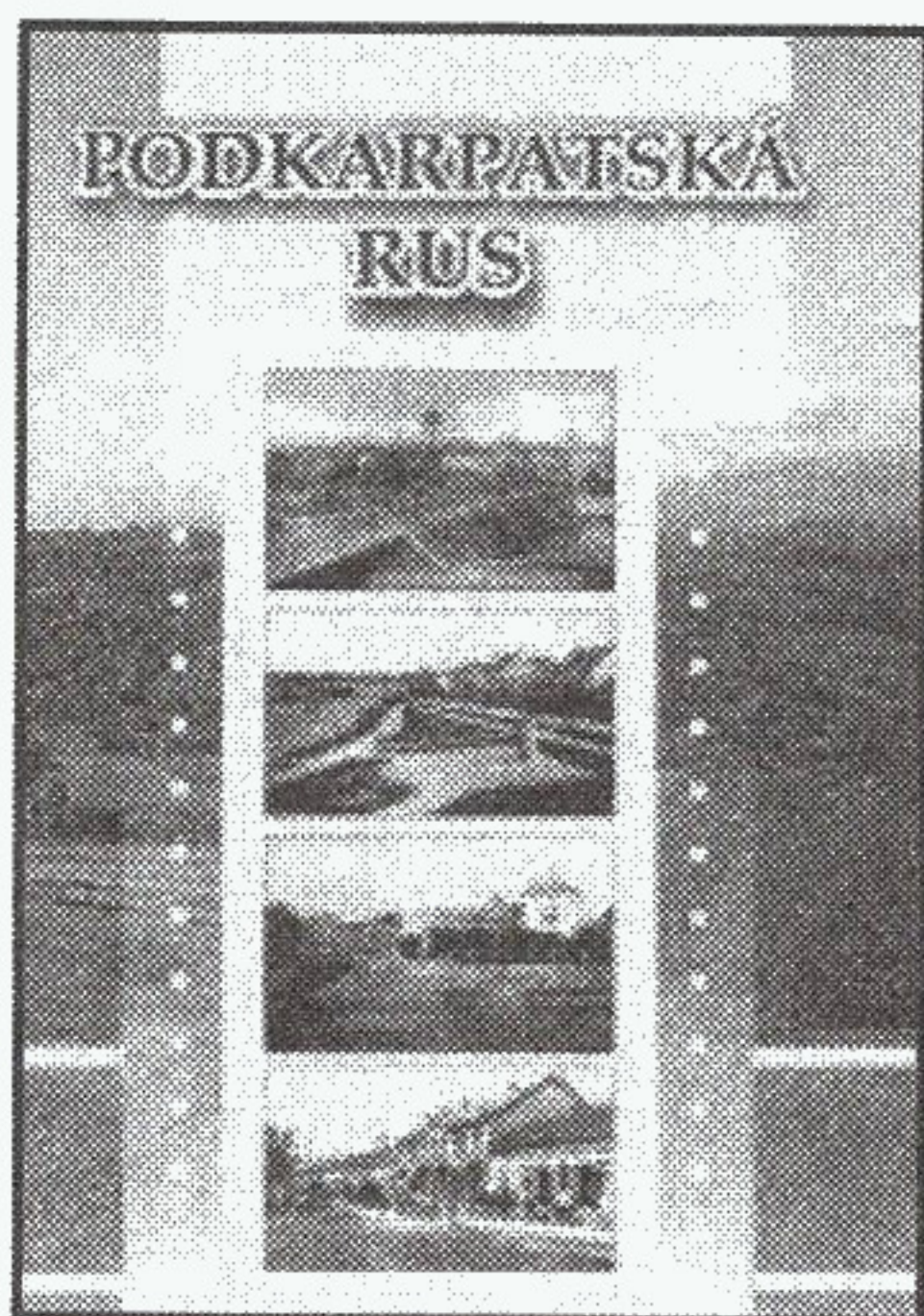
33. Igyártó G. A máramarosi koronavárosok: Mono-gráfia.— Ungvár—Budapest: Intermix Kiadó, 2005.— 80 old.— Угор. мовою.— (Kárpátaljai Magyar Könyvek 135).

Монографія містить відомості про історію, геральдику, економіку, привілеї коронних міст Марамороша, народні звичаї та обряди. Більш ретельна увага приділена населеним пунктам Хуст, Вишково, Тячево, Довге Поле.

34. Popovics B. Munkács kultúrtörténete a korabeli sajtó tükrében. 1. kötet.— Munkács: Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség, 2005.— 358 old.— Угор. мовою.

Автор подає історію Мукачеве з хронологічною точністю та детальністю. Він опрацював усі угорськомовні газети та журнали, які були видані в Мукачеві у період з 1884 до 1944 року. Свої дослідження проводив у фондах Національної бібліотеки Угорщини ім.Сечені та в Державному архіві Закарпатської області у м.Берегово.

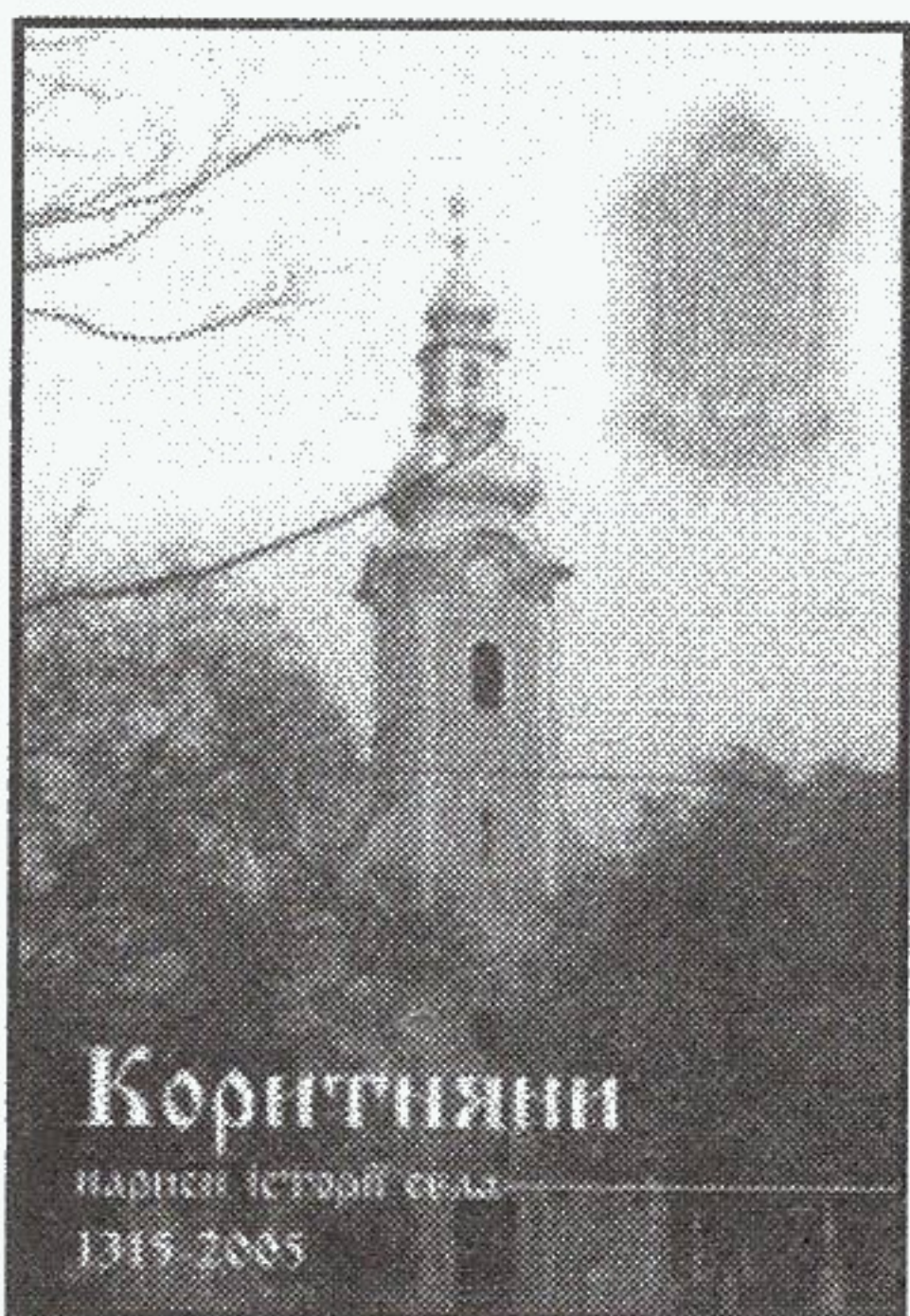

35. Podkarpatská Rus: Sborník hospodařského, kulturního a politického poznání Podkarpatské Rusi/ Klub přátel Podkarpatské Rusi; Redigoval Jaroslav Zatloukal.— Факс вид.: Братіслава, 1936.— Ужгород, 2005.— 349 с.: іл.— Чес. мовою.

Представлене факсимільне видання зримо показує в розрізі майже усіх галузей суспільної діяльності стан і досягнення розвитку краю за вказаний період.

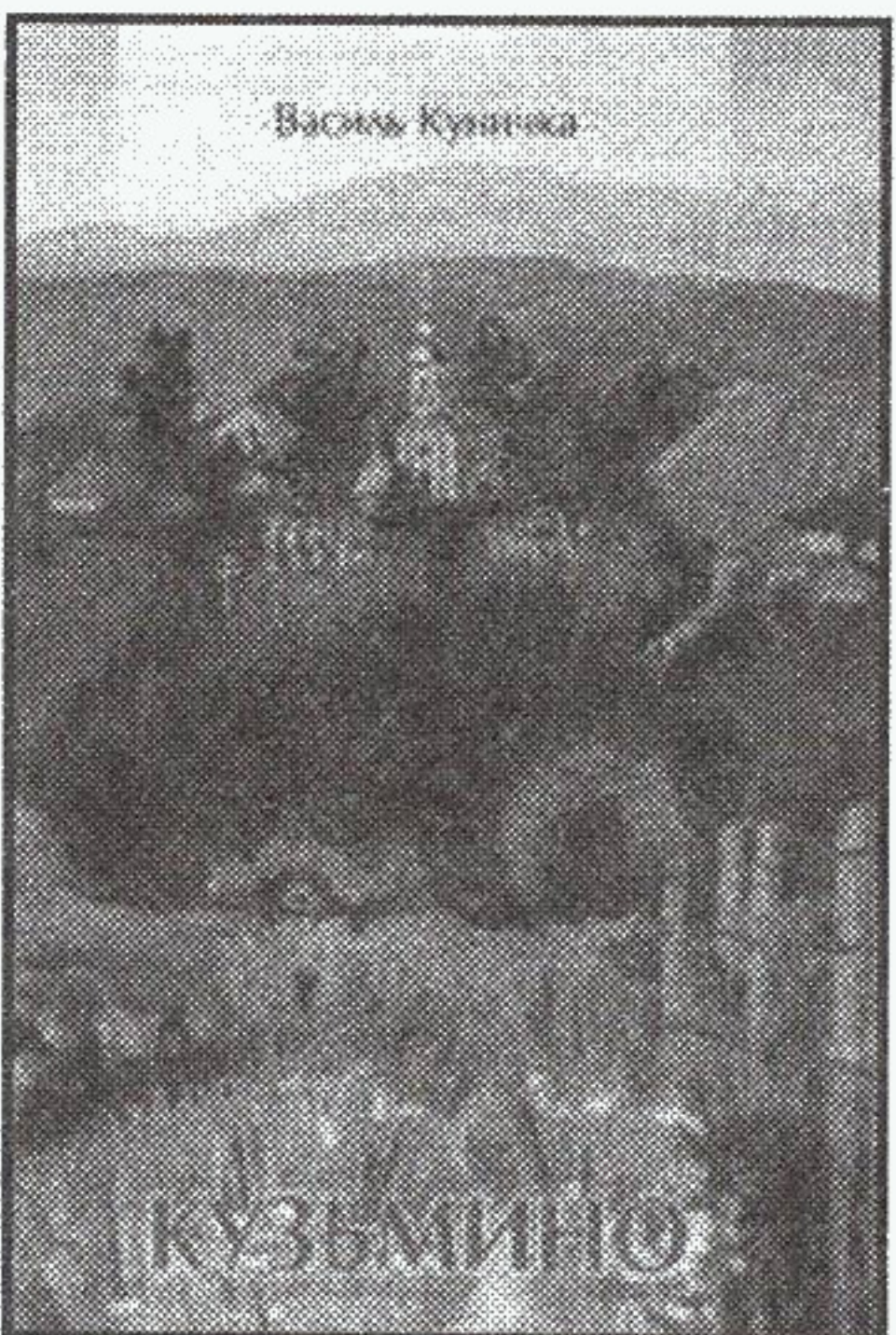
ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ КРАЮ

36. Коритняни: Нариси історії села. 1315–2005.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 64 с.: іл.

Матеріали до нарисів історії села накопичували протягом багатьох років педагоги та учні місцевої школи. Найбільш активною ланкою був історико-краєзнавчий гурток «Пошук», учасники якого зібрали спогади та розповіді односельчан, фотографії, карти, листи, документи, інші писемні та етнографічні джерела. Окремо вивчались і систематизувались архівні дані, церковні матеріали, дослідження вчених Закарпаття, мемуарна література.

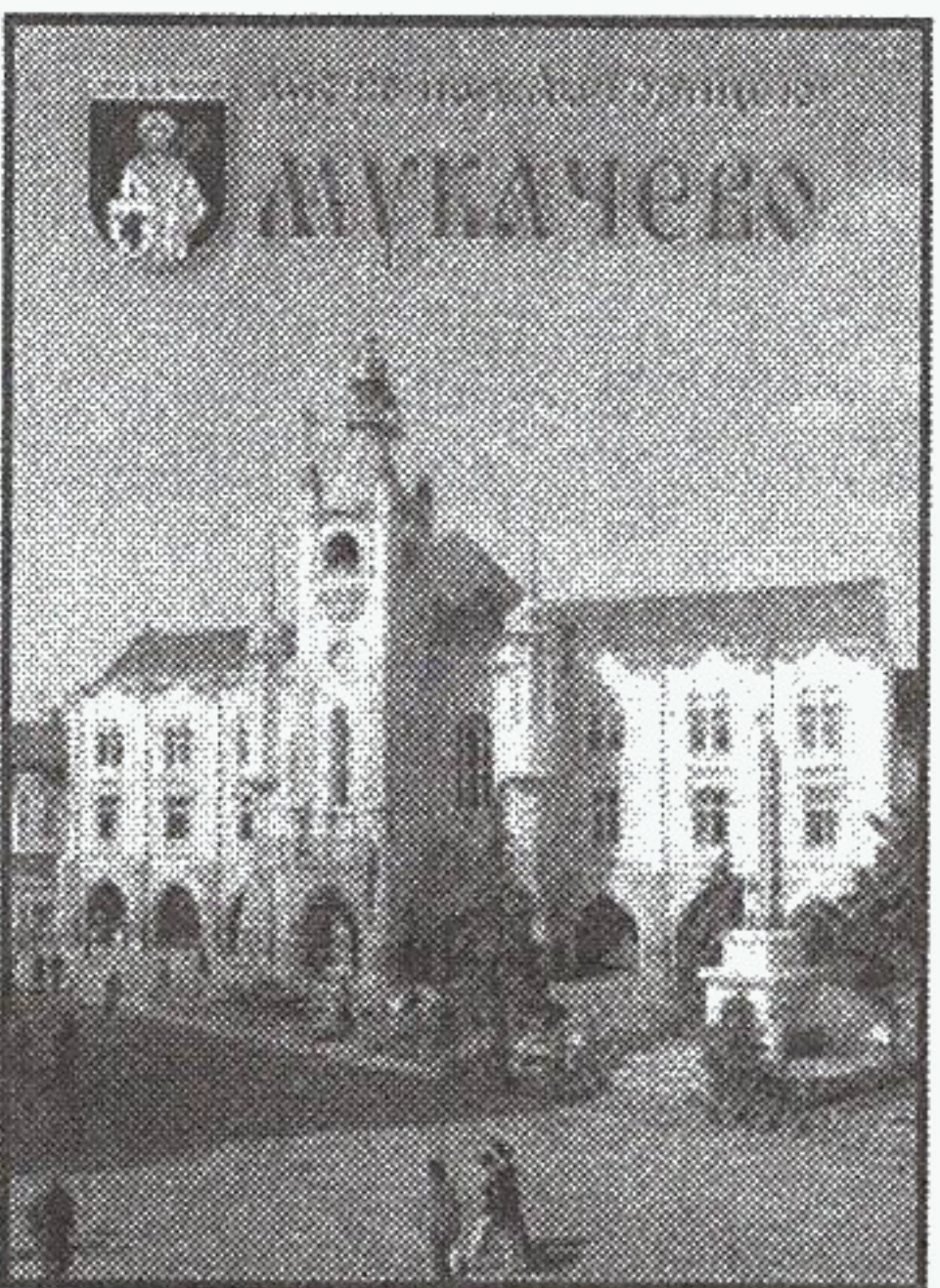
У нарисах уперше зроблена спроба простежити історичне минуле села та його сьогодення, висвітлити найбільш важливі сторони життя селян.

37. Куничка В.П. Кузьмино: Історико-публіцист. нарис/ Співавт.: Ф.А.Куля, М.І.Дуран, М.Ю.Янцо, С.Ю.Янцо.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 155 с. + 12 с. кольор. іл.

У книжці розповідається про старовинне закарпатське село Кузьмино і його багату історію, славні традиції, визначних земляків. Книга містить чимало архівних та сучасних фото, які вдало доповнюють розповідь про історію та сучасний стан села.

Для всіх, хто цікавиться історією рідного краю, народознавством.

38. Мукачево – місто над Латорицею: [Фотоальбом]/ В.Пагиря, С.Пеняк, В.Ньорба; Пер. англ. О.Драган; Пер. нім. Н.Міллер; Пер. угор. Н.Коляджин.— Ужгород, 2005.— Б.п.

Фотоальбом – традиційне видання для тих, хто відвідав на Закарпатті одне з його затишних міст – Мукачево – та бажає залишити у пам'яті приємні враження від побаченого. Історія міста, чудові архітектурні ансамблі, традиції, сторінки ділової інформації – все це представлено в книзі, яка містить чимало високохудожніх кольорових світлин сучасних фотомайстрів.

39. Переста Ю. Містечко Чинадієво.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 286 с.: іл.

В історико-краєзнавчому огляді про зародження й розвиток села з давніх часів по сьогодні автор щоразу спирається на документальні матеріали. Але головне — воскрешає різні події та імена тих, хто самовіддано служив ідеї розвитку села (далі — містечка) і створенню найкращих умов для його розквіту.

40. Поп Д. Мукачево.— Ужгород, 2005.— 96 с.: іл.— Рос. мовою.

У виданні подаються відомості про заснування та розбудову впродовж століть одного з найбільш важливих у стратегічному плані міст нашого краю. Висвітлення теми подається у історичній хронології.

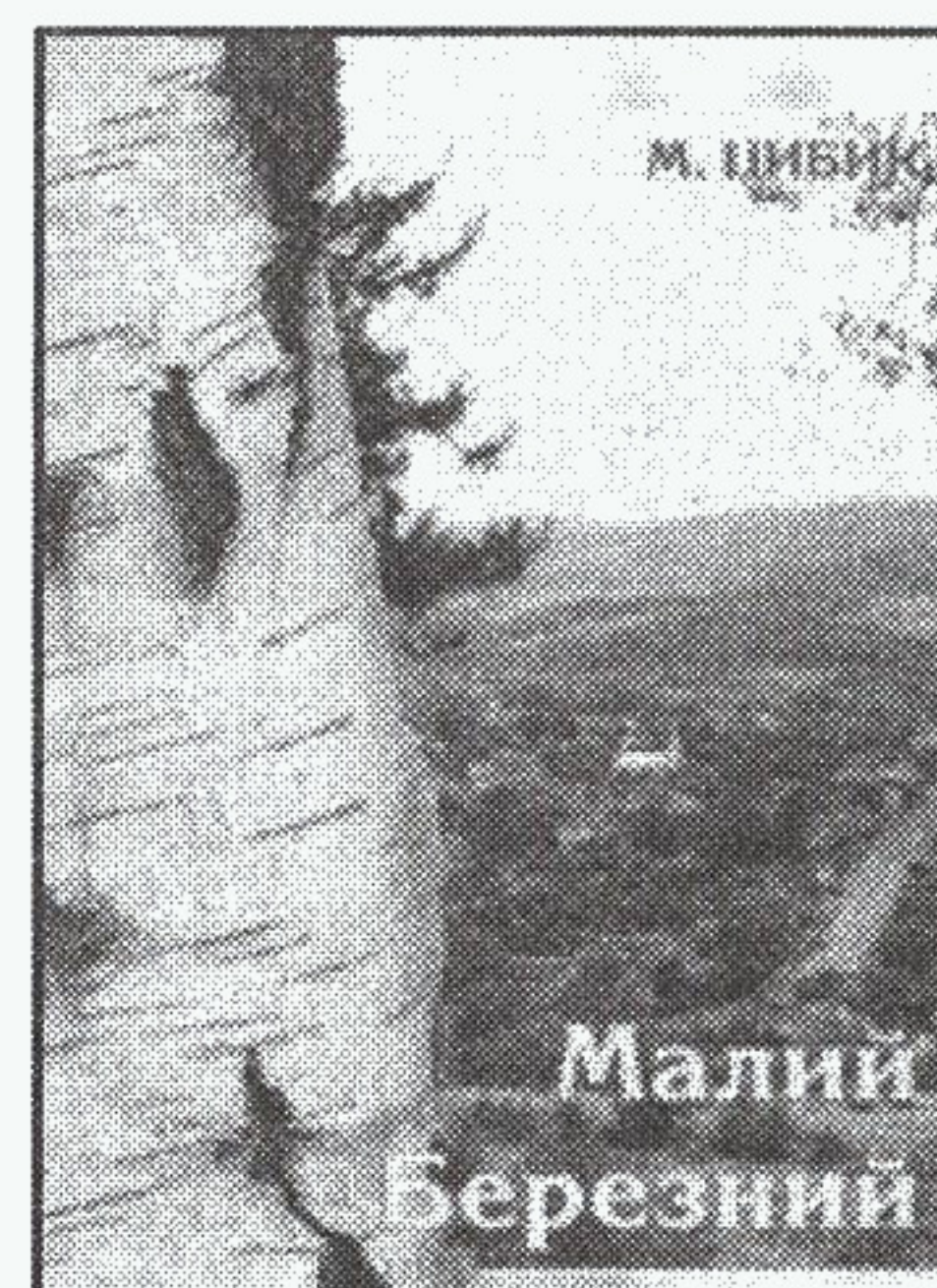
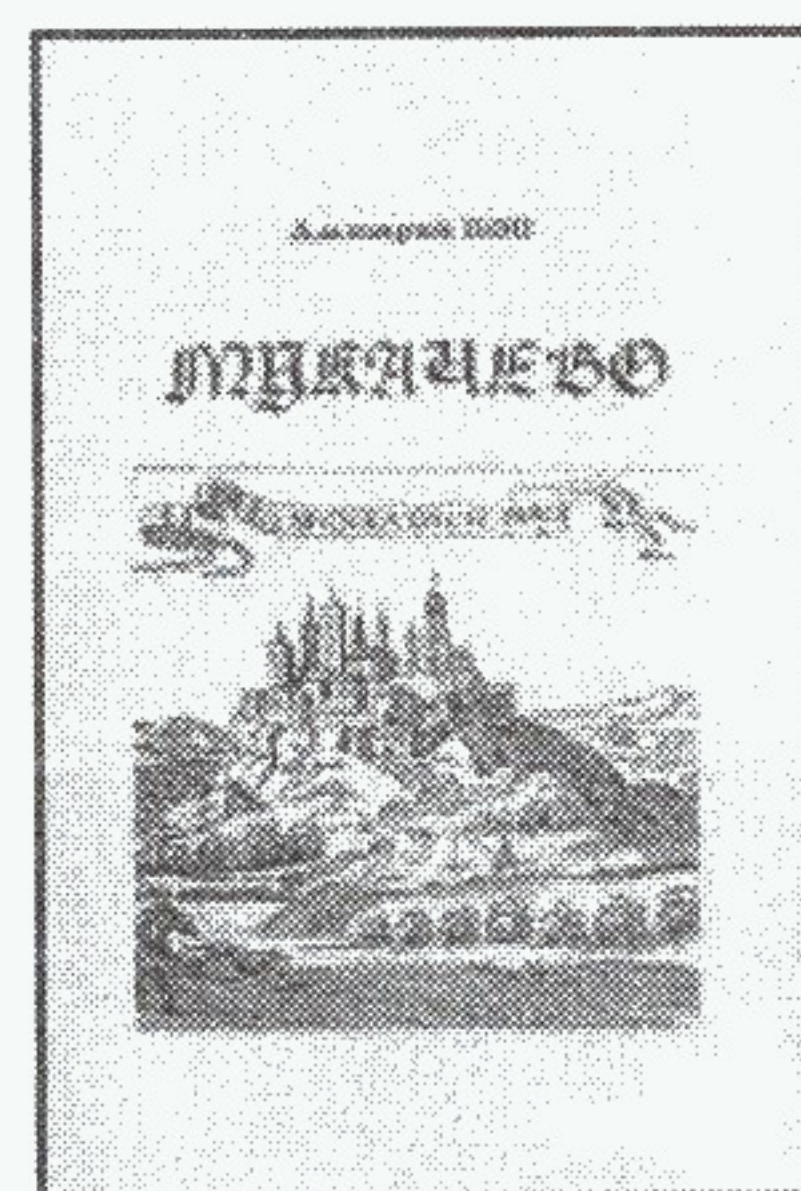
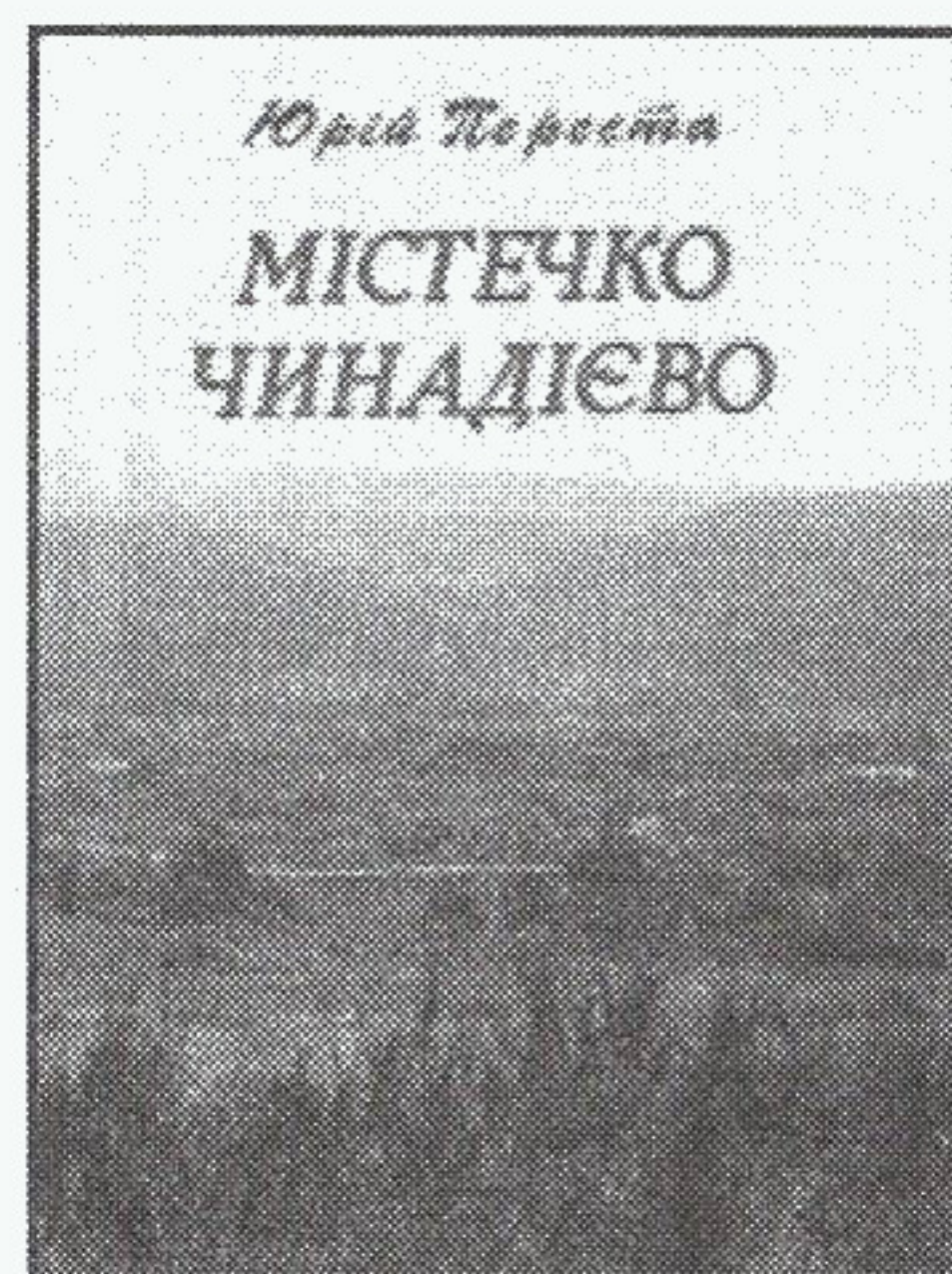
41. Продан В. Вічний слід = Perpetuum vestigium/ Передм. С.Д.Федаки.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 100 с: іл.

У книзі місцевого вчителя читач знайде відомості про маленьке село Лисичево від часів його заснування до нинішніх днів.

Друга частина книги містить оповідання «Де починається вода...»

42. Цирик М.І. Малий Березний — село у межиріччі Ужа та Ублянки/ Літ. ред. В.Падяка.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 144 с.: іл.

Мальовниче село Малий Березний Великоберезнянського району Закарпатської області вперше згадується у письмових джерелах 1427 року. Дещо пізніше у верхньому кінці села на горі Ділок було збудовано василіанський монастир, який з часом став духовним та культурним центром не тільки всієї Ужанської долини, але й цілого Підкарпаття. Ці та багато інших обставин впродовж століть впливали на життя та духовність простих малоберезнян, нащадки яких сьогодні примножують славу та добробут рідного села.

84/463

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА М. УЖГОРОД
ПР. СВОБОДИ, 16, 88018

ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ

43. Доступність та неперервність екологічної освіти – вимога часу: Всеукр. наук.-практ. конф./ Нац. еколого-натураліст. центр молоді, Упр. освіти і науки Закарпат ОДА; Закарпат. обл. еколого-натураліст. центр учнів. молоді; Уклад.: О.В.Геревич, Г.М.Монда.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 132 с.

У збірнику представлені матеріали конференції, що проведена на Закарпатті 4-7 лип. 2004 р. в рамках програми «Освіта для довкілля». У роботі конференції взяли участь вчені, викладачі вузів, педагоги із 22 областей України, які розглядали питання екологічної освіти і виховання, практичного природоохоронного руху, аналізували стан навколишнього природного середовища.

Для вчителів біології, географії, педагогів, студентів природничих факультетів, членів громадських екологічних організацій та всіх, кого хвилюють проблеми довкілля.

44. Гербут Ф.Ф. Карпатська лісова науково-дослідна станція: Іст. нарис наук.-дослід. роботи за 1948–2006 рр.— Мукачево, 2005.— 36 с.: іл.

У книзі зібрано матеріали про діяльність колективу науковців Карпатської лісової науково-дослідної станції за півстоліття. Представлено приклади практичних зв'язків науковців з лісогосподарським виробництвом Українських Карпат та науковими установами зарубіжних країн.

Книга розрахована на спеціалістів лісового господарства, студентів та наукових працівників.

45. Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді/ Упорядкув.: А.В.Самойлович, Г.М.Монда; Відп. за вип. О.В.Геревич.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 20 с.: іл.

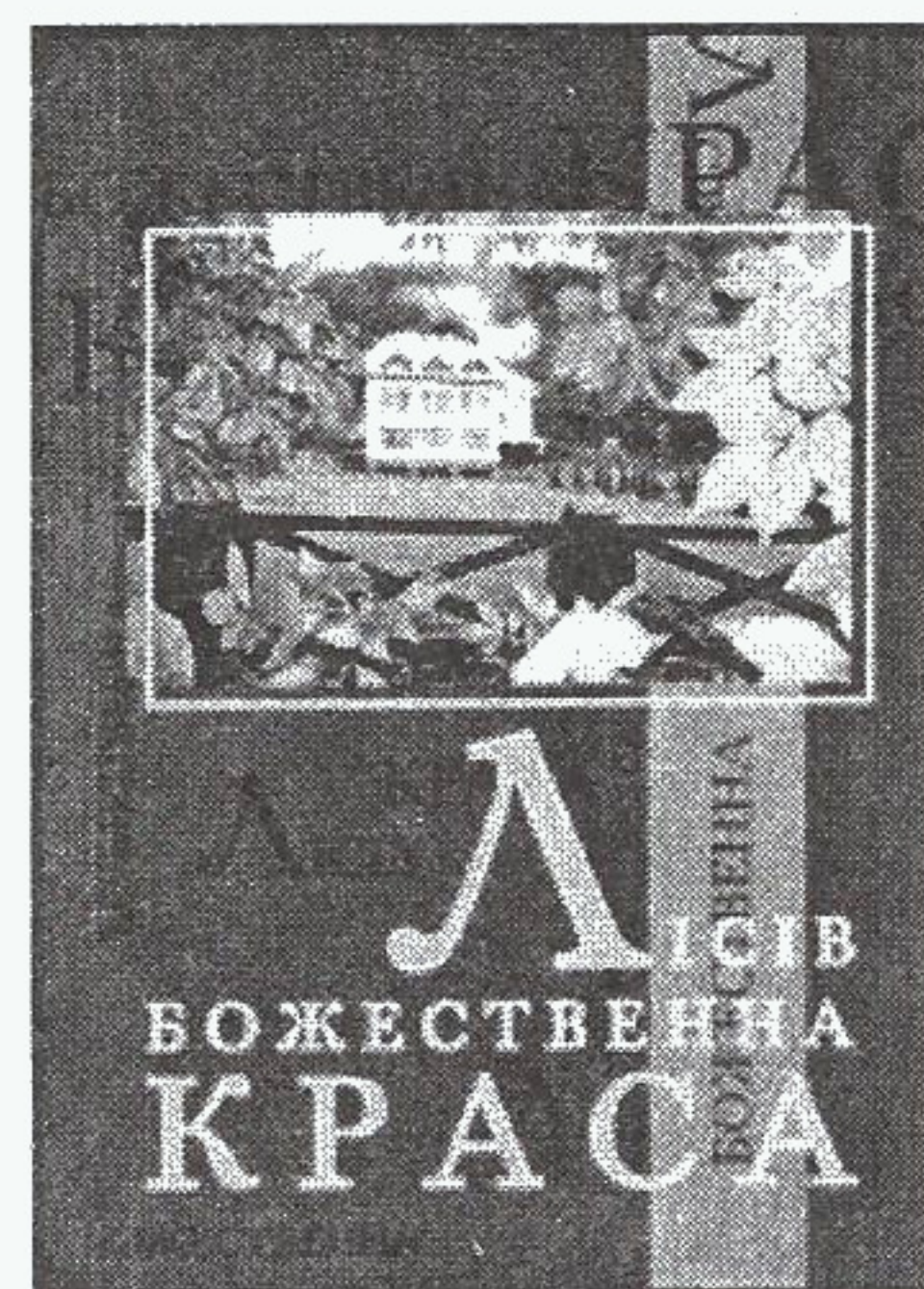
Видання знайомить з одним із центрів юннатівського руху в Україні. ЗОЕНЦ — це позашкільний освітньо-виховний заклад, де працюють 23 педагоги.

46. Лісів божественна краса: Літ.-публіцист. нариси/ Відп. ред. І.В.Костів; Ред.-упоряд. І.М.Гармасій.— Ужгород: Гражда, 2005.— 144 с.+8 с. кольор. іл.

Ліси Ужгородщини – елітні, найкращі, які підлягають державній охороні, споконвіку плекались людськими руками і душами. Про це й розповідають фахівці зеленого цеху, у якому кожне дерево – цінність, історія, спадок.

Видання присвячене 60-річчю Ужгородського державного лісового господарства.

НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА

47. Виявлення і визначення західного кукурудзяного жука-діабротика та заходи захисту посівів кукурудзи: Метод. рек./ М.М.Бабидорич, В.П.Омелюта, Н.К.Філатова; Укр. академія аграрних наук; Закарпат. ін-т агропромислового вир-ва УААН; ІЗР.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 28 с.: іл. + Табл.

Розглянуто систематичний статус та походження, морфологічні та біоекологічні особливості західного кукурудзяного жука – *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte (Coleoptera, Chrysomelidae), його шкодочинність, шляхи поширення та методику виявлення шкідника на всіх стадіях його розвитку. Викладено рекомендації щодо системи захисту кукурудзи від шкідника, у т.ч. карантинні, організаційні, агротехнічні, біологічні та хімічні заходи.

Для спеціалістів служби захисту і карантину рослин, фахівців господарств, фермерів, приватних одноосібних виробників, студентів навчальних закладів.

48. Заяць В.А. Нові сорти персика на Закарпатті/ УжНУ.— Ужгород: Патент, 2005.— 80 с.

Автор посібника, доктор сільськогосподарських наук, професор Ужгородського університету більше сорока років займається вивченням персика в умовах Закарпаття. За цей період він інтродукував в Закарпатську область близько 1000 сортів персика і серед них виділив найбільш цінні сорти, які можна розглядати як високоефективні засоби сільськогосподарського виробництва. У посібнику описані найновіші високоврожайні сорти персика, звертається увага на вибір сортів в залежності від періоду досягання, наводяться короткі рекомендації з вирощування садивного матеріалу тощо.

Для агрономів, спеціалістів садівничих господарств.

49. Прогноз фітосанітарного стану агроценозів Закарпатської області та рекомендації щодо захисту рослин у 2005 році/ Держ. станція захисту рослин Закарпат. обл.; Закарпат. ін-т агропромислового вир-ва УААН; Закарпат. обл держ. проектно-технологіч. центр охорони родючості ґрунтів і якості продукції.— Ужгород: Патент, 2005.— 64 с.

Описані найбільш поширені в області шкідники і хвороби сільськогосподарських культур і викладені основні першочергові заходи боротьби з шкідниками і хворобами зернових, технічних, овочевих, плодових культур і виноградників, а також основні види бур'янів і заходи боротьби з ними.

Для спеціалістів сільськогосподарських підприємств і селян, які володіють землею.

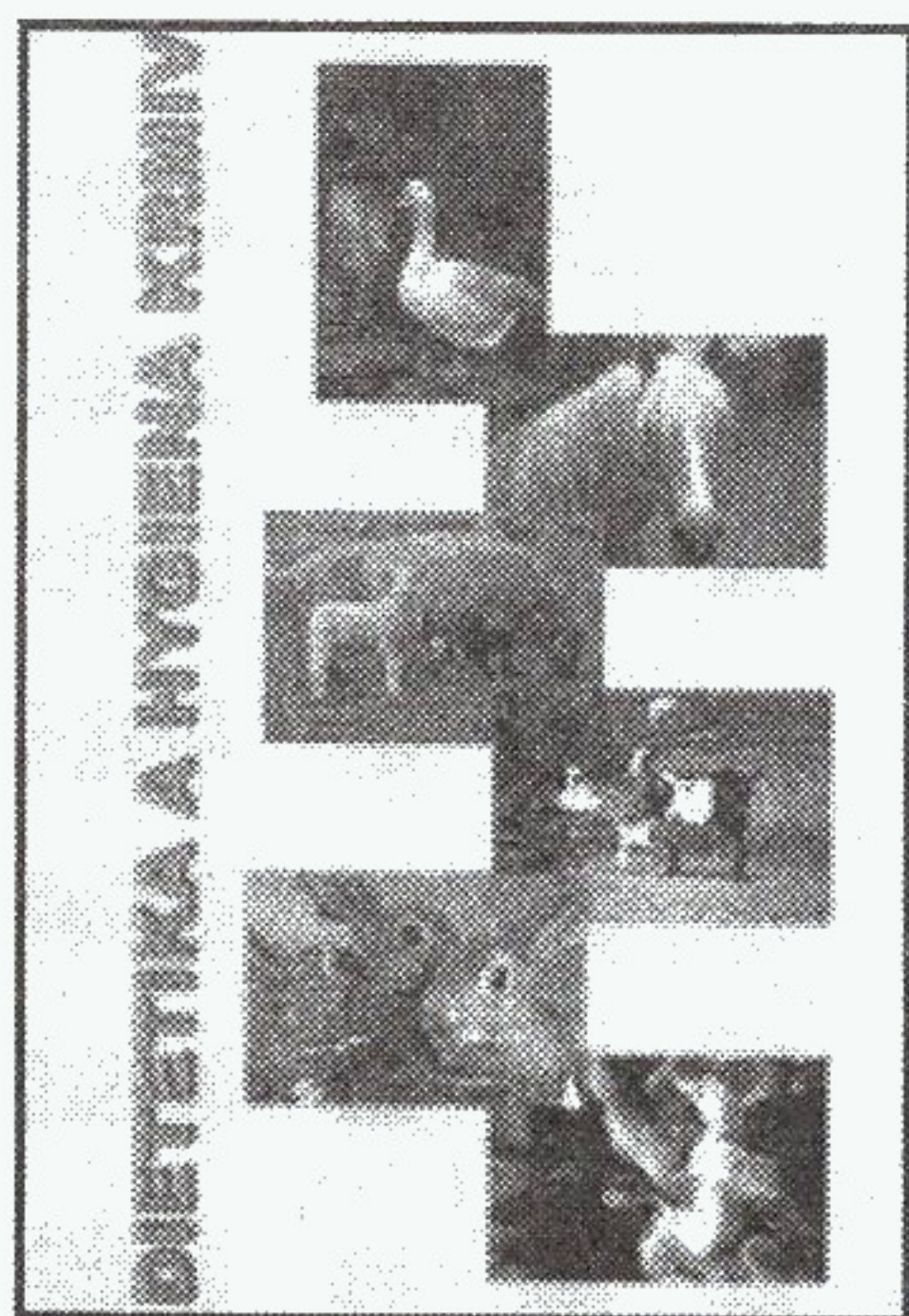
50. Фізіологічні особливості сортів озимої пшениці за різного водозабезпечення та живлення/ В.І.Ніколайчук, І.П.Григорюк, П.В.Вайда; УжНУ; НАН України; Ін-т фізіології рослин і генетики.— Ужгород, 2005.— 172 с.— Бібліограф.: С. 142-170. + Табл. 44.; рис. 24.

З позицій системного підходу узагальнено власні й літературні дані стосовно функціонування метаболічних процесів у рослинах сортів озимої пшениці за різного водозабезпечення й живлення із застосуванням методу мічених атомів та хроматографії. Вперше показано відміни у метаболізмі амінокислот, цукрів, білків, органічних кислот, фосфорильованих і полімерних сполук, поглинанні й включенні радіоактивного фосфору в органічні фосфати пшениці за дії посухи та надмірного зволоження.

Для фізіологів і біохіміків рослин, викладачів й аспірантів біологічних та аграрних вузів.

51. Dietetika a hygiena krmív:Učebnica/ M.Angelovičová, V.I.Nikolajčuk, I.M.Turianica, V.Kmeť, P.Massanyi; Vedúca kolektívu autorov M.Angelovičová; Užhorodská národná univerzita; Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre = **Дієтетика і гігієна кормів: Підруч./** М.Ангелович, В.І.Ніколайчук, І.М.Туряниця, В.Кметь, П.Массаній; Кер. авт. колективу М.Ангелович; УжНУ; Слов. с.-г. ун-т в Нітрі.— Užhorod: Vydavateľstvo V.Paďaka = Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 226 s.— Слов. мовою.

Узагальнено інформацію щодо кількості та якості кормів, кормових добавок, які прямо та опосередковано впливають на фізичний стан свійських тварин та якість м'ясо-молочної продукції.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЧНІ УСТАНОВИ

52. Завадяк М.И. Очищение организма промыванием всего пищеварительного канала.— 2-е издание, переработанное и дополненное.— Ужгород: Полиграфцентр «Ли́ра», 2005.— 72 с.— Рос. мовою.

Викладено нетрадиційний спосіб одночасного промивання всього травного тракту ізотонічним трьохкомпонентним розчином солі. Описано технології процедури, деякі покази для її використання, основні протипоказання та ефективність при різних паталогічних процесах; подаються відповіді на питання, які найчастіше часто виникають у тих, хто хоче освоїти дану оздоровчу методику.

53. Лікарські рослини Закарпаття у народній медицині: Довід. з фітотерапії / Упоряд. Ф.Ф.Рубіш.— Ужгород: Патент, 2005.— 248 с.: іл.

У довіднику описано фармакологічні властивості лікарських рослин, якими здавна користується як народна, так і наукова медицина. Кожній рослині дана ботанічна, морфологічна, хімічна характеристика, вказані строки і способи заготівлі сировини, особливості виготовлення з неї ліків та їх практичне застосування. Розрахований на широке коло читачів, які цікавляться лікувальними властивостями рослин.

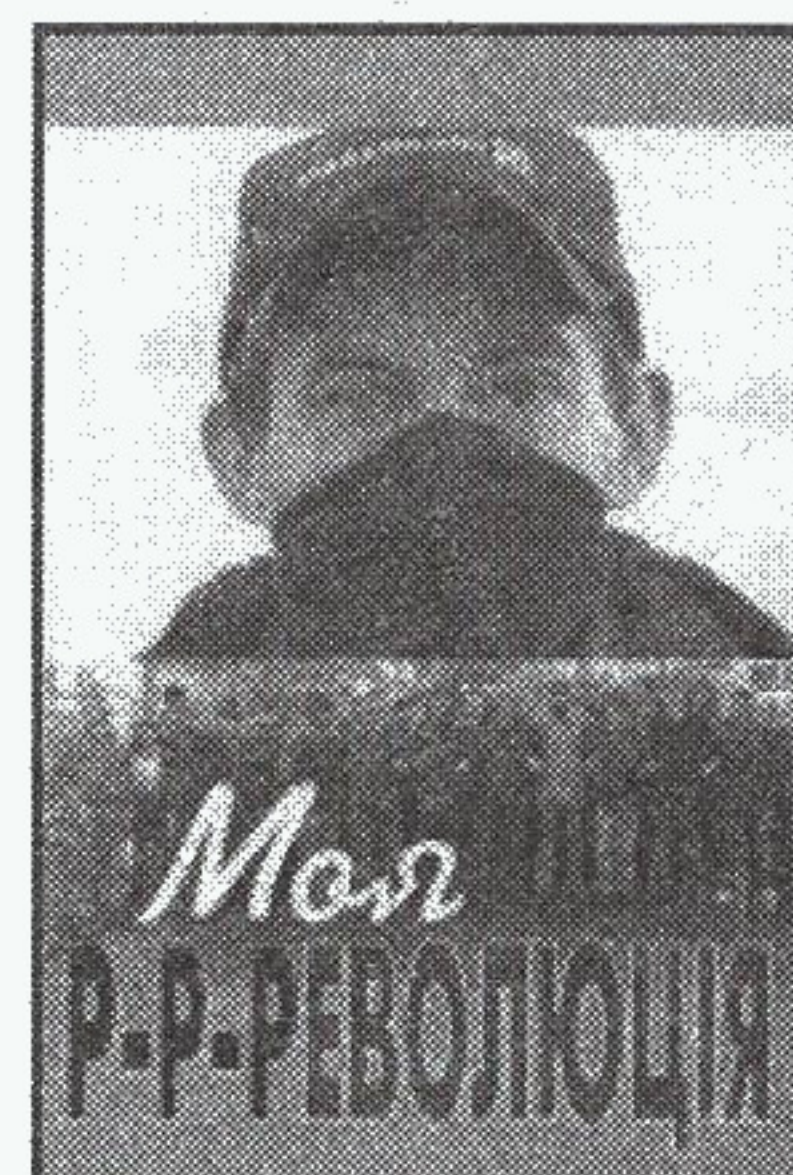
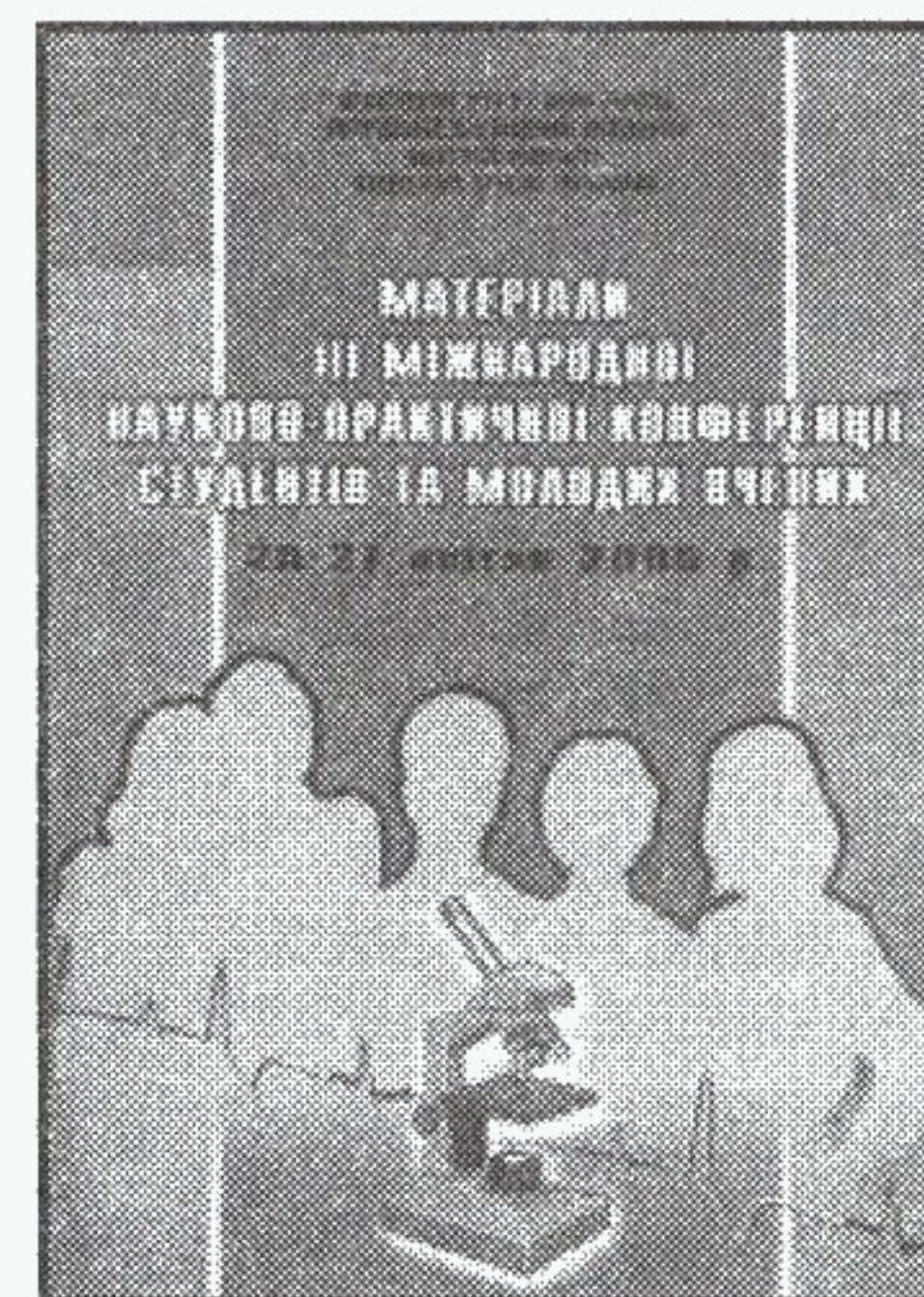
54. Матеріали III-ї міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (25-27 квіт. 2005 р., м. Ужгород) / М-во освіти і науки України; УжНУ; Мед. ф-т; Студ. наук. т-во; Редкол.: О.О.Болдижар, В.М.Вайс, Т.М.Ганич. та ін; Відп. за вип. Т.М.Ганич.— Ужгород: ІВА ПРОФІ, 2005.— 184 с.— Укр. та англ. мовами.

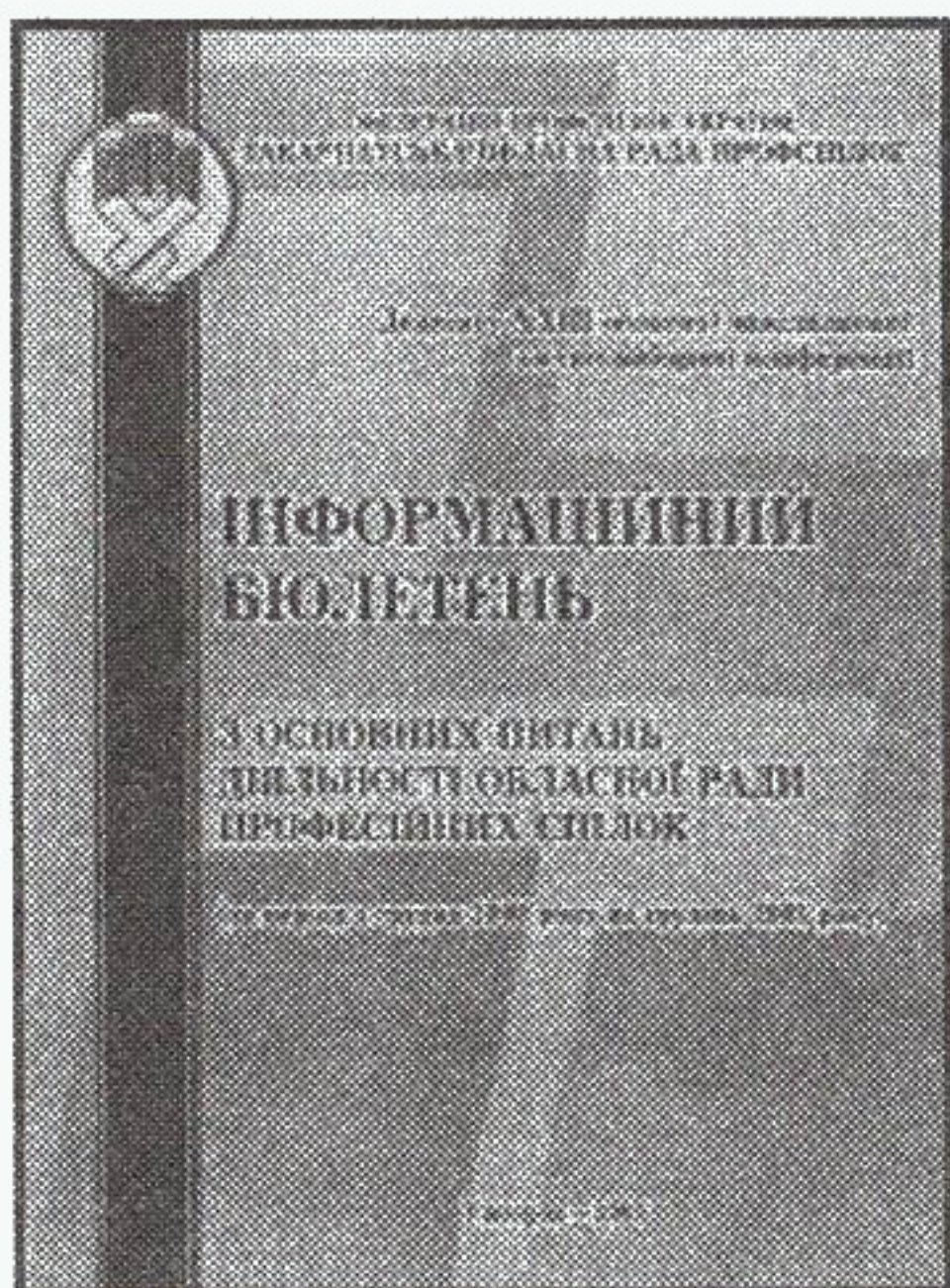
Збірник містить програму та тези доповідей, що були представлені учасниками конференції у різних галузях медицини.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

55. Гаврош О. Моя р-р-революція: хроніка однієї хроніки.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 116 с.: іл.

Книжка є відгомонам недавніх переломних подій, які кожен з нас пережив по-своєму, але байдужим не залишився ніхто. Тексти, писані для газети «Чорна гора» і зібрані воедино, є своєрідним документом епохи.

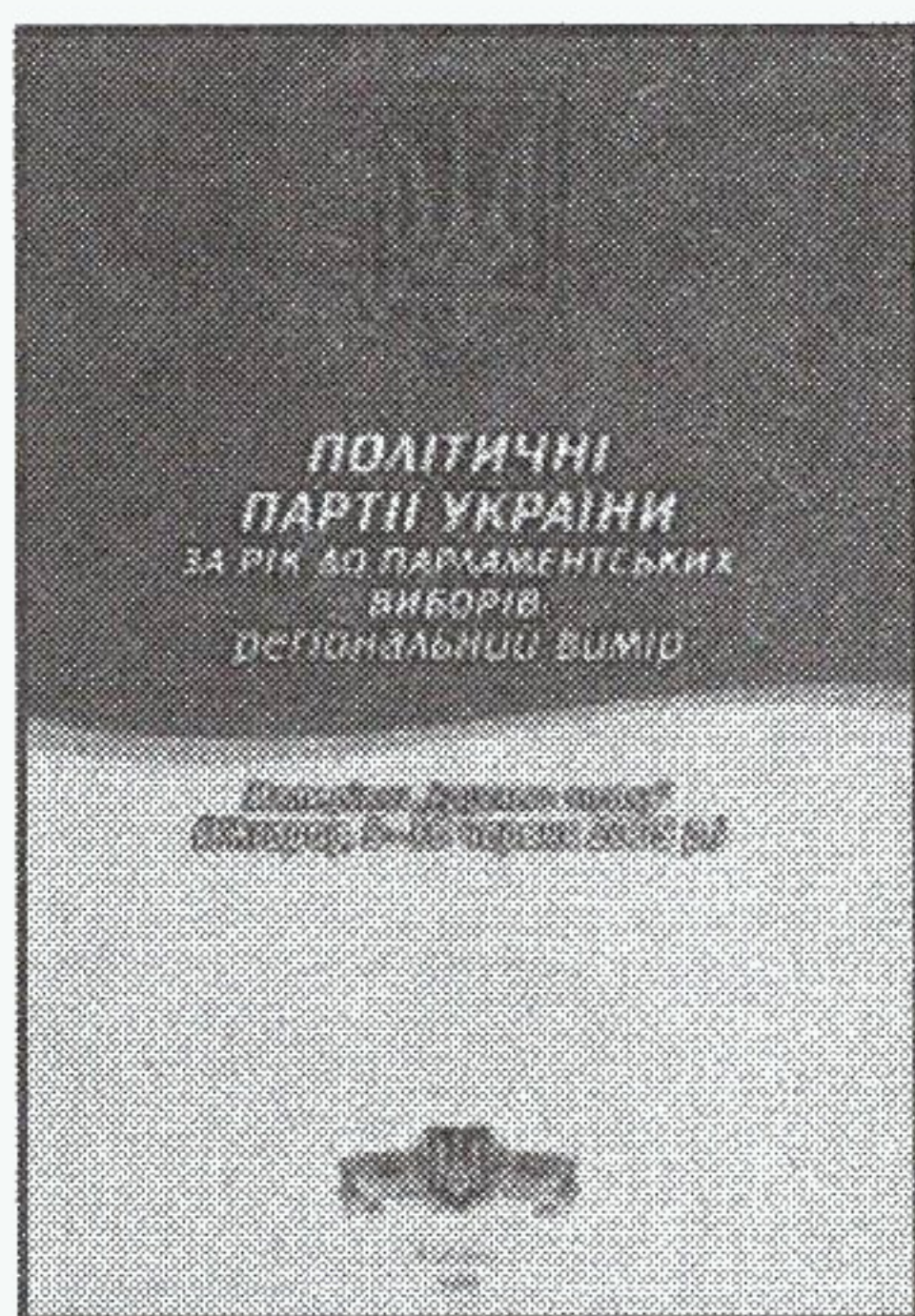

56. Інформаційний бюлетень з основних питань діяльності обласної ради професійних спілок: Делегату XXIII обл. міжспілкової звітно-виборної конф. (за період з груд. 2000 р. по груд. 2005 р.)/ Федерація профспілок України; Закарпат. обл. рада профспілок.— Ужгород, 2005.— 84 с.

Видання містить звіт, офіційні документи з основних питань діяльності Закарпатської обласної ради профспілок.

57. Політичні партії України за рік до парламентських виборів: Регіональний вимір: Матеріали «круглого столу» (Ужгород, 9-10 черв. 2005 р.)/ Регіональний філ. нац. і-ту стратегічних дослідж. у м.Ужгороді; Представництво фонду ім.Конрада Аденауера в Україні; Редкол.: О.І.Гринів, С.І.Мітряєва та ін.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 112 с.

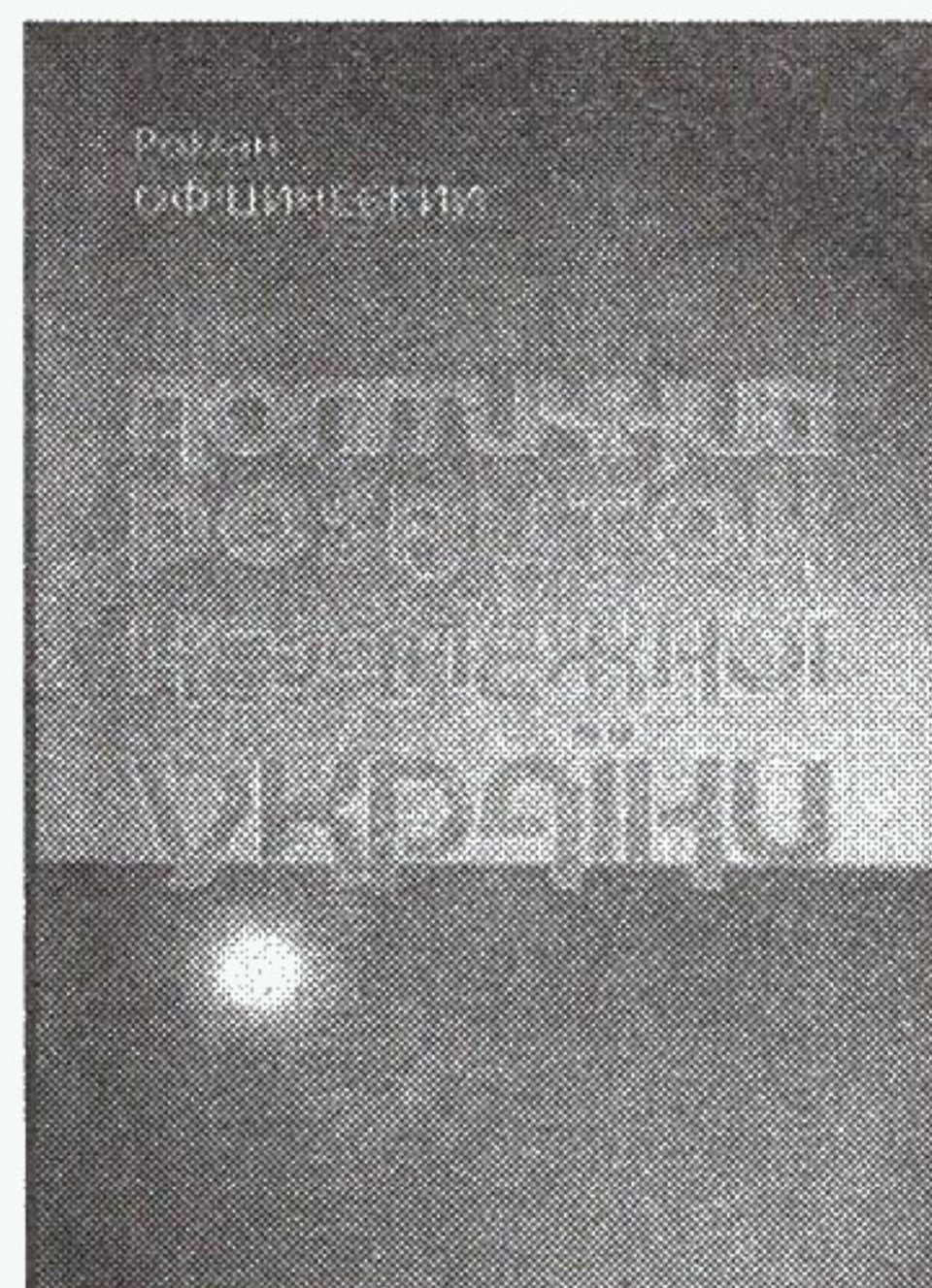
У збірнику представлено тексти виступів експертів науково-дослідних інститутів, політичних аналітиків, вчених академічних підрозділів та вищих навчальних закладів Закарпаття, представників регіональних осередків політичних партій України, депутатів Верховної Ради України та Закарпатської обласної ради, представників органів державної влади та місцевого самоврядування Закарпатської області.

58. Офіцинський Р. Політичний розвиток незалежної України (1991–2004) в аспекті європейської ідентичності: (На матеріалах періодики Заходу)/ НАН України; Ін-т історії України.— Ужгород: Гражда, 2005.— 468 с.

У монографії зроблено аналіз базових складників європейської парадигми політичної історії незалежної України. Автор доводить, що політичні зміни в Україні 1991–2004 рр. не лише детерміновані внутрішніми потребами постсоціалістичної модернізації суспільства, але й коригуються через інформаційно-аналітичні, дипломатичні та зовнішньоекономічні інструменти розвинутих країн. З одного боку, мова йде про «вестернізаційний стандарт», глибоко закорінений у масовій свідомості певного цивілізаційного поля. А з іншого, – україноцентрична історія України, написана на західних джерелах, руйнує схоластичні схеми і нав'язані інтерпретації.

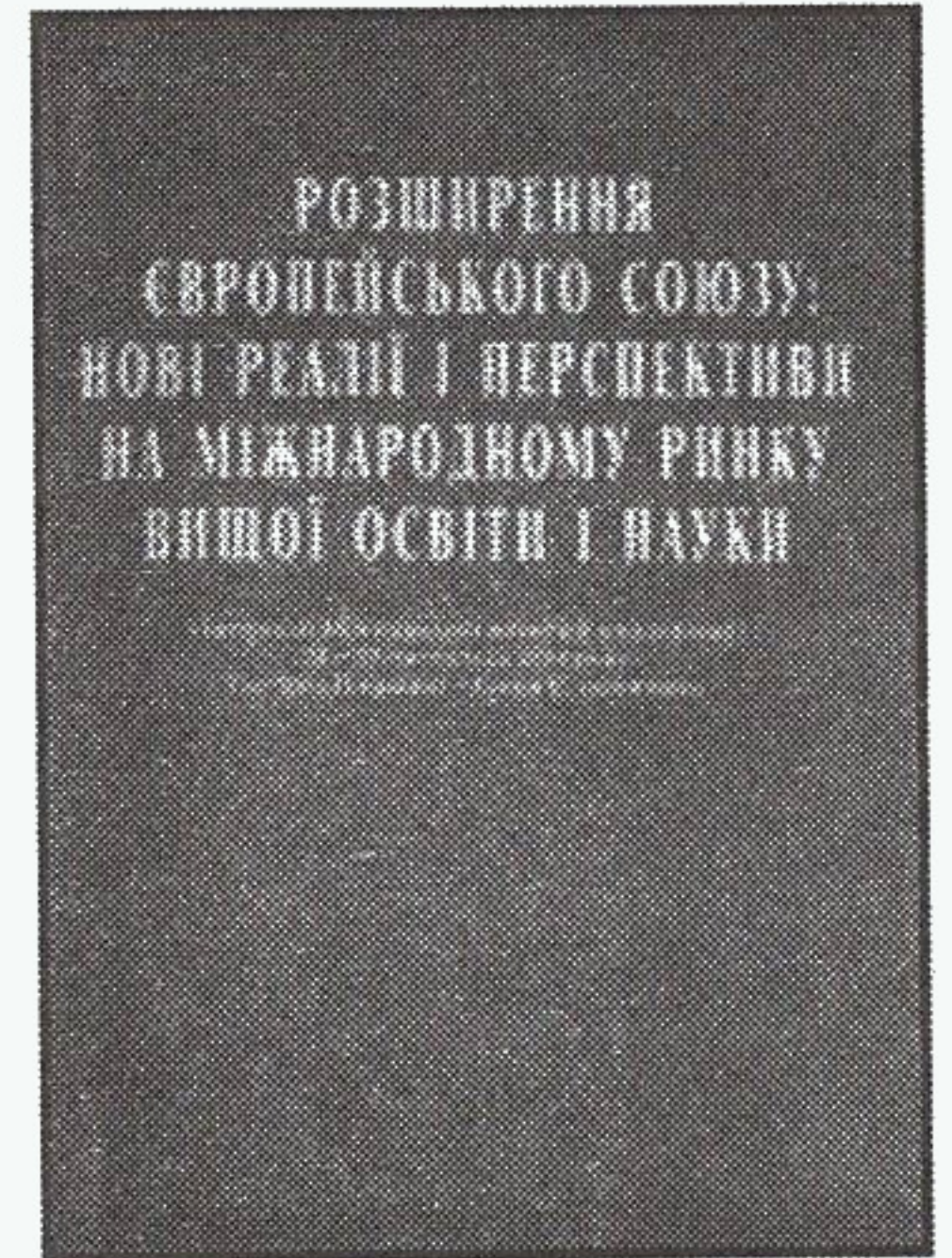
Для вчених, учителів і студентів соціогуманітарного профілю, а також політиків і громадських діячів.

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ОБЛАСТІ

59. Розширення Європейського Союзу: нові реалії і перспективи на міжнародному ринку вищої освіти і науки: Матеріали Міжнар. наук. конф. (24-27 листоп. 2004 р. Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина) = **Enlargement of the European Union: new reality and perspectives in the international market of higher education and materials of international scientific conference (november 24-27, 2004 Uzhgorod (Ukraine) – Snina (Slovakia)/** М-во освіти і науки України; ЗакДУ; Ін-т держави і права ім.В.М.Корецького НАН України; Братислав. екон. ун-т; Закарпат. регіональний центр соціально-екон. і гуманітар. дослідж. НАН України; Упорядкув. Х.М.Олексика.– Ужгород=Uzhgorod, 2005.– 222 с.

Рекомендується студентам, аспірантам, викладачам вузів та працівникам системи організації та управління освітою для використання у процесі організації навчально-методичної роботи, а також широкому колу читачів, які цікавляться питаннями теорії і практики та управління інтеграційними процесами у сфері вищої освіти і науки на загальноєвропейському та світовому ринках надання освітніх послуг та розвитку наукових досліджень.

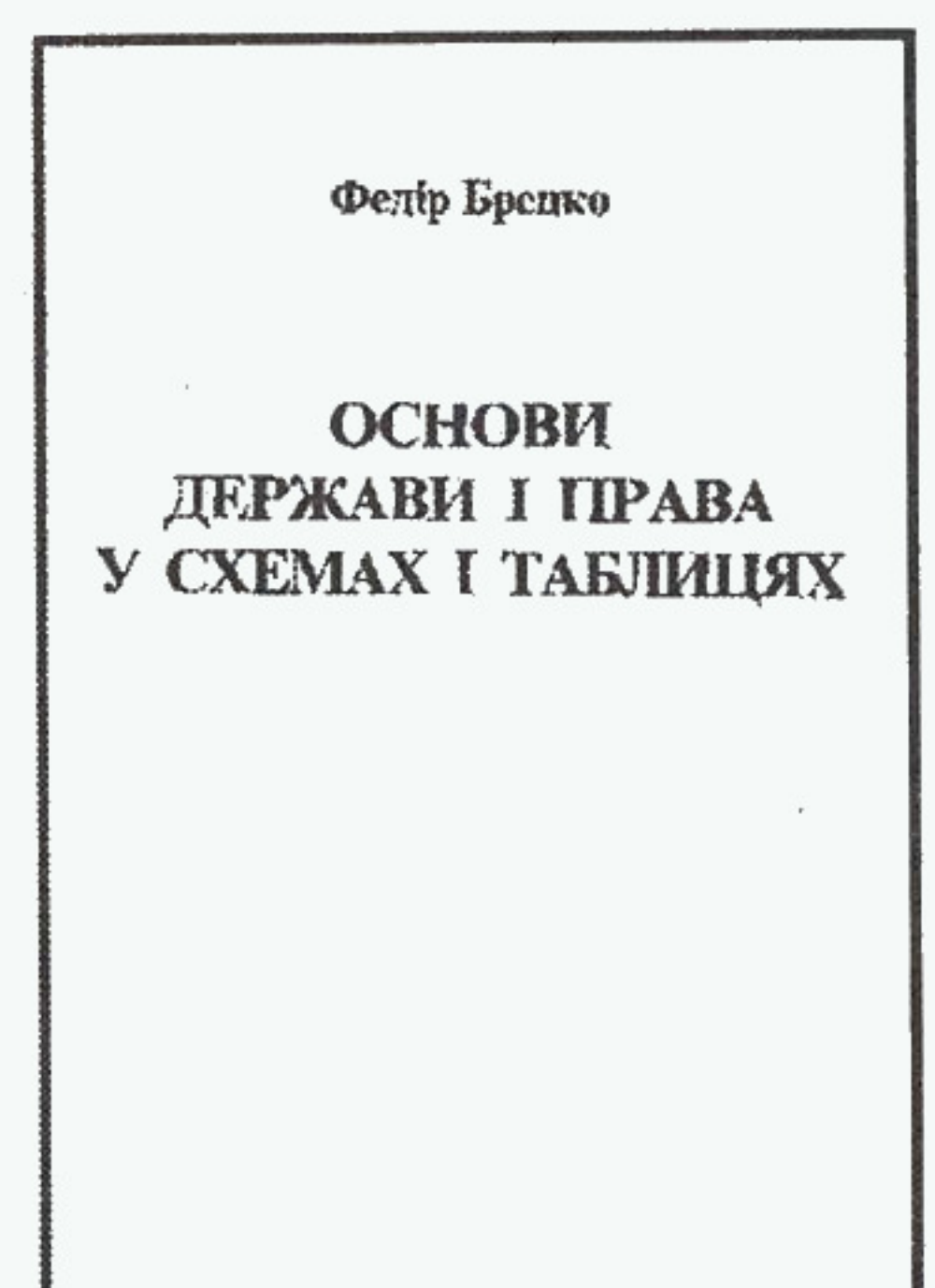

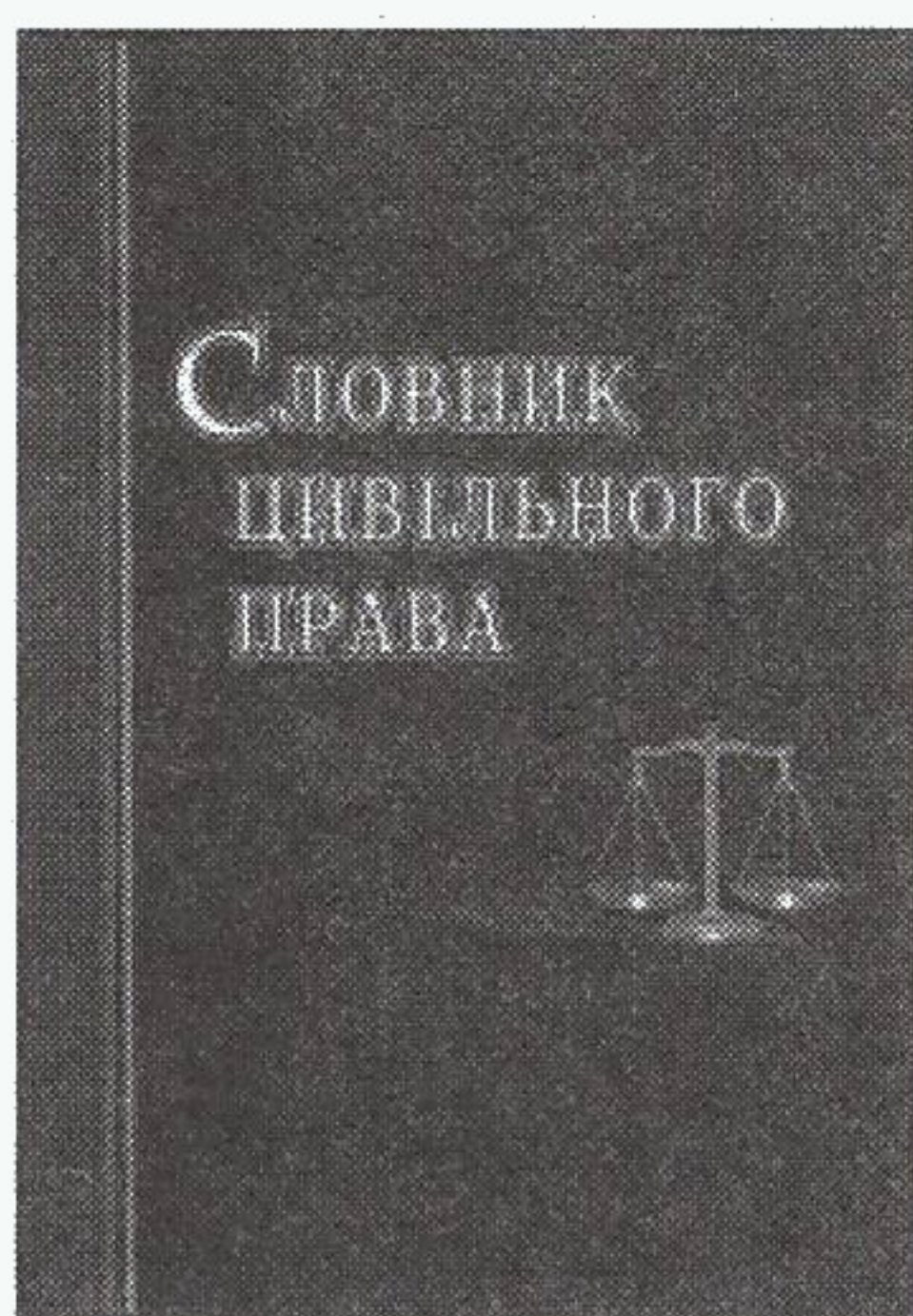
ДЕРЖАВА І ПРАВО

60. Брецько Ф.Ф. Основи держави і права у схемах і таблицях: Навч. посіб.– Ужгород: Закарпаття, 2005.– 848 с. + Табл.

Видання подає систематизований виклад найважливіших положень сучасної теорії держави і права, головні питання історії держави і права України, характеристики прав і свобод людини і громадянина та основні положення окремих галузей права України. Особливість цього навчального посібника полягає у тому, що увесь правознавчий матеріал поданий у вигляді тематичних схем і таблиць. Посібник має пізнавальне, розвиваюче та практичне значення.

Для учнів загальноосвітніх шкіл, спеціалізованих юридичних класів, гімназій і ліцеїв, абітурієнтів та всіх, хто має потребу в базових юридичних знаннях.

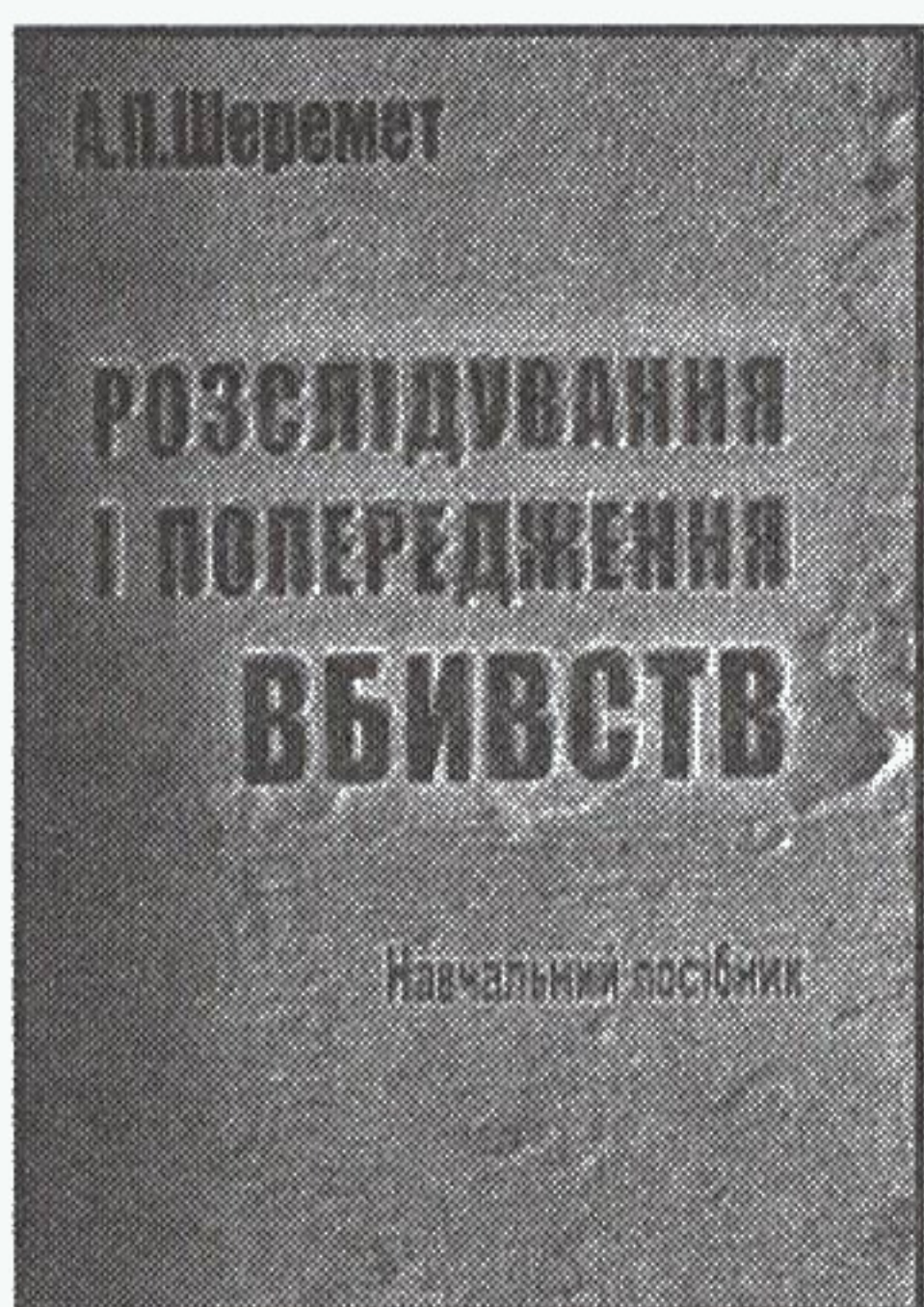

67. Словник цивільного права/ Укладач О.О.Грін.— Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2005.— 368 с.

Видання містить близько 1000 найбільш розповсюджених цивільно-правових понять, відомих сучасній цивілістичній науці та цивільному законодавству. Особлива увага приділяється новелам українського цивільного права. Статті словника містять посилання на конкретні статті Цивільного кодексу України як другого за значенням після Конституції України законодавчого акта у сфері приватно-правових відносин. Це дає можливість використовувати словник як довідкову базу цивільного законодавства України.

Для студентів та аспірантів юридичних та економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, викладачів, науковців, юристів-практиків, економістів, підприємців, державних службовців, а також широкого кола читачів, які цікавляться проблемами цивільного права.

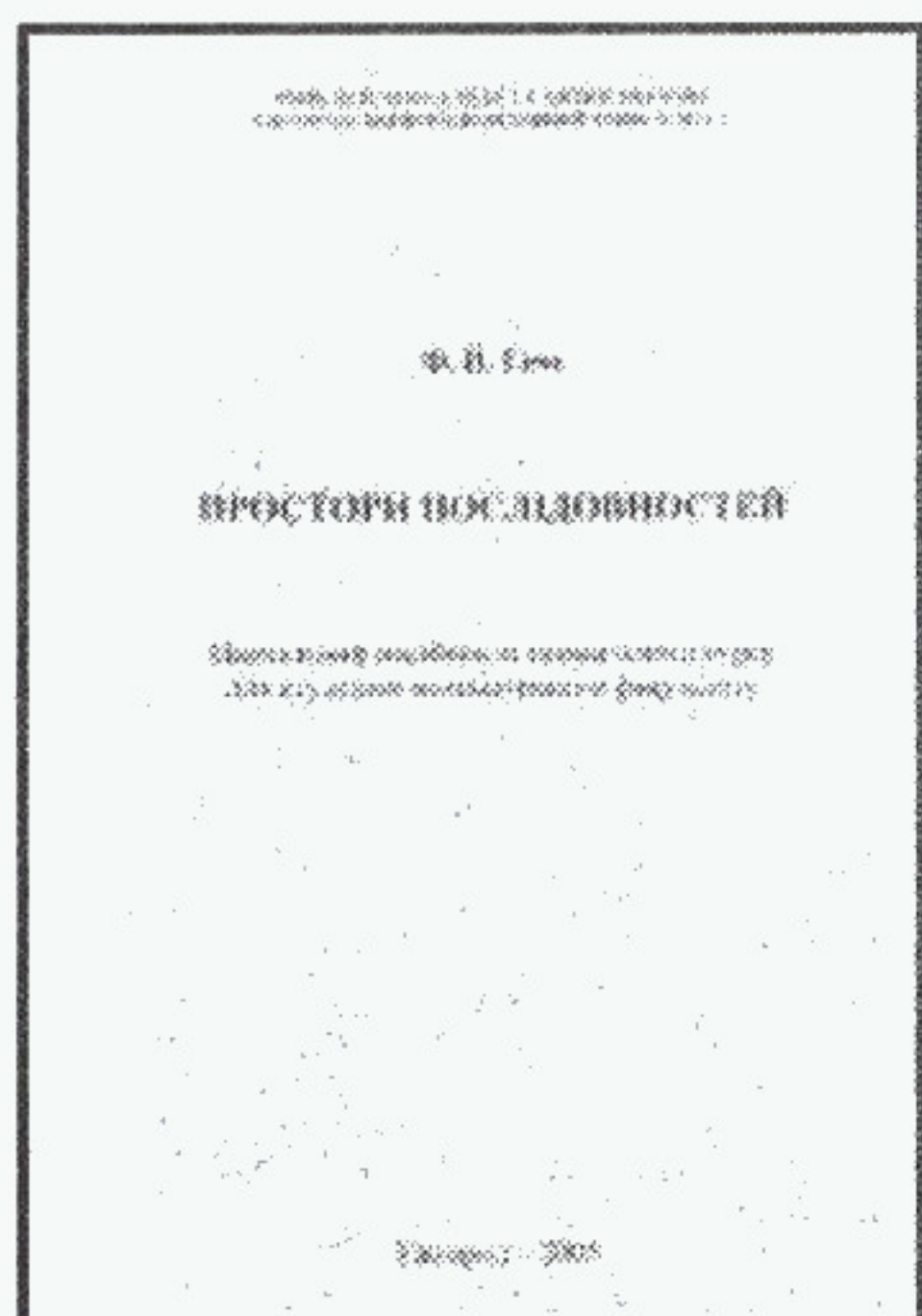

68. Шеремет А.П. Розслідування і попередження вбивств: Навч. посіб./ М-во освіти і науки України; ЗакДУ.— Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ управління у справах преси та інформації.— Ужгород, 2005.— 252 с.

У даному виданні розглядаються основні положення тактики і методики розслідування злочинів проти життя особи в аспекті досягнень сучасної криміналістики з урахуванням вимог нового Кримінального кодексу України. Висвітлюється індивідуальна профілактика вбивств у системі заходів спеціального попередження злочинів.

Видання розраховане на викладачів та студентів вищих юридичних навчальних закладів, а також працівників правоохоронних органів.

НАУКА, ОСВІТА В ОБЛАСТІ

69. Гече Ф.Й. Простори послідовностей: Навч. посіб із спец. курсу для студ. мет. ф-ту/ М-во освіти і науки України; УжНУ.— Ужгород: Вид-во УжНУ, 2005.— 86 с.

Пропонується методика викладання основ теорії топологічних векторних просторів на базі просторів кратних послідовностей.

Рекомендується математикам і спеціалістам прикладного профілю, які користуються сучасними математичними методами.

70. Довідник навчальних закладів Закарпатської області/ М-во праці та соціальної політики України; Фонд загальнообов'язкового держ. соц. страхування України на випадок безробіття; Держ. центр зайнятості; Закарпат. обл. центр зайнятості; Уклад. Л.Ю.Маргітич, Т.В.Дурицька.— Ужгород, 2005.— 72 с.

Видання містить перелік спеціальностей різних форм кваліфікації, які можна здобути в навчальних закладах краю, а також корисну інформацію про ці заклади, умови і термін навчання тощо.

71. Методи хімічного аналізу: Тези доп. Другого міжн.-р. симпозіуму, м.Ужгород, 14-17 червня 2005 р./ Редкол.: Л.Г.Александрова, М.М.Герцюк, Е.О.Єршова.— Київ—Ужгород: ВАТ «УкрНДІСВД»; Вид-во В.Падяка, 2005.— 124 с.— Укр., рос. та англ. мовами.

Матеріали Другого міжнародного симпозіуму «Методи хімічного аналізу» (м. Ужгород, Україна, 14-17 червня 2005 р.) містять праці (доповіді та повідомлення) відомих вчених та фахівців з питань методів хіміко-аналітичних досліджень.

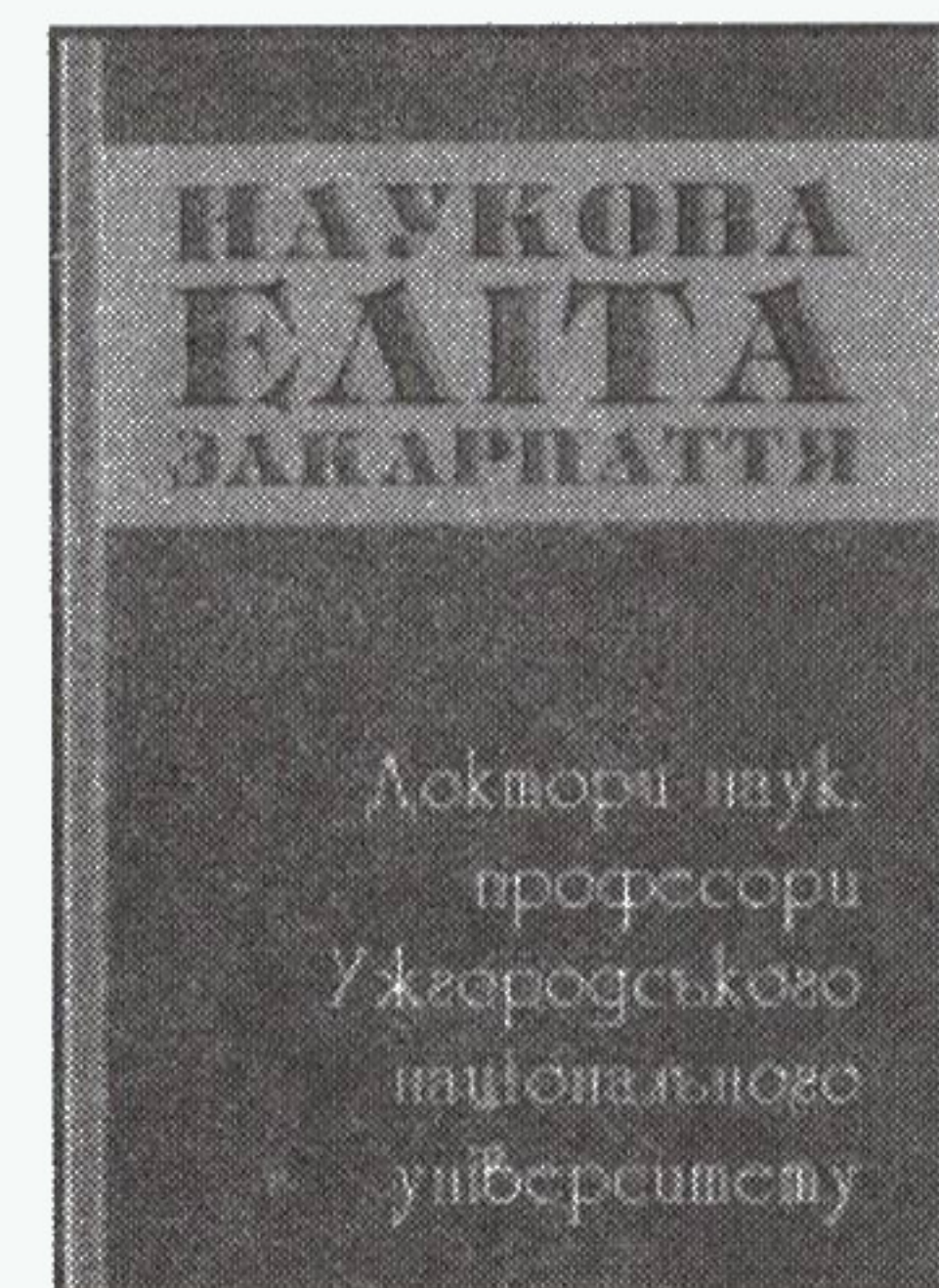
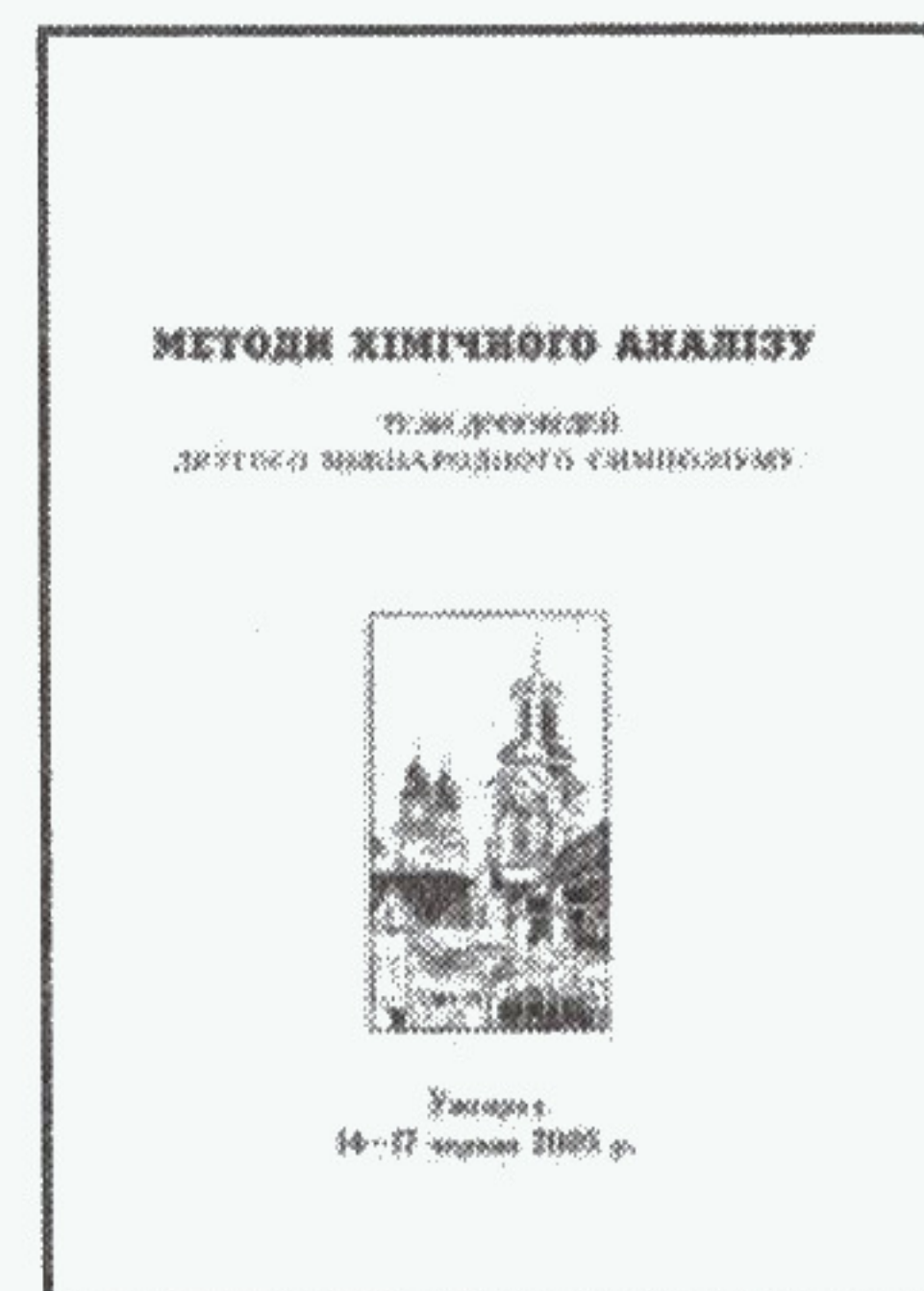
72. Наукова еліта Закарпаття: Доктори наук, професори Ужгород. нац. ун-ту/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Передм. М.М.Вегеша.— Ужгород: Гражда, 2005.— 160 с.: іл.

Уміщено біографічні нариси про докторів наук, професорів, найстарішого в краї вищого навчального закладу. Читач має змогу познайомитися з життям і багатогранною діяльністю елітних науковців Ужгородського національного університету, з іменами яких пов'язано становлення і розвиток вузу, створення відомих за межами України наукових шкіл.

Видання присвячене 60-річчю утворення Ужгородського національного університету і розраховане на широке коло читачів.

73. Олена Рудловчак: Зб. матеріалів Третіх наук. читань (3 лютого 2004 р)/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Філол. ф-т; Каф. укр. літератури; Упоряд. В.В.Барчан.— Ужгород, 2005.— 108 с.

Матеріали, що їх уміщено у збірнику Третіх наукових читань кафедри української літератури філологічного ф-ту УжНУ, присвячені ювілею професора Олени Рудловчак, вченого-карпатознавця, відомого літературознавця, Почесного доктора Ужгородського національного університету.

74. Під покровительством музи Клію: Іст. ф-ту Ужгород. нац. ун-ту – 60 років/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Упоряд.: М.В.Олашин, Ю.О.Остапець, М.Ю.Токар, В.І.Феніч.— Ужгород, 2005.— 280 с., іл.

Подається інформація про минуле і сьогодення одного з найстаріших науково-освітніх осередків Ужгородського університету – історичний факультет. Розповідається про історичні віхи становлення та подальшої розбудови факультету впродовж шістдесятилітнього періоду. Показані основні події в житті професорсько-викладацького і студентського колективу. Докладно висвітлено історію всіх кафедр, подано біографічні нариси їх членів тощо. Цінним є й інший довідковий матеріал.

75. Пінчук Ю.Б. Співанковий підручник: Навч. посіб. для дітей ст. дошкільного віку та 1-2 кл. загальноосвіт. шк./ Пер. з рос. мови Л.В.Бердар; Худож. А.І.Дурда, Н.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 44 с.: іл. + Ноти + Кольор. вкладка.

«Співанковий підручник» є частиною навчального посібника «Ми співаємо і рахуємо» для дітей дошкільного віку та учнів 1-2 класів загальноосвітніх шкіл. Працюючи з ним, учні легко й швидко засвоюють навчальний матеріал з математики, підвищують художньо-естетичні навички, розвивають інтерес до географії, астрономії, природознавства.

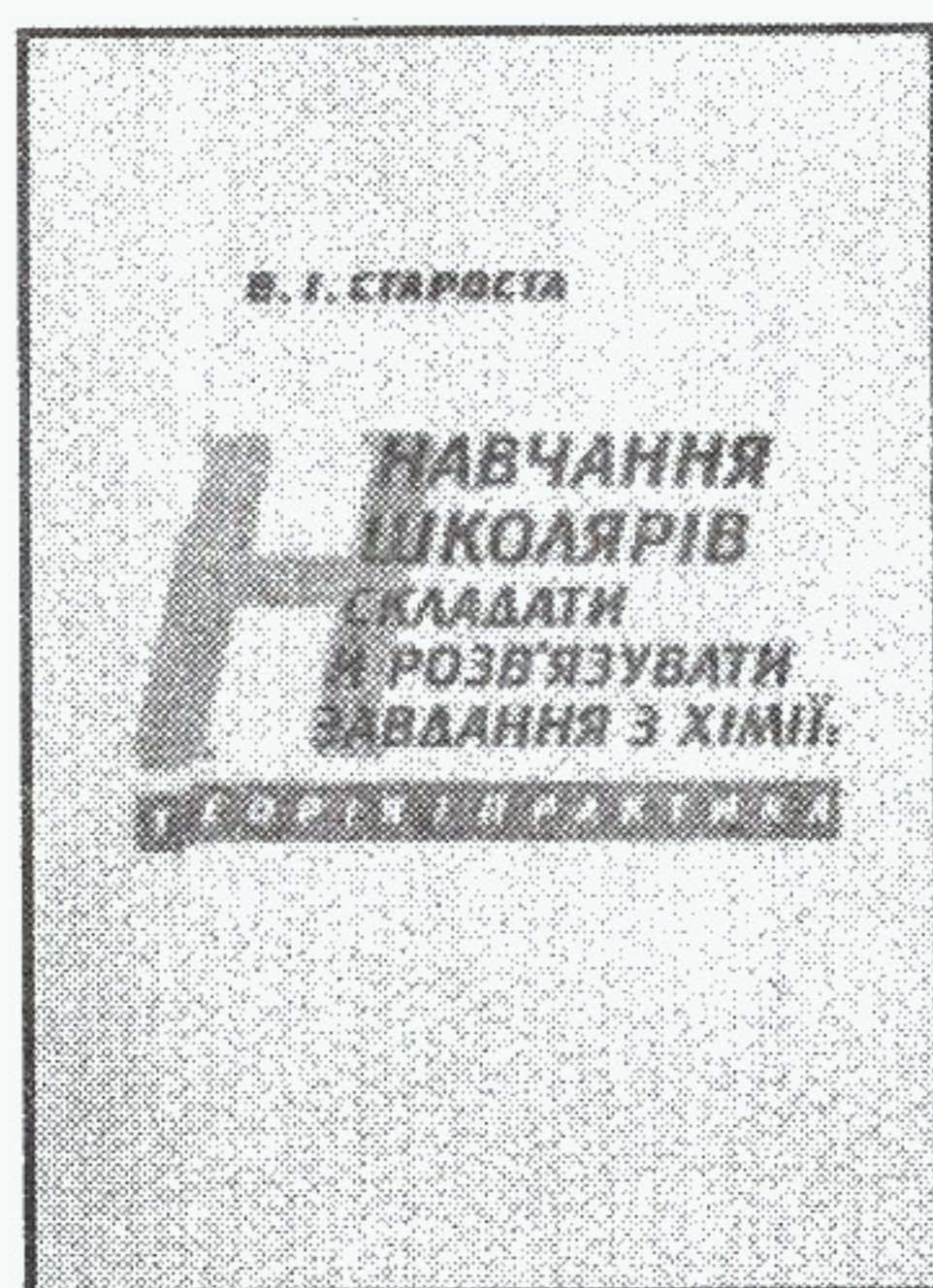
Музика активно сприяє ефективному засвоєнню матеріалу, перетворюючи кожний урок на маленьке свято.

76. Староста В.І. Навчання школярів складати й розв'язувати завдання з хімії: Теорія і практика/ М-во освіти і науки України; УжНУ.— Ужгород: УжНУ–Гражда, 2006.— 327 с.— Бібліогр.: С. 271-296.

У монографії обґрунтовано теоретико-методичні засади навчання учнів складати й розв'язувати завдання з хімії, проаналізовано застосування навчальних завдань з хімії у контексті становлення та розвитку шкільної хімічної освіти, розкрито трактування основних видів навчальних завдань (запитання, вправи, задачі) та їх параметрів, представлено розроблену методику поєднання розв'язування та складання завдань під час вивчення хімії як цілісного процесу пізнання на прикладі різноманітного навчального матеріалу.

Видання адресоване вченим, аспірантам, методистам та учителям хімії, студентам хімічних факультетів вищих навчальних закладів.

77. Сторінки історії Ужгородського національного університету: Документи і матеріали. Присвяч. 60-річчю Ужгород. нац. ун-ту/ М-во освіти і науки; УжНУ; Ф-т міжнар. відносин; Уклад., коментарі та передм. Н.М.Жулканич.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 219 с.: іл.

Книгу склали документи і матеріали, а також коментарі до них, що висвітлюють історію створення та функціонування на Закарпатті першого вищого навчального закладу — Ужгородського університету. Вміщено також окремі газетні публікації, в яких йдеться про основні події в житті колективу вузу, інформацію про життєвий шлях та наукову діяльність ректорів університету, хронологію розвитку вищого навчального закладу.

78. Сучасні проблеми фізіології рослин і біотехнології: Тези наук. конф. молодих учених (Ужгород, 1-3 груд. 2005 р.)/ УжНУ; Ін-т фізіології рослин і генетики НАНУ; Укр. т-во фізіологів рослин.— Ужгород, 2005.— 156 с.

У збірнику вміщено понад сто доповідей та повідомлень представлених на конференції. Організатори конференції — кафедра генетики, фізіології рослин і мікробіології біологічного ф-ту УжНУ та Українське товариство фізіологів рослин.

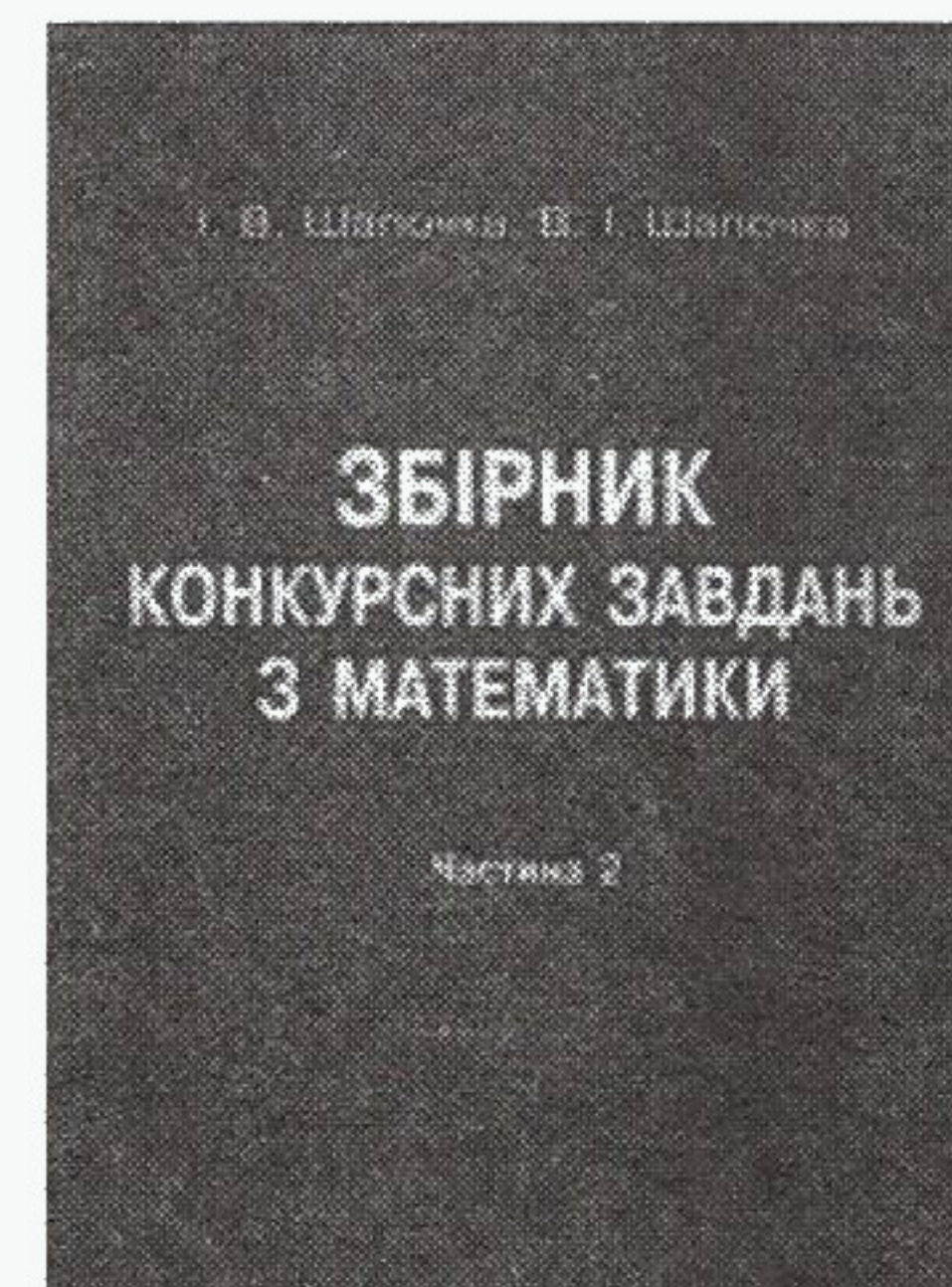
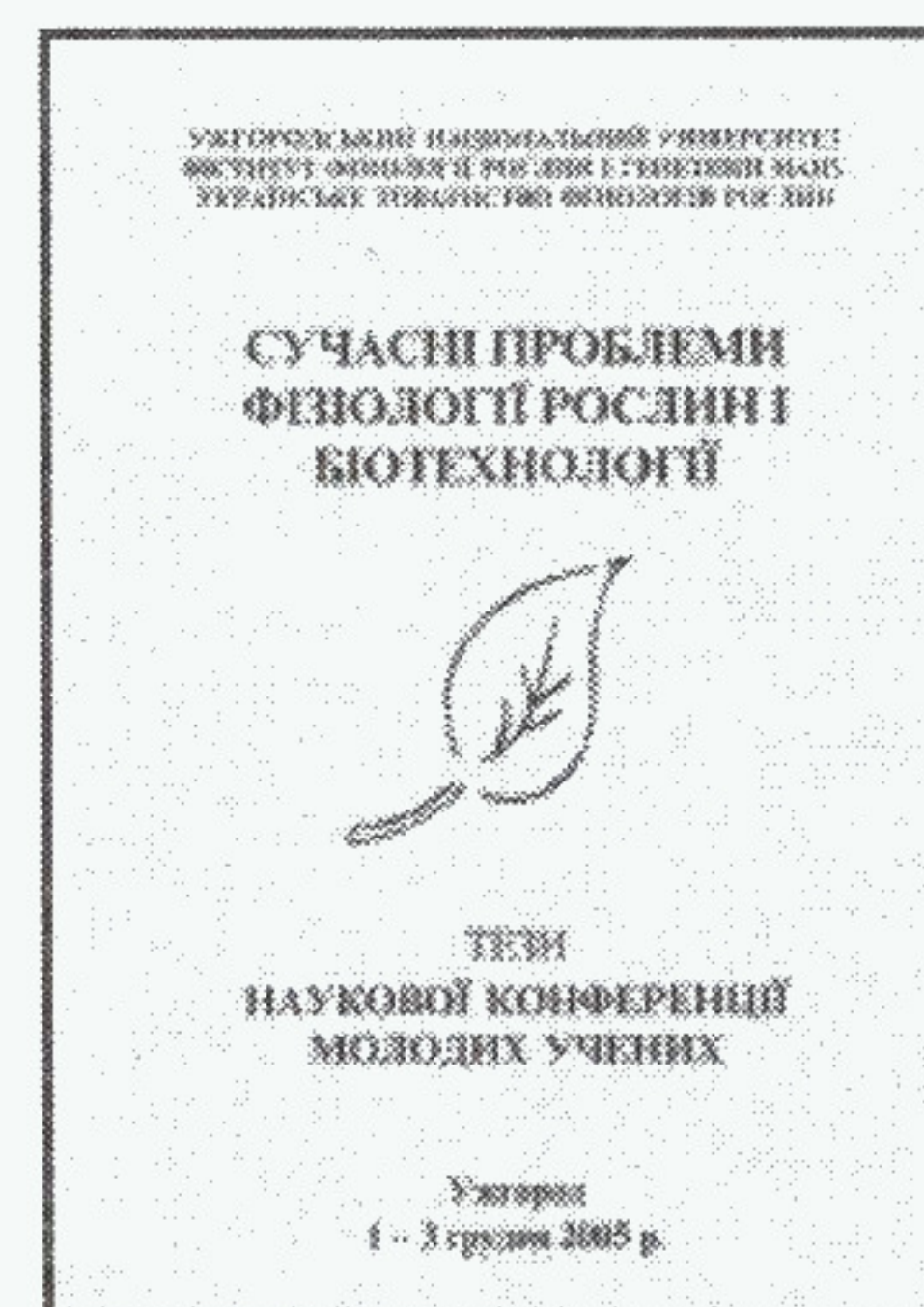
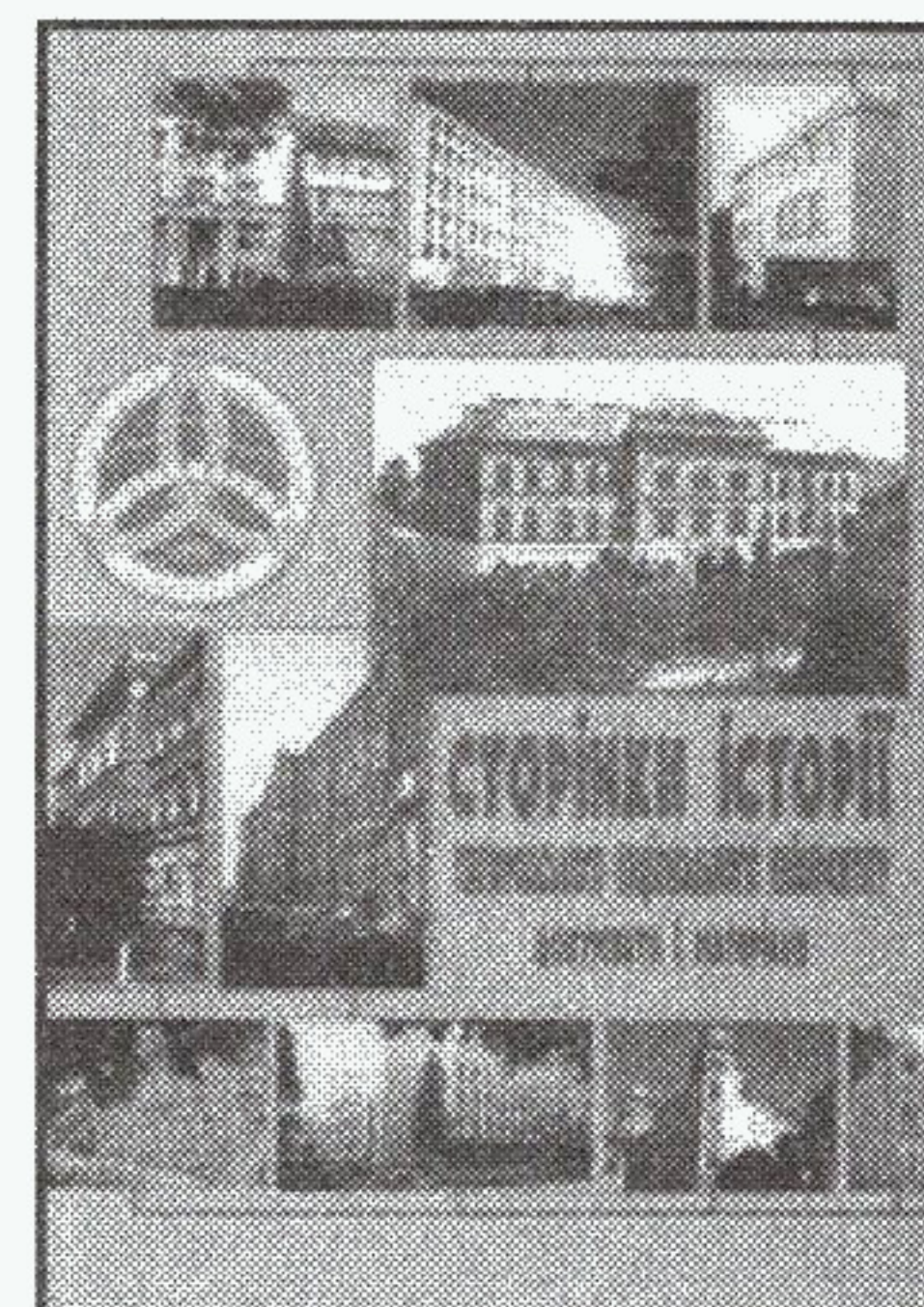
79. Ужгородський національний університет на порозі III тисячоліття/ Редкол.: М.М.Вегеш, О.Г.Сливка та ін.; Фото В.В.Твердохліба.— Ужгород: Карпати—Наш рідний край—Вісник Карпат, 2005.— 192 с: іл.

Альбом представляє й узагальнює найвагоміші здобутки колективу УжНУ за шістдесят років.

80. Шапочка І.В., Шапочка В.І. Збірник конкурсних завдань з математики.— Ч. 2.— 2-е вид., доп.— Ужгород: Патент, 2005.— 157 с.

Збірник містить понад 1500 конкурсних завдань з таких підрозділів елементарної математики, як алгебраїчні раціональні та ірраціональні нерівності, тригонометричні нерівності, показникові та логарифмічні нерівності, нерівності з модулем, системи нерівностей, арифметична та геометрична прогресії, функції та їх властивості, початки аналізу, декартові координати, вектори, планіметрія, стереометрія, комбінаторика, елементи теорії ймовірностей.

Для вступників на спеціальності математичного, інженерно-технічного, економічного факультетів та факультету міжнародних відносин вузів.

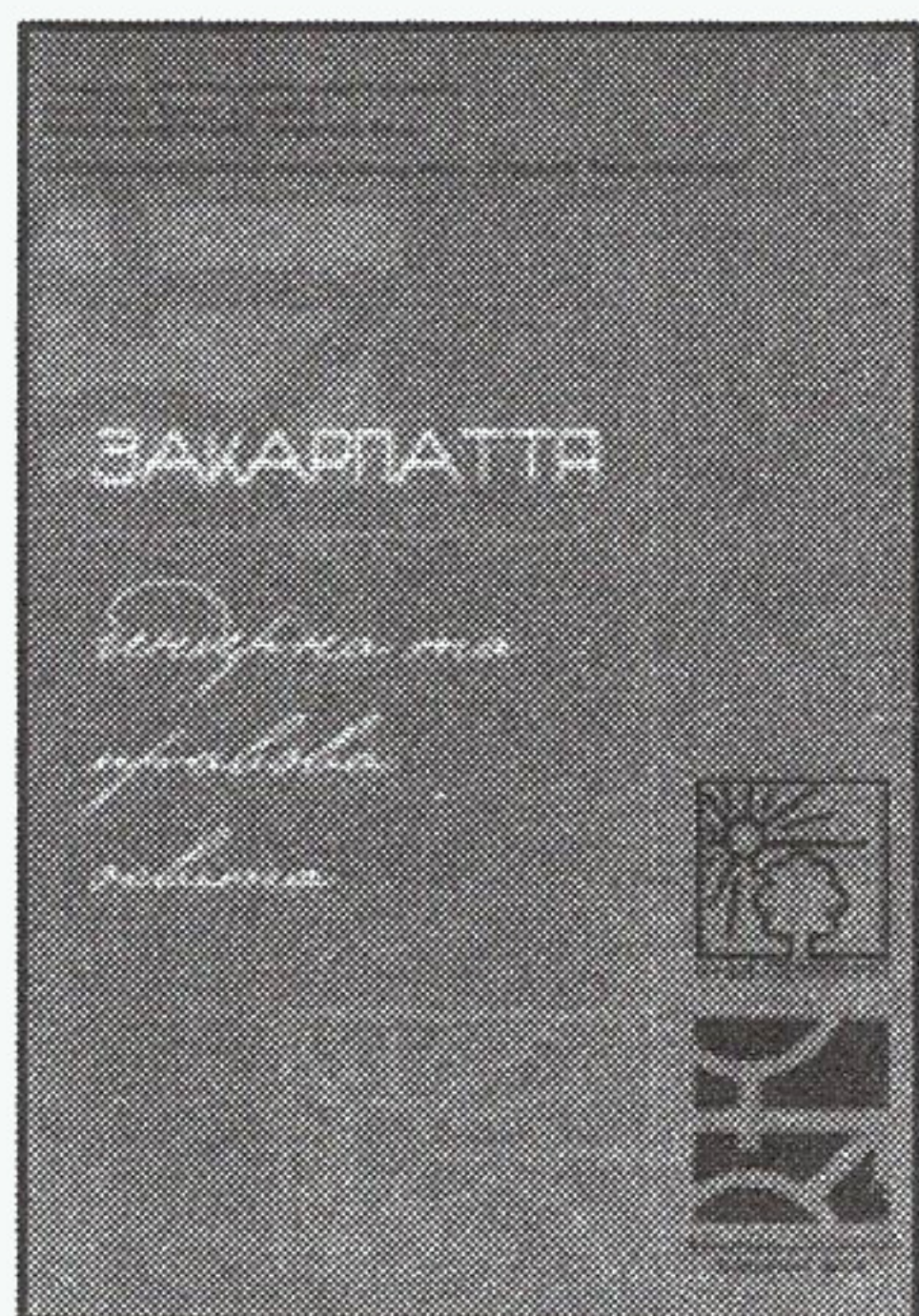

61. Гарагонич О.В., Бисага Ю.М. Правове регулювання підприємницької діяльності в Чеській та Словацькій республіках/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Юридич. ф-т.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 176 с.

У книзі досліджено підприємництво як предмет правового регулювання, особливості правового статусу суб'єктів підприємницької діяльності, правові аспекти державного регулювання підприємництва в Чеській та Словацькій республіках.

Обґрунтовуються з урахуванням зарубіжного досвіду пропозиції щодо вдосконалення господарського законодавства України, впорядкування правового регулювання статусу суб'єктів підприємницької діяльності, визначення шляхів вдосконалення напрямків державної підтримки підприємництва, забезпечення ефективного захисту економічної конкуренції в підприємницькому секторі економіки України.

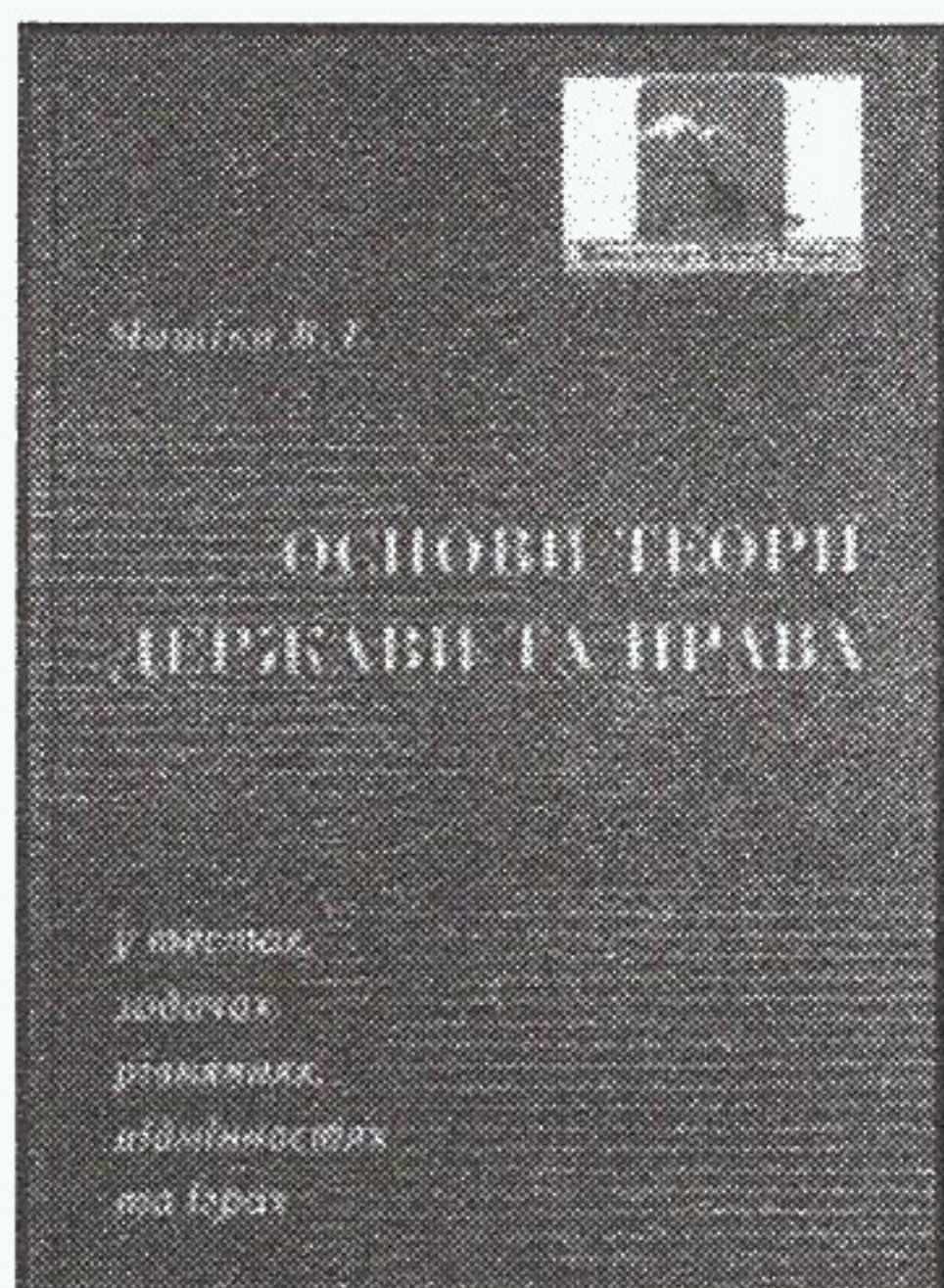
62. Закарпаття: гендерна та правова освіта/ В.М.Фещенко, Т.С.Медведєва, Г.І.Павлючок, Н.А.Ковальчук, О.Ю.Бойчук; Канадське агенство міжнар. розвитку; Посольство Канади в Україні; Канадсько-укр. ґендерний фонд; Закарпат. обл. орг. молодіж. об-ня «Наше покоління»;.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 39 с.

Поняття гендерної рівності є одним із важливих елементів демократично розвиненого суспільства. Формування нового світового порядку в сучасних умовах передбачає також впорядкування гендерної сфери життя національних суспільств.

Аналіз і осмислення сучасного стану політики потребує розгляду її в залежності від причетності до неї жінки і чоловіка, їхнього ставлення до перетворень у політичній сфері, усвідомлення їх місця та ролі у розвитку й функціонуванні політичної системи українського суспільства, політичної культури тощо.

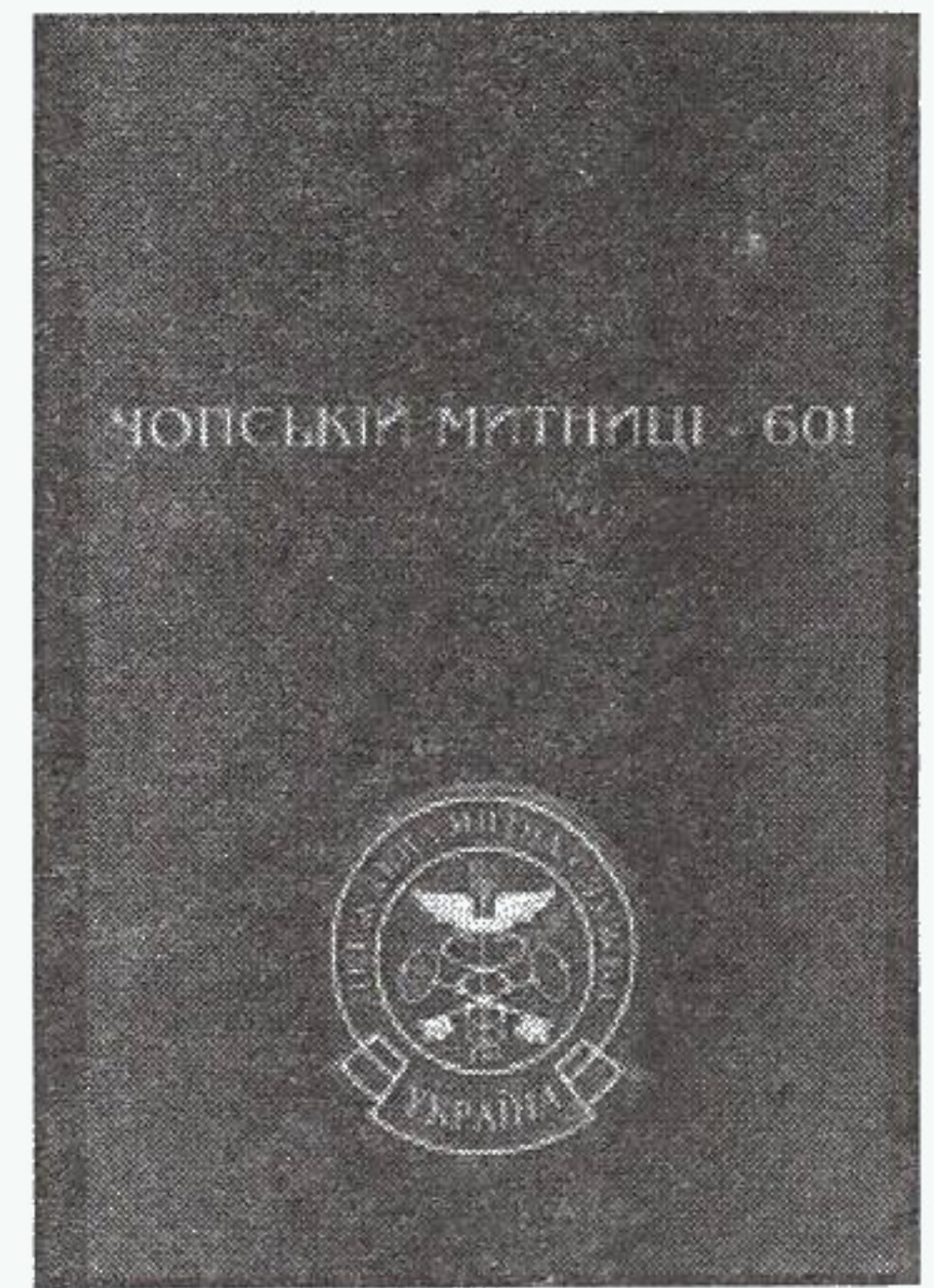
63. Машіка В.Т. Основи теорії держави та права у тестах, задачах, рівняннях, відмінностях та іграх/ ООО Закарпатєвротранс; Упр. освіти і науки Закарпат. ОДА; ЗІППО.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 128 с.

Академічну дисципліну, за порадою автора посібника, корисно вивчати шляхом вирішення практичних завдань. Передусім, це стосується учнів старших класів загальноосвітніх шкіл, де впроваджено систему поглибленого вивчення правознавства. Уміщено 300 тестів, 50 задач, 8 рівнянь, 350 запитань до брейн-рингу тощо.

64. Мулеса В. Чопській митниці – 60!.– Ужгород: Патент, 2005.– 96 с.: іл.

Книга в стислій формі висвітлює історію створення і становлення Чопської митниці, знайомить з її сьогоденням, структурою, завданнями, що вона їх виконує, з особистостями, які стоять на варті економічних інтересів нашої країни. Чопська митниця – це ворота до країн Євросоюзу, що робить подану інформацію особливо цікавою. Книга містить багатий фотоматеріал.

65. Ребрик М.М. Проблеми правового статусу і реалізації повноважень місцевого самоврядування (За законодавством України).– Ужгород: Гражда, 2005.–112 с.

Висвітлюються теоретичні й практичні проблеми правового статусу та реалізації повноважень місцевого самоврядування в Україні. Досліджується процес формування законодавчої бази місцевого самоврядування, аналізуються його основні повноваження у найважливіших галузях діяльності, їх забезпечення та відповідальність у сфері місцевого самоврядування. Подаються пропозиції з удосконалення законодавства і практики здійснення місцевим самоврядуванням своїх функцій.

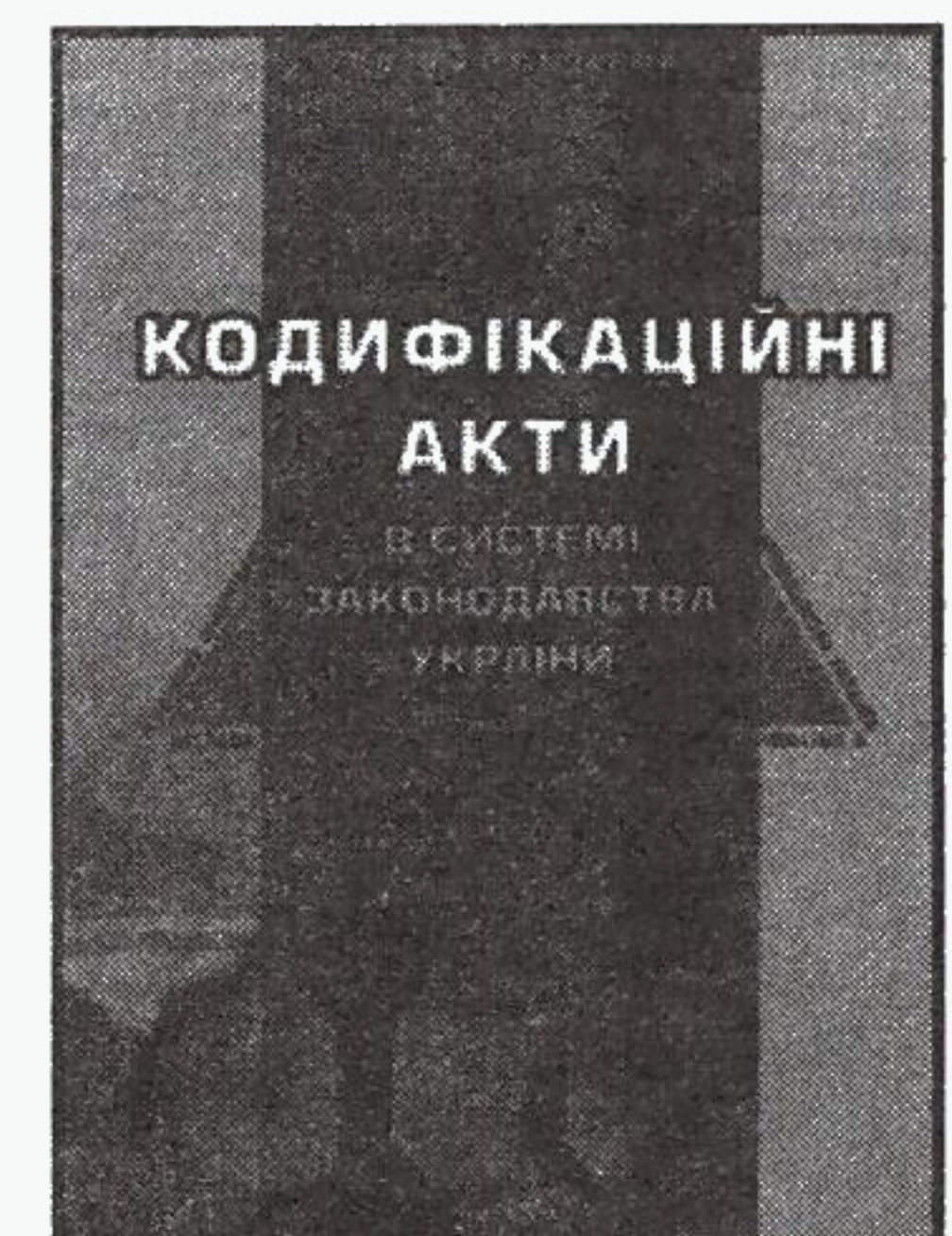
Видання розраховане на працівників органів місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, науковців та студентів вузів.

66. Рогач О.Я., Бисага Ю.М. Кодифікаційні акти в системі законодавства України.– Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.– 124 с.

Видання присвячене комплексному дослідженню та з'ясуванню правової природи кодифікаційних актів у системі законодавства України. Автори детально зупиняються на всебічному аналізі загальнотеоретичних проблем поняття, ознак, властивостей, функцій та сутності кодифікаційних актів, місця кодифікаційних актів у ієрархічній системі українського законодавства.

У роботі наведено ряд класифікаційних ознак, за якими здійснюється класифікація кодифікаційних актів. Особливу увагу приділено дослідженню проблем кодифікаційної техніки. Визначено правила оформлення, структури, мови, стилю та юридичної термінології кодифікаційних актів. Дано практичні рекомендації щодо підвищення ролі кодифікаційних актів у системі сучасного законодавства України.

81. Ходанич П.М. Українська художня культура. Культура рідного краю: Закарпаття: Тестові завдання: Навч.-метод. посіб/ М-во освіти і науки України; ЗІППО.— Ужгород, 2005.— 68 с.

Метою посібника є розширення кола соціокультурних інтересів вчителів, студентів, школярів, підвищення рівня їх інтелекту, творчих здібностей, формування національної самосвідомості. Пропоновані тести і головоломки допоможуть виявити коло засвоєних знань, маловідомого і невідомого в різноманітних галузях культури, можуть використовуватися на уроках художньої культури, літератури та історії, а також при підготовці інтелектуального змагання команд КВК тощо.

Для вчителів, студентів, учнів старшої школи, всіх, хто цікавиться культурою.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ТУРИЗМ

82. Закарпатські села запрошують на відпочинок = Welkome to Transcarpathian villages: Туристично-інформ. довід.— Ужгород, 2005.— 108 с.: іл.

Видання є орієнтиром для любителів сільського туризму. Подаються адреси осель, контактні телефони та інформація про побутові умови в приватному секторі. Інформація дозволяє спланувати кількадечну подорож по цілому Закарпаттю.

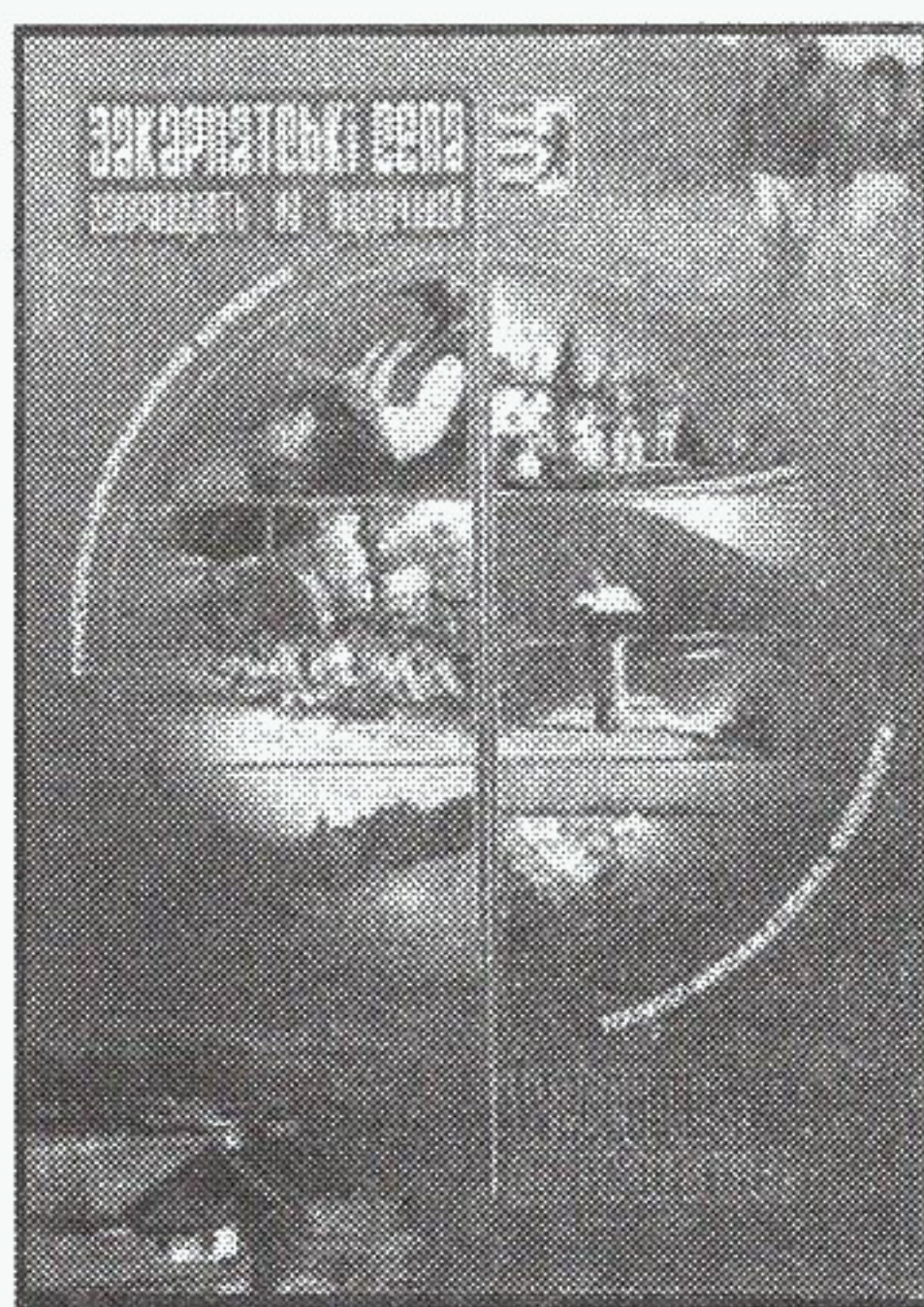
83. Сільський туризм Закарпаття/ Закарпат. центр розвитку сіл. туризму; Текст Б.Пранничук, Н.Шабан.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 46 с.: іл.

Видання є орієнтиром для любителів сільського туризму. Подається адреса, контактні телефони та інформація про різні оселі в різних районах області, про рівень сервісу та можливості добре відпочити.

84. Lalič B., Okhotnik V. Carpathian warrior: Secrets of a master new opening theory 2005. Book One.— Uzhgorod: V.Padyak Publishers, 2005.— 372 с.— Англ. мовою.

Книга члена олімпійської збірної Хорватії міжнародного гросмейстера Б.Лаліча та чемпіона України міжнародного майстра В.Охотника знайомить читачів з новими здобутками у галузі дебютної теорії. Перший том присвячений таким актуальним дебютам, як захист Філідора і Пірца-Уфімцева, в яких автори наводять власні оригінальні аналізи і уточнення відомих оцінок.

Книга розрахована на висококваліфікованих шахістів.

КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

85. Бібліотечна орбіта інформаційного суспільства: До 60-річчя заснування Закарпат. обл. універс. наук. б-ки/ Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; ЗОУНБ; Уклад. Н.Панчук; Від. за вип. Л.Григаш.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 376 с.: іл.

Довідник містить інформацію та аналітичні матеріали про діяльність бібліотек Закарпаття та України протягом 2000–2005 років. Висвітлено роль бібліотек як загальнодоступних інформаційних та просвітницьких закладів культури, їх внеску в розвиток суспільства доби інформатизації. Видання збагачене численними фотографіями, дайджестом про діяльність ЗОУНБ.

Для бібліотечних працівників, студентів та викладачів факультетів бібліотекознавства та інформаційних ресурсів, культурологів та краєзнавців.

86. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету: Довід./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Уклад.: Л.О.Мельник, О.І.Почекутова, Т.В.Туренко.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 64 с.: іл.

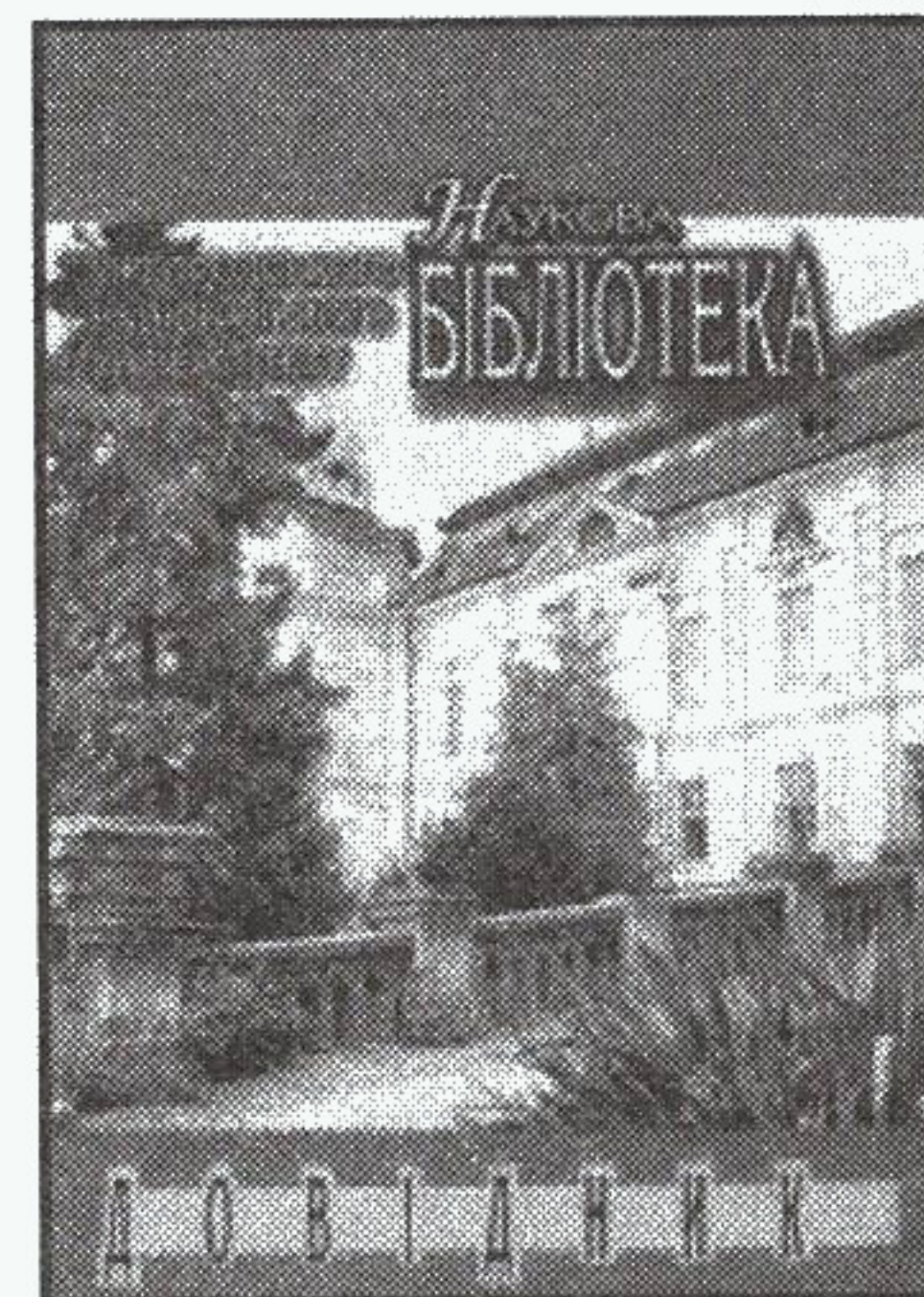
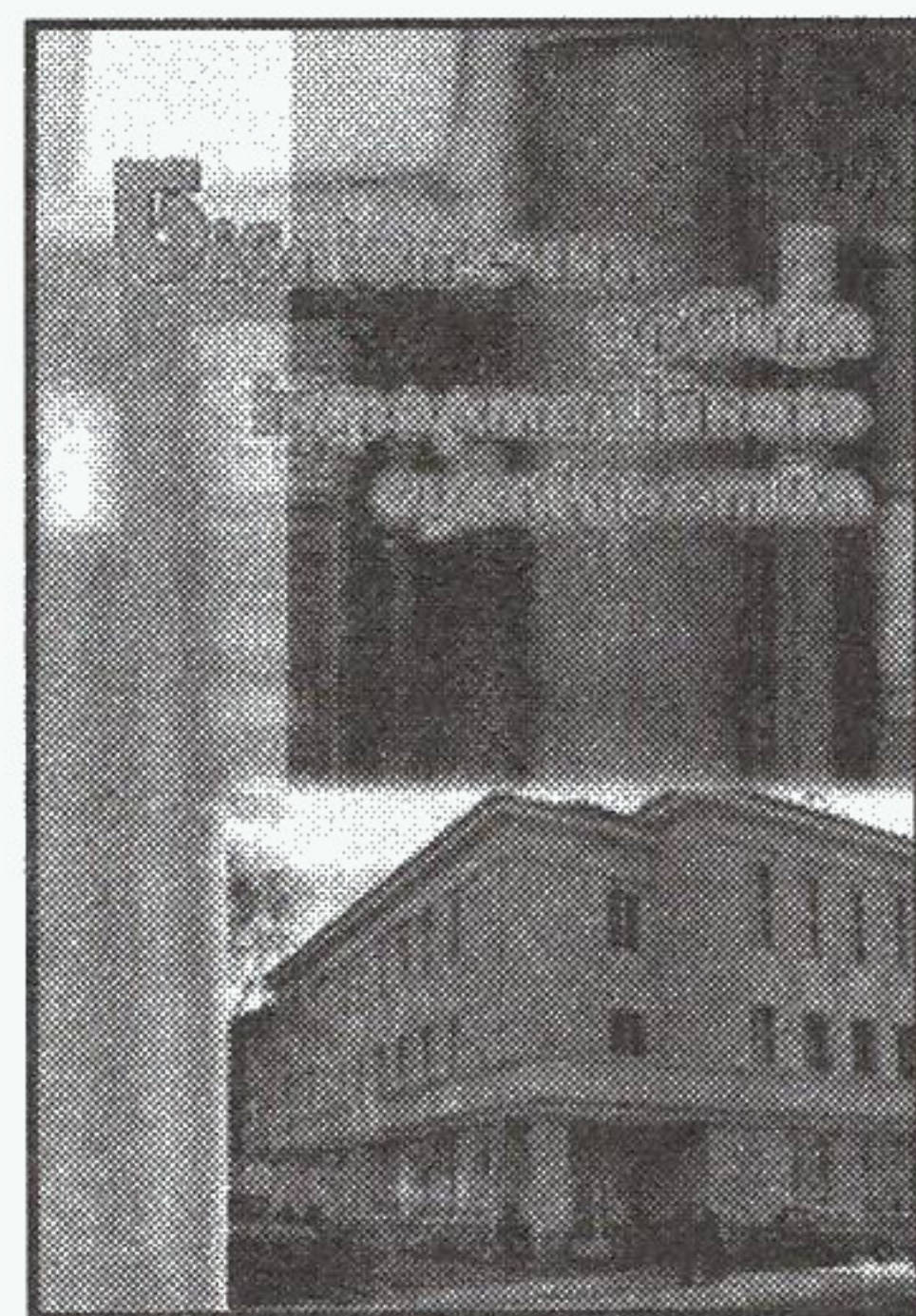
Коротко подається історія створення і розвитку Наукової бібліотеки УжНУ, відомості про місцезнаходження структурних підрозділів бібліотеки, абонементів та читальних залів.

Для працівників бібліотек, книгознавців, викладачів, студентів.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

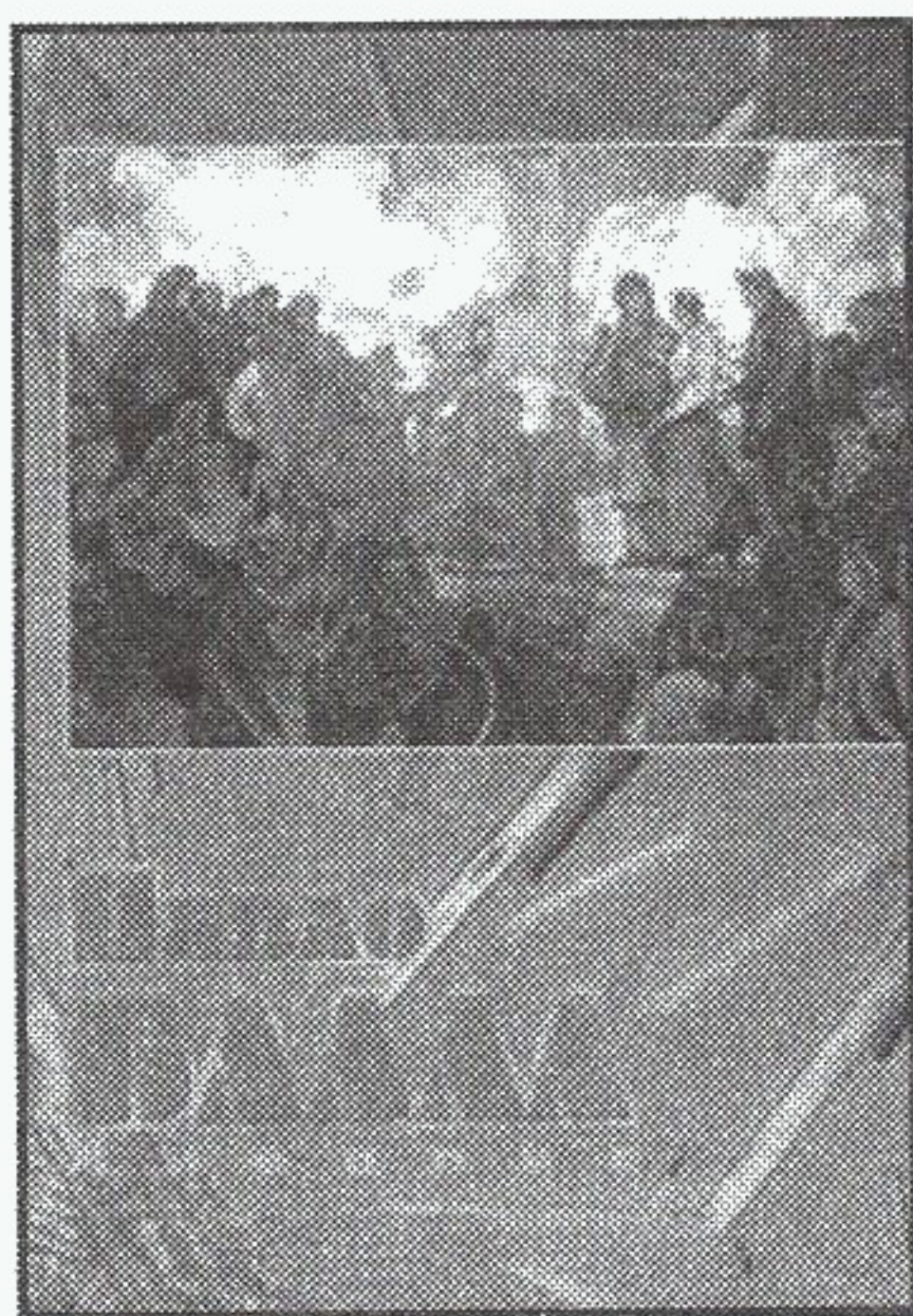
87. Рішко М. Як жила, боролась і вмирала «Закарпатська правда»: Докум. повість про унікальну газету та її творців.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 142 с.: іл.

У радянські часи щоденна газета «Закарпатська правда» як орган Закарпатського обкому компартії України та обласної Ради народних депутатів була єдиною загальнообласною газетою у Закарпатті. Вона віддзеркалювала всі аспекти життя в краї, її тираж сягав 160 тис. примірників. Але в умовах деполітизації та політичного плюралізму газета втратила свої монопольні позиції, вона не змогла прижитися в умовах переходу суспільства на ринкові відносини.

РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА В КРАЇ

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

88. Балла Павло: Живопис: [Худож. альбом]/ Передм. М.Сирохмана; Відп. за вип. Б.Кузьма, К.Стельмах.— Ужгород, 2005.— 32 с.

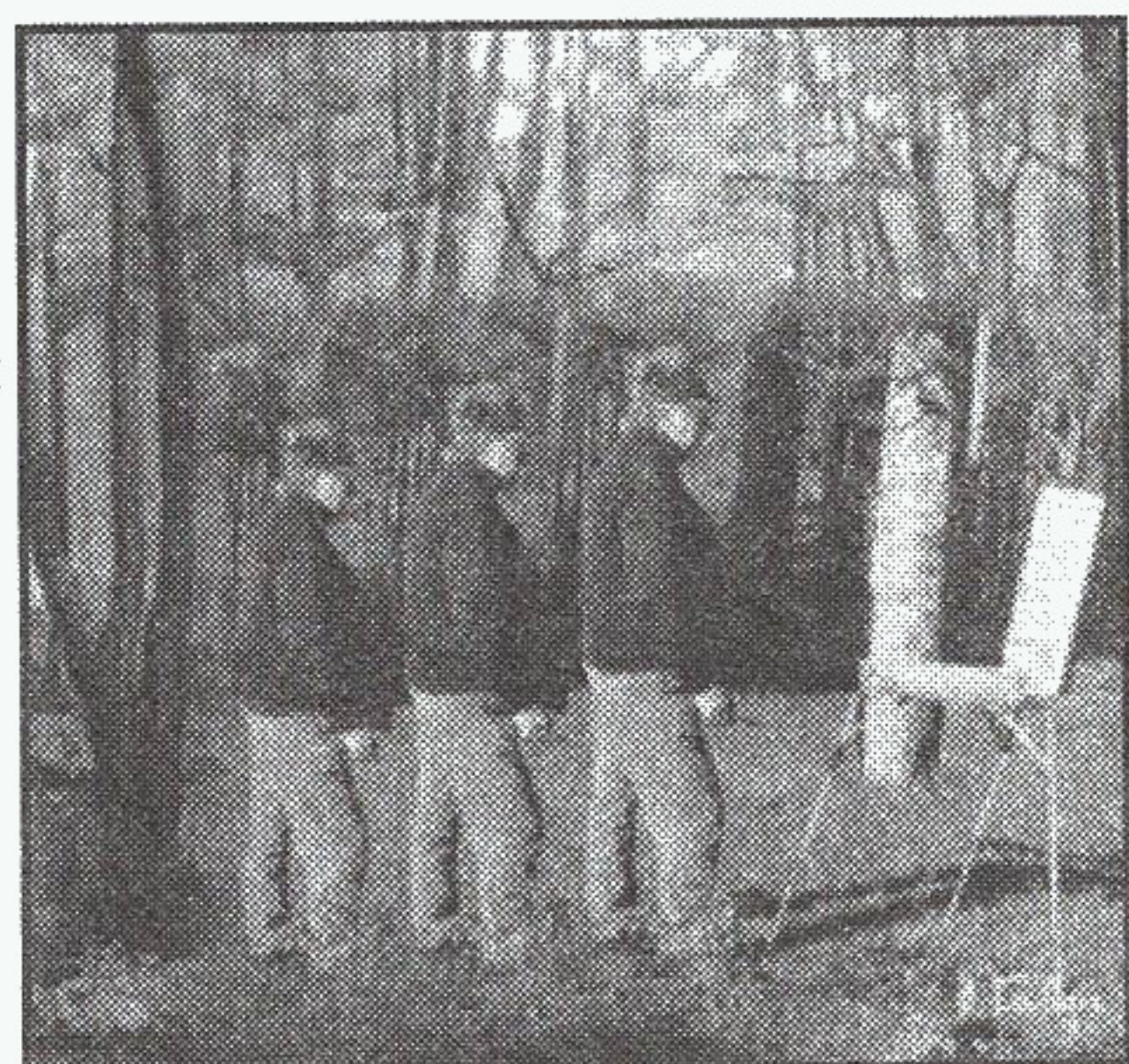
П.Балла – частина історії мистецтва краю і його художньої дійсності. Пейзажі, твори на історичні чи літературні теми, зразки монументальної творчості, виконані автором, легко впізнаються, мають свою неповторну ауру.

Альбом виходить до 75-річчя з дня народження митця.

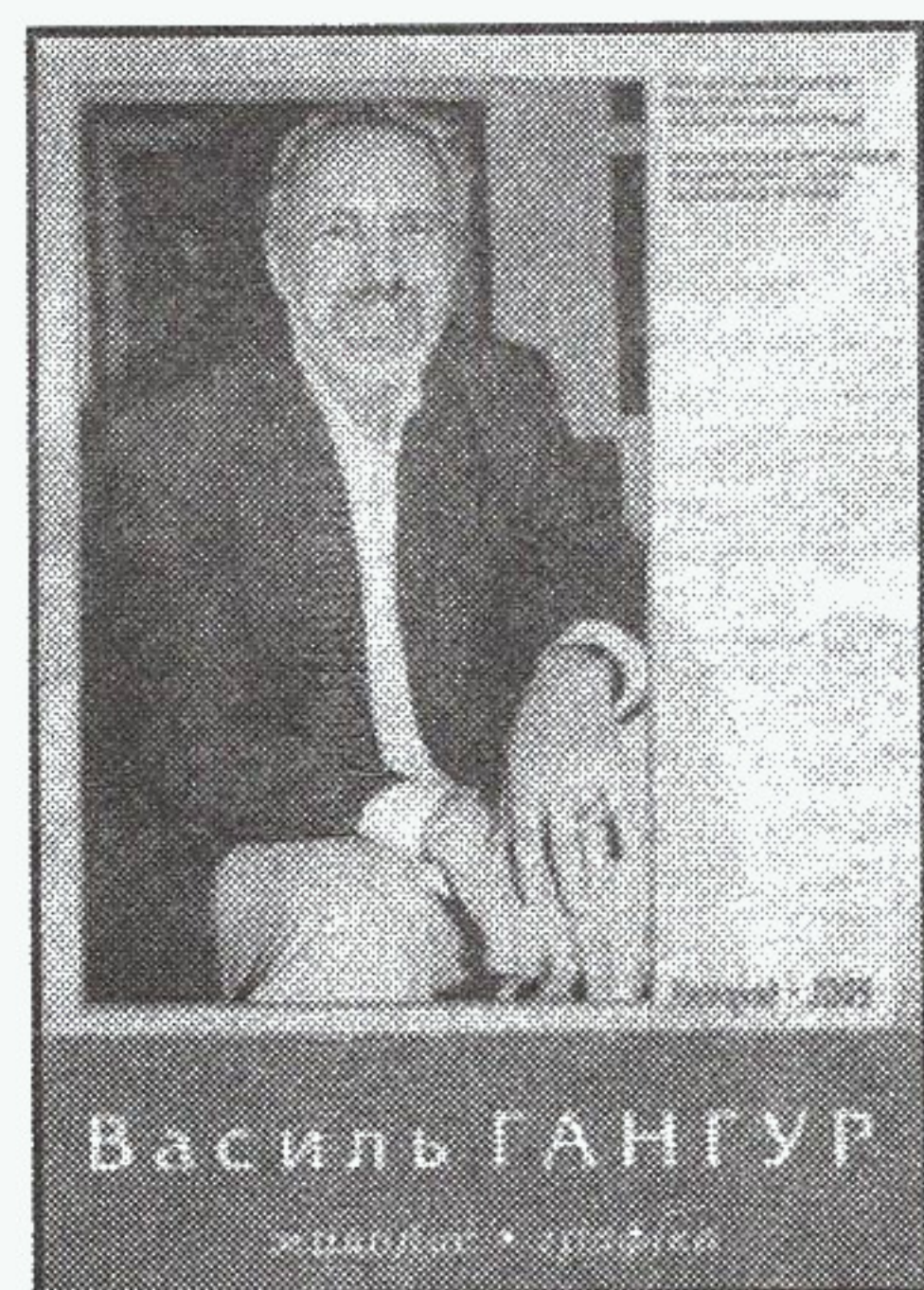
89. Боднар Юрій: Живопис: Кат. ювіл. вист. творів/ Закарпат. ОДА; Упр. культури Закарпат. ОДА; Закарпат. орг. нац. спілки худож. України; Передм. О.Оленюх.— Ужгород, 2005.— Б.п.

Альбом члена Національної спілки художників України, учасника багатьох обласних, всеукраїнських та міжнародних виставок, майстра сюжетно-тематичного, композиційного твору є свідченням того, що автору вдалося віднайти у мистецтві свою творчу манеру, наближену до традицій іконопису. Альбом видається до 50-річчя з дня народження митця.

90. Габда В.: [Худож. альбом]/ Передм. О.В.Приходько.— Ужгород, 2005.— Б.п.

До 80-річчя з дня народження Василя Габди (1925–2003), народного художника України, лауреата обласної премії ім.Й.Бокшая та А.Ерделі, визнаного майстра закарпатської малярської школи виходить альбом, який дає цілісне уявлення про його творчий шлях.

91. Гангур Василь: Живопис. Графіка: [Худож. альбом]/ Упр. культури Закарпат. ОДА; Закарпат. орг. нац. спілки худож. України; Передм. О.В.Приходько.— Ужгород, 2005.— 28 с.

Альбом члена Національної спілки художників України, лауреата обласної премії ім.Й.Бокшая та А.Ерделі, виданий до його недожитого 60-річчя, знайомить з найбільш яскравими полотнами митця, створеними за останні два десятиліття.

92. Глушук С. Каталог творів художника: Живопис. Графіка/ Передм. І.Пархоменко.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 30 с.

Каталог представляє багатогранний і складний світ духовних пошуків художника, який намагається досягнути тонкий взаємозв'язок між людиною і Всесвітом, прагне до вершин власного недосяжного ідеалу. Творчий доробок художника систематизовано за жанрами та у часовій послідовності, охоплено період з 1982 по 2005 рр.

Твори художника вирізняються високим рівнем професіоналізму, змістовністю, національним колоритом.

93. Декоративне мистецтво Закарпаття: Вист./ Передм. Л.Біксей; Відп. за вип. Б.Кузьма, М.Росул, В.Вінковський.— Ужгород, 2005.— 20 с.

Учасники нинішньої виставки ужиткового мистецтва — відомі в краї майстри, члени Закарпатського відділення Національної спілки художників України. А представлені тут твори — зразки професійної зрілості митців.

94. Зайцева Е. «Від ескізу до вистави»: Каталог виставки/ Упр. культури Закарпат. обл. держ. адміністрації; Закарпат. обл. укр. муз.-драм. театр; Нац. спілка театр. діячів України; Асоціація сценографів України; Упоряд. О.Зайцев.— Ужгород, 2005.— 32 с.: іл.

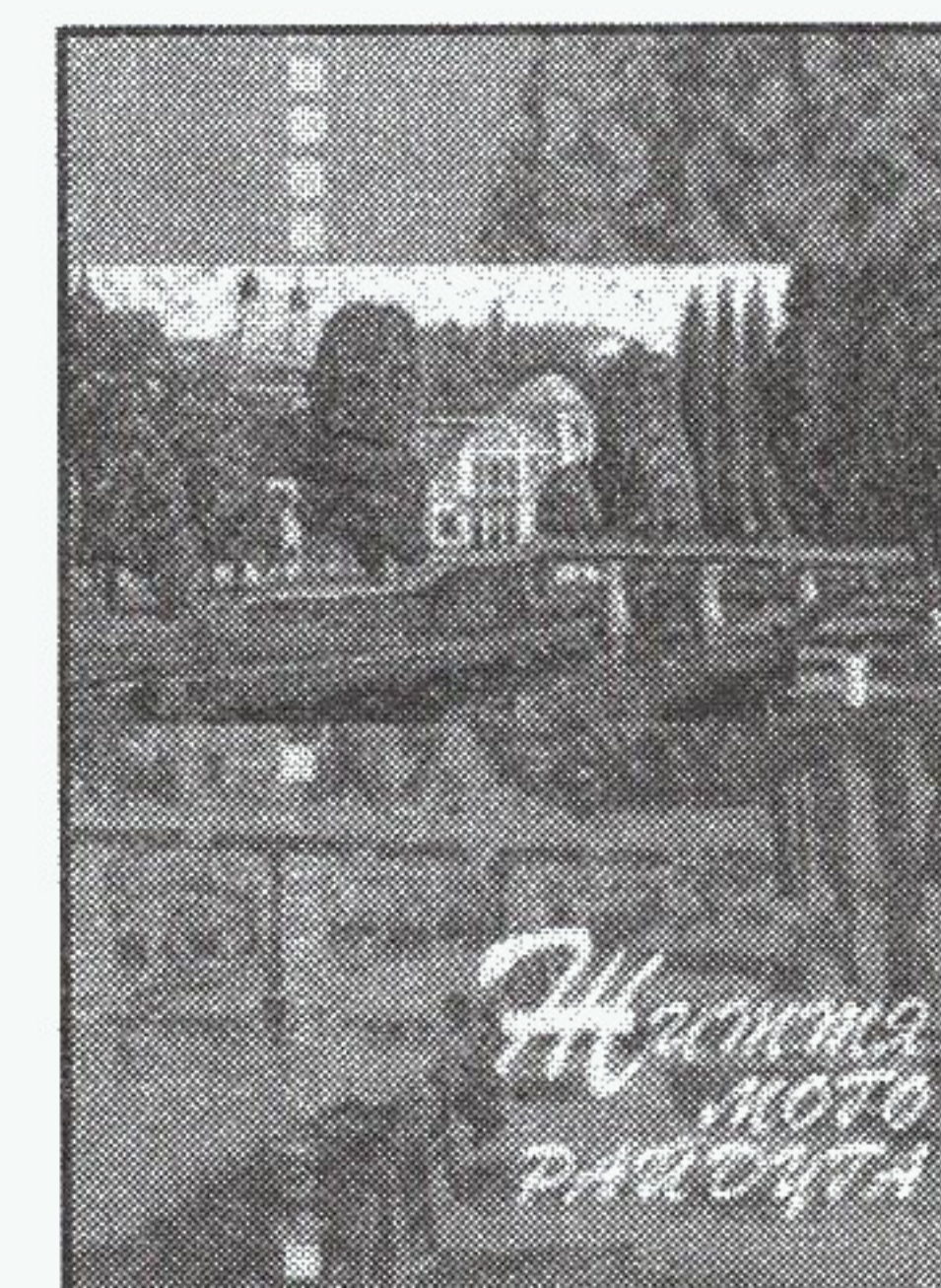
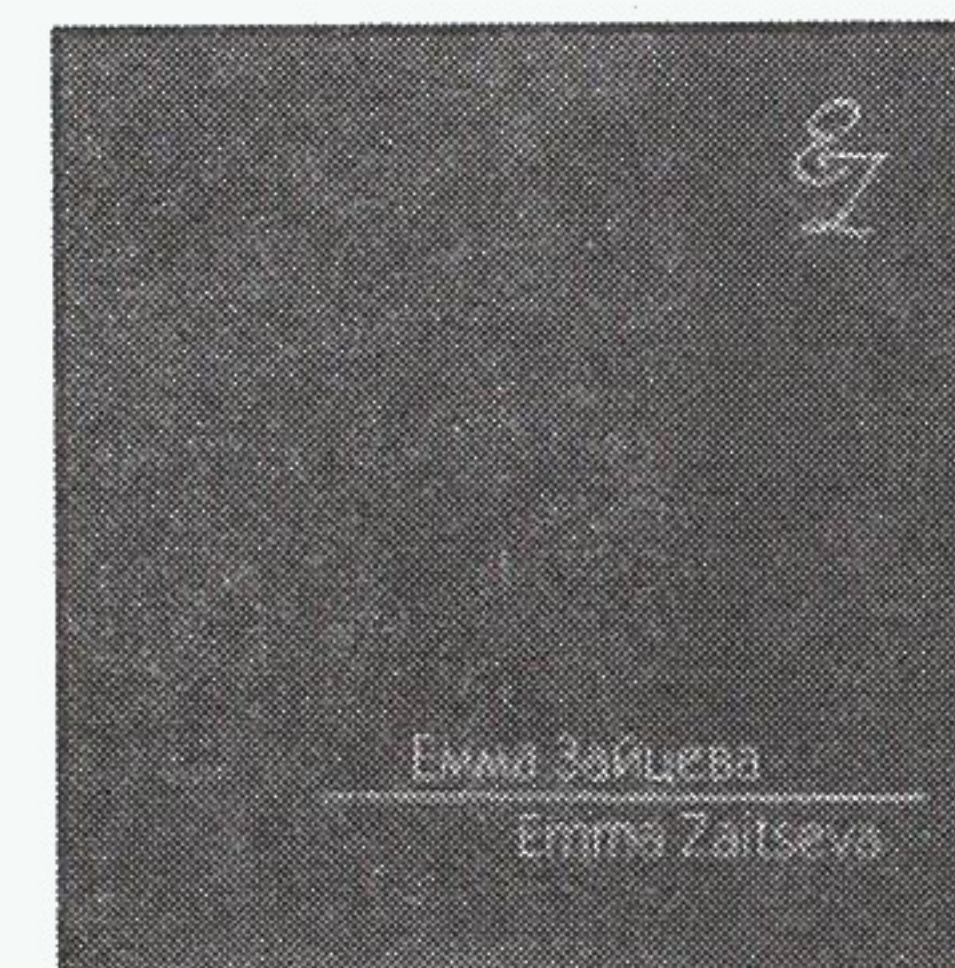
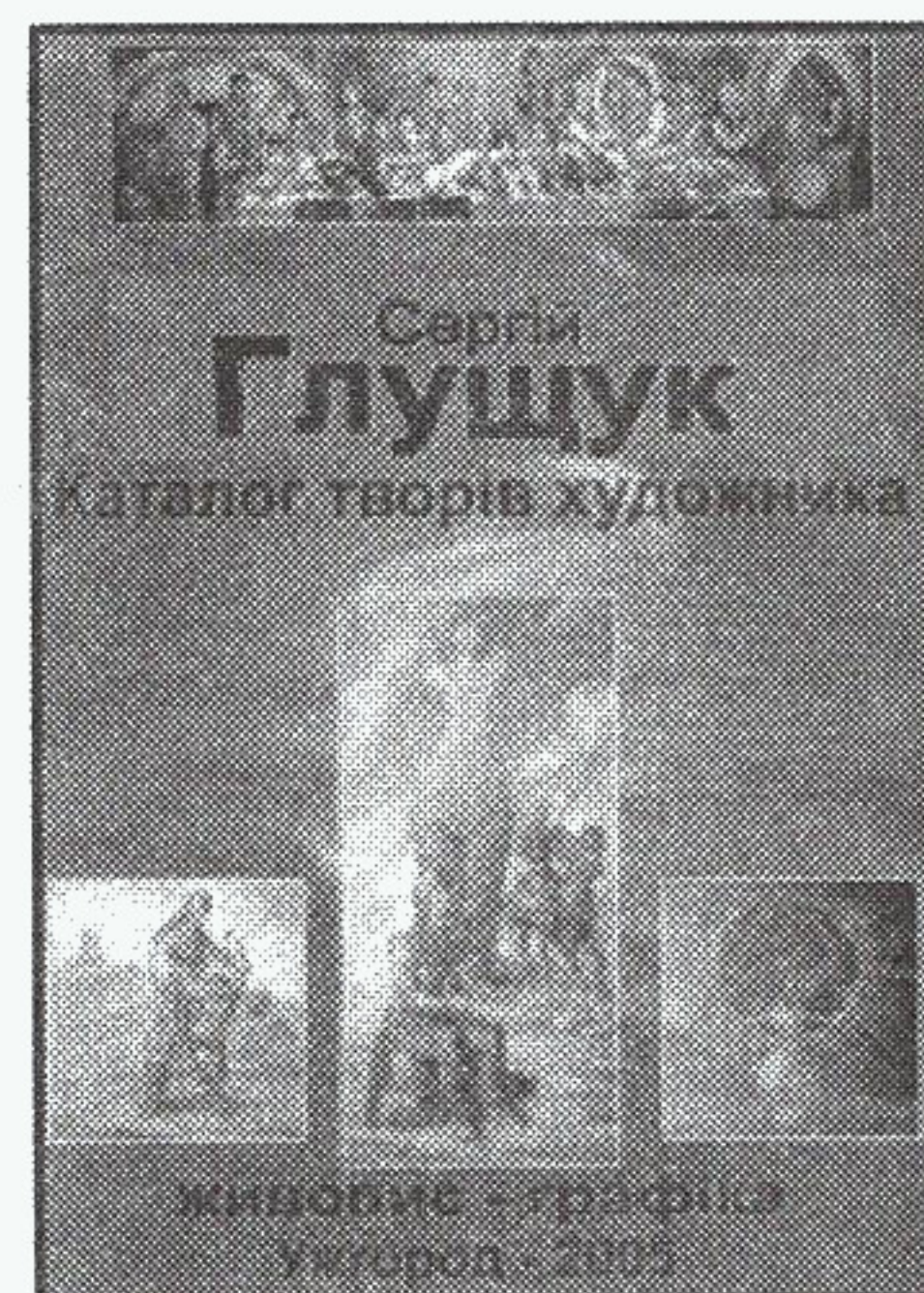
Сценографія — мистецтво створення візуального образу театральної вистави засобами декорації. Каталог персональної виставки сценографічних робіт головної художниці Закарпатського облмуздрамтеатру Е.Зайцевої з нагоди 20-річчя її творчої діяльності — один зі зразків сценографічної естетики.

95. Кондор Ю.А. Життя мого райдуга.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 211 с.: 12 с. кольор. іл.

Через призму свого життя, послуговуючись багатим і різноманітним матеріалом і дотримуючись хронології і правди розвитку подій у мистецтві, автор веде розповідь про зачинателів Закарпатської художньої школи і їх послідовників.

У книжці використано рідкісний ілюстративний матеріал (фотографії, каталоги, буклети, публікації у пресі, з архівів художників і з особистого архіву автора). Крім того, видання містить репродукції картин самого автора.

За багатим фактичним матеріалом і за змістовністю викладу про Закарпатську художню школу живопису це перше видання такого роду на Закарпатті.

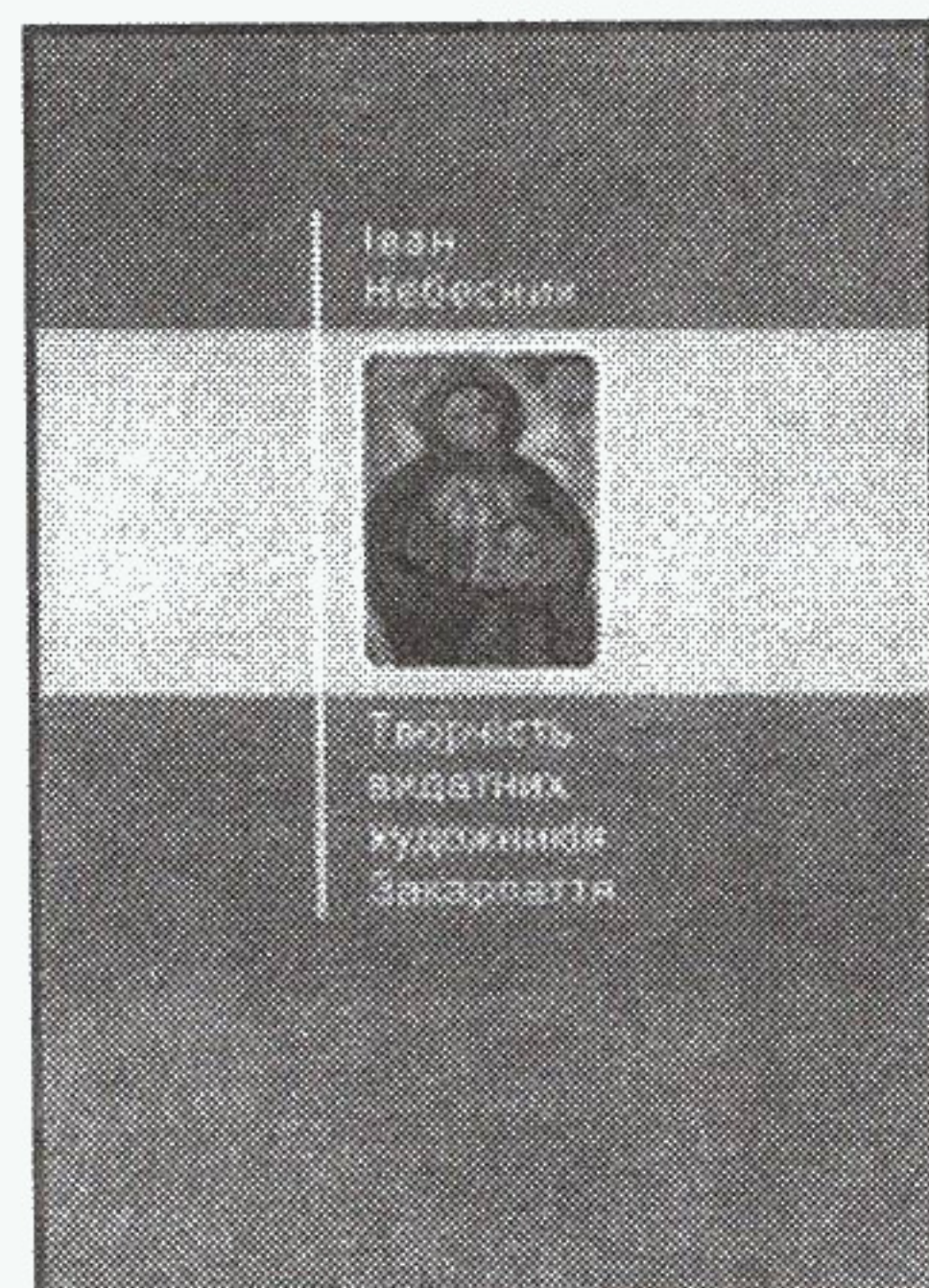
96. Мистецтво Закарпаття. Кн. 1.: Кат. творів із фондів музею/ Закарпат. худож. музей ім.Й.Бокшая; Передм. Л.Біксей.— Ужгород, 2005.— 198 с.: іл.— (Кат. колекції Закарпат. обл. худ. музею ім.Й.Бокшая).

Упродовж п'яти з половиною десятиліть колекція музею постійно зростала й сьогодні налічує близько 6 тисяч оригінальних експонатів. Каталогізація творів — шлях донести до глядача спадщину кожного митця.

97. Міжнародна спілка незалежних художників ім.А.Кашшая (KET): 15 років з дня заснування: Кат./ Уклад. М.Керечанін.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 32 с.

Громадське об'єднання вільних художників за 15 років своєї діяльності провело понад 30 міжнародних симпозіумів, десятки виїзних пленерів. Каталог уміщує праці найбільш активних членів цієї спілки, діяльність якої її члени бачать у організації розвитку і пропаганди сучасного мистецтва.

98. Небесник І.І. Творчість видатних художників Закарпаття: Навч. посіб.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 76 с.: іл.

Навчальний посібник для проведення занять з образотворчого мистецтва в школах, художніх студіях та для підготовки студентів вищих шкіл в рамках курсу «Культурологія» містить інформацію про творчість закарпатських художників другої половини ХІХ–ХХ століть у взаємозв'язку із провідними художніми методами, що домінували у образотворчому мистецтві європейських країн. У кінці кожної оповіді про митця додаються запитання для самоконтролю та перелік рекомендованої літератури.

99. Пуглик-Белень М. Космогонія людства: Альбом-кат. персон. вист./ М-во культури і туризму України; Нац. спілка худож. України; Нац. спілка майстрів нар. мистецтва України; Укр. богослов. академія ім.св.Кирила і Мефодія; Упр. культури Закарпат. ОДА; Ін-т карпатознавства УжНУ; Банк «Аваль»; Вступ. ст. М.Бізон.— Ужгород–Київ, 2005.— 112 с.

Представлено великий образотворчий доробок художниці, яка, за оцінкою митців-професіоналів, створила не тільки власну школу кераміки у одній особі, але вперше в Україні по-філософськи світотворчо й масштабно відображує у творчості правічність непроминальності Таїнств Буття через праархаїзми виникнення безлічі символів, що складають гігантський пергамент космогонії духовності людства.

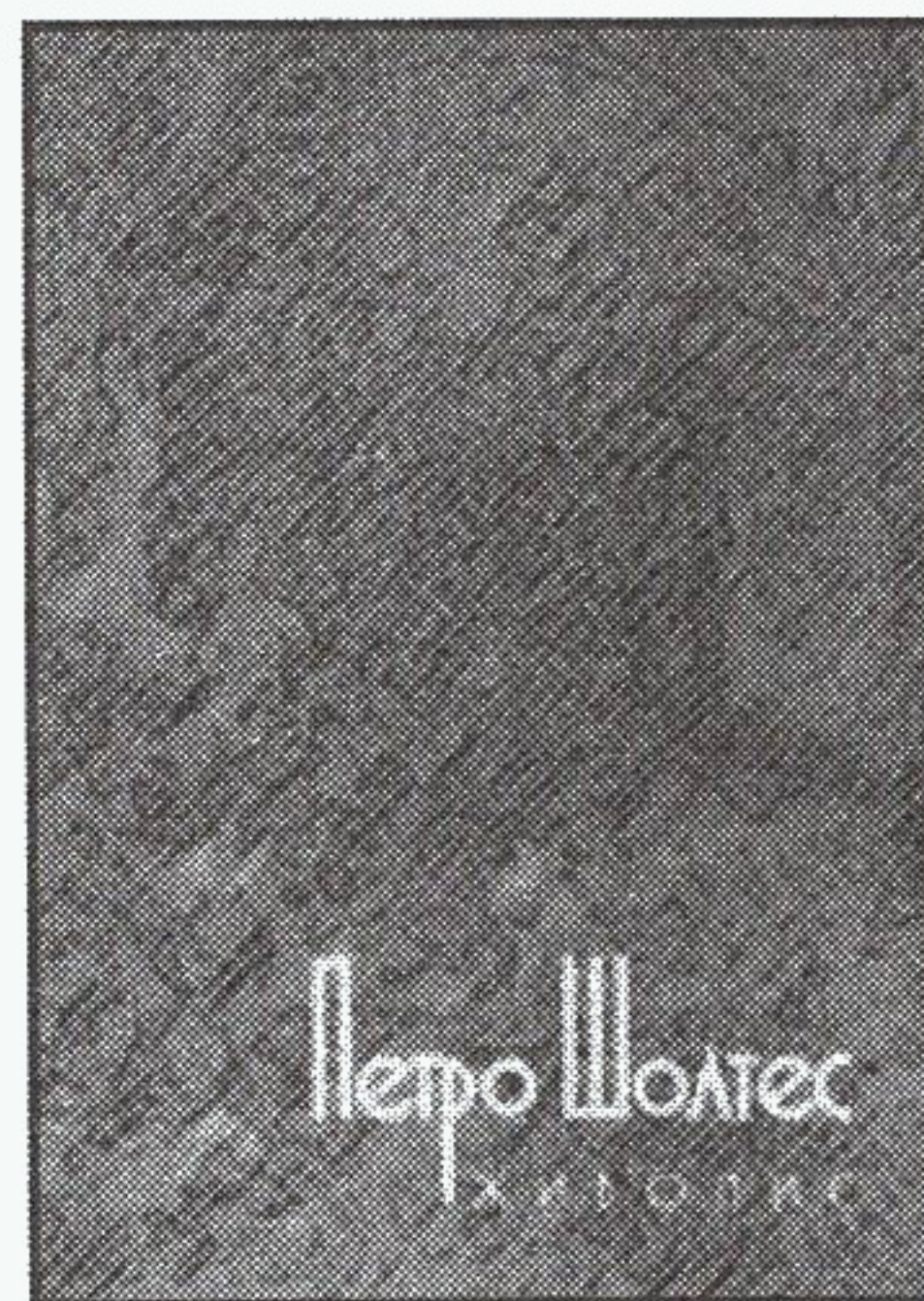
100. Сероухов Степан: Альбом репродукцій произведений художника, участника боевых действий ВОВ, ветерана труда.— Ужгород: Хозрасчётный редакционно-издательский отдел по делам печати и информации, 2005.— 45 с.— Рос. мовою.

Альбом представляє зразки творчості майстра, його поетичне бачення красивого, осмислення навколишнього світу і себе в ньому.

Переважна більшість полотен у творчому доробку митця — краєвиди. Однак серед його картин є й глибоко філософські роботи, натюрморти, портрети.

101. Шолтес Петро: Живопис: Альбом-кат./ Передм. О.В.Приходько.— Ужгород, 2005.— Б.п.

Альбом члена Національної спілки художників України, ужгородського митця, який активно працює у жанрі пейзажу, натюрморту та фігуральних композицій, торуючи у мистецтві власні шляхи, є свідченням вірності художнім традиціям закарпатської малярської школи. Ювілейний альбом, виданий до 60-річчя з дня народження майстра, знайомить із його найновішими творами.

МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ

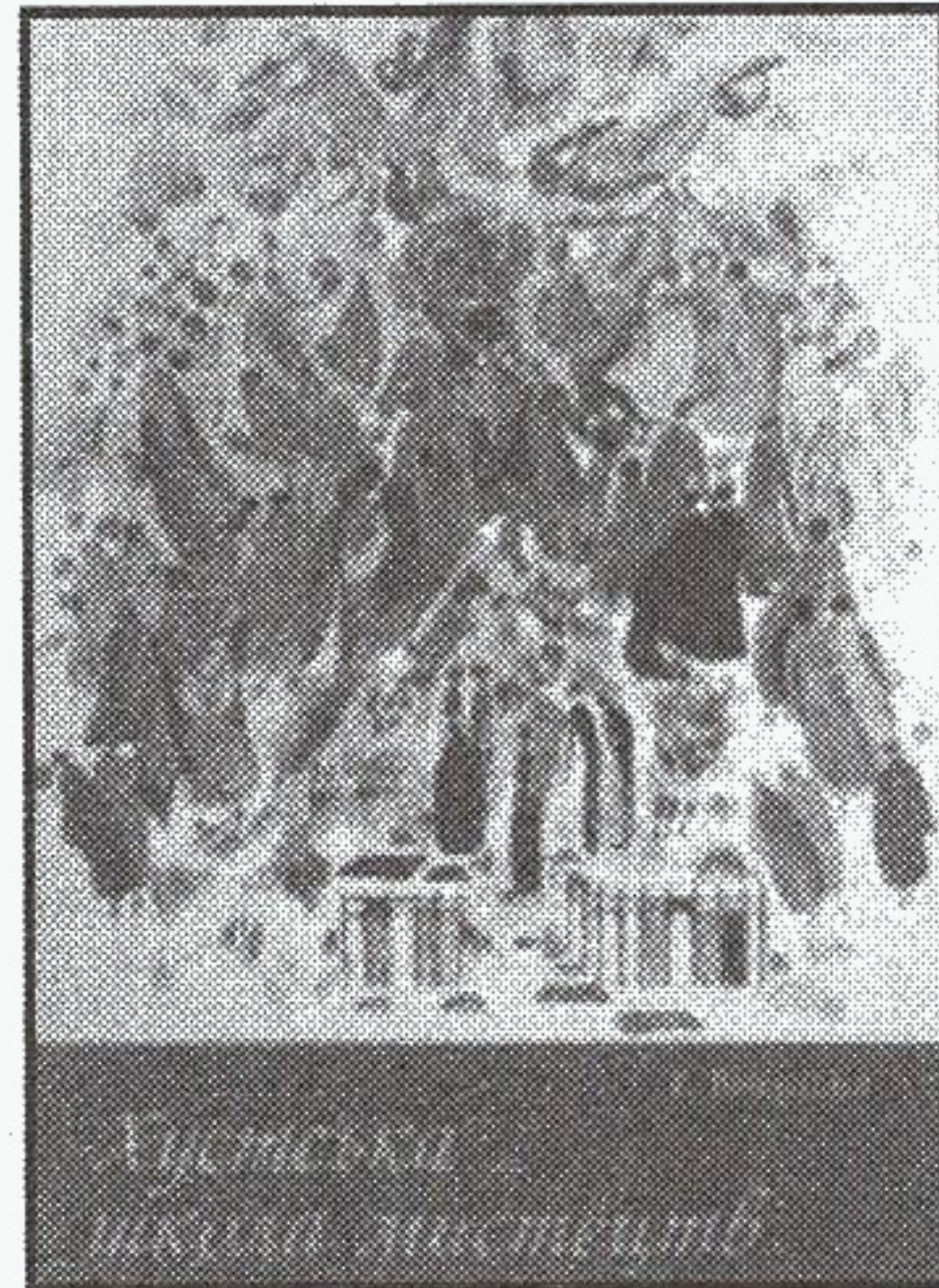
102. Висіцька Т. Хустська школа мистецтв.— Ужгород: Ліра, 2005.— 140 с.: іл.

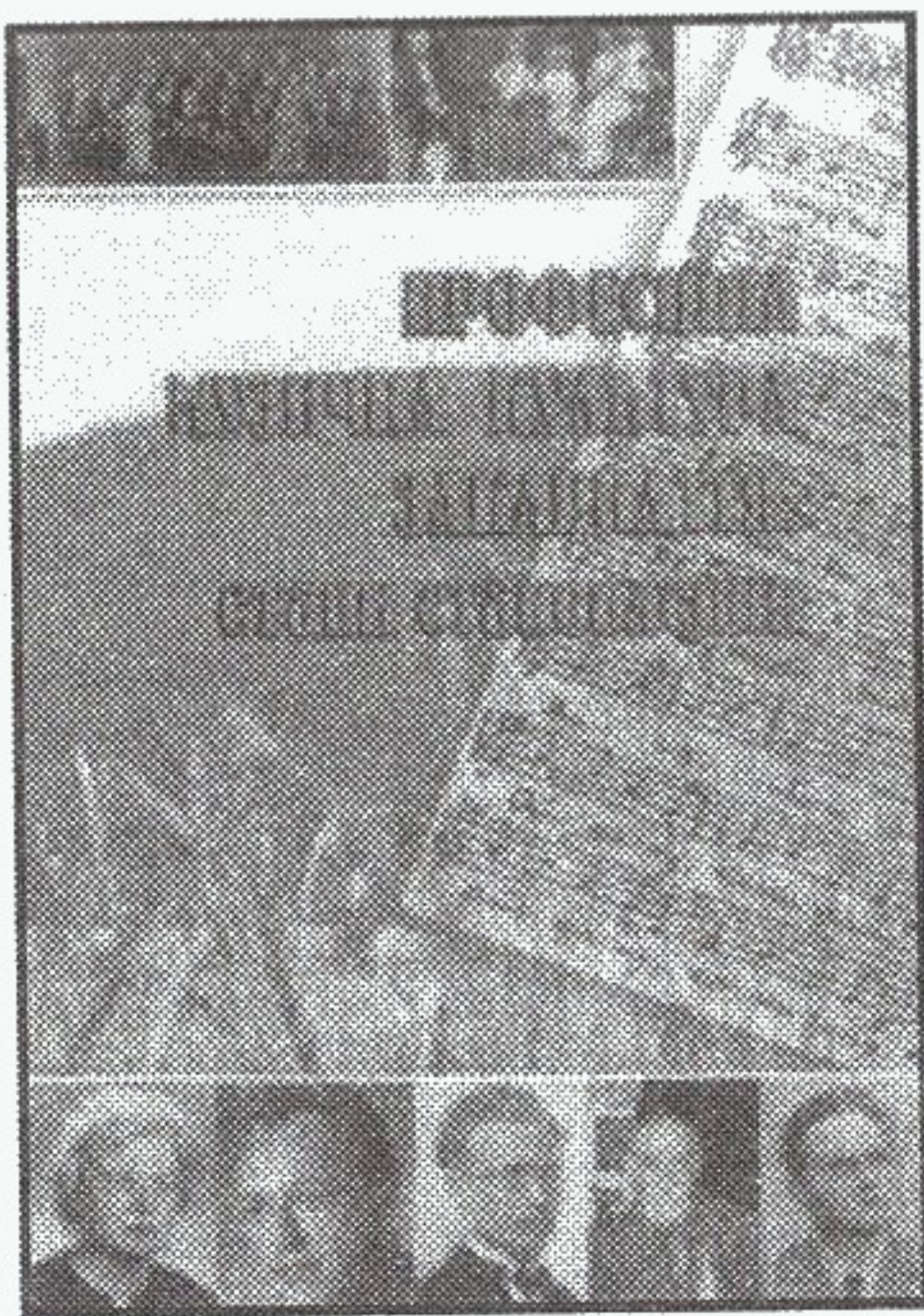
Книга знайомить читача з історією Хустської школи мистецтв (в минулому — Хустської дитячої музичної школи), заснованої у 1945 році. Значна увага приділена біографіям викладачів, учнів-призерів різного рівня конкурсів та фестивалів.

102/а. Попович В.В., Кобаль В.В. Доля-лелітка.— Ужгород: Карпати, 2005.— 52 с.+ Ноти + CD-диск.

Співпраця знаних на Україні композитора В.Поповича із мальовничо-пісенної Рахівщини та ужгородського поета-пісняря В.Кобалю народила незвичайне за формою видання — книгу, що звучить, у якій поруч із нотами і текстами до читача йде CD-альбом із записами пісень.

Ліричні за звучанням, національні за духом твори закарпатських авторів — це, як зазначають експерти, ще один доказ невмирущості української душі, котра живе у справжній, живій, мелодійній, щирій пісні.

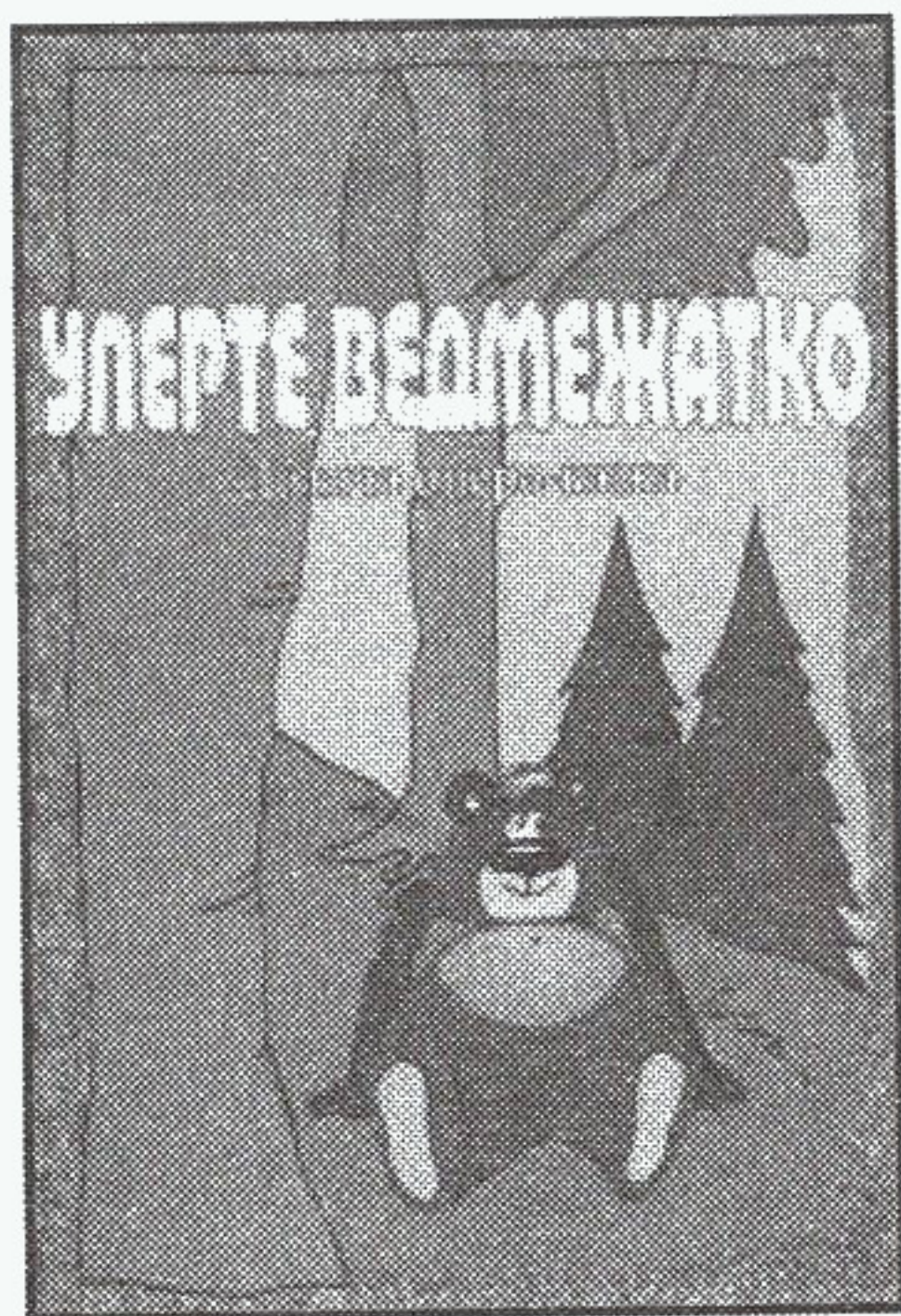

103. Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення: 60 річчю возз'єднання Закарпаття з Україною присвяч./ Ужгород. заоч. ф-т Донец. держ. муз. академії; Ужгород. держ. муз. у-ще ім.Д.Задора; Закарпат. орг. нац. спілки комп. України; Упорядкув.,.. підгот. текстів, передм., приміт. Л.М.Мокану.— Вип. 1.— Ужгород: Карпати, 2005.— 420 с.: іл.

Збірка статей, есе, мемуарів вперше в культурологічній історії Закарпаття подає масштабну панораму культурно-мистецького життя краю упродовж останнього століття.

Для широкого кола читачів.

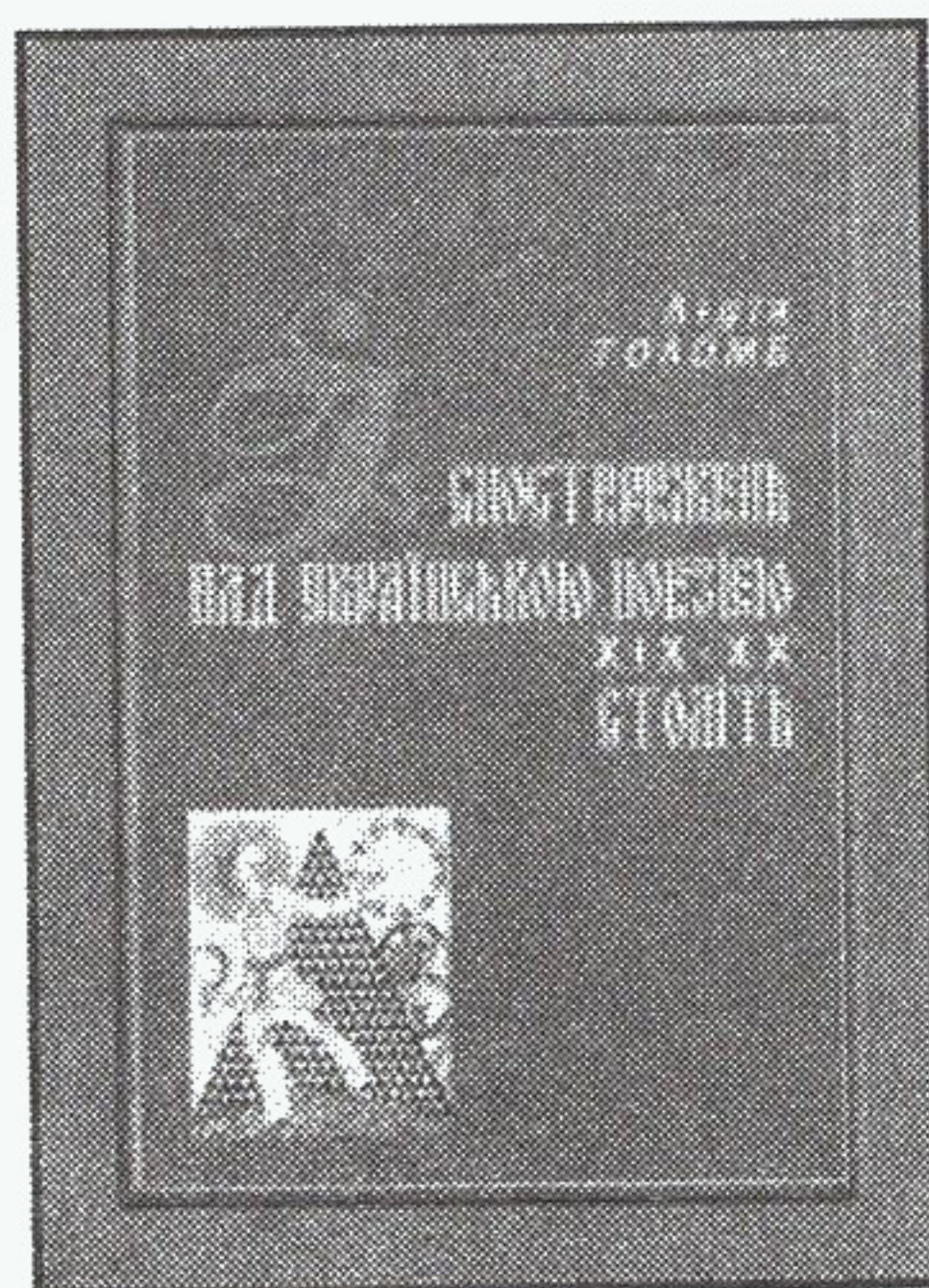

104. Уперте ведмежатко: Дит. опера-казка на 1 дію/ Лібретто Ю.С.Чорі; Муз. В.Й.Габрон.— Ужгород: ІВА, 2005.— 56 с. + Ноти.

Видання представляє досить таки рідкісний на Закарпатті жанр — дитячу оперу-казку. Для викладачів музики і співів.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР

ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ

105. Голомб Л.Г. Із спостережень над українською поезією XIX–XX століть: Зб. ст./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Каф. укр. літератури; Передм. В.Барчан.— Ужгород: Гражда, 2005.— 380 с.

У книзі досліджуються проблеми розвитку української поезії XIX–XX ст. Розглядаються, зокрема, теоретичні питання та літературно-критичний дискурс української лірики, її типологічні зв'язки з поезією інших народів. В окремий підрозділ виділено розгляд закарпатських сторінок української поезії. Увага зосереджена на питаннях специфіки раннього українського модернізму.

106. Довганич О.Д. Шляхами пошуків і знахідок: Безсмертний голос Срібної Землі: Літературознавчі студії: нариси, статті, рец./ Передм. І.В.Хланти.— Ужгород: Гражда, 2005.— 120 с.

У збірнику вибраних статей, нарисів, рецензій відображені події останнього півстоліття. Звернено увагу на твори призабутих або репресованих прозаїків, поетів.

Для літературознавців, студентів, вчителів і учнів, бібліотечних та культосвітніх працівників, широкого кола читачів.

107. Носа М. Дубівчани в одезі слова: Вивчення творчості Івана Чендея в школі.— Ужгород: Гражда, 2005.— 52 с.: іл.

Уроки вивчення літератури рідного краю займають важливе місце у вихованні підростаючого покоління. Вони можуть бути побудовані, зокрема, на основі творчого доробку письменника І.Чендея. Посібник подає методику таких уроків, акцентуючи увагу на різноманітних формах навчання: уроках-лекціях, уроках-диспутах, читацьких презентаціях тощо.

108. Поп В.С. Реальний і віртуальний світ Дмитра Кешелі: Нарис життя і творчості/ М—во освіти і науки України; УжНУ.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 152 с.

У праці робиться спроба простежити жанрово багатограний і стильово розмаїтий набуток прозаїка й драматурга, розкрити самобутність його мистецького світу, зв'язки з фольклорними та літературними традиціями, багатство створених митцем образів, колоритність його творів, осмислити тенденції розвитку цієї неординарної постаті письменства у контексті крайових та загальноукраїнських літературних змагань.

Елементи публіцистичності у фаховому аналізі творів роблять працю близькою студентів, учнів, учителів, всім, хто цікавиться питаннями духовності.

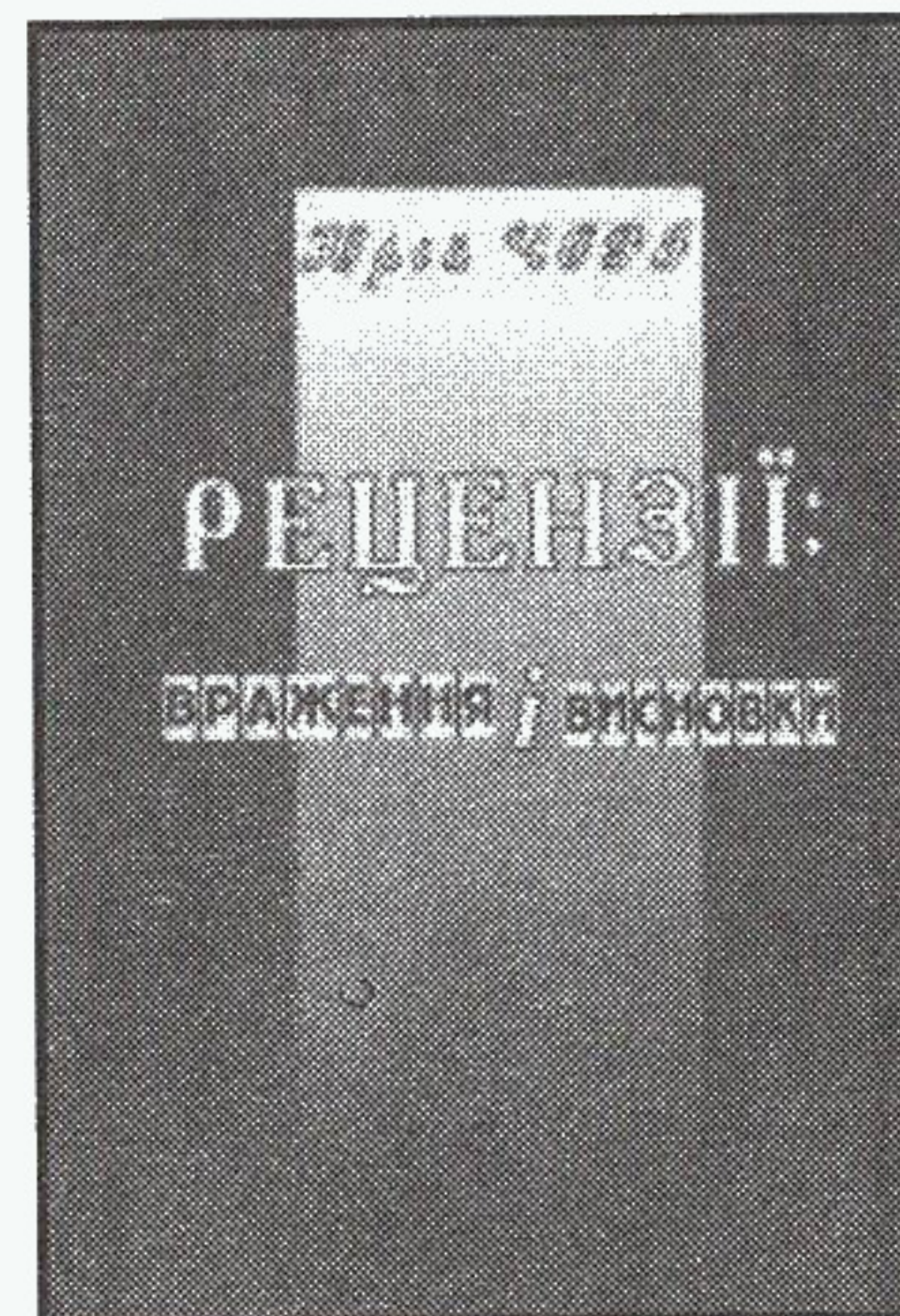
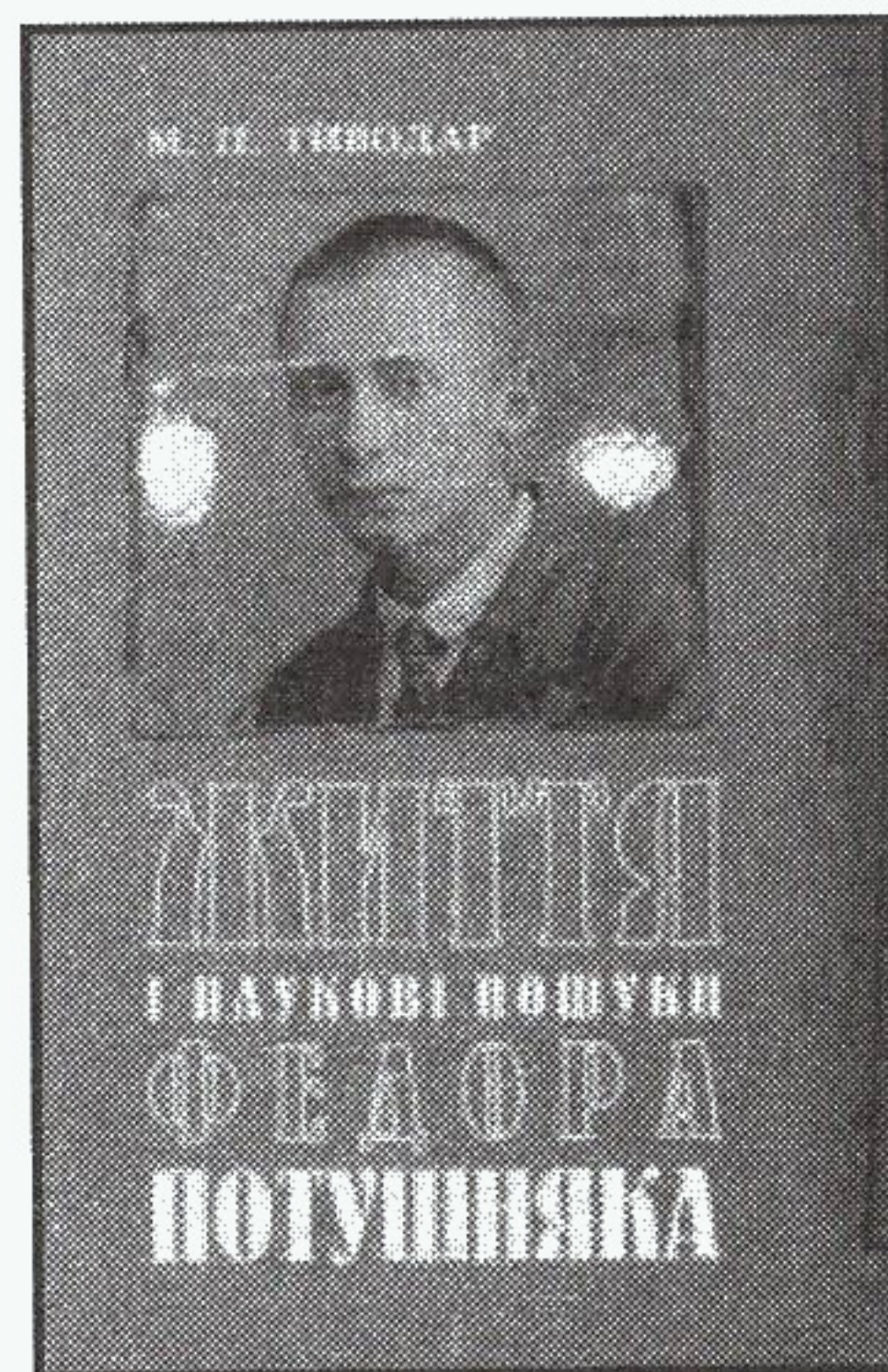
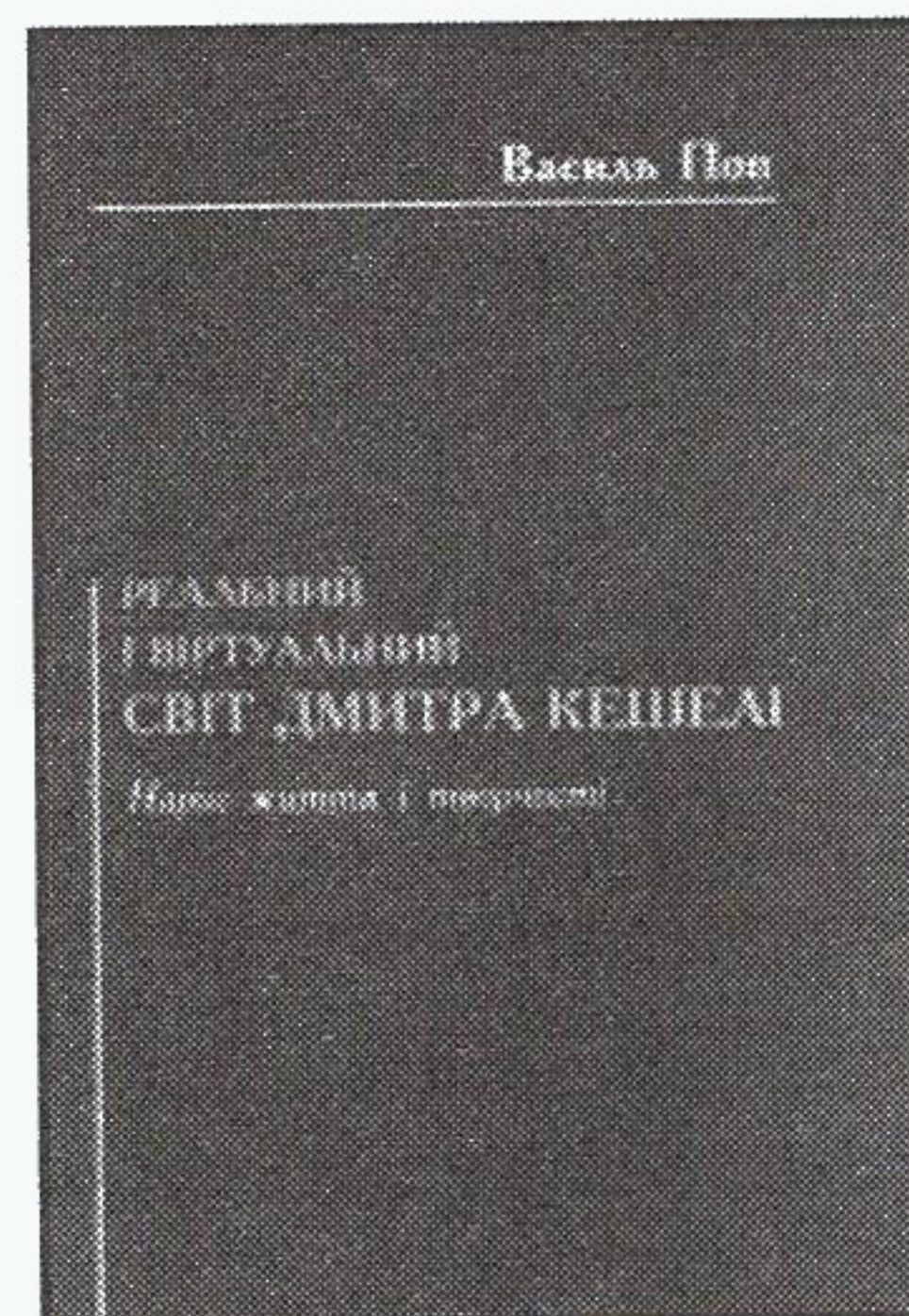
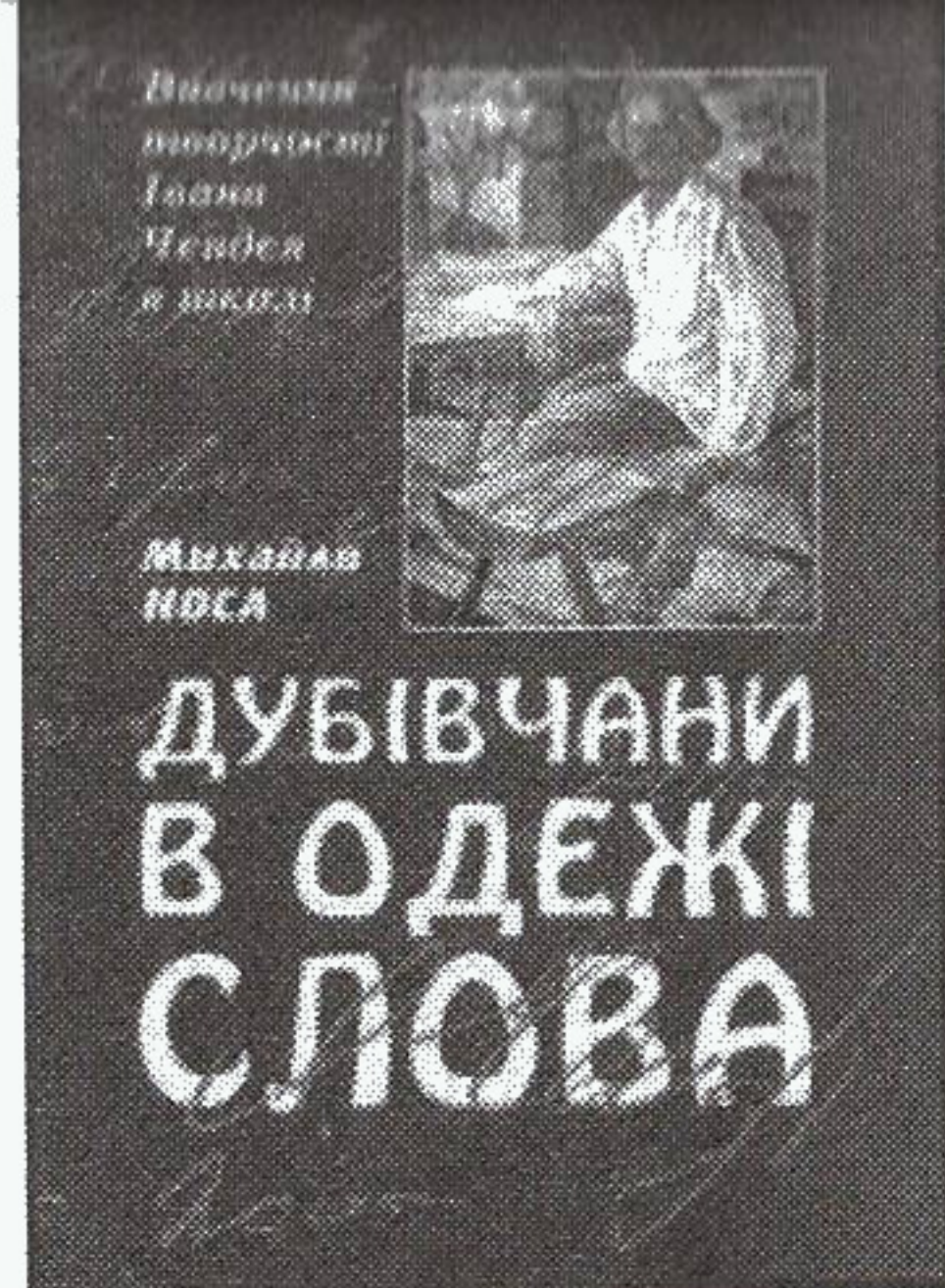
109. Тиводар М.П. Життя і наукові пошуки Федора Потушняка/ УжНУ.—Ужгород: Гражда, 2005.— 284 с.: іл.

Пропоноване видання присвячене 95-річчю від дня народження Ф.Потушняка та 60-річчю Ужгородського національного університету. На основі документів не лише зроблено спробу дати опис життєвого і творчого шляху Ф.Потушняка, а й зосереджено увагу на тих випробуваннях, які випали на його долю впродовж 1940–1960 рр.

110. Чорі Ю. Рецензії: Враження і висновки.— Ужгород: ІВА ПРОФІ, 2005.—148 с.

Збірка містить рецензії та нариси, які за роками написання охоплюють собою майже піввіковий відрізок часу, проте порушені у них проблеми є злободенними, сучасними й понині.

Для широкого кола читачів.

МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ

111. Гойдаш Ю., Гойдаш І. Чеська мова для українців: Навч. посіб./ М-во освіти і науки України; Ужгород. нац. ун-т = **Hojdašová J., Hojdaš I. Čeština pro ukrajince: Učební příručka/** Ministerstvo školství a vědy Ukrajiny; Užhorodská národní univerzita.— Ужгород = Užhorod, 2005.— 188 с.— Чес. мовою.

Посібник містить розробку 20 уроків – від ознайомлення зі звуковими особливостями мови та алфавітом до практичних рекомендацій, як вести ділову документацію. Він побудований у відповідності до програм вищих навчальних закладів, у яких вивчають чеську мову як одну зі слов'янських мов.

112. Піпаш Ю.О., Галас Б.К. Матеріали до словника гуцульських говірок: Косівська Поляна і Росішка Рахів. р-ну Закарпат. обл./ УжНУ.— Ужгород, 2005.— 266 с.

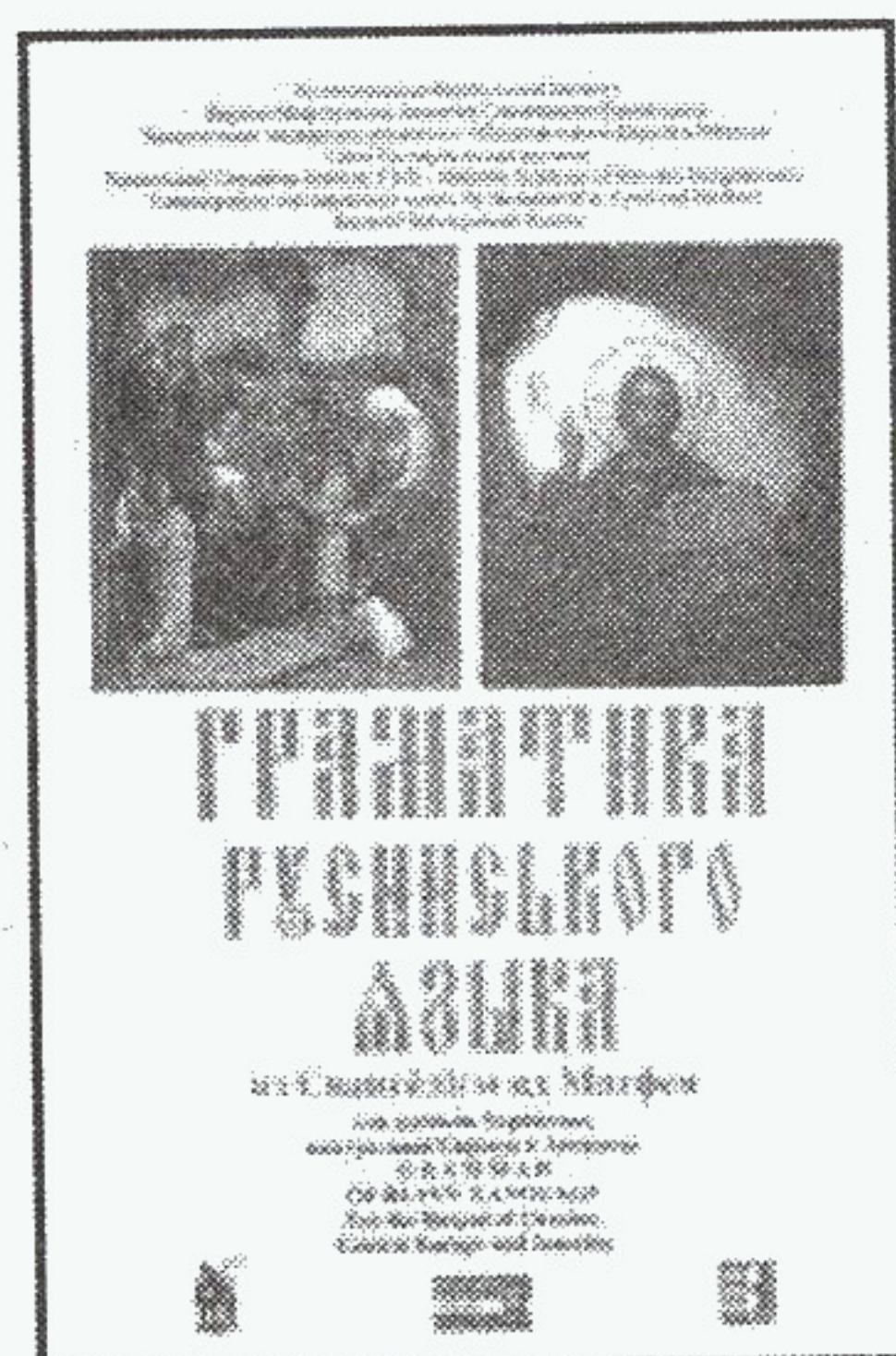
Книга містить записи переважно побутової і традиційної виробничої лексики гуцульських говірок сіл Косівська Поляна та Росішка Рахівського району Закарпатської області. Подаються також найвідоміші місцеві топоніми, прізвища, прізвиська і тексти – зразки мовлення мешканців Косівської Поляни.

Для мовознавців, етнографів, учителів, студентів та всіх, хто цікавиться народною мовою.

113. Прот. Сидор Д. Граматика русинського языка: для русинів Украйины, центральної Європы и Америки = **Sydor D. Grammar of the Rusyn language: For the Rusyns of Ukraine, Central Europe and America/** Межнародный Карпатський Інститут; Кирило-Мефодієвська Академія Славянського Просвіщення; Закарпатське подкарпато-русинське Общество имени Кирила и Мефодія; Сойм Подкарпатських русинів = International Carpathian Institut; Cirill-Mephody Academy of Slavonis Enlightenment; St. Cyril and Mephody Transcarpathian Subcarpat Rusyn Society; Soym of Subcarpathian Rusyn.— Ужгород = Uzhgorod, 2005.— 263 с.+56 с.: іл.— Русин. та англ. мовами.

Розвиток мови, штучно призупинений у 1945 році фактом входження Підкарпатської Русі до складу СРСР та державної заборони русинської національності, у сучасну добу характеризується загальнонаціональним рухом русинів до унормування русинської мови. Граматика Д.Сидора є свідченням продовження русинської граматичної традиції, перерваної у попередні епохи.

114. Nyelv és oktatás a 21. század elején: Nemzetközi tudományos konferencia előadásainak gyűjteménye / II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola = **Мова й освіта на початку 21 століття:** Зб. ст. міжнар. наук. конф., 11-13.11.2004/ Закарпат. угор. ін-т ім.Ференца Ракоці II.— Ungvár: PoliPrint = Ужгород: РоліПрінт, 2005.— 192 old.— Укр., угор. та англ. мовами.

Метою конференції є ознайомлення з дослідницькою діяльністю учасників конференції — мовознавців, педагогів, психологів — та вирішення теоретичних і практичних проблем, що виникають у процесі навчання і викладання мов.

Уміщено статті з проблем зв'язку мови й освіти у поєднанні з різноманітними темами мовного спрямування, мовного планування, психології, педагогіки і методики викладання.

ФОЛЬКЛОР

115. Чорі Ю. Все од Бога: Зб. легенд, переказів та оповідей....— Ужгород: ІВА ПРОФІ, 2005. —216 с.— (Легенди Срібної Землі).

Книга містить легенди, перекази та оповіді про такі культово-архітектурні пам'ятки, як монастирі, церкви, каплиці, хрести й дзвони. Вони виразно вказують на християнську сутність нашого краю.

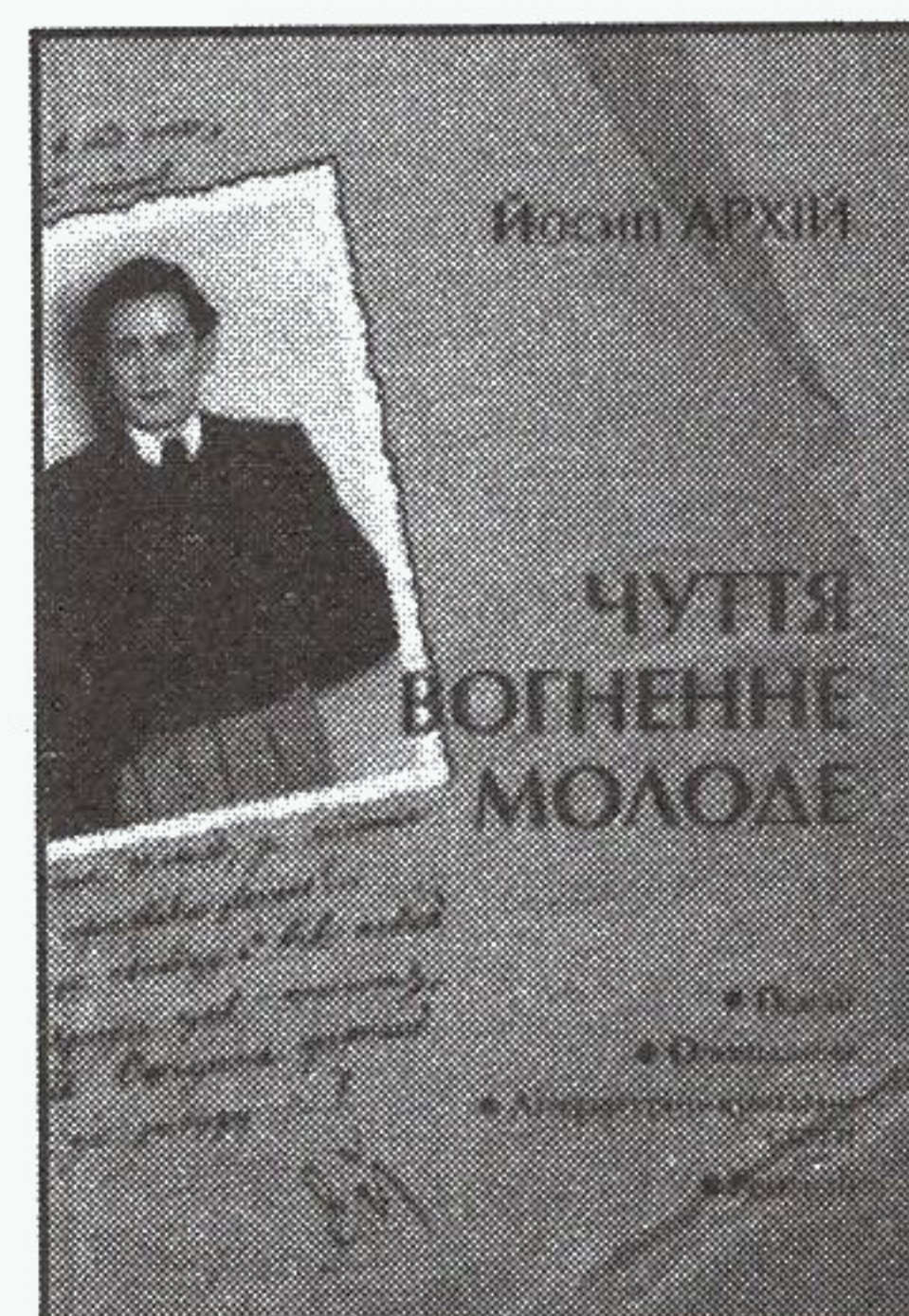
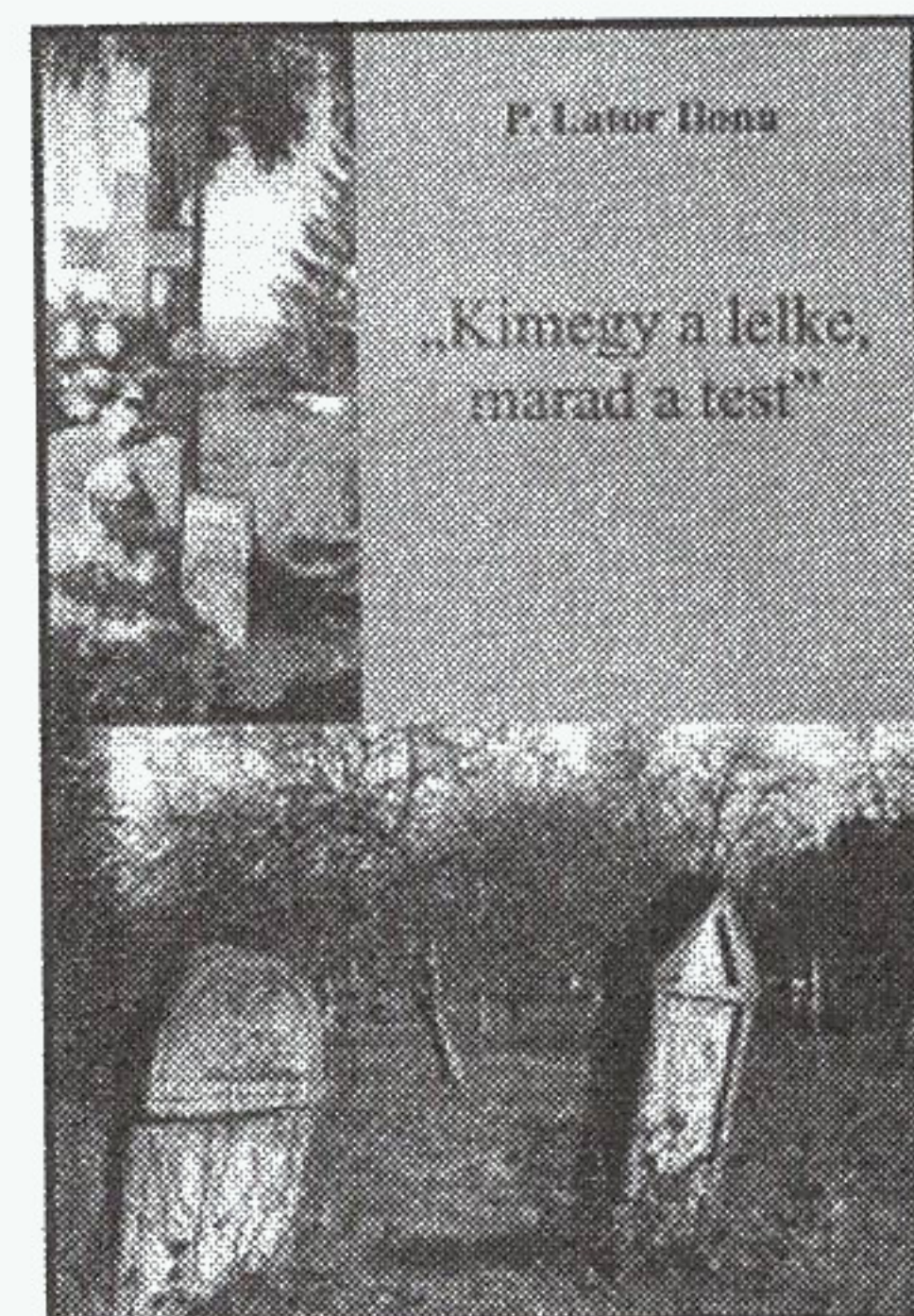
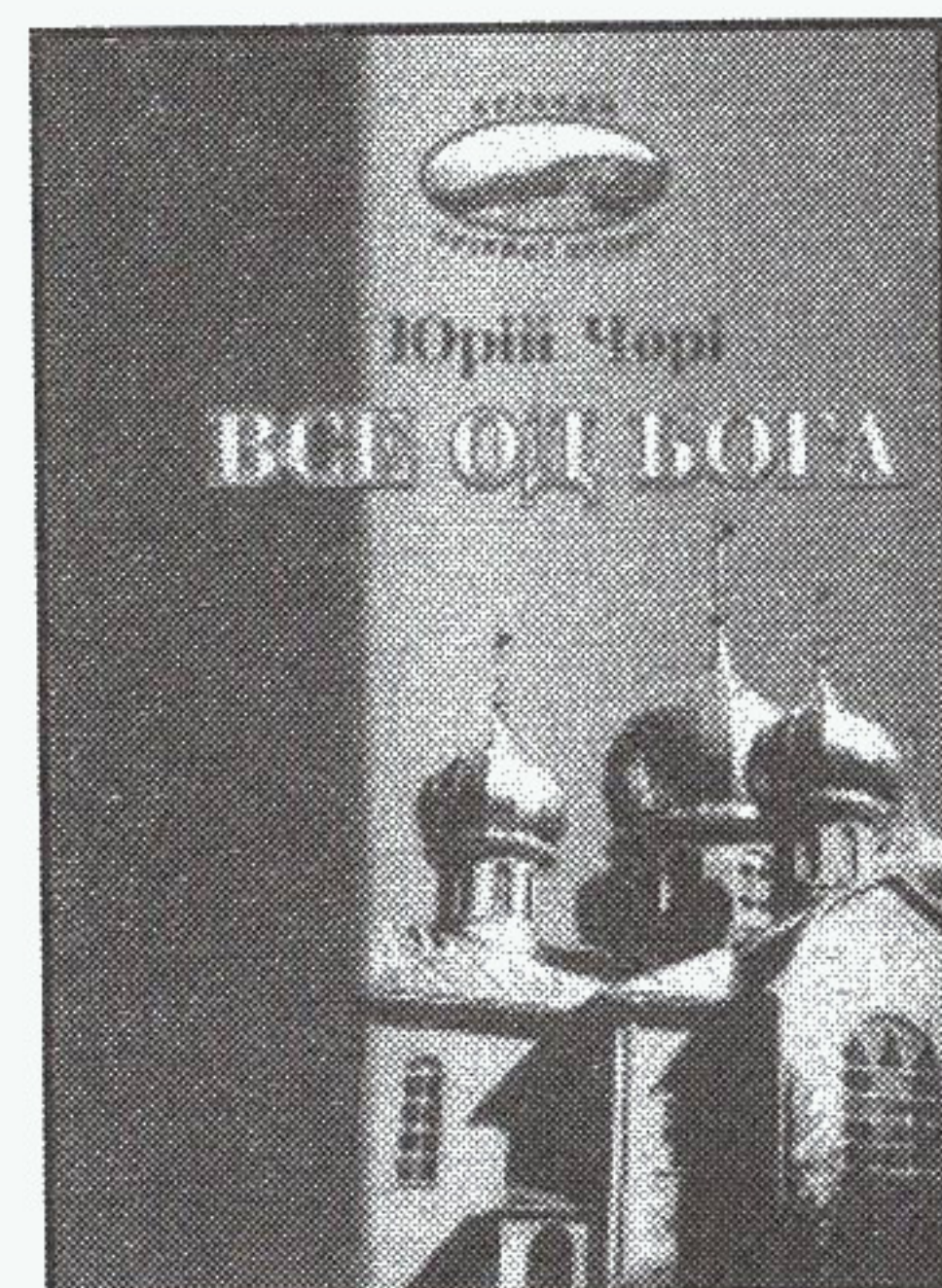
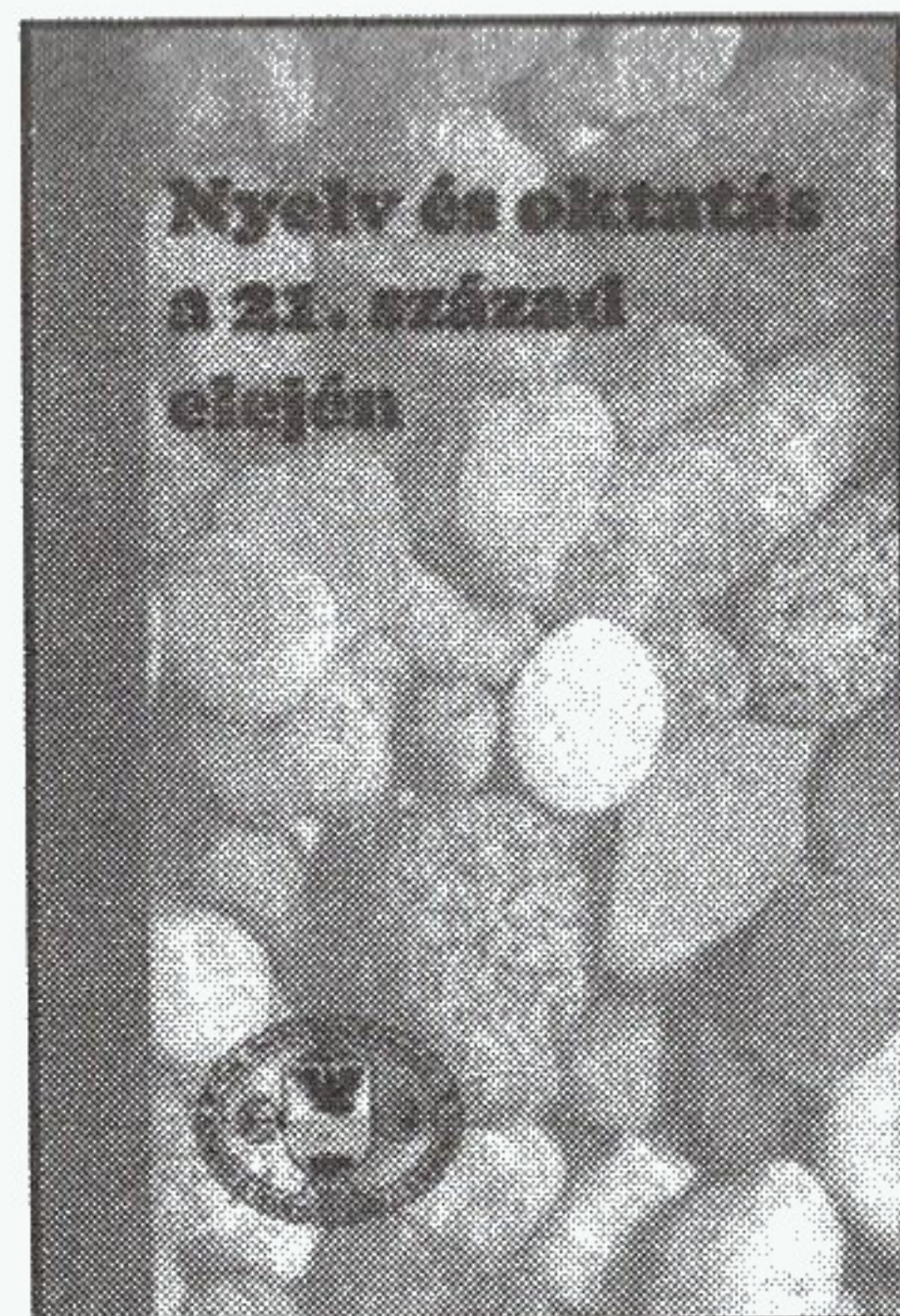
116. P. Lator I. «Kimegy a lelke, marad a test»: A halállal és temetkezéssel kapcsolatos szokások, hiedelmek Viskén.— Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2005.— 352 old.— Угор. мовою.— (Kárpátaljai Magyar Könyvek 139).

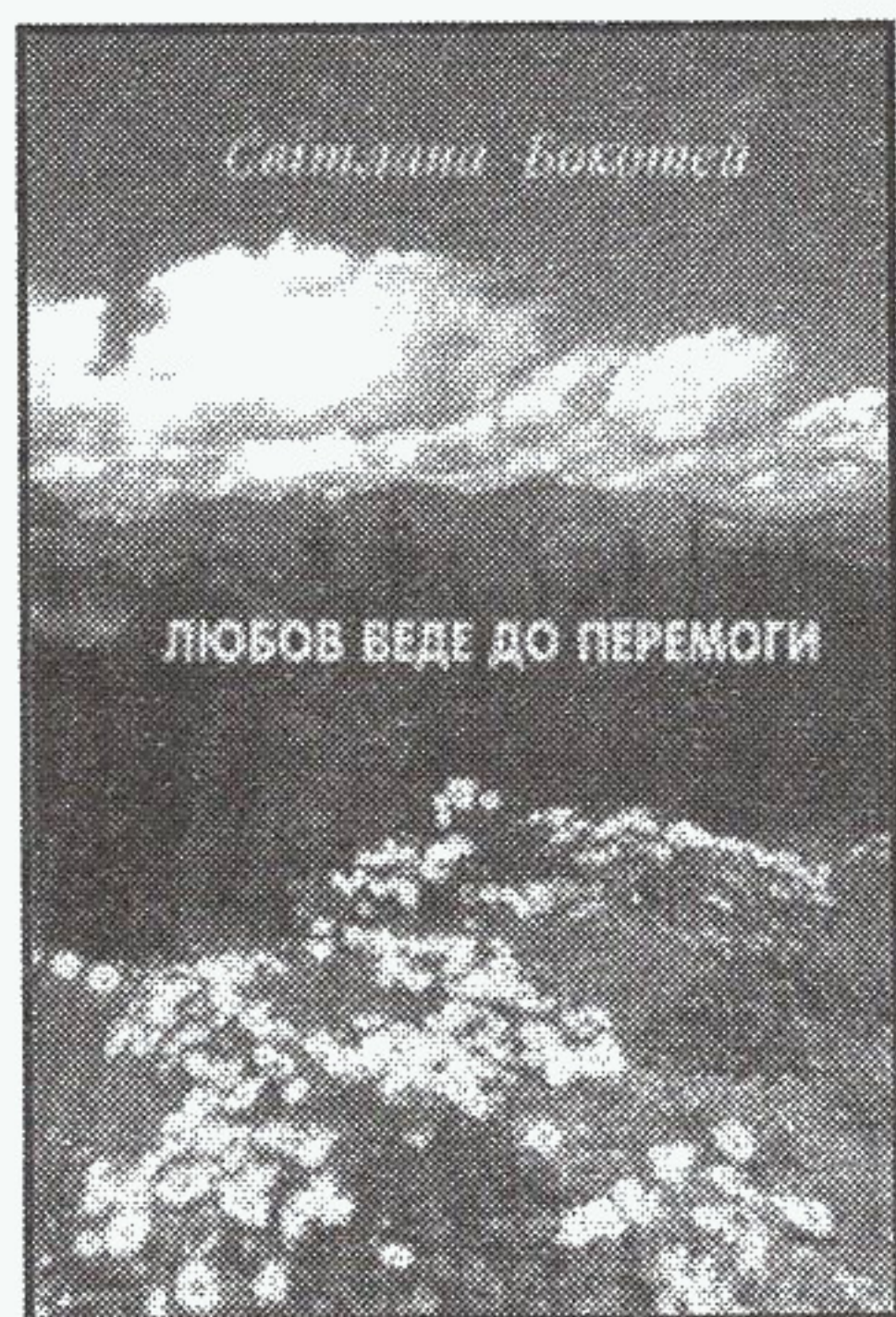
Автор досліджує звичаї та обряди, які пов'язані зі смертю, похоронами та скорботою людей різних віросповідань багатонаціонального с.Вишково (Хустський р-н). У книзі опрацьовані матеріали 1995–2003 рр.

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

117. Архій Й.І. Чуття вогненне молоде: Поезії, оповід., літ.-критичні статті та рец./ Уклад., підгот. текстів, вступ. ст., приміт. І.Хланти; Спомин Ю.Керекеша.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 220.: іл.

До збірки закарпатського поета першої половини 40-х років ХХ століття Й.Архія увійшли поезії, оповідання, літературно-критичні статті та рецензії. Окремі з них друкувалися у тогочасній періодиці краю. Інші — майже не відомі сучасному читачеві.

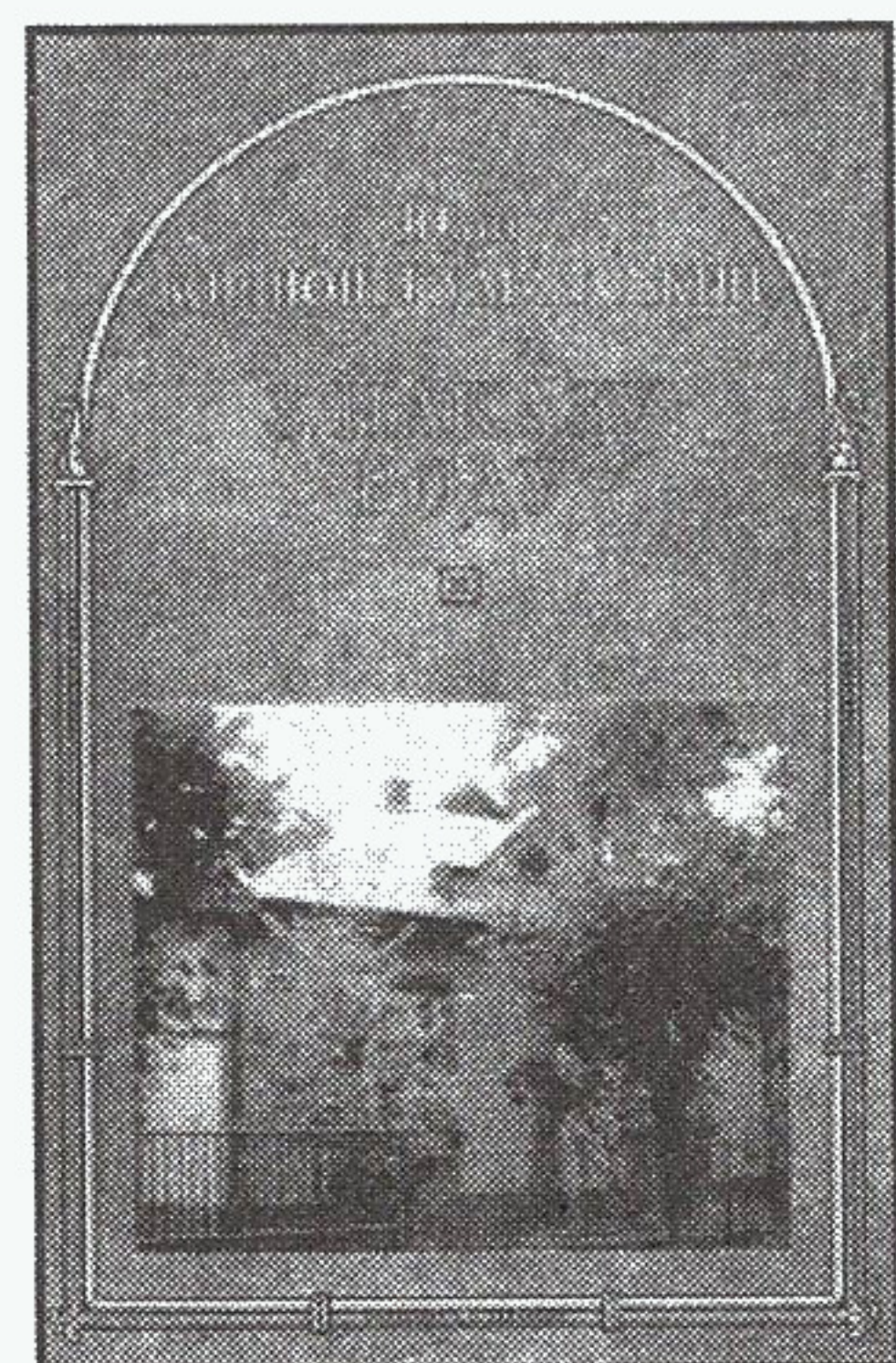

118. Бокотей С. Любов веде до перемоги: Розповідь про рідного дідуся, і – не лише про нього.../ Вступ. сл. І.Петровція.– [Ужгород, 2005].– 60 с.: іл.

Початкуюча авторка пробує себе у літературі. Після прозової спроби береться за документальний жанр. Її тема – літопис рідної родини, насамперед біографія її діда.

119. Боршош-Кум'ятський Ю.В. 3 наказу роду: Вибрані твори/ Упорядкув. Ю.-Б.Боршоша; Вступ. ст., підгот. текстів, слов. та прим. Д.М.Федаки.– Ужгород: Закарпаття, 2005.– 552 с.: іл.

До книги вибраних творів автора, названої за однією із його збірок часів становлення Карпатської України (1938), увійшла вся його творча спадщина, варта уваги сучасного читача. Тут уперше за повоєнний час подано автентичні тексти всіх шести збірок 20-30-х років, а також видрукувано його повоєнну поезію, поезії в прозі, прозу та публіцистику. Найповніше досі видання творів митця розраховане на широке коло читачів.

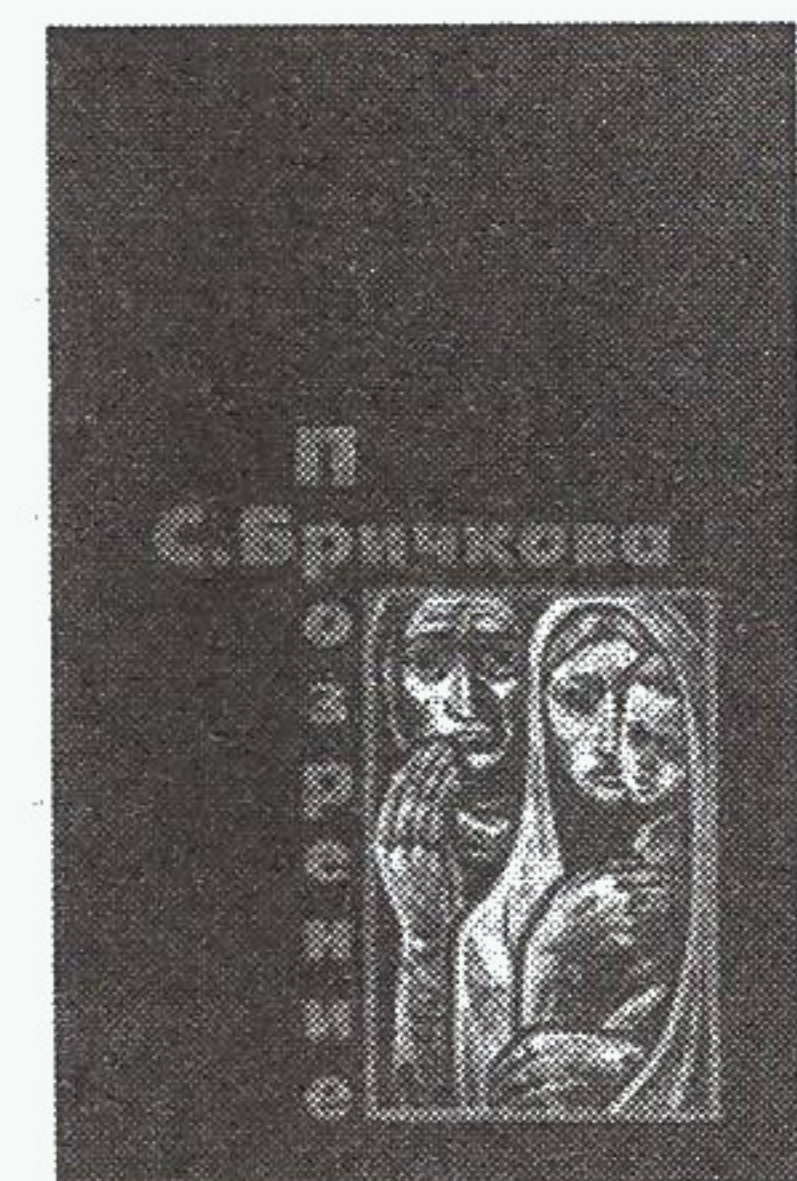

120. Бричкова С. Прозрение: Стихи. Поэма/ Предисловие Л.Бородиной.– Ужгород: Изд-во В.Падяка, 2005.– 72 с.– На рус. яз.

Друга книга поетеси – це вірші зрілої людини, яка підводить межу під пережитим і яка прагне при цьому передати накопичений життєвий досвід тим, хто прагне морального самовдосконалення.

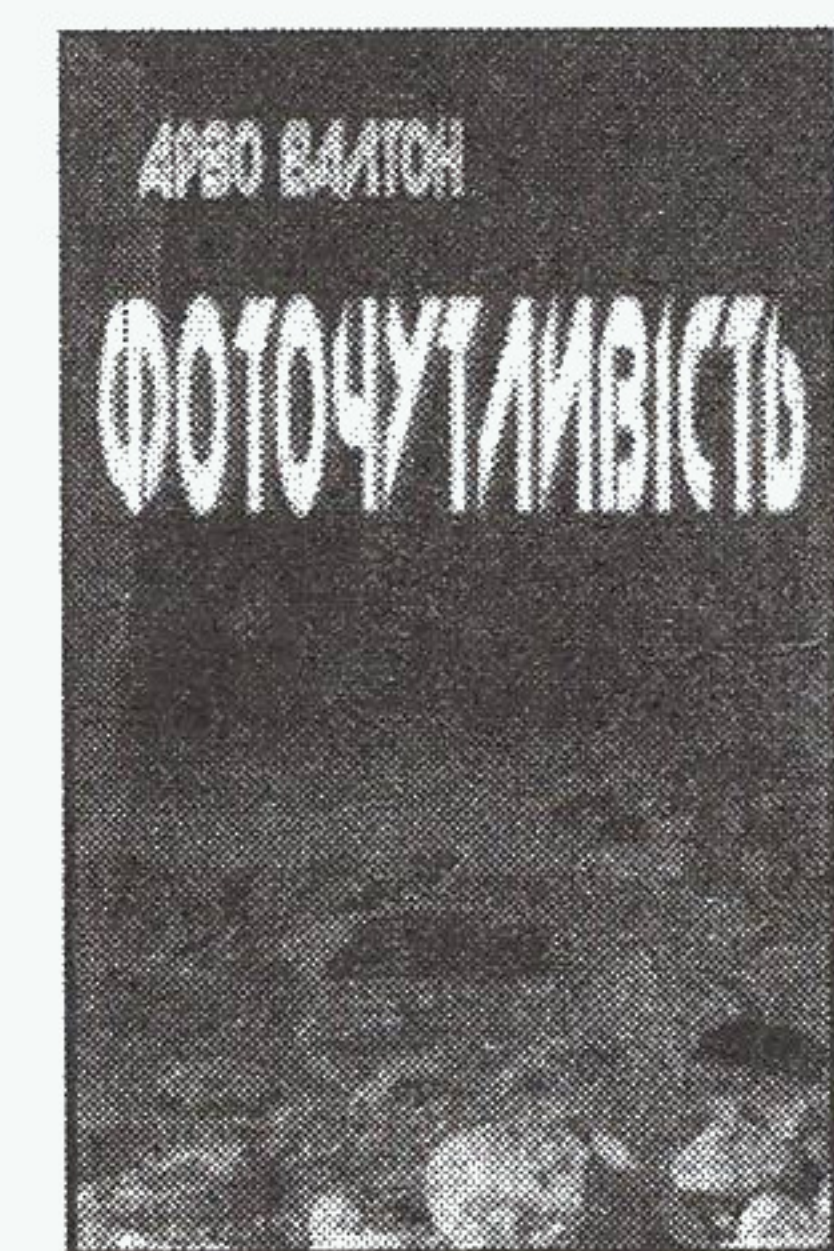
Поезії згруповані за розділами, які віддзеркалюють два етапи життєвого шляху авторки – в СРСР (м.Ужгород) та США (м.Бостон).

У другій частині збірки вміщено поему «Серёжка», яка переносить читача у суворі роки Другої світової війни.

121. Валтон А. Фоточутливість/ Пер. з естон. М.Антоненка, І.Петровція; Уклад. та вступ. сл. М.Антоненка.– Ужгород, 2005.– 104 с.

До збірки популярного естонського письменника Арво Валтона (нар. 1935 р.) увійшли новели, мініатюри, поезії, афоризми. Збірка містить роздуми автора про етичне кредо людини, вирізняється лірично-філософським ладом, у деяких з творів присутня амбівалентність у зображенні особи чи явищ буття.

122. Габорець В. Прийду на розмову: Поезія/ Переднє слово М.Рішка.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 180 с.

Внутрішні почуття і переживання поета вилились у поетичну збірку віршів про любов до Вітчизни і казкового рідного краю, звеличення людей, роздуми про життя і наші проблеми.

123. Галас В. Забавы: Стихи/ Худож. О.Баранова.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 28 с.— Рос. мовою.

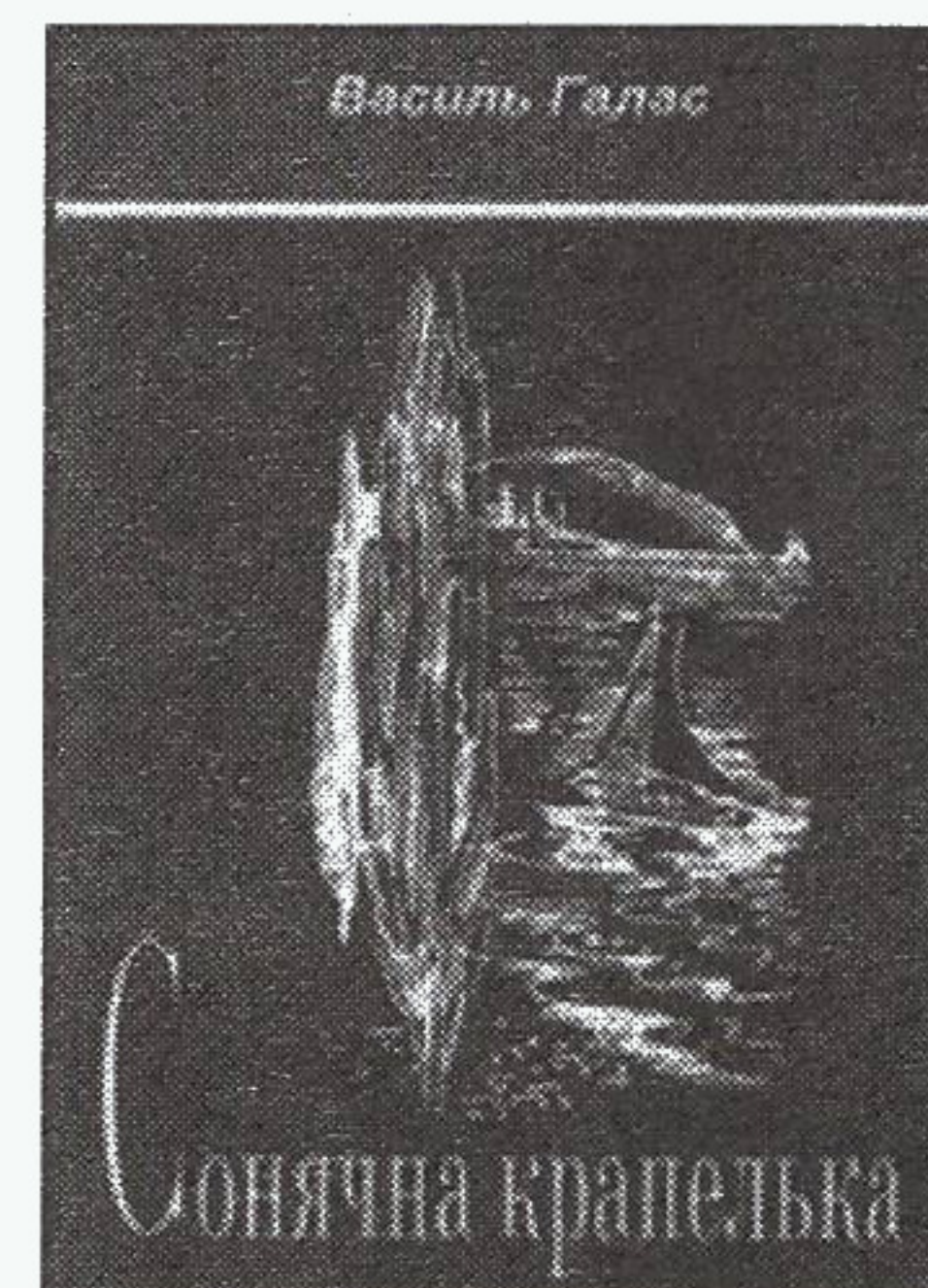
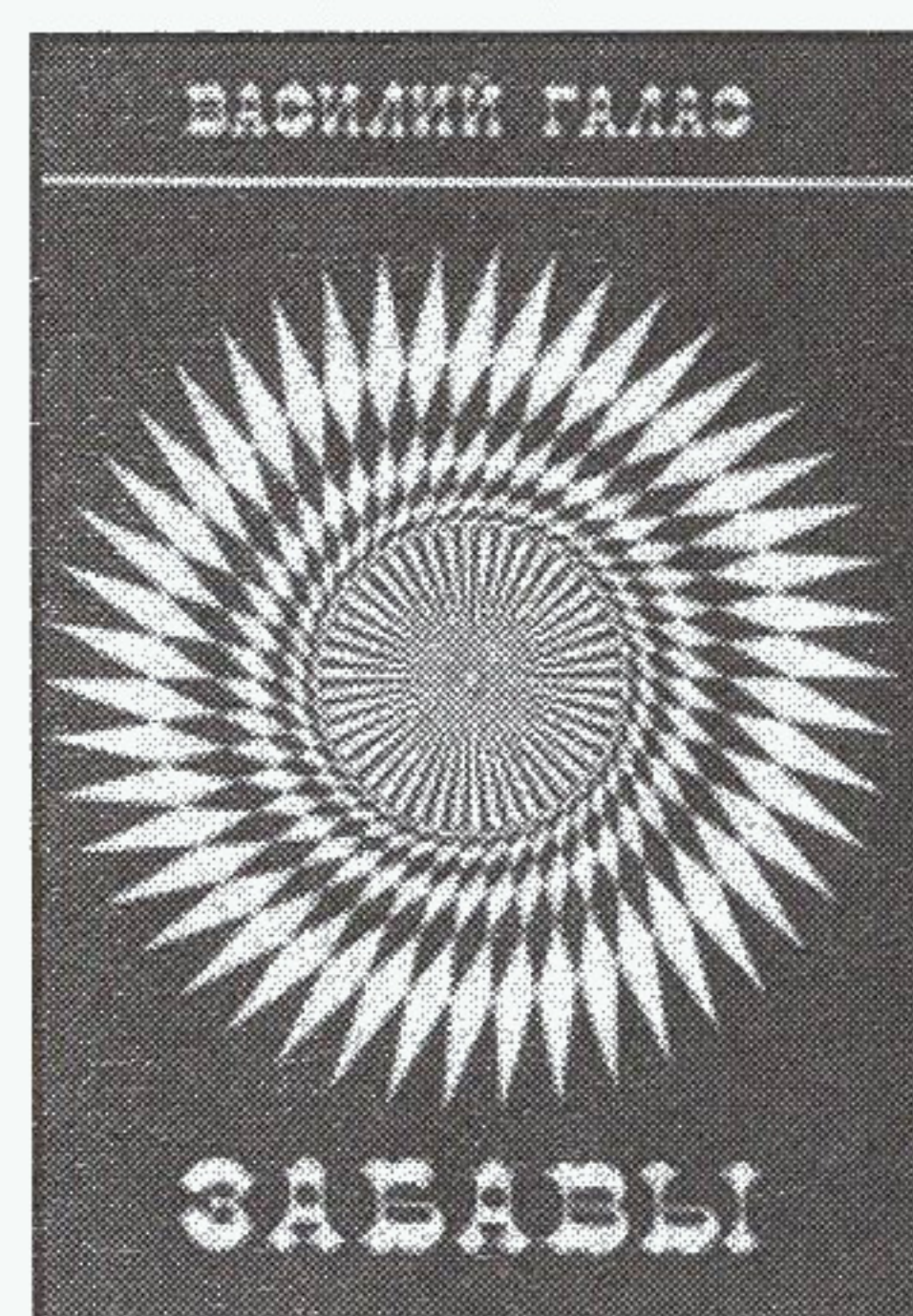
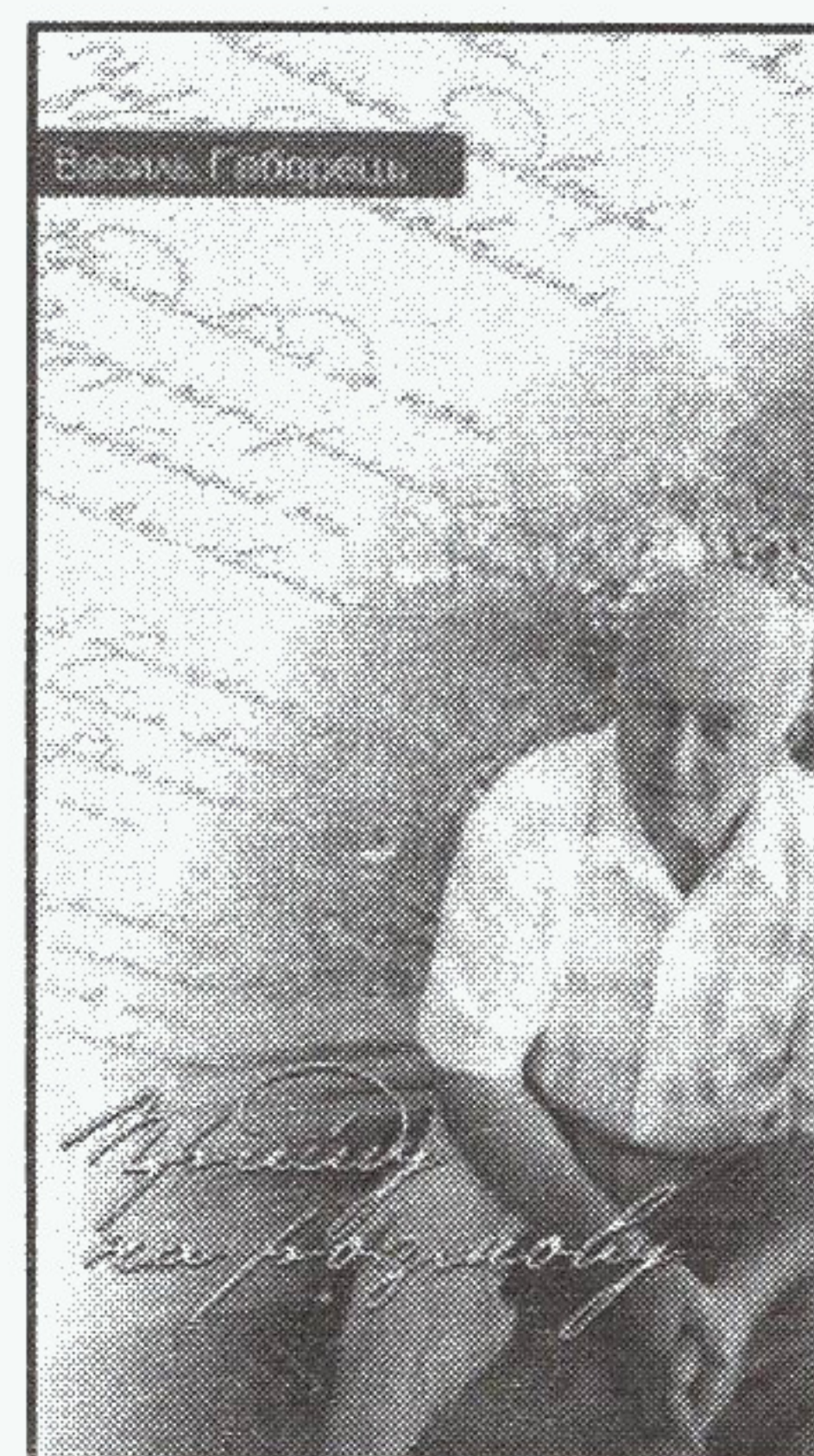
Вірші для дітей молодшого шкільного віку — таким є змістове наповнення чергової книжки автора.

124. Галас В. Зоряна віхола: Поезія/ Худож. О.Баранова.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 52 с.: іл.

Книга дитячих поезій, сповнених гумору, легкої іронії, викликає у читача роздуми про всесвіт, вчить бути уважним, винахідливим та чесним.

125. Галас В. Сонячна крапелька: Поезії/ Худож. О.Баранова.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 68 с.: іл.

Автор пропонує читачу свій творчий доробок, чи, власне, якусь його частину — поезії для дітей.

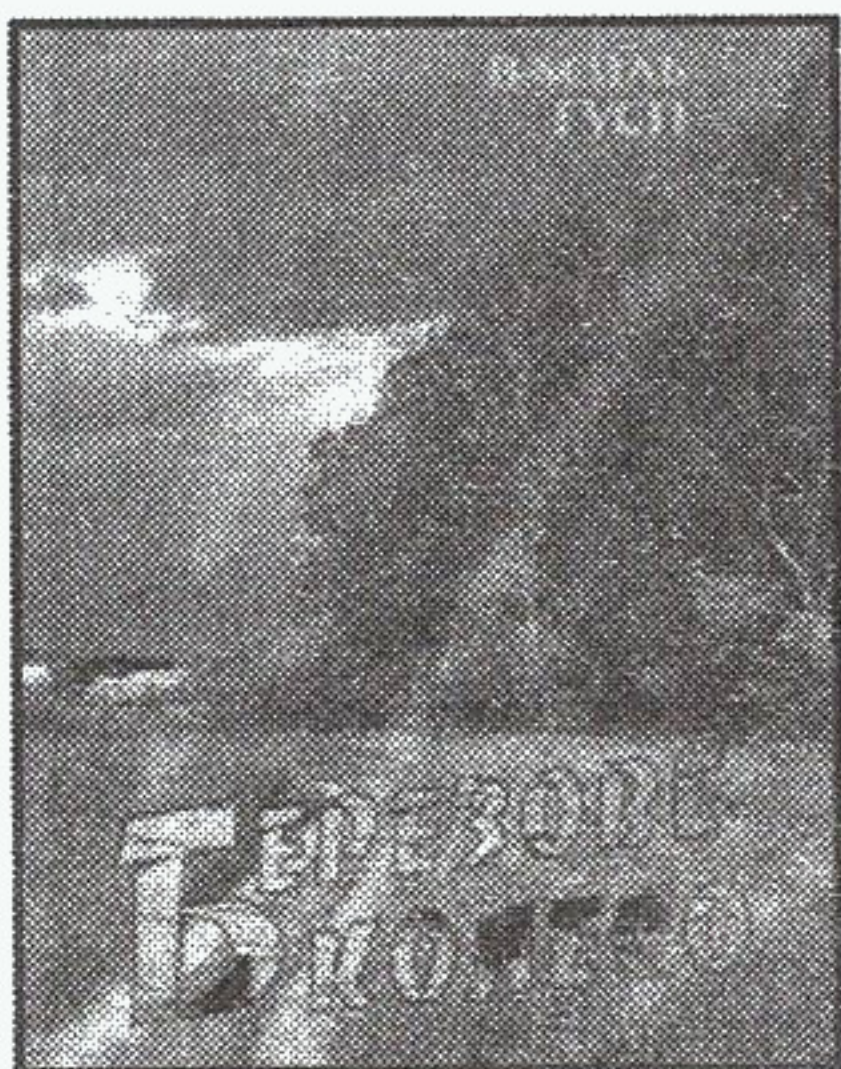
126. Гармасій І. Кольори любові: Поезії/ Переднє слово Н.Ребрик; Післямова В.Кузана.— Ужгород: Гражда, 2005.— 96 с.: іл.

Це вже друга поетична збірка авторки (перша — «Час молитви», 2000 р.).

127. Голендер Е. Мої перли: (відкриття, новації, пророчтва, афоризми, гасла).— Ужгород: Патент.— 2005.— 36 с.— Укр. та рос. мовами.

Авторка дарує свої перли всім читачам книжки з надією, що ці перли збагатять душу, розум і почуття кожного читача, вселять віру в сили людини преображати світ, віру в Бога, віру в красиве майбутнє людства, де панує Любов.

128. Густі В.П. Березове колесо: Лірика/ Вступ. ст. Б.Кушніра.— Ужгород: Карпати, 2005.— 136 с.

Нова книга поета — продовження ліричної сповіді перед рідною землею, перед людьми і перед самим собою про пережите з висоти років і висоти досвіду.

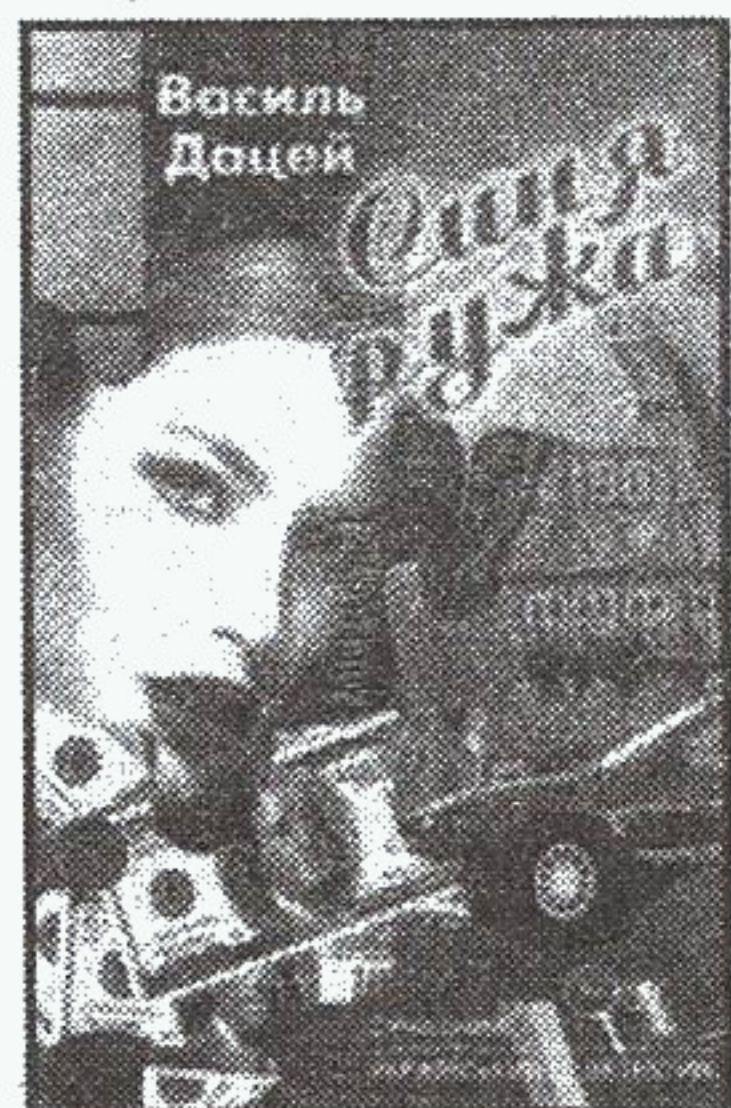
129. Густі В.П. Подарунок від інвестора: Байки. Гумор. Сатира.— Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ управління у справах преси та інформації, 2005.— 88 с

Нову збірку автора склали байки, гумор, сатира, які своєю тематикою порушують важливі морально-етичні проблеми суспільства, засуджують породжену тоталітаризмом подвійну мораль у всіх її антигуманних проявах.

130. Дацей В. Синя ружа: Детективна повість.— Ужгород: Закарпаття, 2005.— 144 с.

У повісті відомого українського прозаїка Словаччини В.Дацея відображено реалії становлення дрібного і середнього бізнесу в Україні. Молода, симпатична співачка прагне кращого матеріального становища і починає підробляти переправленням легковиків з Німеччини в Україну. І ось одного ранку її не стало. Що ж спричинило самогубство чи вбивство?

131. Дурунда А.І. Дерево на вітрах: Худ.-докум. роман.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 540 с.: іл.— (Роде наш красний).

У пропонованому документальному творі письменник розповідає про сім'ю фронтовика і партизана світлої пам'яті Луки Сятині та його вірної дружини Марії з Синевира, в яких народилося одинадцятьох дітей, їхні складні життєві шляхи-дороги.

Це перша книжка із задуманої автором серії.

132. Зейкан Ю. Соло невідправлених листів.— Ужгород, 2005.— 32 с.

... Суто жіноча поезія. Вистраждана, зболена і вилита в рядки віршів. Ці думки і відчуття знайомі багатьом — це доля, мандрівка життя, але поряд з цим — вони особистісні, інтимні. В цьому й полягає цінність справжньої поезії — узагальнене особисте, знайоме і зрозуміле кожному.

Ліричний голос героїні цієї збірки поезій — відвертий, цільний, в ньому не відчувається надуманості, штучності. Він начебто символізує одвічне жіноче терпіння, жертву, самовідданість.

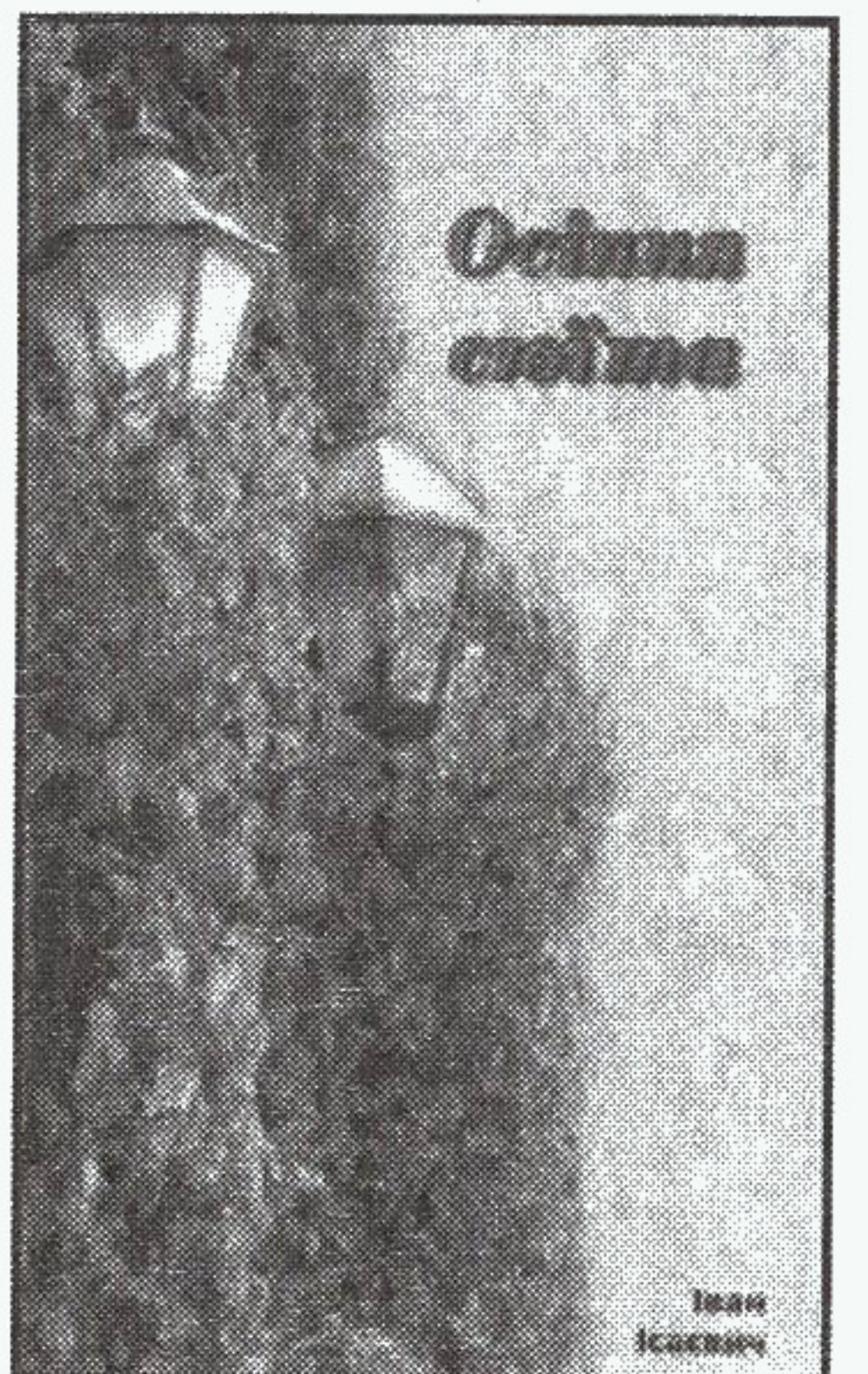
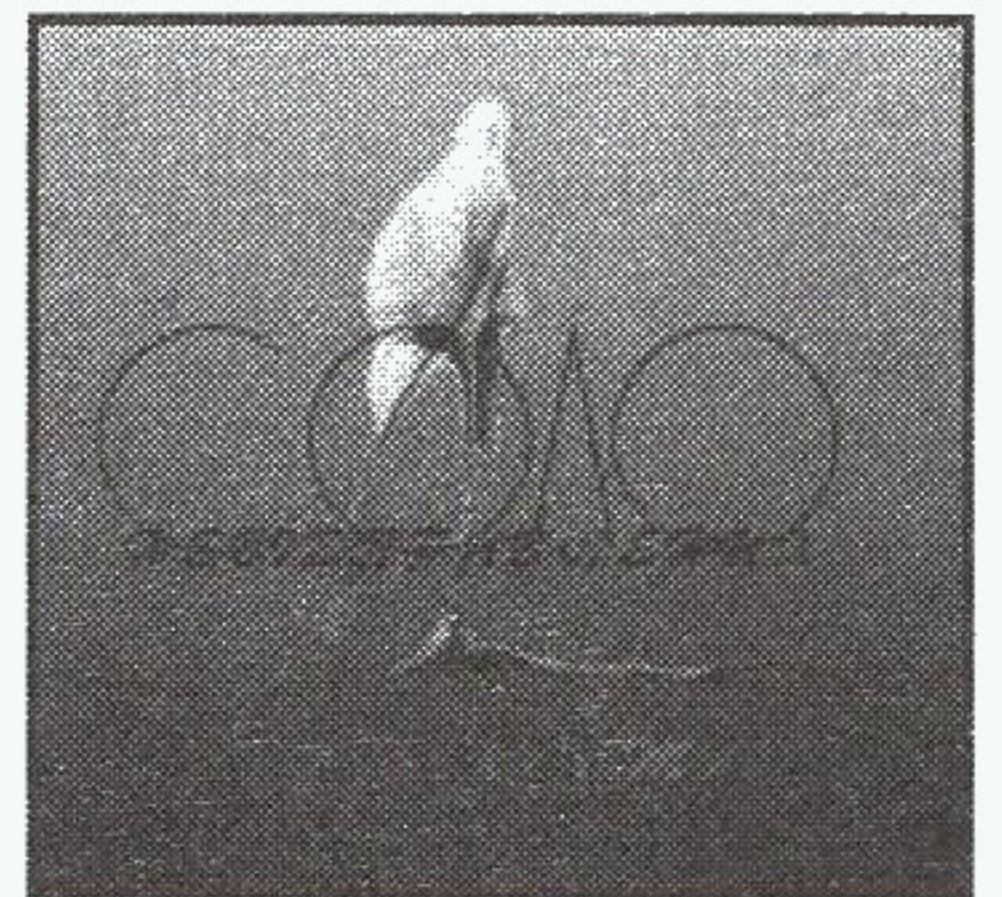
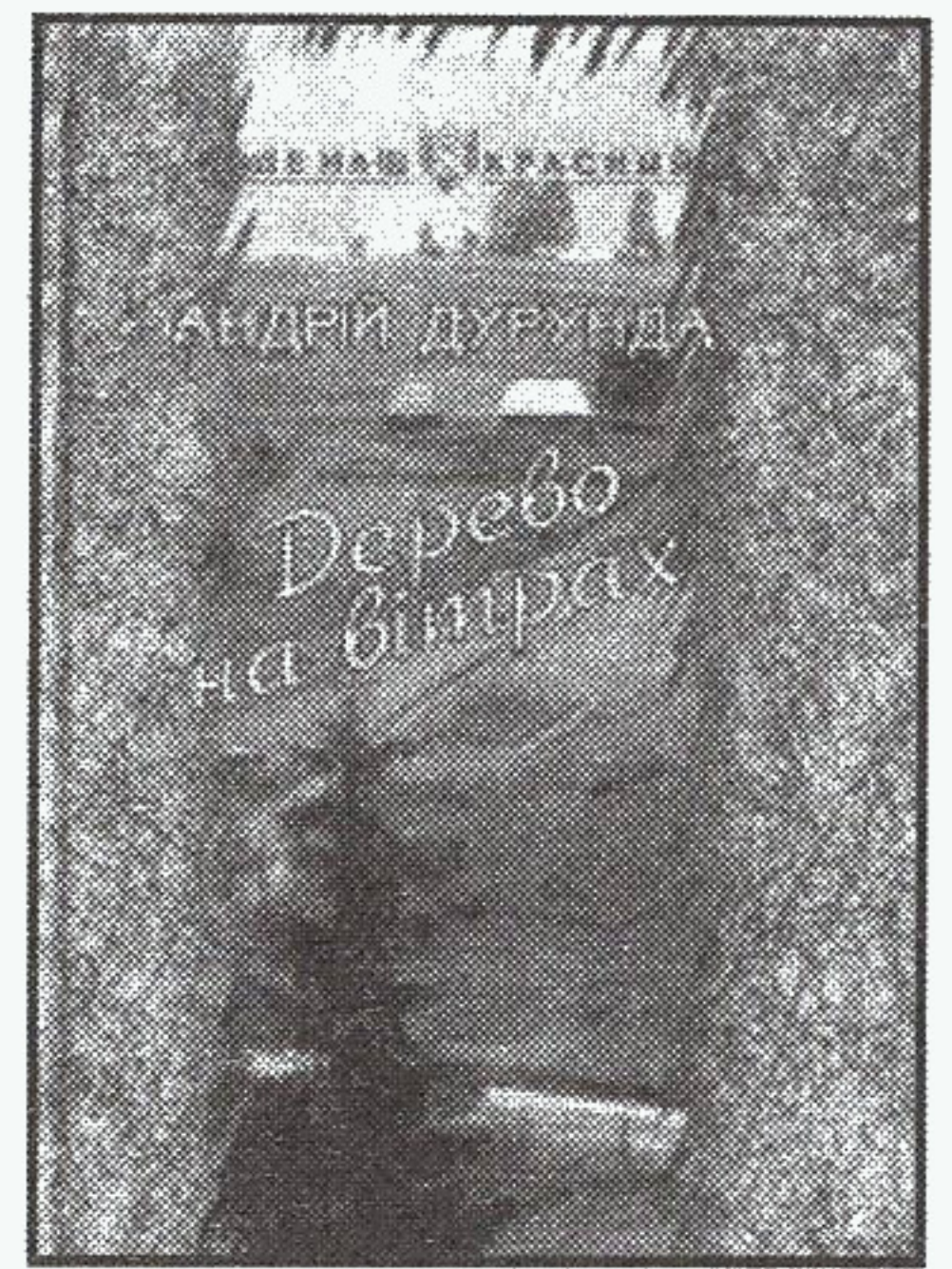
133. Зубач В. Котигорошкові світанки: Роман у 2-х ч./ Передм. В.Падяка.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 148 с.: іл.

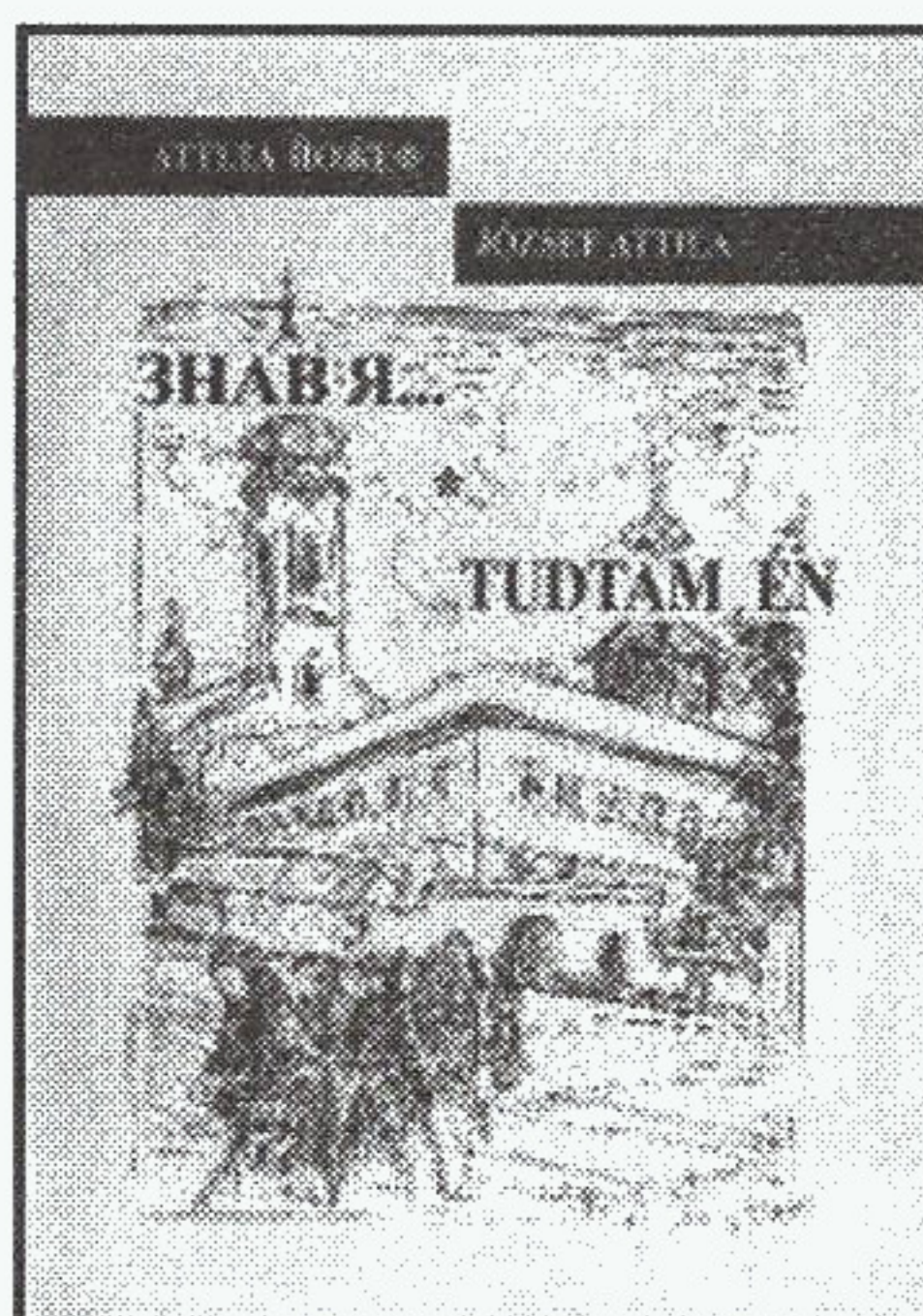
Пам'ять про роки дитинства постійно супроводжує людину в її дорослому житті. Вона допомагає долати незгоди, витримувати випробування та удари долі, знаходити правильне рішення. Хто зберіг пам'ять про світанки свого життя, хто не зрадив своїм першим ідеалам, у того попереду ще багато світанків. Навіть, коли світ летить у прірву.

Роман сучасного прозаїка з Ужгорода — про жорсткі реалії життя в Україні кінця ХХ століття. Він для тих, хто хоче залишитися собою.

134. Ісаєвич І. Осіння сюїта: Поезія/ Післямова В.Зубача.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 88 с: фото.

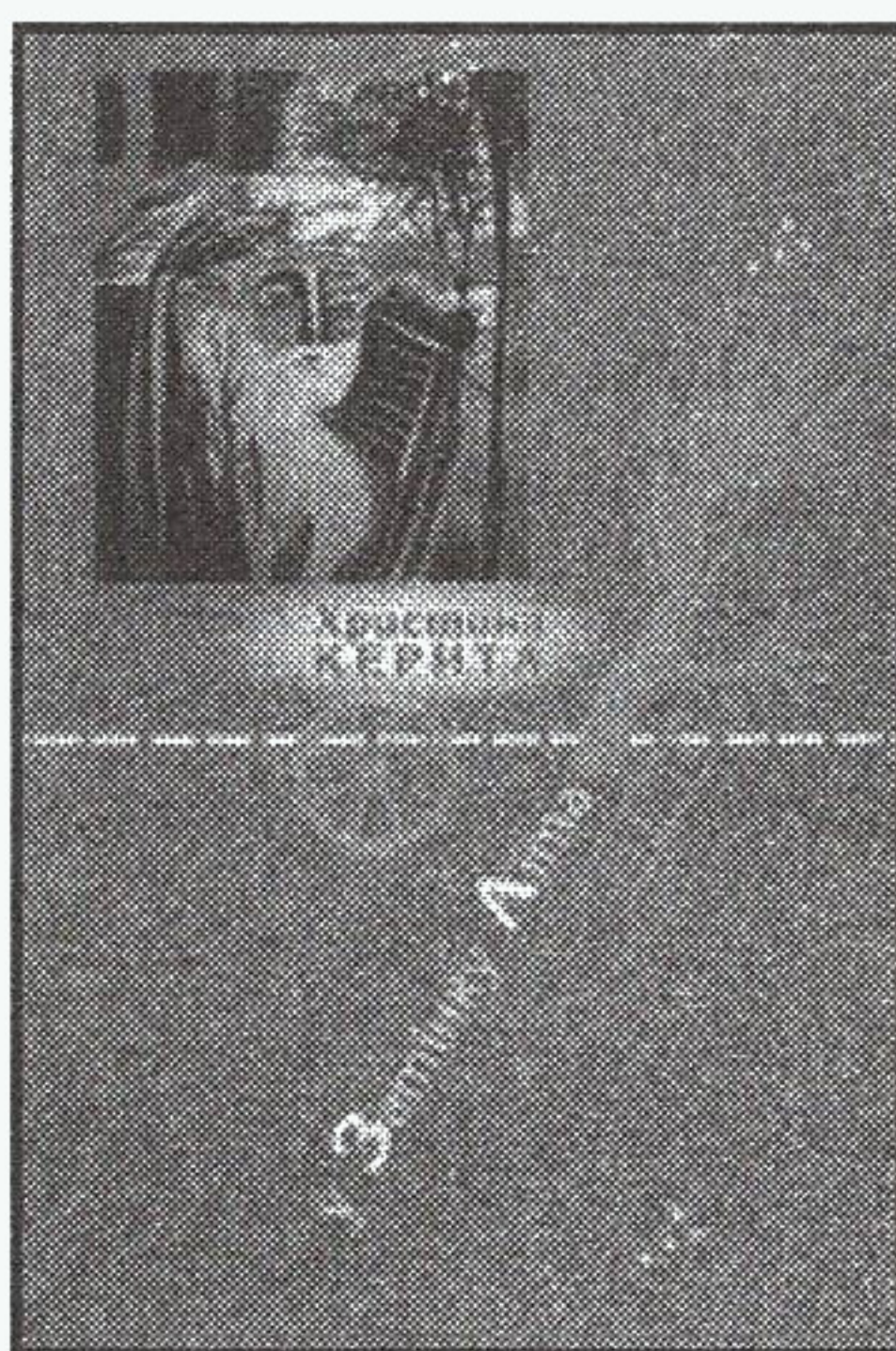
Поетична збірка є природним продовженням ліричних настроїв та роздумів, започаткованих автором його першої книжки «Вереснінь». Привертають увагу й художні переклади українською мовою кращих зразків російської поезії.

135. Йожеф А. Знав я...: Вірші/ Пер. з угор.: І.Петровцій, Ю.Шкробинець, М.Лукаш; Відібрав І.Петровцій; Худож. А.Горват = **József A. Tudtam én: Versek/ Fordították: I. Petrovtsij, J. Skrobinec, M. Lukas; Válogatásában I. Petrovtsij; Illusztrációk A. Horváth.**— Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2005.— 87 old.— Угор. та укр. мовами.— (Kárpátaljai Magyar Könyvek 140).

Збірка українських перекладів відомого угорського поета А.Йожефа (1905–1937) досить широко і повно подає творчість цього автора. До виходу цієї книги його творчість була представлена українському читачеві лише публікаціями окремих поезій.

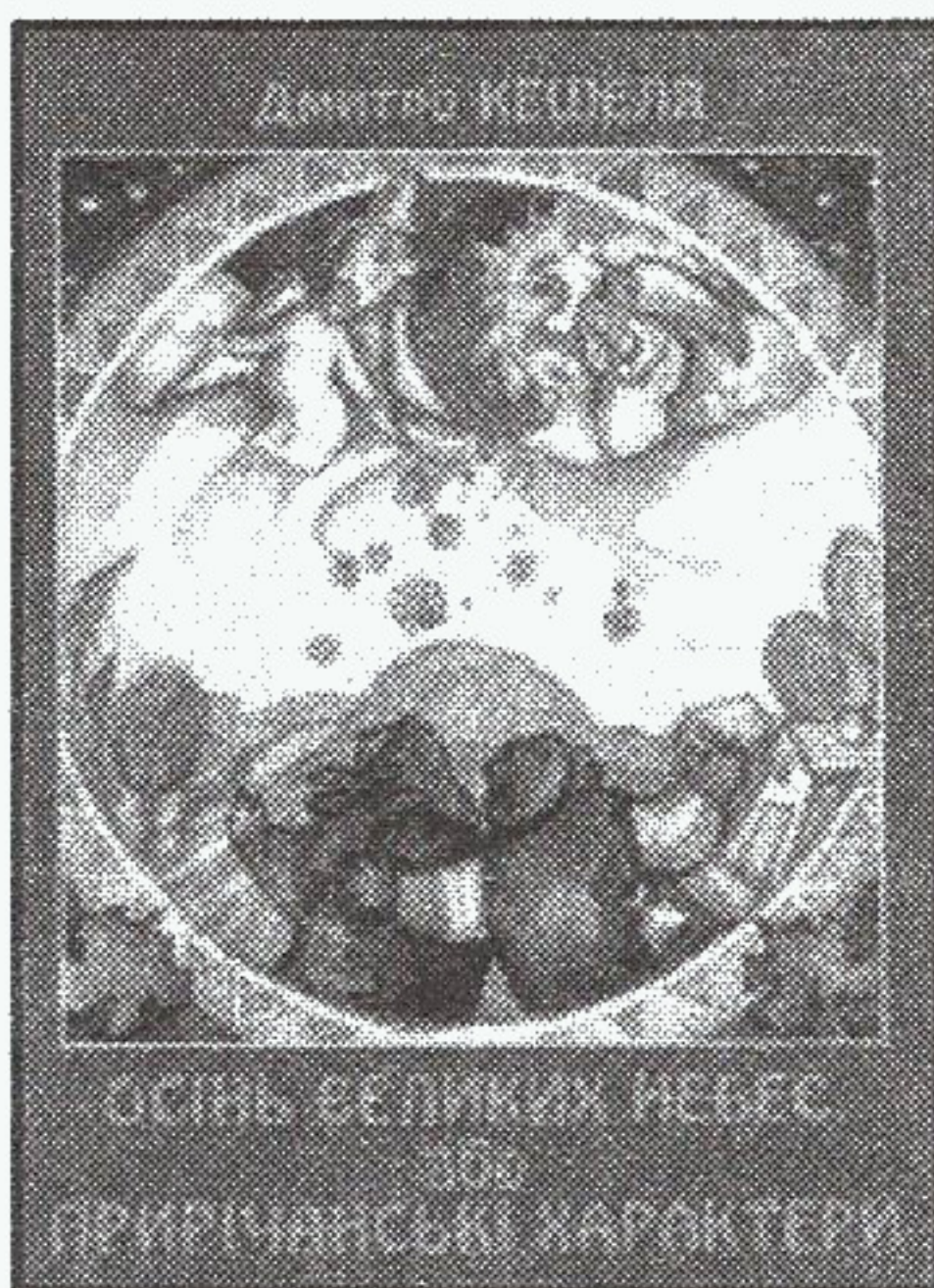

136. Керита Х.В. У затінку літа/ Післямова Н.Ференц.— Ужгород: Госпрорахунк. РВВ управління у справах преси інформації, 2005.— 224 с.

Це ювілейна збірка авторки. До неї увійшли кращі вірші та поеми з попередніх видань.

Поетесі притаманна тонка ліричність, відчуття краси світу, глибоке усвідомлення своєї причетності до життя рідного краю.

Поезії позначені самобутністю, свіжістю творчого пошуку, розмаїттям тем.

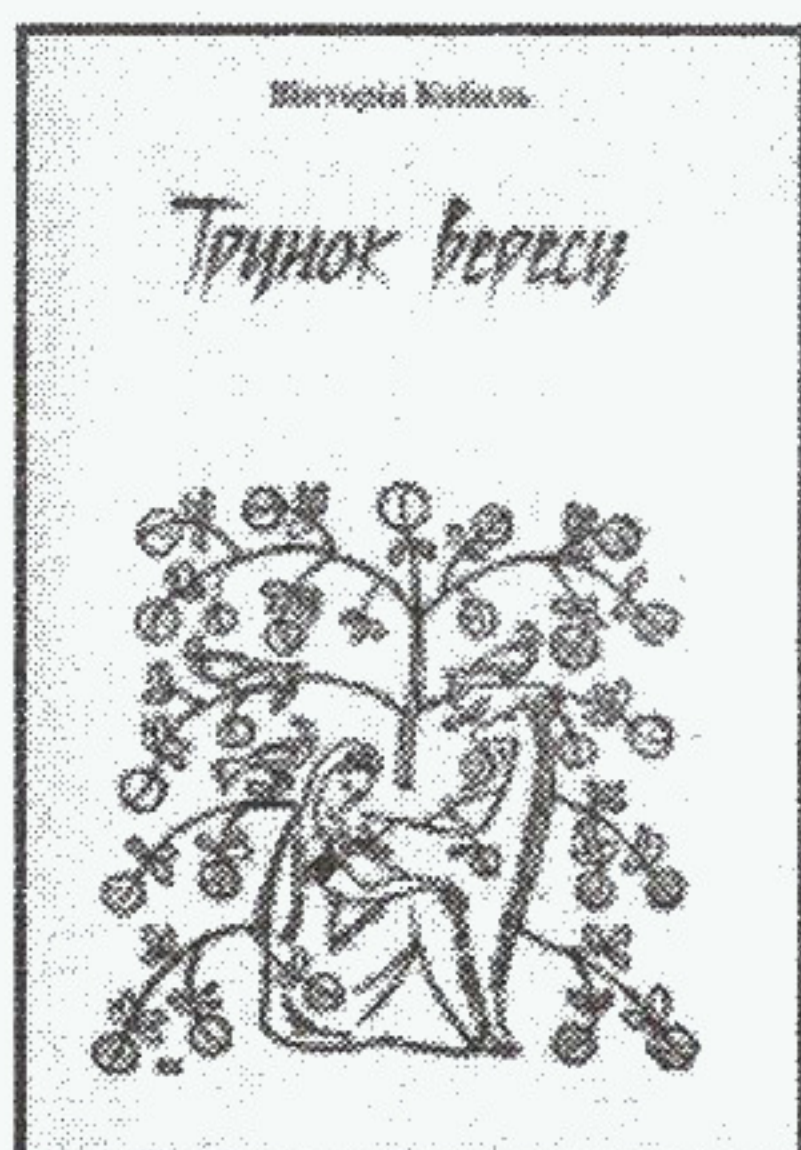

137. Кешеля Д.М. Осінь Великих Небес, або Прирічанські характери: Трагікомічні романи/ Післяслово Д.Федаки, О.Ігнатович.— Ужгород: Карпати, 2005.— 408 с.

До книги увійшли унікальні за стилем написання трагікомічні романи. Трагедія й комедія, фантасмагорія і сучасні реалії, неповторна швейкіада закарпатського села — все це автор талановито поєднує із глибоким філософським осмисленням життя простих людей на зламі епох, на зламі держав.

138. Кобаль В. Трунок вересу: Вірші.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 32 с.

У своїй дебютній збірочці поетеса замислюється над справжніми духовними цінностями, переймається питанням збереження чистоти людських взаємин.

139. Козак І.Ю. Доле наша, хто ти?: Роман-трилогія у віршах/ Передм. П.Часто; Післямова Д.Федаки.— Ужгород: Закарпаття—Нью Йорк: Укр. книжка, 2005.— 288 с.

Роман-трилогія хронологічно охоплює ціле ХХ століття. Просторово — від «гаєнки» — лісничової хати у пралісах Турянщини до Ужгорода, Америки, Сибіру й Колими. Тут оживають романтика кохання з драматичними, а то й трагічними, як у карпатських співанках-баладах, колізіями, соціальні контрасти минувшини і сьогодення, подружня любов і зрада, людська доброта й ненависть, буття краян у розмаїтті його виявів.

140. Кудрявская Л.Б. Аура января.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 66 с.— Рос. мовою.

Нову збірку поетеси, як і попередню її книгу «Вдох и выдох», складають ліричні мініатюри. Щоправда із усього різноманіття цього жанру тут представлені тільки октети (восьмивірші), які подаються в оригінальній формі.

Це — вірші-роздуми про життя і смерть, творчість, природу, людські взаємостосунки, сучасність. Лаконічні за формою, октети, тим не менш, наповнені глибоким змістом.

141. Кудрявская Л.Б. Выкрутасы.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 66 с.— Рос. мовою.

Новий збірник поетеси продовжує іронічний напрямок в її творчості, який розпочинався окремими віршами у поетичних збірках “Улица в аэропорт”, “Круг”, “Возраста нет у души” і який знайшов своє повніше вираження у книжці в’їдливих віршів “Кудрявчики”. Проте видання, яке пропонується читачам зараз, дещо інше. Автор бере за основу відомі народні прислів’я, приказки, сталі вислови, ідіоми й обіграє їх, надаючи їм сучасного звучання.

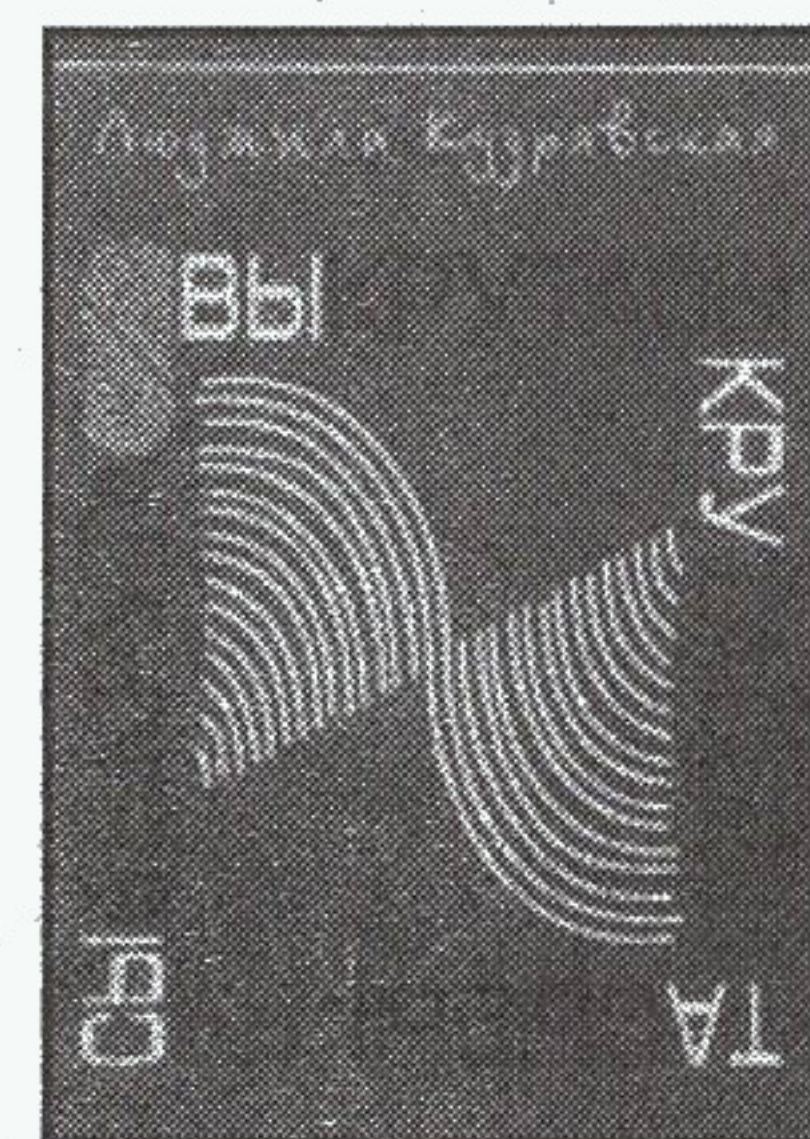
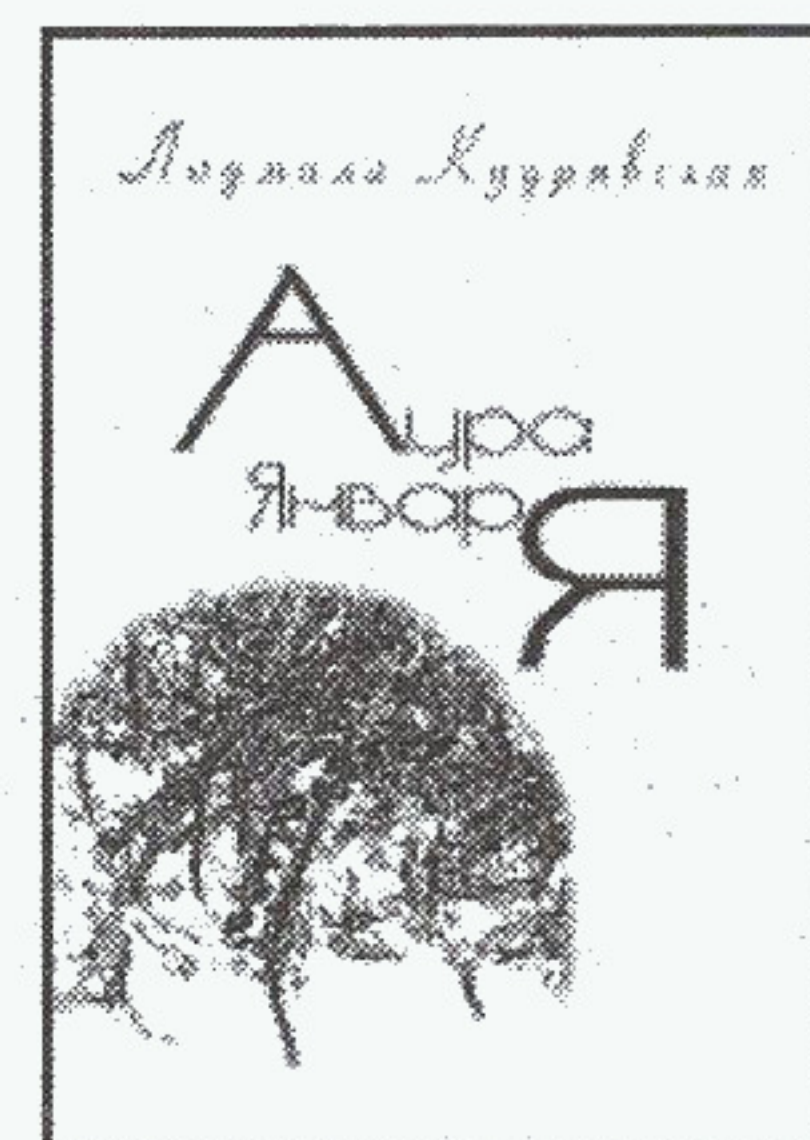
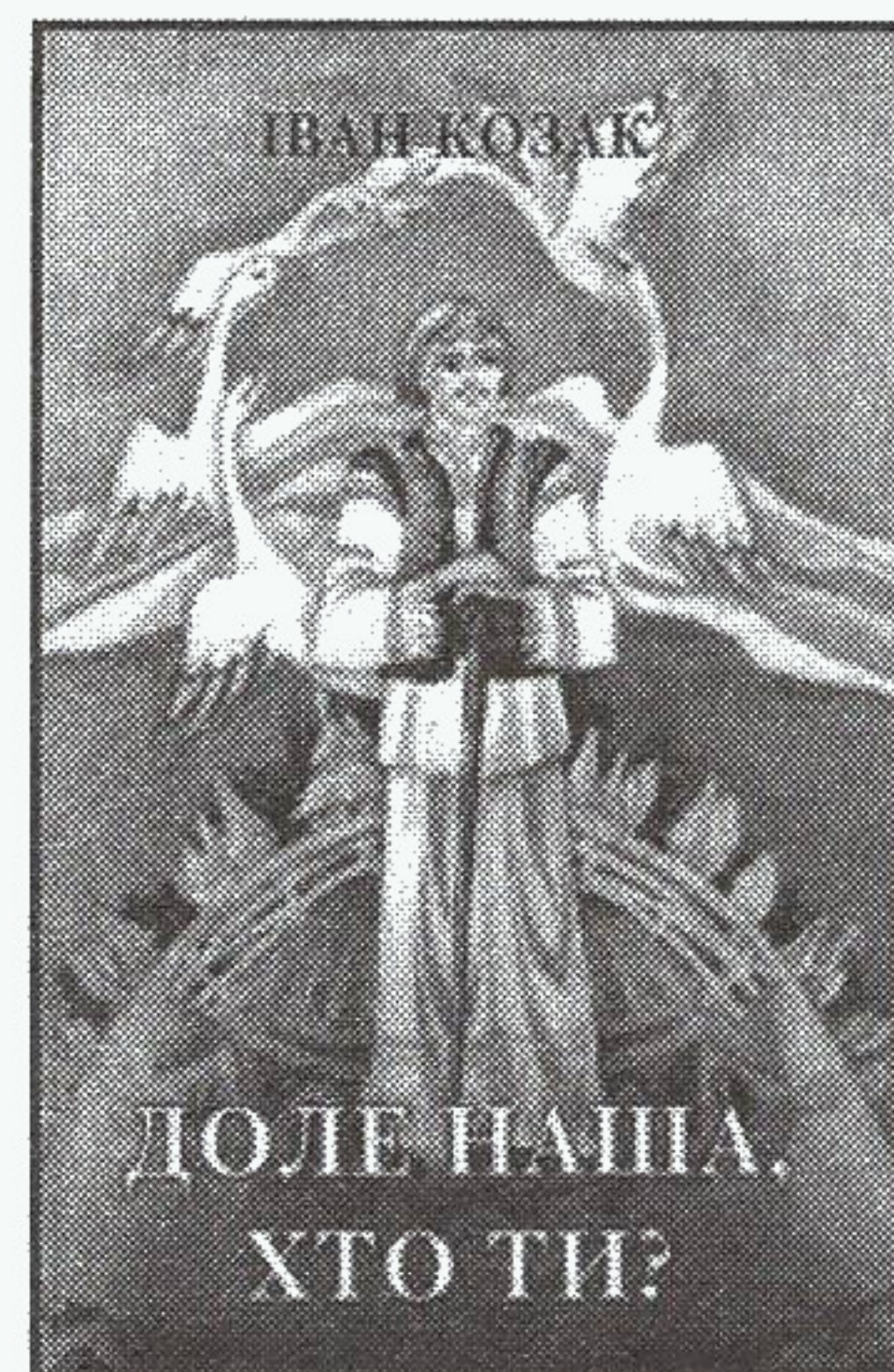
Одним словом, старі фрази на новий лад...

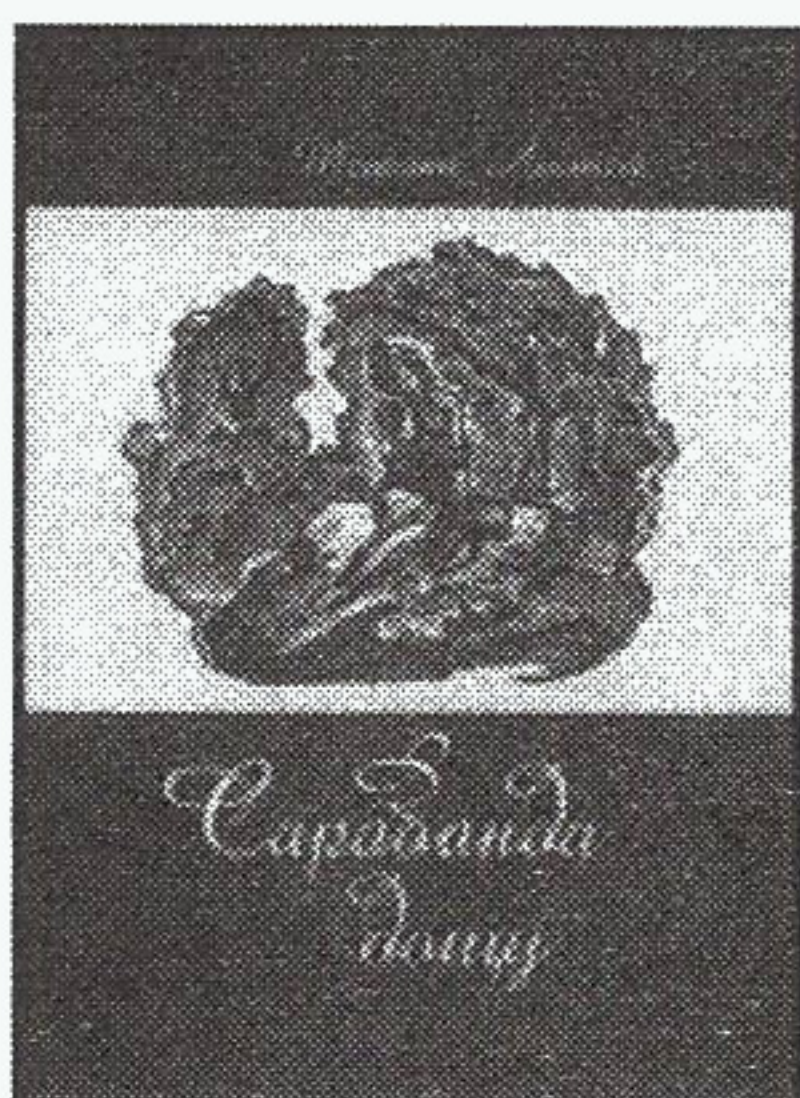
142. Кудрявская Л. Фуршет.— Ужгород: Вид-во О.Гаркуші, 2005.— 196 с.— Рос. мовою.

Це третя книжка гумору закарпатської поетеси Людмили Кудрявської.

У новій збірці читач знайде нові «кудрявчики», й іронічні «рядки», і сатиричні вірші. А ще — жартівливі оди, дружні шаржі та присвячення-побажання.

Разом із цим, це — цілісна книга, оскільки всі її розділи об’єднує гумор або, принаймні, іронічний погляд на світ.

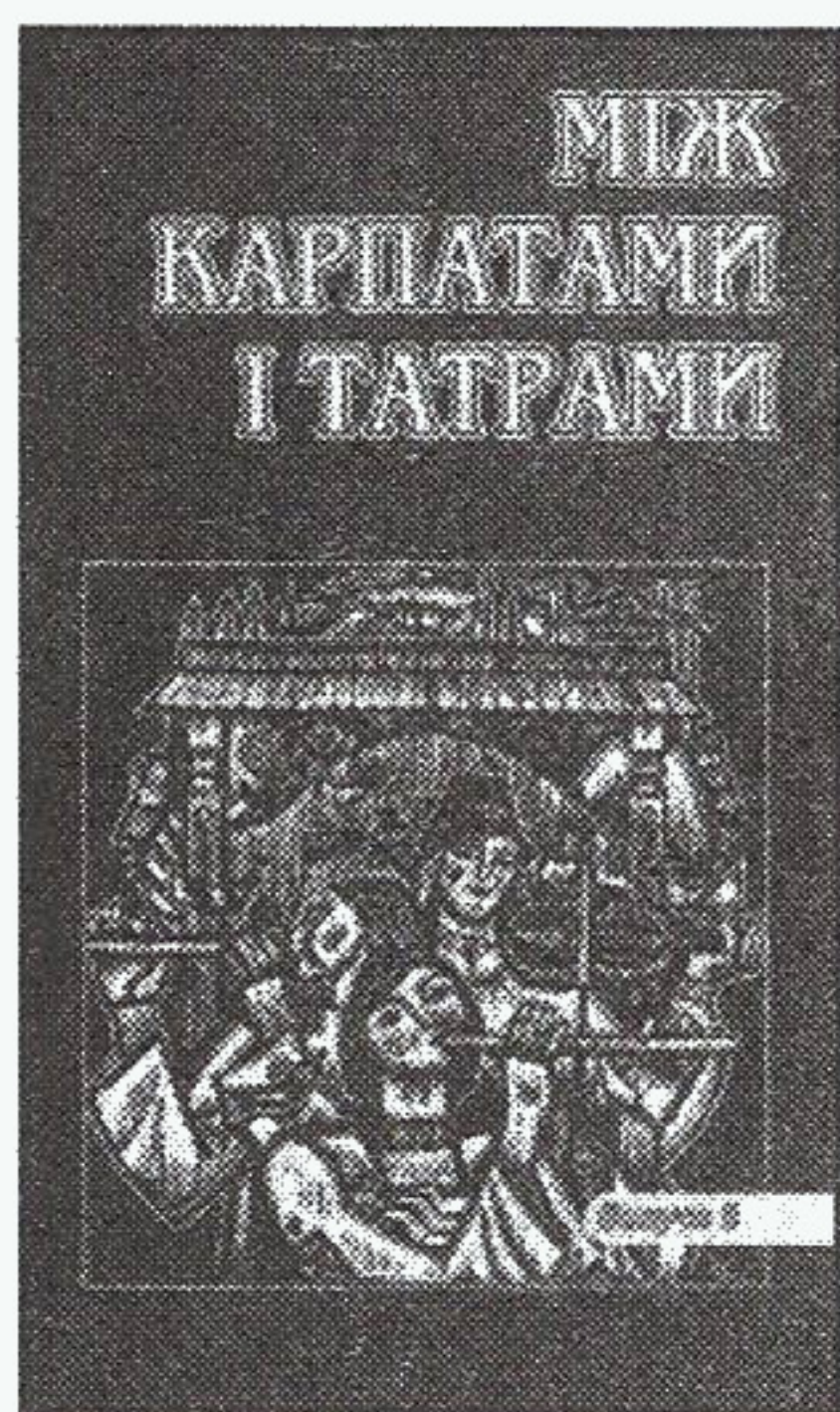
143. Ліхтей Т. Сарабанда дощу: Вибрані поезії.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 56 с.

Збірка презентує вибране з поетичного доробку відомої закарпатської поетеси. Тема любові й добра є домінантною у її творчості.

144. Луговой А.Е. Калейдоскоп юных лет: (Воспоминания. Детские и школьные годы).— Ужгород, 2005.— 64 с.: фото.— Рос. мовою.

Юність автора пройшла в передвоєнні та воєнні роки (1930–1948) спочатку на Підкарпатській Русі (нині Закарпаття), а потім в Протектораті Чехія і Моравія (Чеська республіка), де судьбоносні події міняли одне одного надзвичайно швидко. Побачене очима юнака лягло в основу цієї розповіді. Воно ніби є своєрідною передмовою до раніше опублікованої книги споминів «Годы, птицы, люди...» (Київ, 1999), у якій автор розповідав про свої життєві шляхи як дослідника-біолога, що пролягли багатьма регіонами колишнього Радянського Союзу.

145. Між Карпатами і Татрами: Зб. худ. пер. студентів-словакістів УжНУ. Вип 5/ Упоряд. Т.Ліхтей.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 60 с.— Укр. та слов. мовами.

До збірника увійшли філософсько-медитативні мініатюри Павола Штрауса в українських перекладах О.Товтин, А.Лані, М.Смоленяк, К.Селменської, М.Федак, К.Демидчук, Я.Габора, Р.Богуша та М.Стрічка, а також твори закарпатських авторів Д.Кешелі, І.Петровція, А.Дурунди та М.Нейметі у словацьких перекладах К.Демидчук, Н.Касинець, Я.Соляника, С.Макарені та Е.Яцури.

146. Мулеса В. Зірки над Тисою.— Ужгород: Патент, 2005.— 106 с.: іл.

Книга – це збірка нарисів про наших сучасників, які стоять на захисті митних кордонів нашої держави. Герої нарисів – яскраві особистості, люди, які своє життя присвятили нелегкій професії митника.

147. Немеш М. Останній акорд: Спогади.— Ужгород: Патент, 2005.— 88 с.: іл.

Книга відтворює деякі сторінки минулого, знайомить з яскравими особистостями. Автор відверто розповідає про окремі епізоди свого багатого на події і цікаві зустрічі життя. Спогади вражають своїм ліризмом і щирістю. В книзі вміщені також оповідання для дітей, ноти вже призабутих пісень і старі закарпатські жарти.

Книга може зацікавити широкий загаль читачів.

148. Панчук Н. Місця надій: Вірші з 4-х циклів/ Передм. Н.Вигодованець.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2006.—124 с.

У своїй восьмій збірці авторка продовжує і розвиває наскрізні теми попередніх збірок — непростих стосунків людини з часом — нинішнім і проминулим.

149. Петровцій І. Переклади.— Ужгород, 2005.— 444 с.— Укр. та русин. мовами.

У цій книзі нема нічого випадкового — від у жовтні 1968 року перекладеної з французького оригіналу поезії Франсуа Коппе «Смерть птахів» до в лютому 2005 року з підрядників інтерпретованих віршів класика сучасної естонської літератури Арво Валтона.

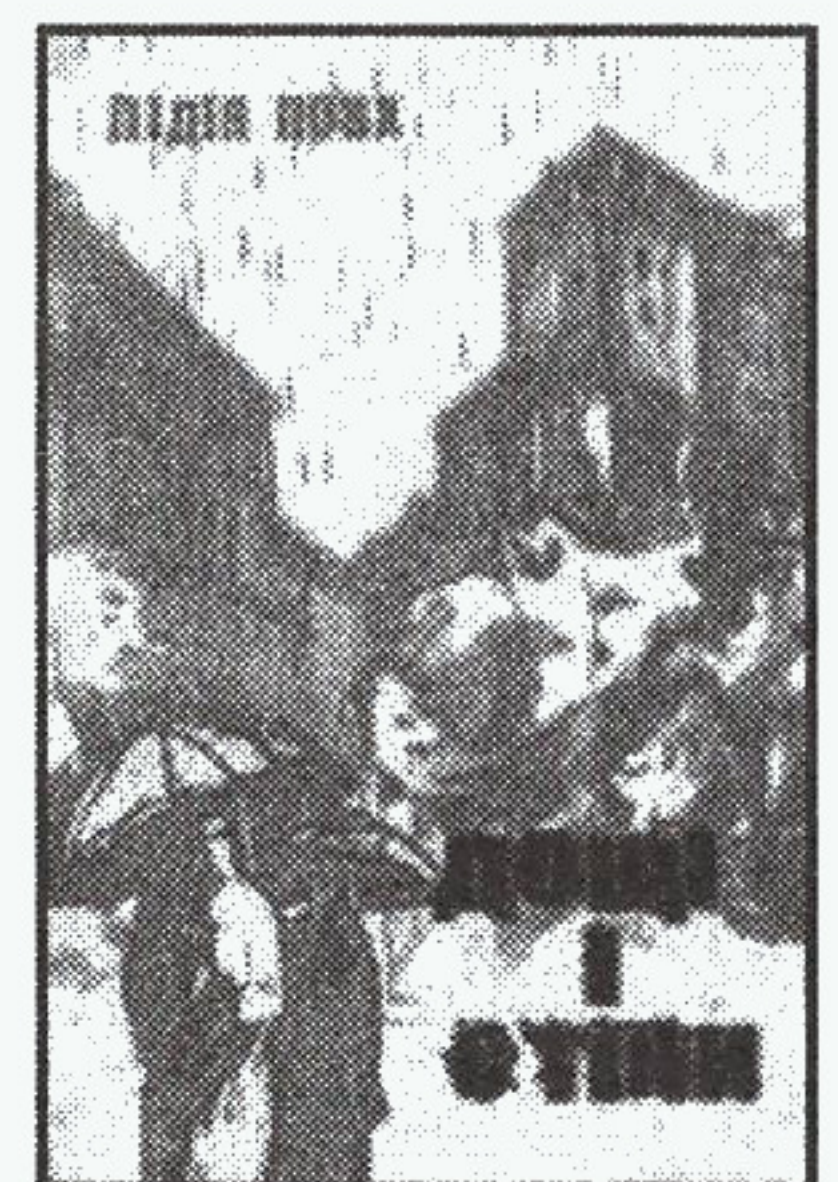
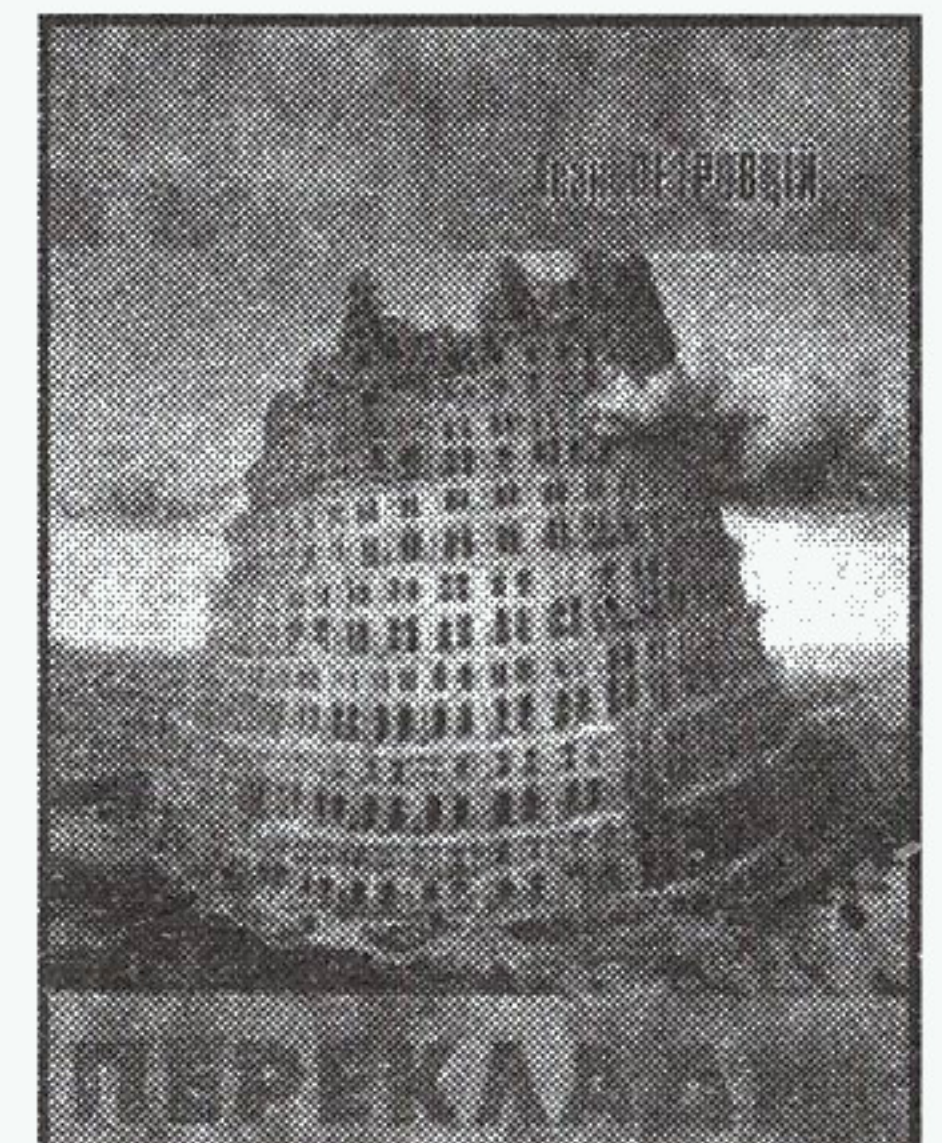
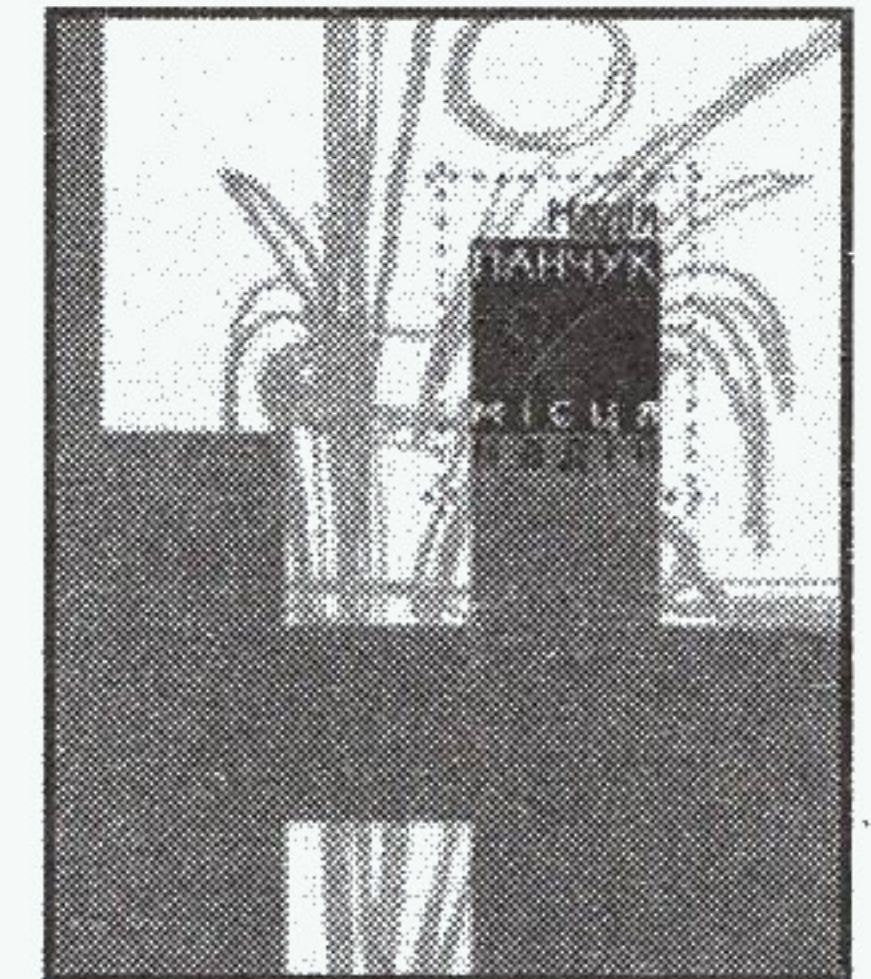
Читачеві пропонуються твори більше ста п'ятидесяти авторів.

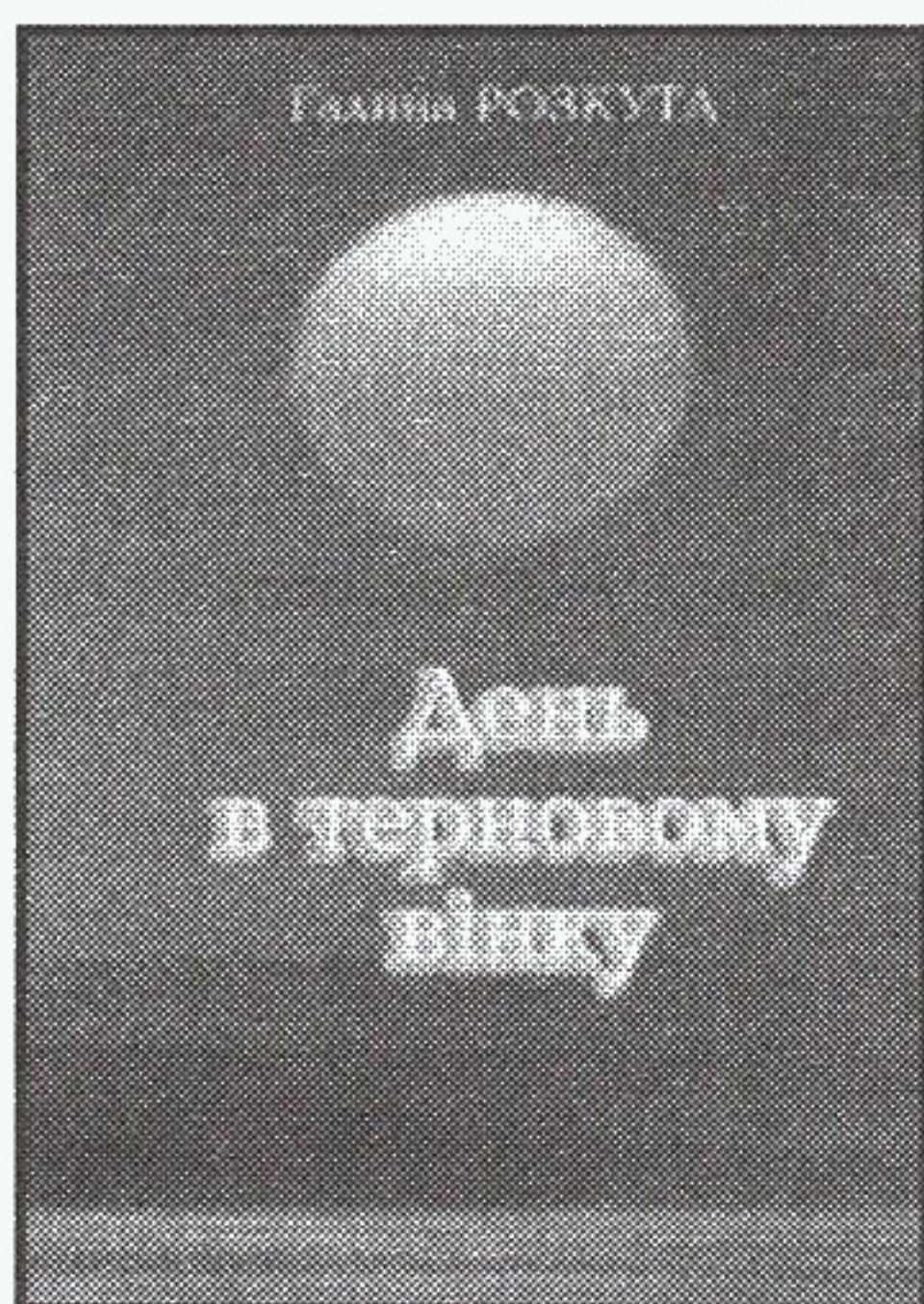
150. Повх Л. Дощі і стіни: Поезії.— Мукачево: Карпат. вежа, 2005.— 84 с.

Нова збірка поезії відомої закарпатської авторки пройнята колоритом рідного краю, зокрема міста над Ужем, і являє собою зразок сучасної урбаністики, якою вона виступає крізь призму буття мешканця невеликого українського міста на пограниччі культур і духовних меридіанів у Європі.

151. Ребрик О. Янголи долі/ Передм. П.Скунць; Післяслово О.Ірванець.— Ужгород: Гражда, 2005.— 76 с.

Це друга збірка новел юної авторки. Стиль її новел органічно український, її гори — це наші Карпати, її місто — це Ужгород, її оповідання майстерно суб'єктивізовані, вони побудовані переважно на внутрішньому монолозі, захоплюють психологізмом та ліризмом.

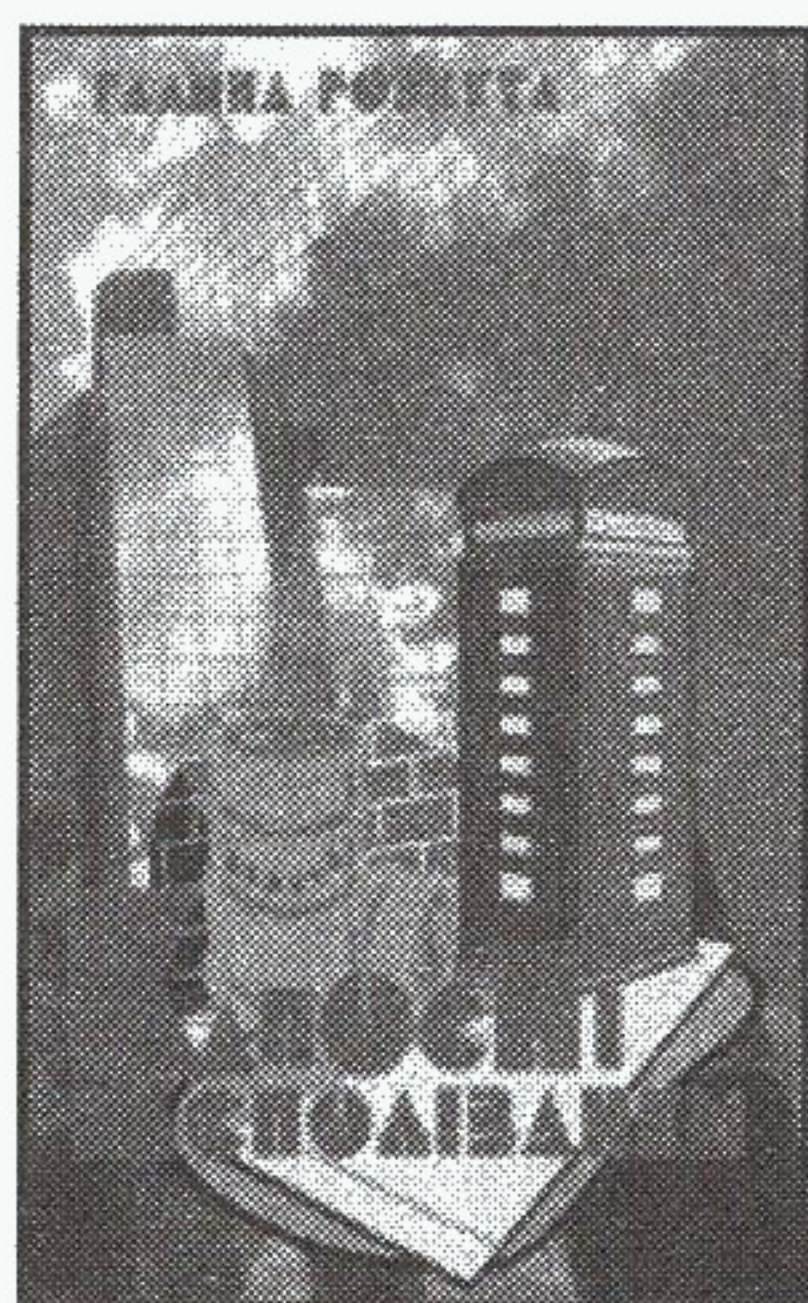

152. Розкута Г. День в терновому вінку: Поезії.— Ужгород: 2005.— 124 с.

Ці поезії – дебютна збірка. До неї увійшли сатиричні вірші на актуальні теми сучасного життя, вірші про цінність навколишньої природи, духовні вірші, а також поема «Не висовуйтеся, чужі!».

153. Розкута Г. Капосні несподіванки: Вірші.— Ужгород: 2005.— 100 с.

Добірка віршів – це мозаїка поетичної душі поетеси. Душі, не зігнутої життєвими неладами, не зламаній нерозумінням людей з іншим світосприйняттям, душі, що не відступає у боротьбі за високе, нетлінне, вічне...

154. Розкута Г. Песик прізвище забув: Поезія для дітей.— Ужгород: 2005.— 72 с.

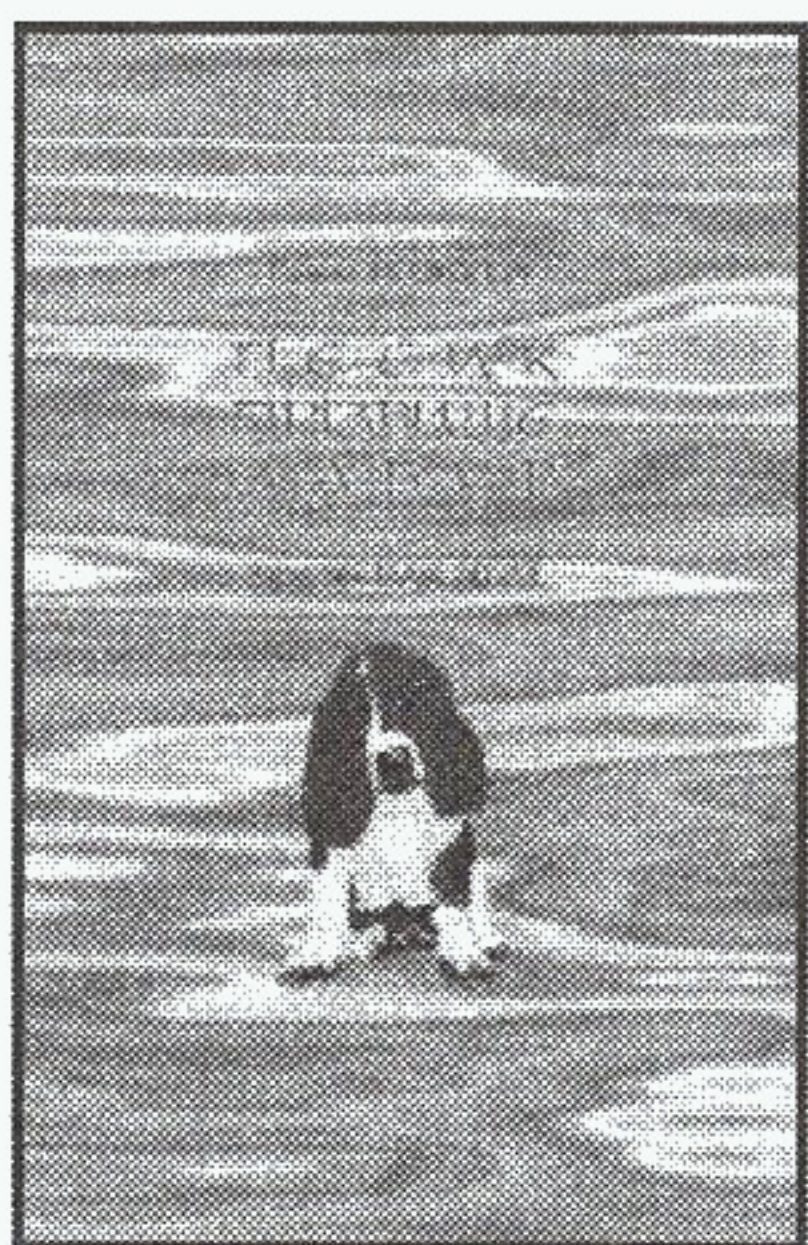
Видання містить добірку віршів для дітей молодшого і середнього шкільного віку та вірші, що складають абетку-скоромовку.

155. Салай-Пак М. У чарах білого дощу: Поезії. Пісні/ Вступ. ст. Н.Ференц.—Ужгород: Джміль, 2005.— 132 с.

Нова збірка поетеси продовжує теми, заявлені нею у першій книжці «Листок на ветру». Чутливість душі до краси, тремтливий світ природи, складне кохання, ностальгія за часом, який минає і не повертається, – усе це вміщує її поезія.

Проте у другій книзі поетеса представляє на суд читачів не лише поезії, а й великий розділ пісень (на жаль, без нот), а також свою дитячу поезію.

Образ дощу, який дав назву новій поетичній збірці, не випадковий: він пронизує всю поезію Маріанни Салай-Пак, адже для неї він має очищувальну силу. Тому він у поетеси особливий – білий і в той же час – загадково-чарівний.

156. Скрипка В. Коза читає буквар: Вірші для дошкіл. віку.— Ужгород, 2005.— 16 с.: іл.— (Бібліотечка часопису «Краянка»).

Автор — людина важкої долі, пройшов гулагівські в'язниці, потім вчителював. Відомий як автор поетичних збірок для дорослих читачів. Та у своїх запасниках зберіг й ранішні вірші, написані для дітей, які лише сьогодні, по смерті автора, приходять до читача.

157. Сливка О.І. З чистого серця: Оповід., спогади, листи.— Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ управління у справах преси та інформації, 2005.— 168 с.: іл.

Це збірка оповідань, спогадів, листів. В оповіданнях — хвилююча розповідь про складні людські долі, порушуються проблеми нелегкого життя селян в часи іноземного поневолення Карпатського краю. Складають інтерес добірка спогадів про знаних людей краю та низка листів.

Книга зацікавить працівників освіти, культури, науковців, студентів, учнів старших класів загальноосвітніх шкіл, широке коло читачів.

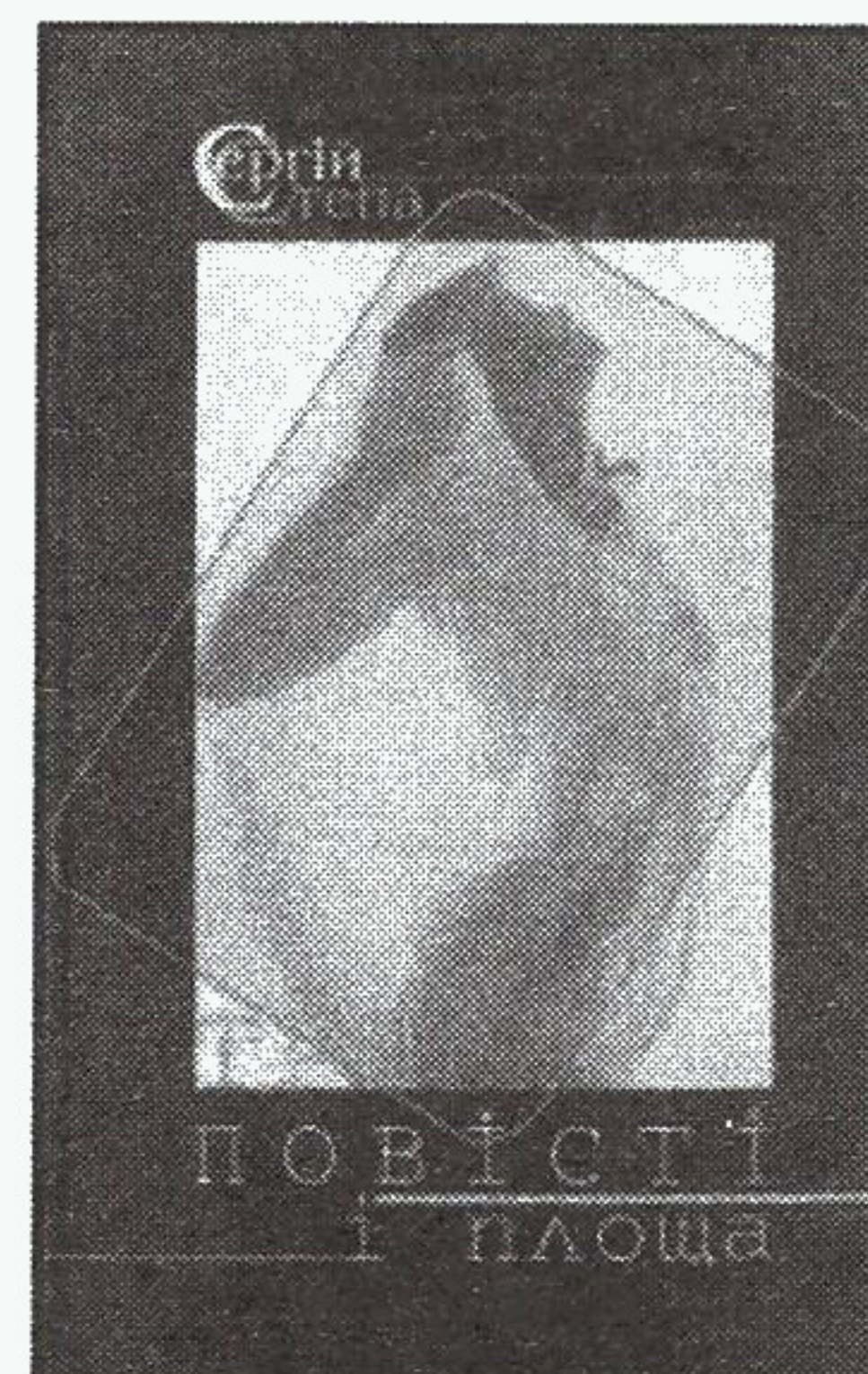
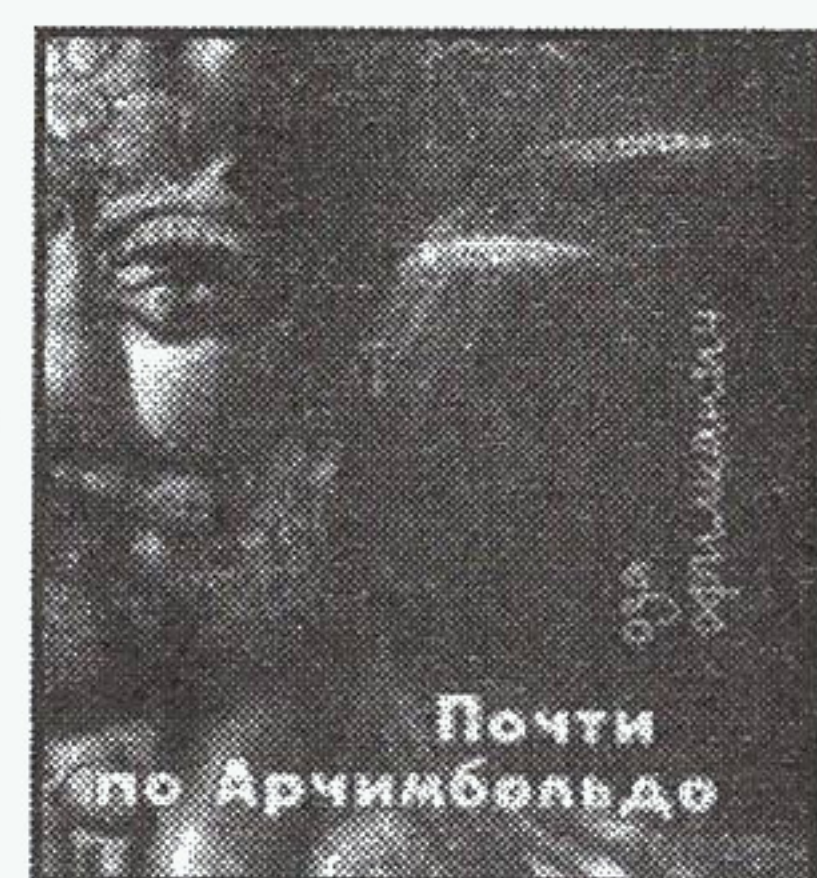
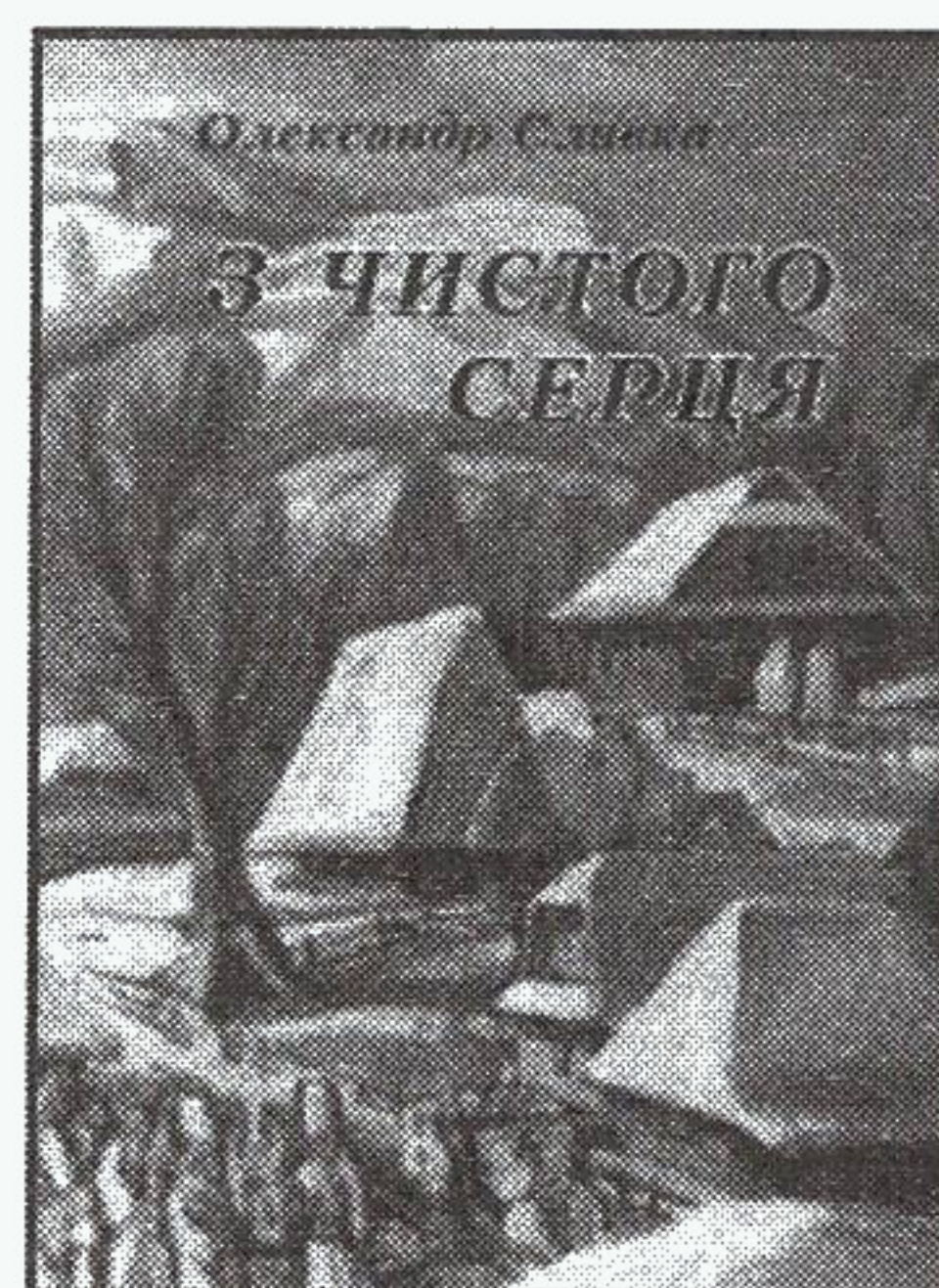
158. Софилканич Р.І. Почти по Арчимбольдо: Поезії.— Ужгород: Мистец. Лінія, 2005.— 96 с.— Рос. мовою.

У новому збірнику поезій поетеса, інколи зображуючи протиріччя життя, буття, вдається до своєрідної форми викладу, часом — до гротеску.

159. Степа С. Три повісті і площа/ Передм. Н.Ребрик; Післямова П.Скунця.— Ужгород: Гражда, 2005.— 208 с.

Автор заявив про себе як письменник десь у вісімдесятих. Його прихід був зауважений багатьма. Оригінальність текстів полягала у надзвичайній простоті викладу, своєрідність стилю — у дивній лаконічності, можливо, спричиненій фахом автора.

Лише справжня висока любов здатна пояснити і оправдати будь-який людський вчинок, — вважає автор разом із героями своїх творів, що склали це видання.

168. Becske J.L. Barlangok mélyén: Versek.— Ungvár—Budapest: Intermix Kiadó, 2005.— 156 old.— Угор. мовою.— (Kárpátaljai Magyar Könyvek 136).

Збірка віршів закарпатського угорського поета складається із п'яти частин, проілюстрована авторськими роботами.

169. Király B.L. Megálmodott szivárványok: Tizenhárom kaland a Tisza partján (Modern mesék gyerekeknek).— Ungvár—Budapest: Intermix Kiadó, 2005.— 64 old.— Угор. мовою.— (Kárpátaljai Magyar Könyvek).

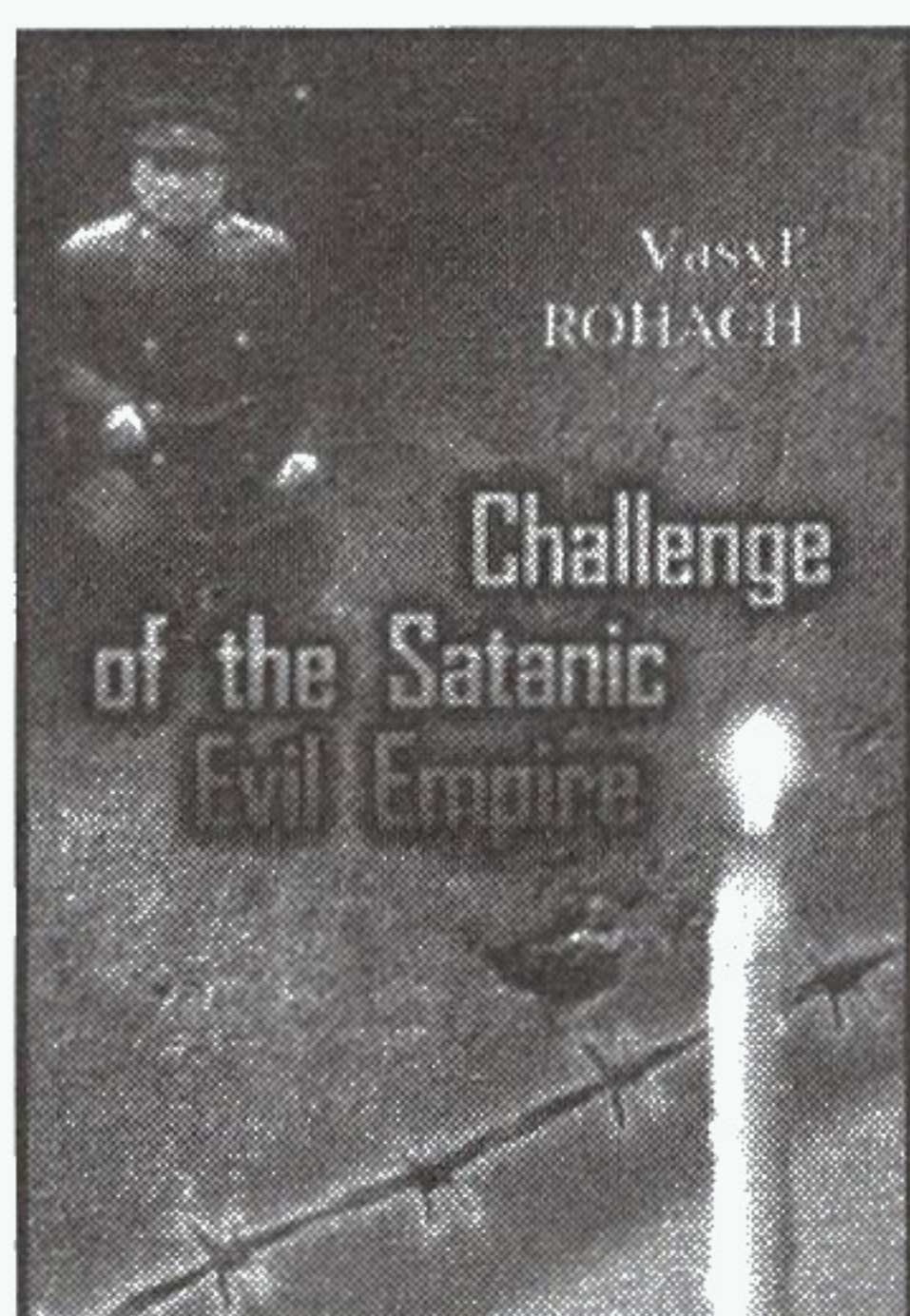
У книзі вміщено тринадцять найкращих сучасних казок автора. Читаючи казки малята переживуть захорлюючі пригоди, подорожуючи берегами ріки Тиса.

Книга також містить ілюстрації-розмальовки.

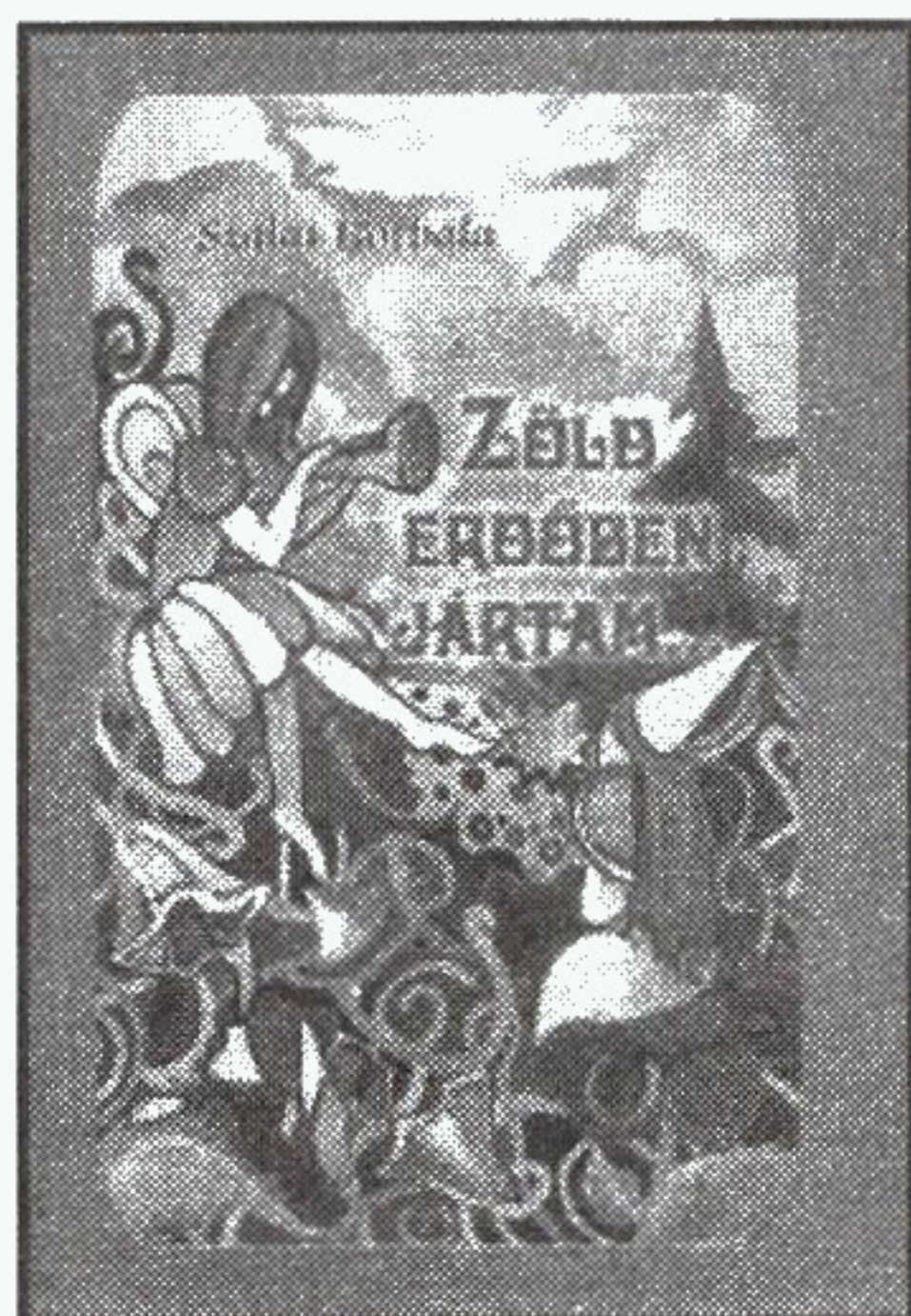
170. Rohach V.A. Challenge of the Satanic Evil Empire: Recollection story = Рогач В.А. Виклик сатанинській імперії зла: Повість у новелах/ Пер. з укр. О.О.Драгана.— Uzhgorod: Zakarpattya, 2005.— 208 с.: іл.— Англ. мовою.

Книга спогадів колишнього політв'язня Василя Рогача про перебування у сталінських таборах виходить у перекладі англійською мовою та стає доступною закордонному читачу.

171. Szalai B. Zöld erdőben jártam...: Versek, kiszámológ, mondókák, verses mókák, mesék óvodásoknak és kisiskolásoknak = Салаї Б. У гаю зеленім: 36. віршів, поговірок, віршованих казок для дітей дошк. та мол. шк. віку.— Ужгород: Карпати, 2005.— 80 с.: іл.— Угор. мовою.

Нова збірка віршів, приказок, віршованих казок відомої угорської поетеси Закарпаття знову відкриває перед маленьким читачем світ добра, радості від спілкування з природою і людьми, учить поважати працю старших, шанувати друзів. Проілюстрував видання А.Кулін.

РЕЛІГІЯ. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ

172. Данилець Ю.В. Православний монастир Різдва Богородиці у селі Липча/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Іст. ф-т; Каф. історії України.— Ужгород: Гражда, 2005.— 88 с.: іл.

Читач познайомиться з передумовами заснування православного монастиря у селі Липча Хустського району, роллю відомих постатей у цьому процесі. На основі багатого документального матеріалу автор охарактеризував соціально-економічне та місіонерське життя ченців і взаємовідносини з державними органами упродовж ХХ ст.

173. Данилець Ю.В. Православні монастирі Хустського району (ХХ століття).— Вид 2-е, змінене, доп./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Іст. ф-т; Каф. історії України; Передм. Д.Данилюка.— Ужгород: Гражда, 2005. — 168 с.: іл.

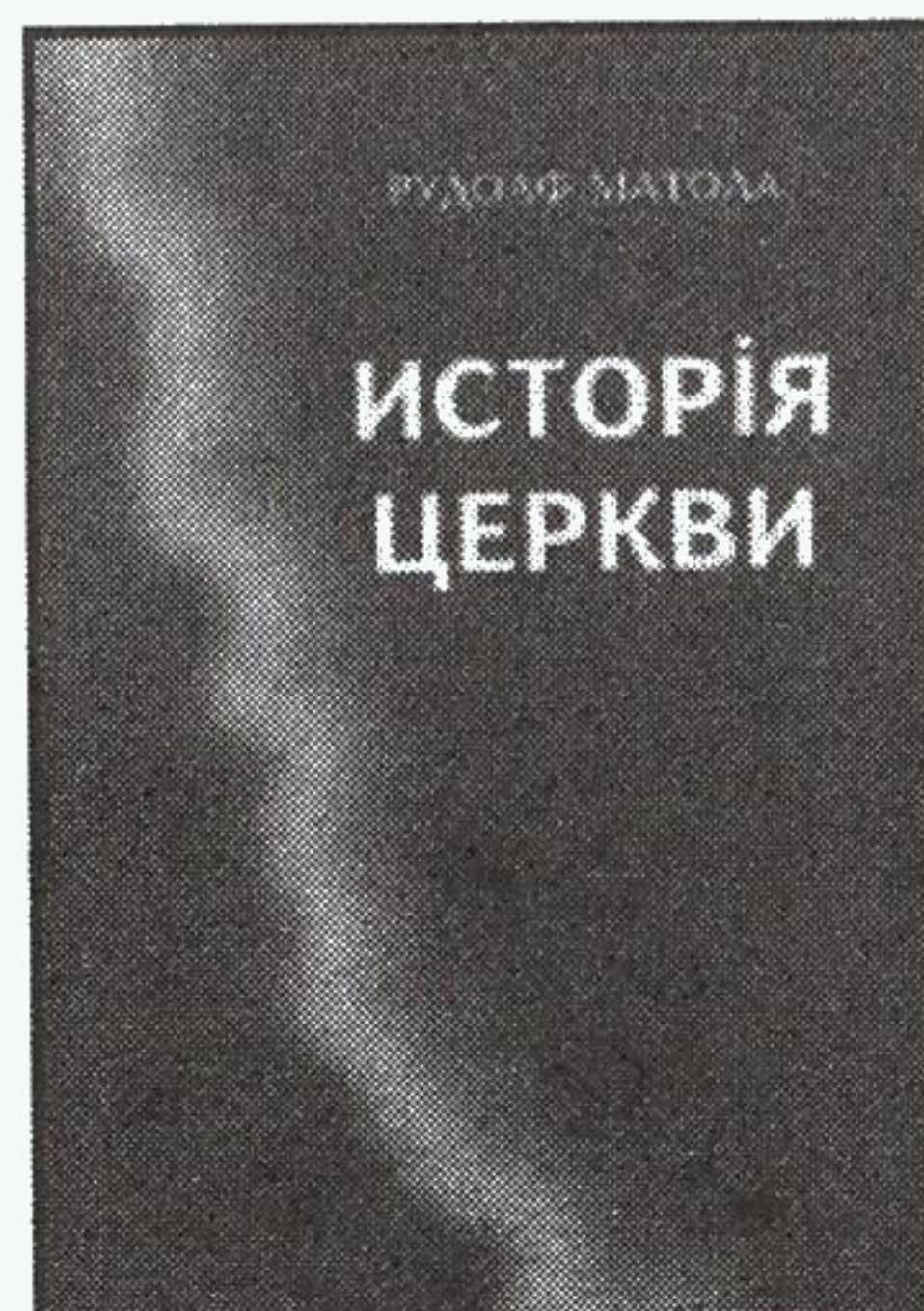
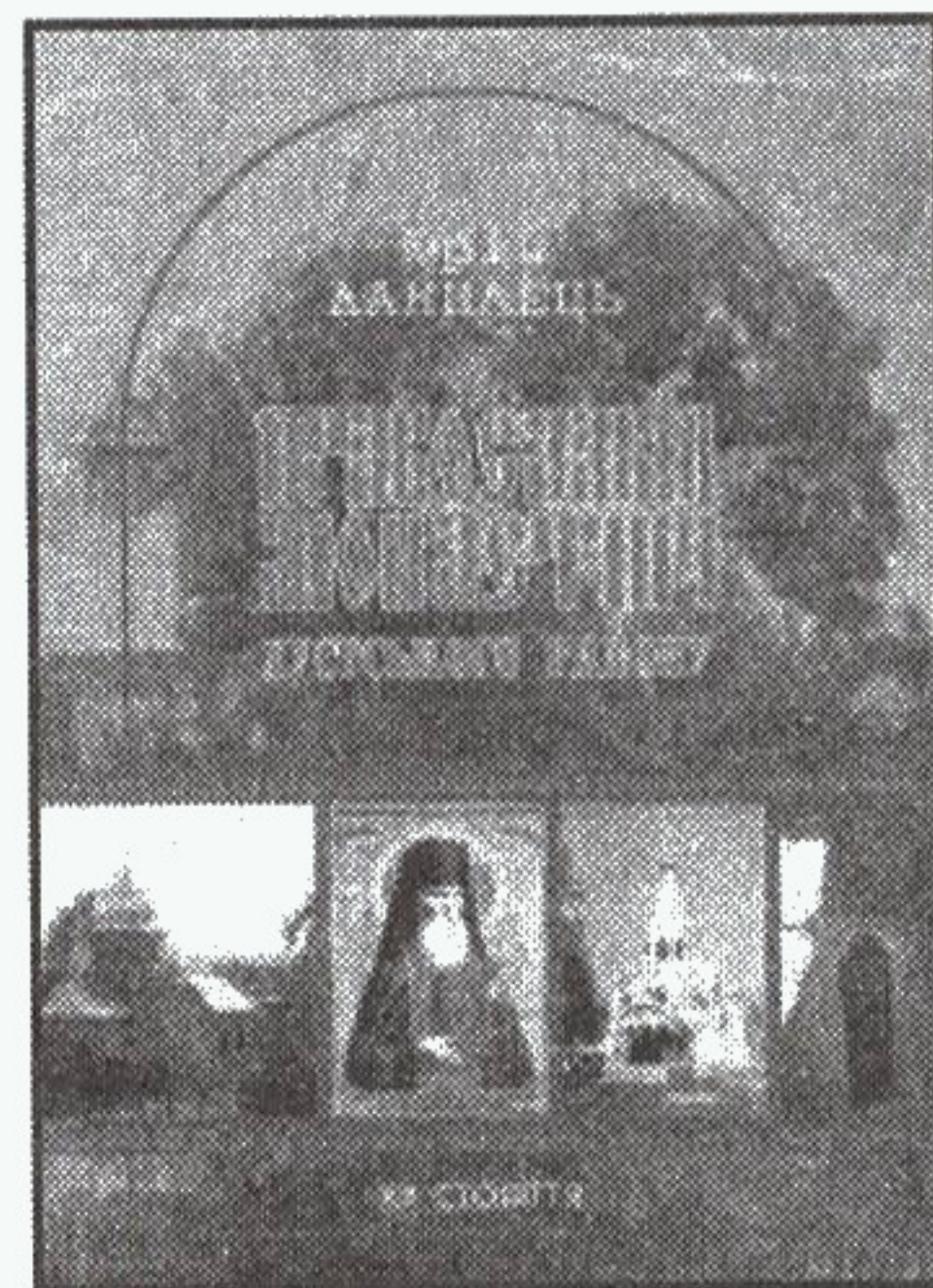
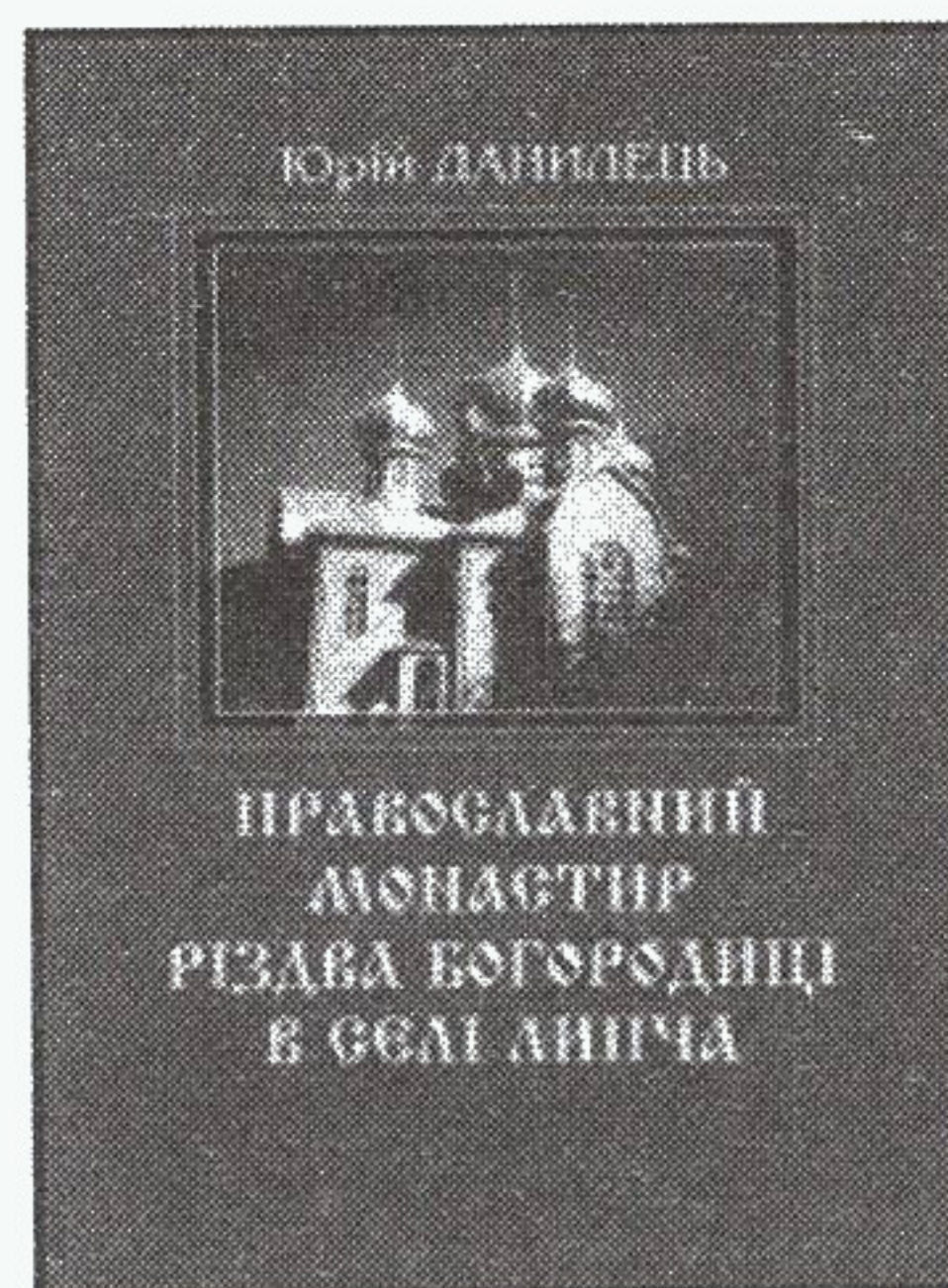
У пропонованому виданні автор обмежив своє дослідження історією православних монастирів одного району Закарпатської області — Хустського. Читач познайомиться з передумовами їх заснування, роллю відомих постатей у цьому процесі, зокрема о. Алексія (Кабалюка). На основі багатого документального матеріалу автор охарактеризував соціально-економічне та місіонерське життя ченців і взаємовідносини з державними органами упродовж ХХ ст. Достовірні дані, почерпнуті з державних і монастирських архівів, відтворюють непривабливу картину закриття монастирів у 1958–1961 рр. та зміни, що настали в кінці 80-х років.

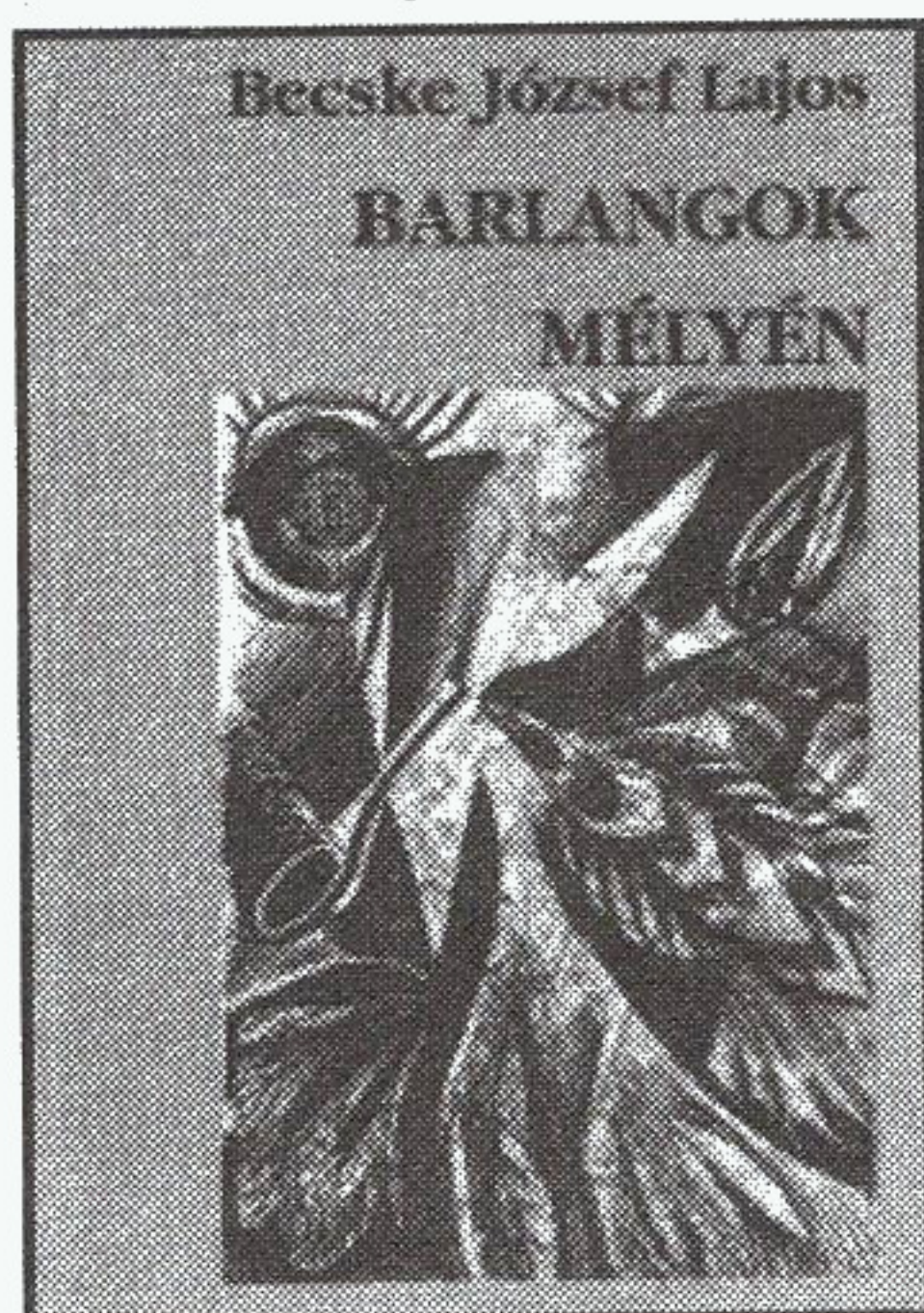
174. Матола Р. Історія церкви/ Р.Матола, М.М.Попович, К.И.Лявинець; Обща редакція Р.Матоли.— Ужгород: Выдавателство В.Падяка, 2005.— 520 с.: іл.— Русин. мовою.

У книзі досліджується питання зародження християнства та двохтисячолітньої його еволюції. Означено основні віхи становлення церкви, поступового її зрощування з державою, причини розколу віровчення на західне та східне, зародження ідеології хрестових походів, інквізиції, розвитку монашества тощо. Наголошується на ідеалах християнства, його основних постулатах.

Особливе місце у дослідженні відведено опису життєдіяльності слов'ян, що заселяли території Тисо-Дунайського басейну.

Для широкого кола читачів.

168. Becske J.L. Barlangok mélyén: Versek.– Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2005.– 156 old.– Угор. мовою.– (Kárpátaljai Magyar Könyvek 136).

Збірка віршів закарпатського угорського поета складається із п'яти частин, проілюстрована авторськими роботами.

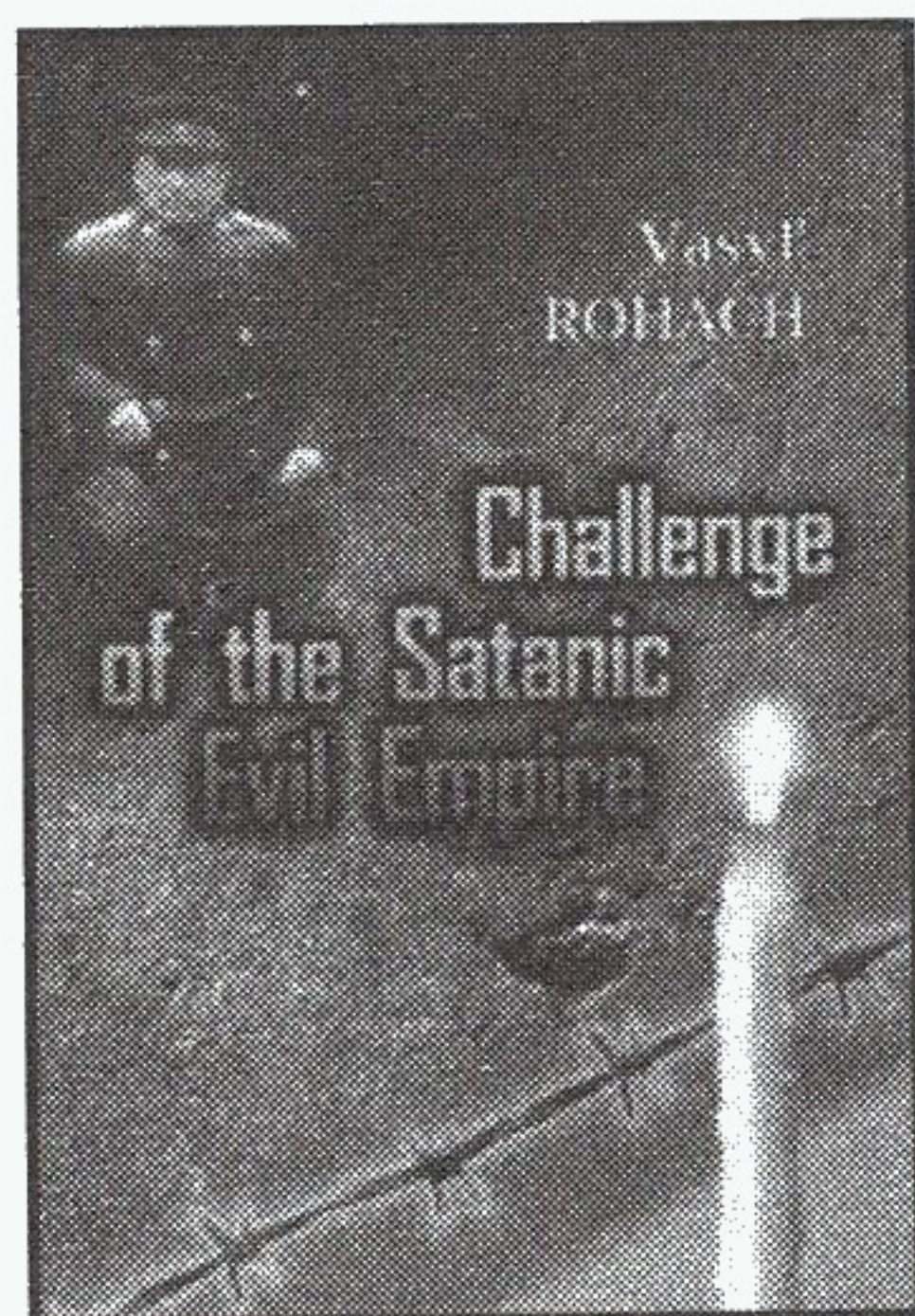
169. Király B.L. Megálmodott szivárványok: Tizenhárom kaland a Tisza partján (Modern mesék gyerekeknek).– Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2005.– 64 old.– Угор. мовою.– (Kárpátaljai Magyar Könyvek).

У книзі вміщено тринадцять найкращих сучасних казок автора. Читаючи казки малята переживуть захорлюючі пригоди, подорожуючи берегами ріки Тиса.

Книга також містить ілюстрації-розмальовки.

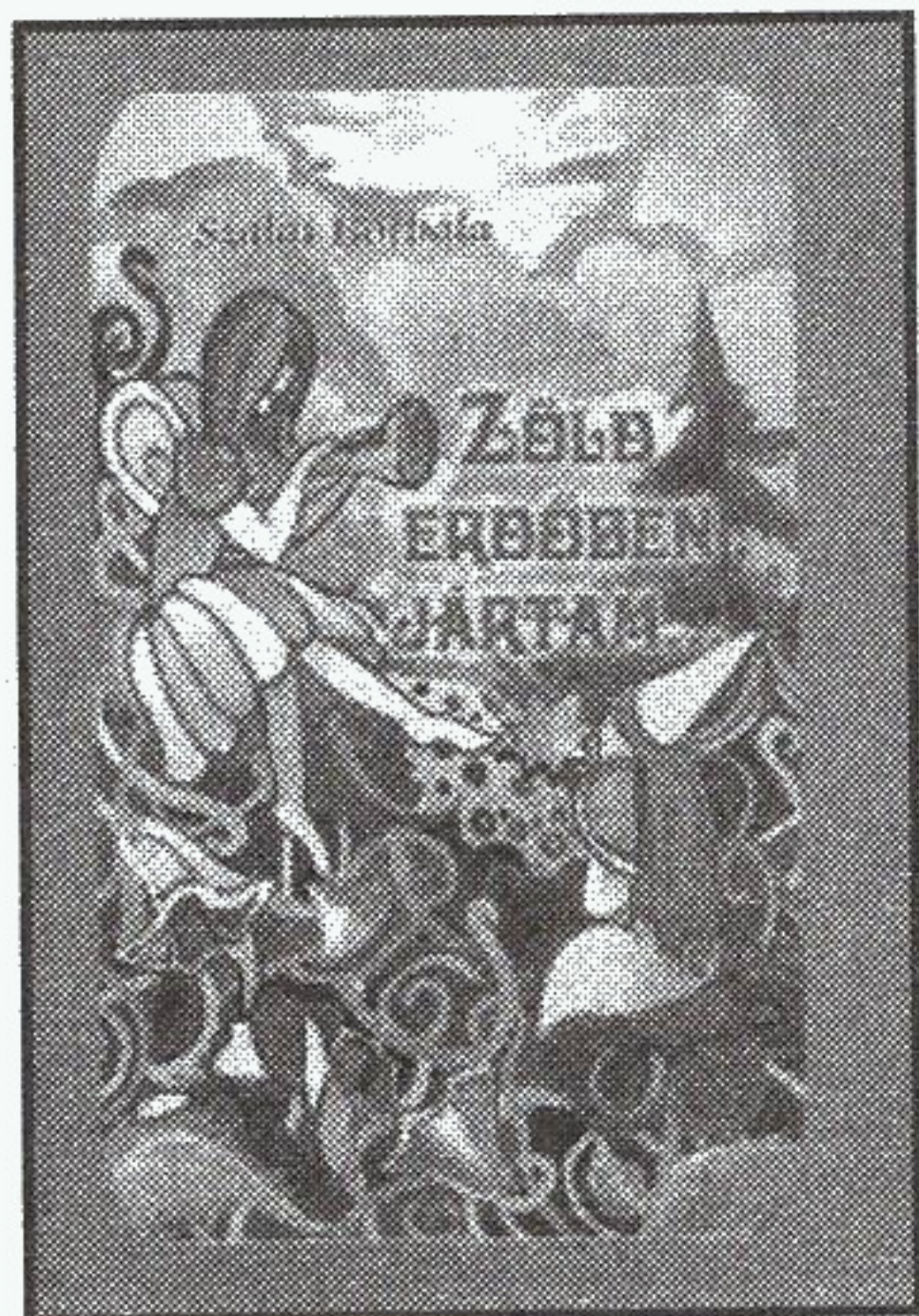
170. Rohach V.A. Challenge of the Satanic Evil Empire: Recollection story = Рогач В.А. Виклик сатанинській імперії зла: Повість у новелах/ Пер. з укр. О.О.Драгана.– Uzhgorod: Zakarpattya, 2005.– 208 с.: іл.– Англ. мовою.

Книга спогадів колишнього політв'язня Василя Рогача про перебування у сталінських таборах виходить у перекладі англійською мовою та стає доступною закордонному читачу.

171. Szalai B. Zöld erdőben jártam....: Versek, kiszámoló, mondókák, verses mókák, mesék óvodásoknak és kisiskolásoknak = Салаї Б. У гаю зеленім: 36. віршів, поговірок, віршованих казок для дітей дошк. та мол. шк. віку.– Ужгород: Карпати, 2005.– 80 с.: іл.– Угор. мовою.

Нова збірка віршів, приказок, віршованих казок відомої угорської поетеси Закарпаття знову відкриває перед маленьким читачем світ добра, радості від спілкування з природою і людьми, учить поважати працю старших, шанувати друзів. Проілюстрував видання А.Кулін.

РЕЛІГІЯ. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ

172. Данилець Ю.В. Православний монастир Різдва Богородиці у селі Липча/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Іст. ф-т; Каф. історії України.— Ужгород: Гражда, 2005.— 88 с.: іл.

Читач познайомиться з передумовами заснування православного монастиря у селі Липча Хустського району, роллю відомих постатей у цьому процесі. На основі багатого документального матеріалу автор охарактеризував соціально-економічне та місіонерське життя ченців і взаємовідносини з державними органами упродовж ХХ ст.

173. Данилець Ю.В. Православні монастирі Хустського району (ХХ століття).— Вид 2-е, змінене, доп./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Іст. ф-т; Каф. історії України; Передм. Д.Данилюка.— Ужгород: Гражда, 2005. — 168 с.: іл.

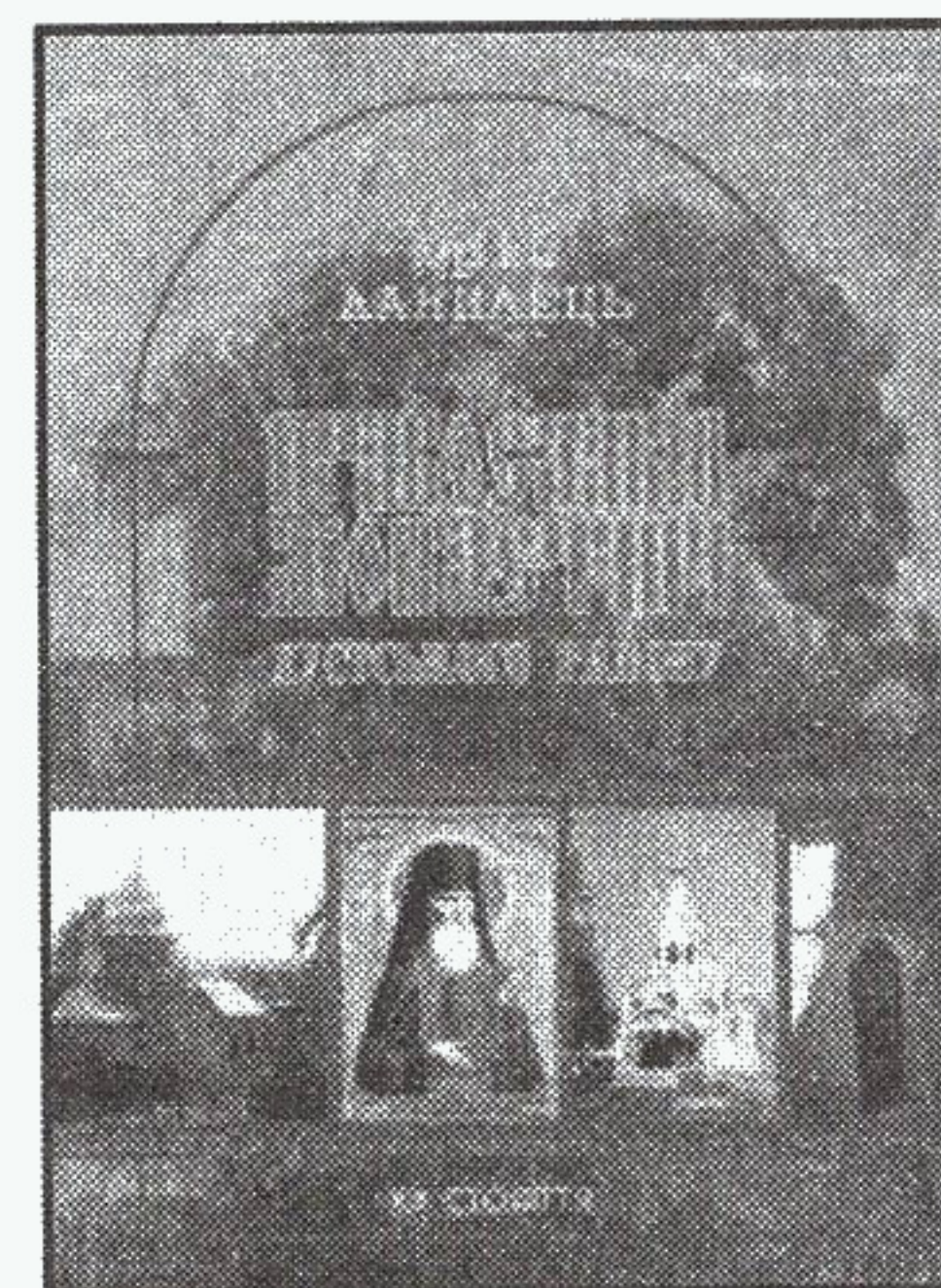
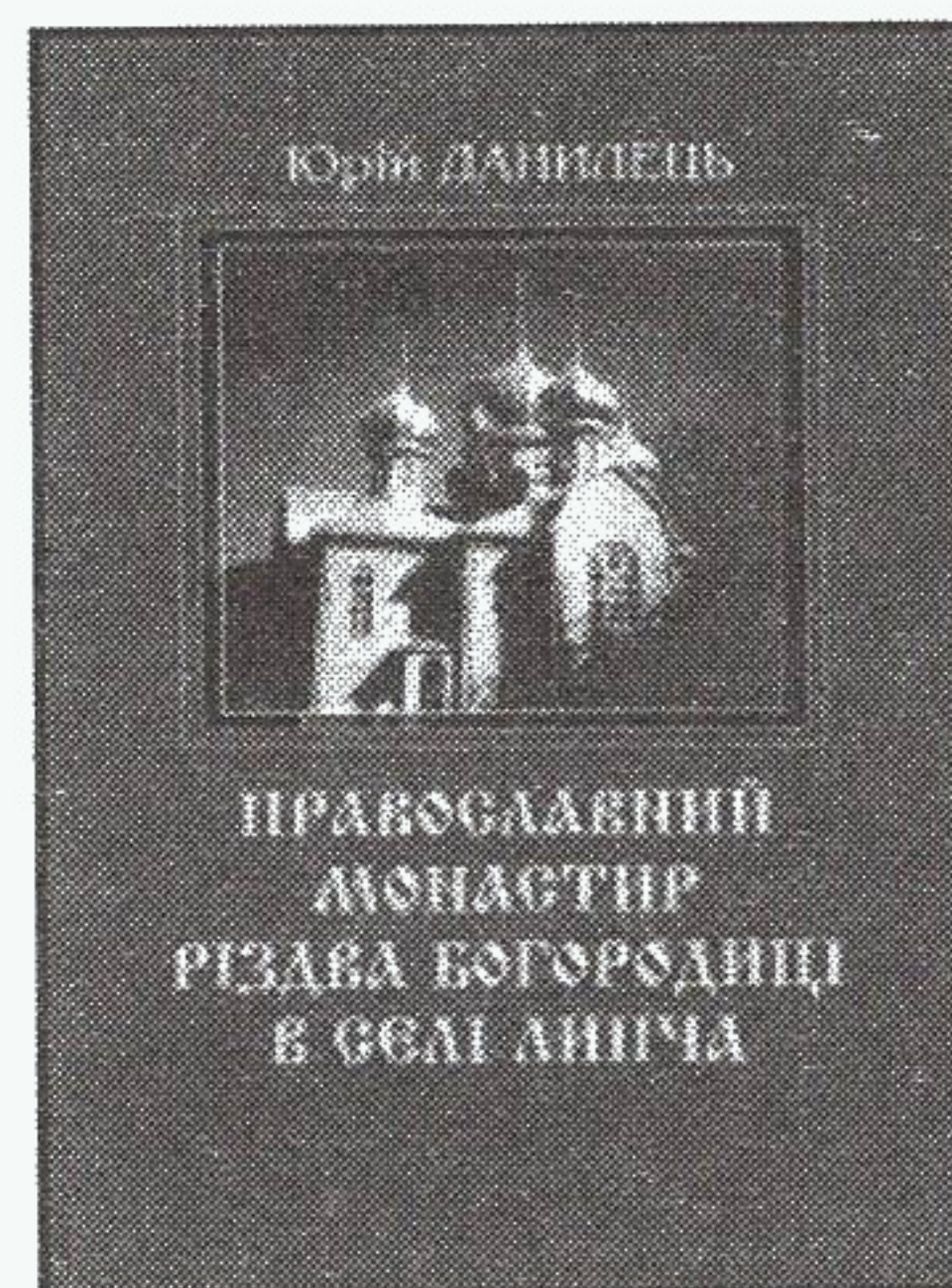
У пропонованому виданні автор обмежив своє дослідження історією православних монастирів одного району Закарпатської області — Хустського. Читач познайомиться з передумовами їх заснування, роллю відомих постатей у цьому процесі, зокрема о. Алексія (Кабалюка). На основі багатого документального матеріалу автор охарактеризував соціально-економічне та місіонерське життя ченців і взаємовідносини з державними органами упродовж ХХ ст. Достовірні дані, почерпнуті з державних і монастирських архівів, відтворюють непривабливу картину закриття монастирів у 1958–1961 рр. та зміни, що настали в кінці 80-х років.

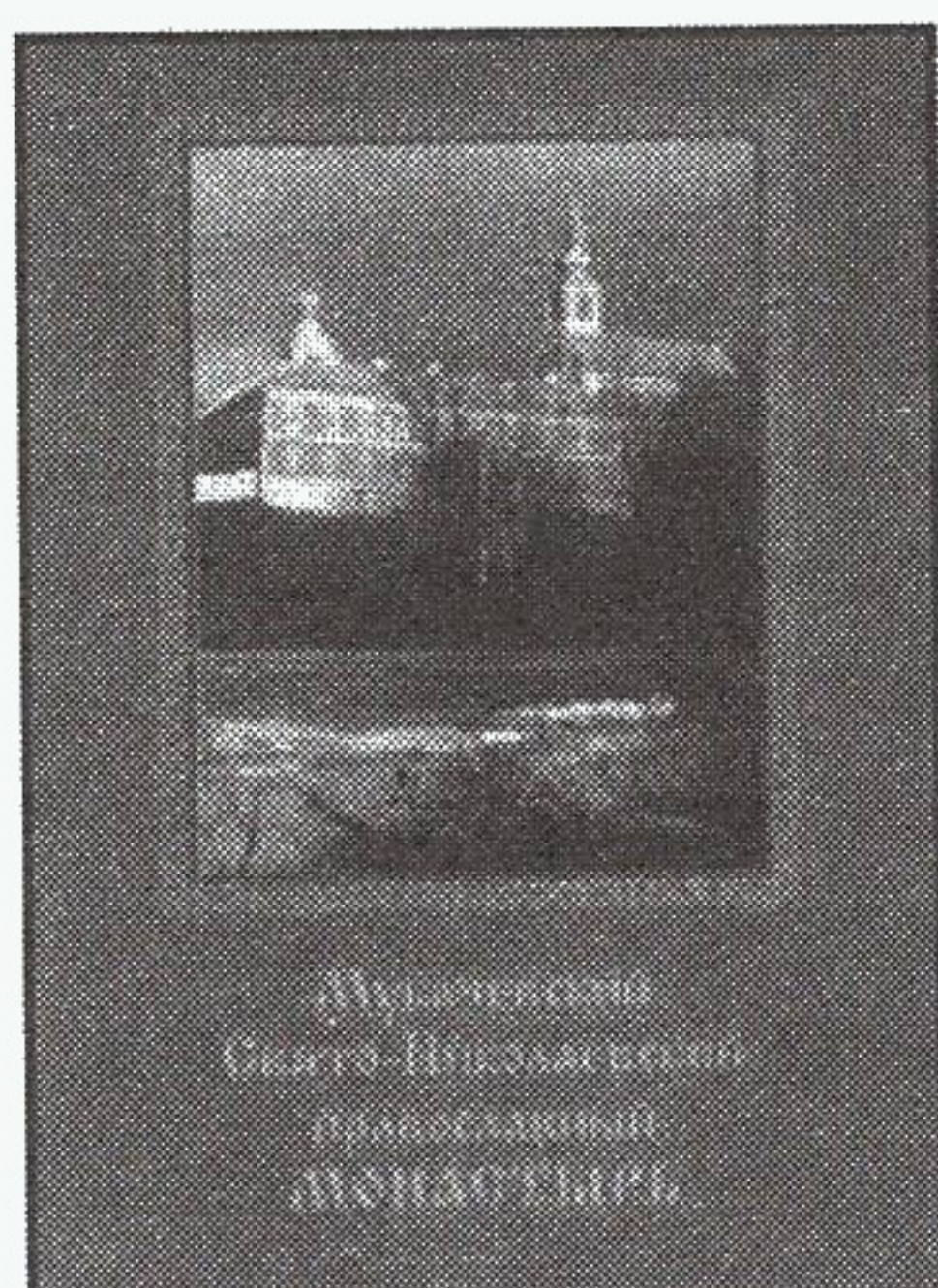
174. Матола Р. Історія церкви/ Р.Матола, М.М.Попович, К.И.Лявинець; Обща редакція Р.Матоли.— Ужгород: Видавateľство В.Падяка, 2005.— 520 с.: іл.— Русин. мовою.

У книзі досліджується питання зародження християнства та двохтисячолітньої його еволюції. Означено основні віхи становлення церкви, поступового її зрощування з державою, причини розколу віровчення на західне та східне, зародження ідеології хрестових походів, інквізиції, розвитку монашества тощо. Наголошується на ідеалах християнства, його основних постулатах.

Особливе місце у дослідженні відведено опису життєдіяльності слов'ян, що заселяли території Тисо-Дунайського басейну.

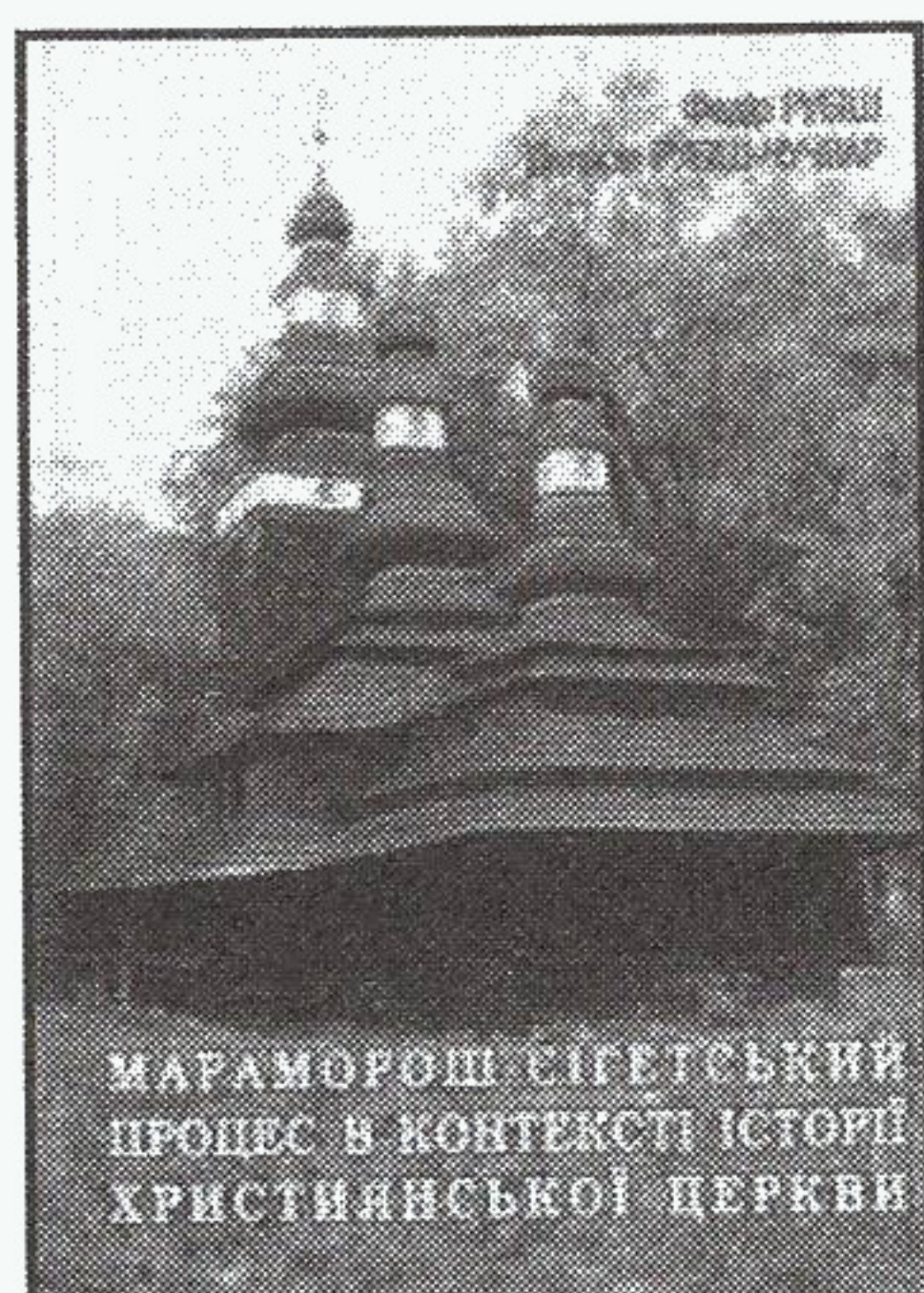
Для широкого кола читачів.

175. Мукачевський Свято-Николаєвський православний монастирь: Краткий исторический очерк/ Упоряд. М.М.Попович.— Ужгород: Закарпаття, 2005.— 52 с.: іл.— Рос. мовою.

Подаються відомості про заснування та розбудову впродовж століть одного з найбільш відомих монастирів Підкарпаття. Окремі сторінки присвячені його функціонуванню в сучасну добу.

176. Рубіш Ф.Ф., Рубіш-Чучвар В.Ф. Мараморош-Сігетський процес в контексті історії Християнської Церкви.— Ужгород: Патент, 2005.— 176 с.: іл.

Видання подає короткий екскурс в історію становлення християнства у світі, зокрема в Закарпатті. Думка про те, що Бог єдиний для всіх, що примирення конфесій — найкращий спосіб існування людства у такому бурхливому вирі подій, є провідною у цій книжці.

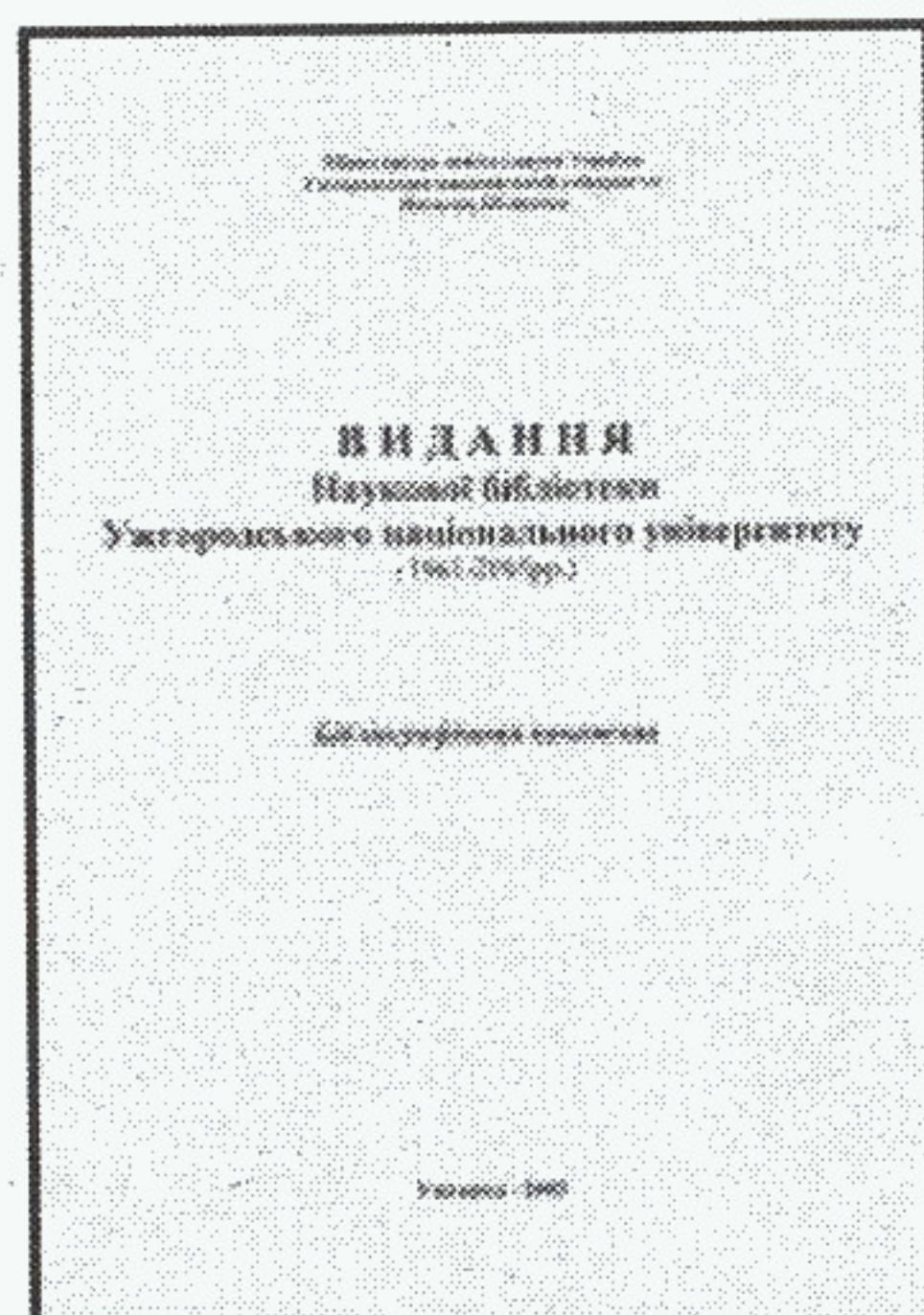
177. Чопик-Микунда С. Церкви і майстри села Терекля.— Хуст, 2005.— 158 с.: іл.

На сторінках книжки читач познайомиться з історією 8 церков у період з 1720 до 2005 рр., які у свій час існували та існують на території тереклянського хутора на Тячівщині. У другому розділі автор знайомить читачів із знайомими будівничими дерев'яних церков. Третій присвячений місцевим цвинтарям.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ

178. Видання Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету (1961–2005 рр.): Бібліогр. покажч./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Наук. б-ка; Уклад.: О.Д.Закривидорога.— Ужгород, 2005.— 32 с.

Видавнича діяльність найпотужнішого наукового центру Закарпаття — Ужгородського національного університету — буде неповною, якщо не враховувати цілий пласт різнопланових бібліографічних видань, підготовлених Науковою бібліотекою УжНУ. Пропоноване видання узагальнює цей досвід та дає повний перелік видань за останні 45 років.

179. Висіцька Т. Із плеяди науковців Закарпаття: Біо-бібліограф. довід.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 616 с.: іл.

Довідник містить матеріали 172 персоналій докторів наук, кандидатів наук та науковців, які працювали або працюють у різних галузях господарства та наукових закладах Закарпаття, а також вихідців із Закарпаття, котрі працюють за межами нашого краю. Хронологічно книга охоплює період з 1945 по 2004 рр.

180. Довганич Омелян: Біобібліогр. покажч. Вид. 2-е, доп./ Упоряд. І.В.Хланта.— Ужгород: Гражда, 2005.— 168 с.: іл.

У біобібліографічному покажчику зібрано окремі видання, рецензії на них, публікації статей історика-краєзнавця та літературознавця у періодичній пресі, тематичних збірниках та літературу про його життя і творчість. Книга також містить ряд нарисів про постать науковця.

181-184. Закарпаття на сторінках преси: Бібліогр. покажч. за I-IV кв. 2005 р./ ЗОУНБ; Уклад.: Г.М.Долгош, О.С.Дурунда, Н.І.Смільгіна, В.М.Сорока; Випуск. ред. Л.О.Ільченко; Відп. за вип. Л.З.Григаш.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.

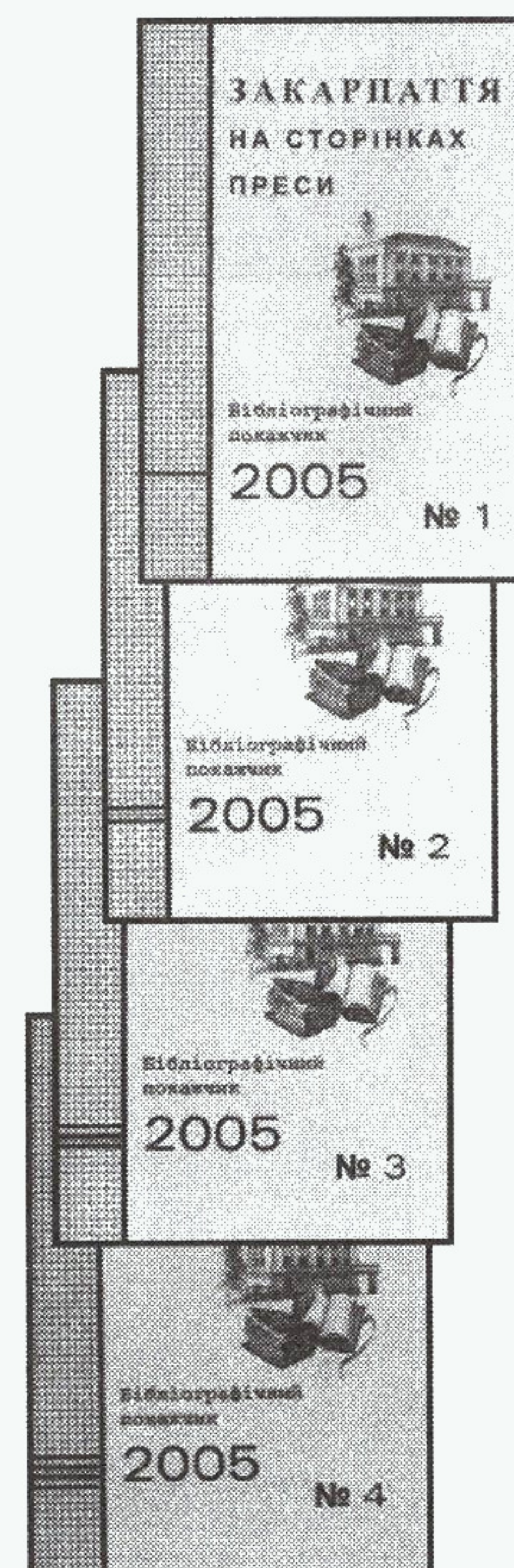
Кв. I.— 43 с.;

Кв. II.— 44 с.;

Кв. III.— 52 с.;

Кв. IV.— 72 с.

У чотирьох кварталниках, що вийшли протягом року, представлено 2491 бібліографічний опис газетно-журнальних статей із понад 110 газетно-журнальних видань — як обласних, районних, так і загальнодержавних. Описи систематизовано за галузями знань. Бібліографічні описи літератури мають суцільну нумерацію, на яку посилається довідковий апарат, вміщений у кінці посібника за IV-й квартал. У довідковий апарат входять: іменний та географічний покажчики, список переглянутих періодичних видань.

185. Книга Закарпаття: Анотований каталог видань 2004 року: (З фондів Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки)/ ЗОУНБ; Уклад. Л.О.Ільченко; Наук. ред. В.І.Падяк; Відп. за вип. Л.З.Григаш.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 88 с.: іл.

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану продукцію, що протягом 2004 року вийшли на Закарпатті. До кожної анотації додається репродукція обкладинки анотованої книги.

Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ — центральної книгозбірні регіону — обов'язкового примірника видань.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

186. Федака Павло: Біобібліограф. покажч.: До 60-річчя від дня народж./ Уклад.: О.Д.Закривидорога, Г.З.Шарган; Вступ. ст. М.Олашина; Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. краєзнавч. музей; Закарпат. крайове культ.-освіт. т-во «Просвіта»; Наук. б-ка УжНУ.— Ужгород: Карпати, 2005.— 268 с.: іл.

Книга підготовлена до 60-річчя народження вченого-етнографа, історика, краєзнавця, громадського, культурного і політичного діяча. У покажчику подано друкований доробок П.М.Федаки, а також матеріали про його наукову і громадську діяльність за період з 1971 до 21 травня 2005 рр.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, краєзнавців, бібліотечних працівників, усіх, хто цікавиться питаннями етнографії, історії, культури, громадського життя.

ДОДАТКИ

Додаток 1

БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВИДАННЯ

187. Аукціон оригінальних ідей: (Зб. тез обдарованої молоді Західної України)/ Укр. молодіжне аерокосмічне об'єднання «Сузір'я». Вип. 1.— Ужгород, 2005.— 28 с.

188. Бібліотека як складова інформаційної інфраструктури регіону: Матеріали семінару-тренінгу директорів центральних міських та районних бібліотек Закарпатської області, 14-15 грудня 2005 р./ ЗОУНБ; Наук.-метод. від.— Ужгород, 2005.— 44 с.

189. Бібліотеки Закарпаття: Стат. таблиці за 2005 рік/ ЗОУНБ; Відп. за вип. Л.З.Григаш, В.Д.Чіка.— Ужгород, 2005.— 58 с. + Табл. + Діаграми.

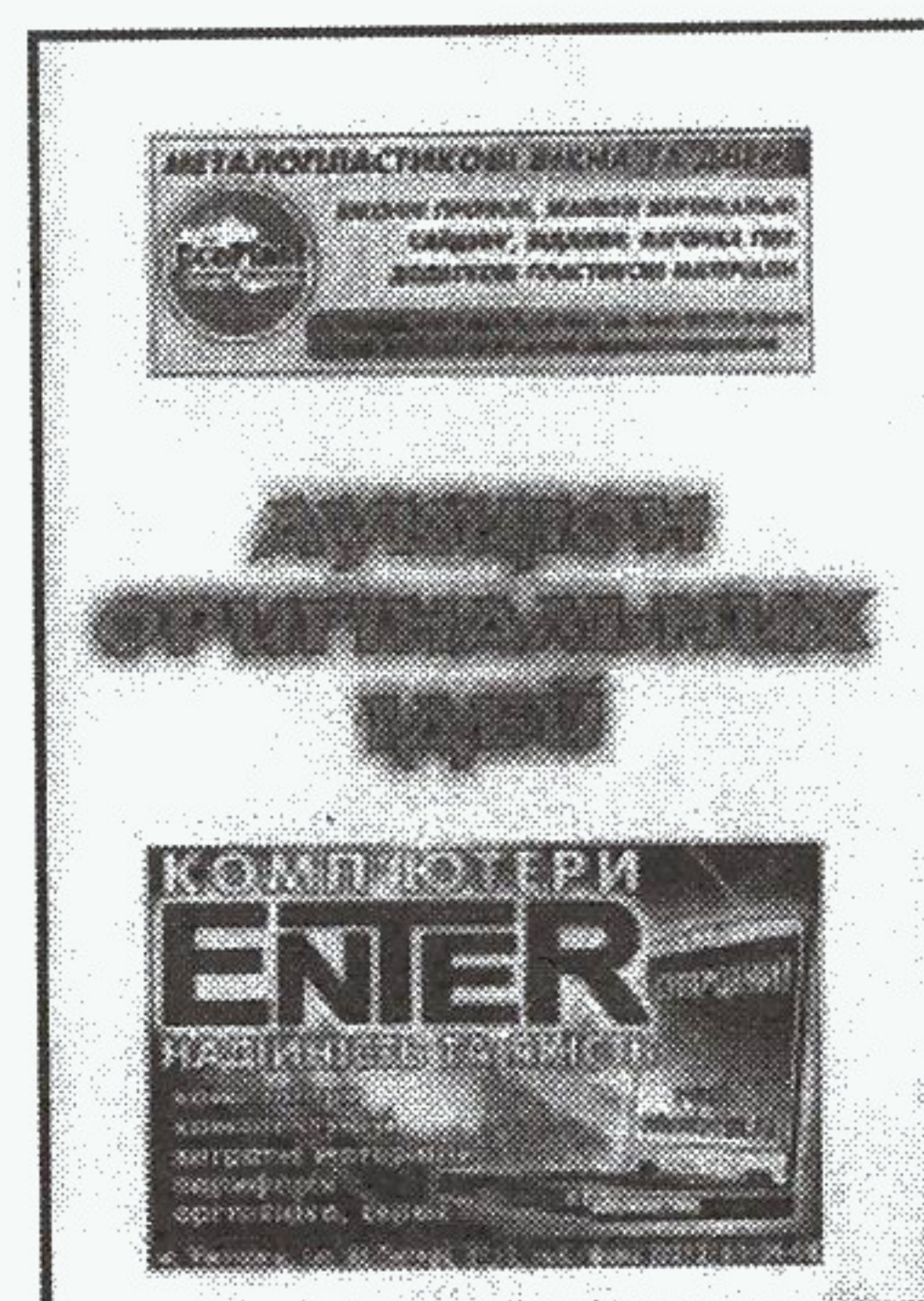
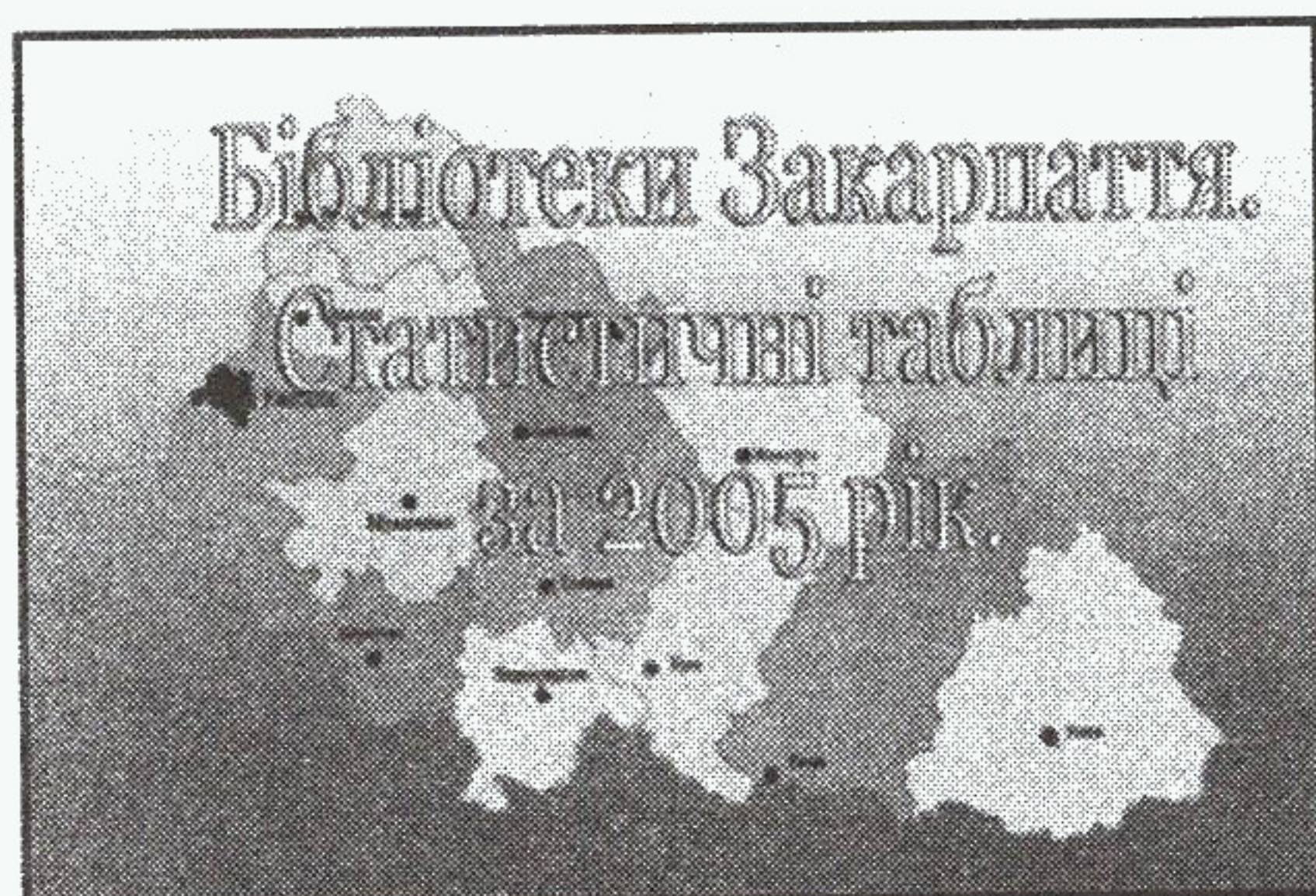
190. Велич подвигу: Метод.-бібліог. матеріали (до відзначення 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні/ ЗОУНБ; Наук.-метод. від.— Ужгород, 2005.— 16 с.

191. Данилово. Церква св.Миколая, 1779 р./ Фото, текст, пер. англ. М.Сирохмана.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 8 с.: іл.—Буклет.— Укр. та англ. мовами.— (Дерев'яні церкви Закарпаття).

192. Закарпатська обласна наукова бібліотека: Звіт про діяльність за 2005 рік/ Уклад.: В.Г.Лехцер; Г.К.Ковальчук; Відп. за вип. Л.З.Григаш.— Ужгород, 2005.— 54 с. + Табл. + Діаграми.

193. Закарпатський художній інститут: Диплом. робота Львів акад. мистецтв... І.Небесника-мол./ Дизайн і фото І.Небесника-мол.; Текст І.Небесника.— Ужгород: Ліра, 2005.— 32 с.

194. Закарпаття – європейський регіон = Transcarpathia – European Region.— Ужгород, 2005.— Комплект із 5 буклетів.

195. Екскурсія по бібліотеці: Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека/ ЗОУНБ; Підготувала Л.Аполонова; Ред. В.Лехцер; Фото В.Ішеніна; Відп. за вип. Л.Григаш.— Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.— 20 с.: іл.— Буклет.

196. Інформаційно-аналітичний огляд діяльності бібліотек області/ ЗОУНБ; Наук.-метод. від.— Ужгород, 2005.— 16 с.

197. Каталог газет, журналів, інформаційних видань передплачених бібліотеками м.Ужгорода на 2006 рік/ ЗОУНБ; Уклад. М.І.Місєвра; Відп. за вип. Л.З.Григаш.— Ужгород, 2005.— 48 с.

198. Крайниково. Церква св. арх. Михайла, 1669 р./ Фото, текст, пер. англ. М.Сирохмана.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 8 с.: іл.— Буклет. — Укр. та англ. мовами.— (Дерев'яні церкви Закарпаття).

199. Олександрівка. Церква св.Матері Параскеви, 1753 р./ Фото, текст, пер. англ. М.Сирохмана.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 8 с.: іл.— Буклет. — Укр. та англ. мовами.— (Дерев'яні церкви Закарпаття).

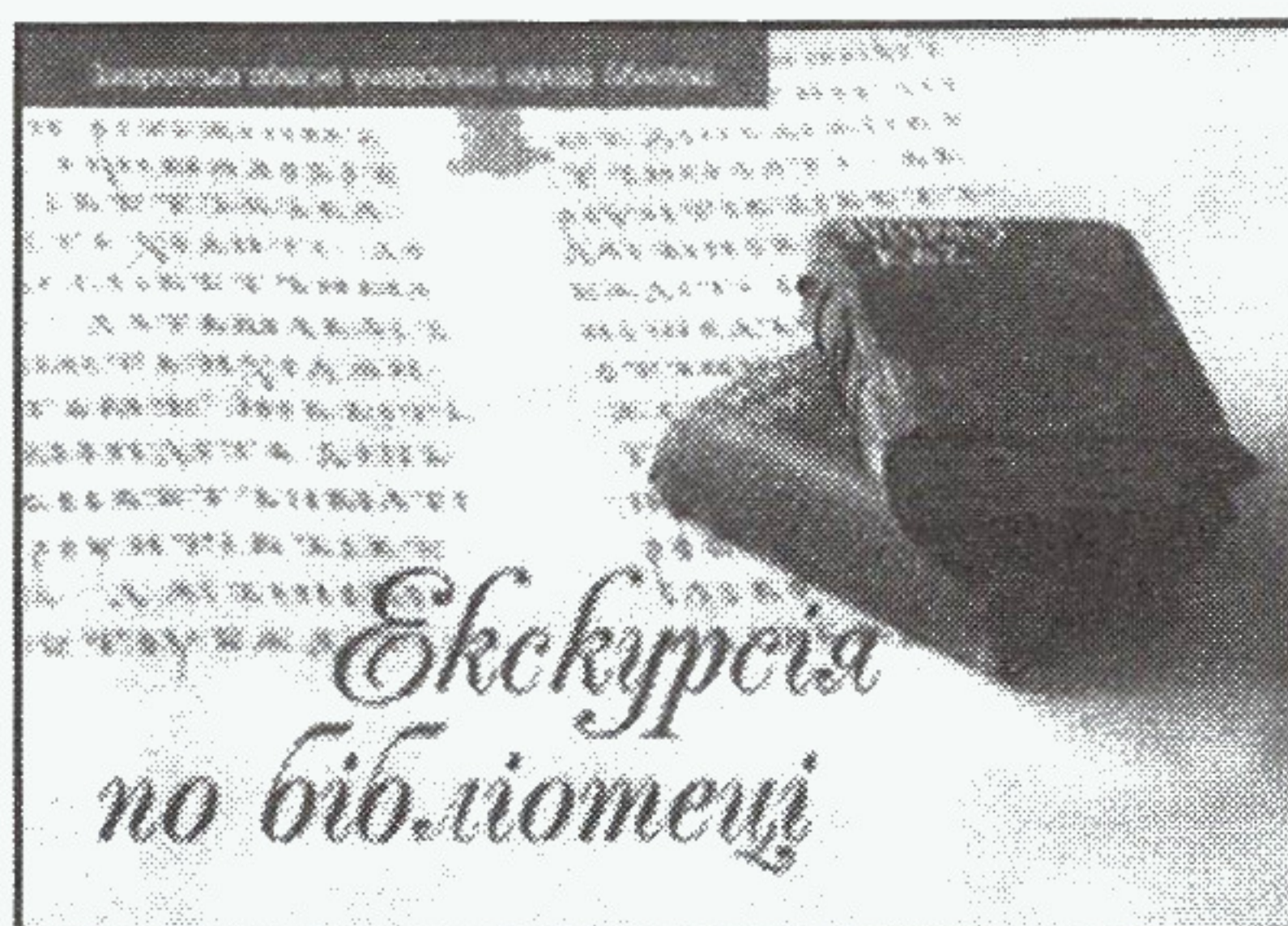
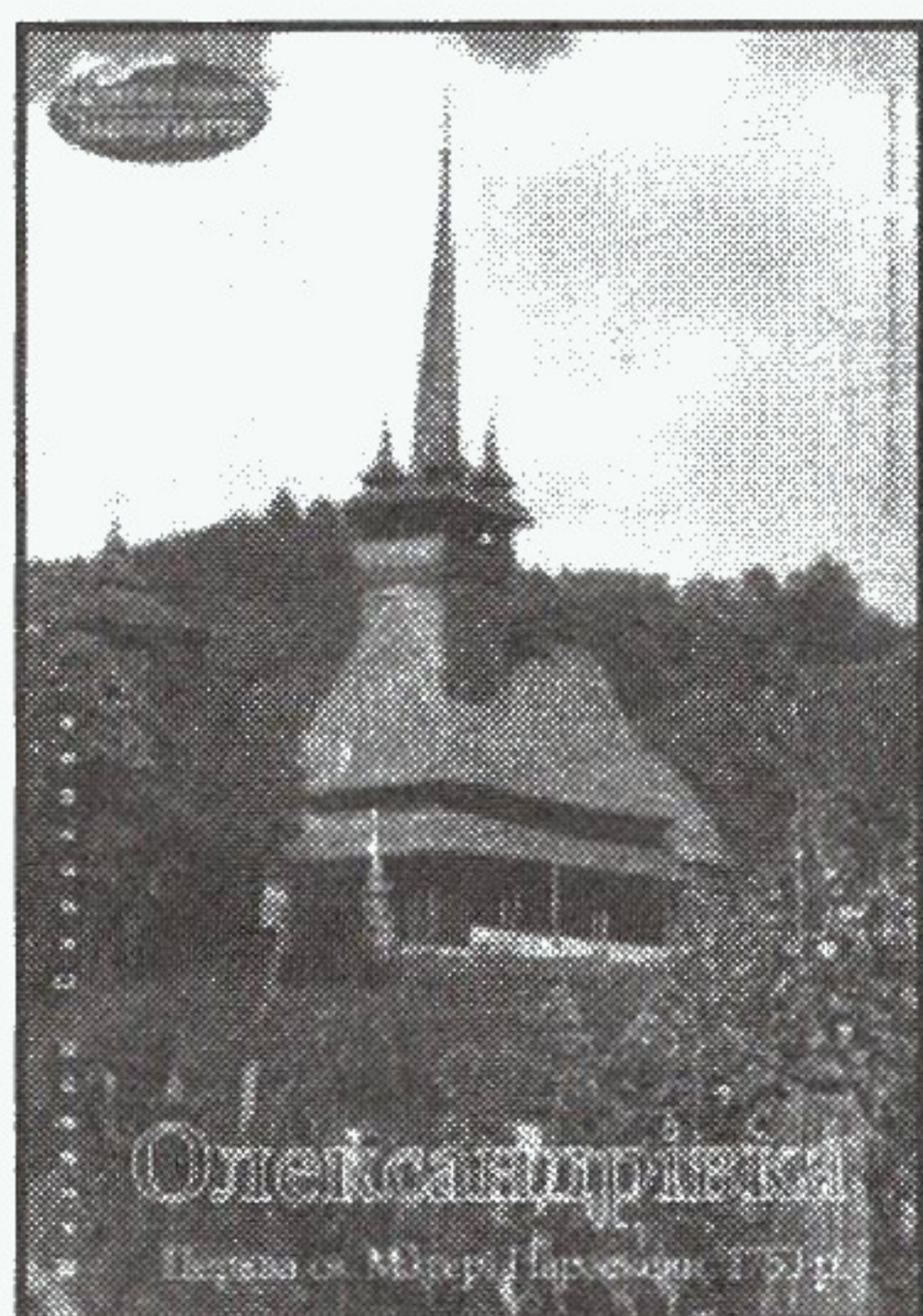
200. Підліткові побачення: зроби свій вибір!/ Коаліція по попередженню насильства в сім'ї; Каф. соціальної роботи УжНУ; Уклад.: В.В.Онищук, В.А.Башкірєв.— Ужгород: РВЦ УжНУ, 2005.— 24 с.

201. Сокирниця. Церква св.Миколая, XVII ст./ Фото, текст, пер. англ. М.Сирохмана.— Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005.— 8 с.: іл.— Буклет. — Укр. та англ. мовами.— (Дерев'яні церкви Закарпаття).

202. Соціальний захист населення: Прес-дайджест / ЗОУНБ; Від. інформаційно-бібліогр. роботи.— Ужгород, 2005.— 13 с.

203. Ткач М. Роль історичного Закарпаття у прийнятті християнства в Київській Русі.— Рахів, 2005.— 18 с.

204. Хроніка культурного життя Закарпатської області: Оглядова довідка за матеріалами преси та неопублік. матеріалах: У 12-ти вип. / Упр. культури облдержадмін.; ЗОУНБ; Складач М.Б.Бадида; Відп. за вип. Л.З.Григаш.— Ужгород, 2005.— Буклети.

ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

205. Культурологічні джерела: Щокварт. вісн. № 2 (10)/ Упр. культури Закарпат. ОДА; Обл. центр нар. творчості; Упоряд., підгот. текстів М.Офіцинської.— Ужгород, 2005.— 72 с.

206. Науковий вісник. № 2/ Укр. православна церква; Укр. богослов. академія ім.св. Кирила і Мефодія; Ред. вип. В.Бедь.— Ужгород, 2005.— 110 с.

207. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: Біологія. Вип. 16/ УжНУ; Голов. ред. В.І.Ніколайчук.— Ужгород: УжНУ, 2005.— 190 с.

208. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: Медицина = Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series. Вип. 26/ УжНУ; Голов. редкол. А.С.Головацький.— Ужгород, 2005.— 140 с.

209. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: Філологія. Вип. 11/ УжНУ; Ред. кол.: І.С.Сабадош та ін.— Ужгород, 2005.— 190 с.

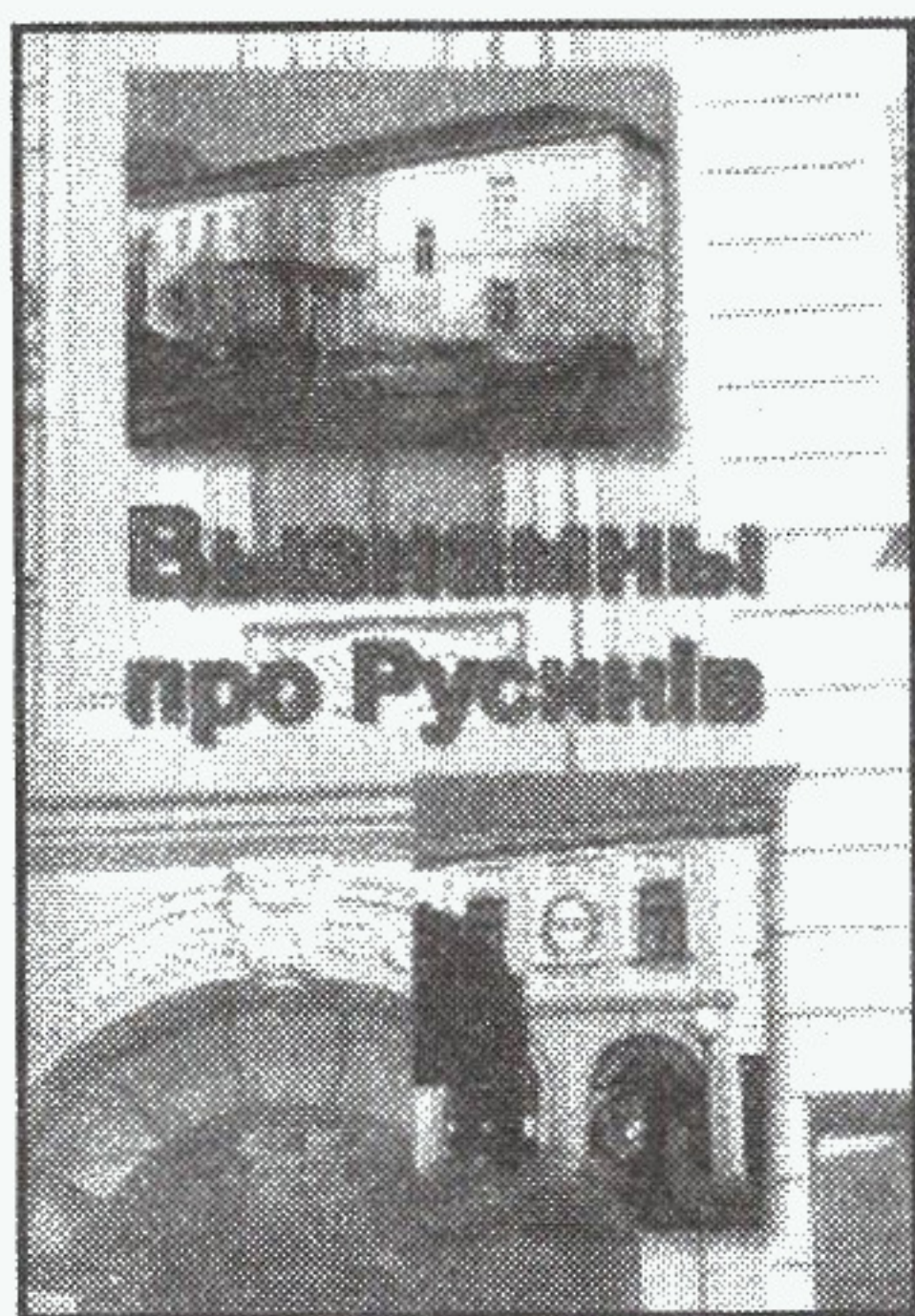
210. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: Філологія. Вип. 12/ УжНУ; Ред. кол.: І.С.Сабадош та ін.— Ужгород, 2005.— 212 с.

211. Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею. Вип. VII: [60-річчю Закарпат/ краєзнавч. музею присвяч.]/ Закарпат.краєзнавч. музей; Упоряд. і наук. ред. П.Федака.— Ужгород: Патент, 2005.— 280с.: іл.

212. Научный вестник. Роч.1. Число 2: Болдижар М. Русини учора, днесь, завтра: (Нові дослідження ученого)/ Научный центр русинистики.— Ужгород, 2005.— 36 с.

213.Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Вип. 9: Українська література в загальноєвропейському контексті: Матеріали Міжнар. наук. конф. (10-12 жовт. 2005 р., Ужгород (Україна)/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Відп. ред. М.І.Сюсько.— Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ упр. у справах преси та інформації, 2005.— 450 с.

214.Studia Slovakistica. 5. Українсько-словацькі діалоги: Літературознавство. Історія = Ukrajinско-Slovenské dialógy: Literárna veda. História/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Каф. слов. філол.; Слов.-укр. ін-т гуманітарних наук; Обл. культурно-освітня орг. «Матіца словенска» на Закарпатті; Редкол.: С.М.Медвідь-Пахомова та ін.— Ужгород=Užhorod, 2005.— 266 с.— Укр. та слов. мовами.

ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ

215. Визначны про Русинів: (Зборник рефератів із міжнародного наукового семінару к 110 рокам од зачатя навчання в Грекокатолицькій руській учительській семінарії і 80 років од купліня Руського дому в Пряшові)/ Зоставителі: Г.Бескид, А.Зозуляк.— Пряшів, 2005.— 72 с.: іл.

Подаються матеріали, виголошені учасниками міжнародного наукового семінару, що відбувся з приводу 110-ої річниці заснування греко-католицької руської учительської семінарії та 80-річчя придбання Руського дому в Пряшеві.

216. Годинка А. Час гурше, ги вода...: Русинські тексти/ Катедра української и русинської філології Ніредьгазької Висшої Школи; Матеріал зобраз, ушорив, коментарії застачив и вступное слово написав М.Капраль; Спередслово І.Удварі = **Hodinka A. Az árvíznél is rettenetesebb az idő...:** Ruszin nyelvű szövegek/ A válogatást összegyűjtötte, szerkesztette, a bevezető tanulmányt írta: M.Káprály; Az előszót írta: I.Udvari/ Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke.—Ніредьгаза = Nyíregyháza, 2005.— 200 с.— Русин. та угор. мовами.— (Studia Ukrainica et Rusinica Nyíregyháziensia 16).

Наукова та літературна спадщина русинського науковця та письменника, академіка Угорської академії наук Антонія Годинки (1864–1946) ще мало вивчена. Написані по-русинськи тексти тільки сьогодні повертаються до читача, завдячуючи подвижницькій праці укладача.

217. Ділове Закарпаття 2004: Щоріч. телефон. довід./ Відп. за вип. Т.Лемещенко.— Чернівці, 2005.— 304 с.

Довідник вміщує інформацію про підприємства, організації, установи, фірми, служби, які працюють в області. До послуг читача — адреси, телефони, час роботи багатьох освітніх, медичних, культосвітніх закладів міста; розклад руху літаків, автобусів, пасажирських та приміських поїздів. Інформація систематизована відповідно до виду діяльності.

218. Закарпаття: Хто є хто: Присвяч. 60-річчю возз'єднання Закарпаття з Україною: Міжнар. довід.-біогр. вид. Вип. 2./ Автор-упорядник В.В.Болгов.— Київ: Поліграфкнига, 2005.— 176 с: іл.

Другий випуск кольорового довідково-біографічного видання продовжує представляти відомі постаті Закарпаття. Вміщується біографія персоналії та фото. Окремі розділи в книзі присвячені питанням духовного життя, співіснування національних громад області тощо.

219. Календарь-альманах на 2005 год/ Составители: А.Лявинец, М.Лявинец, С.Лявинец.— [Будапешт, 2005].— 160 с.: іл.— Русин. та угор. мовами.

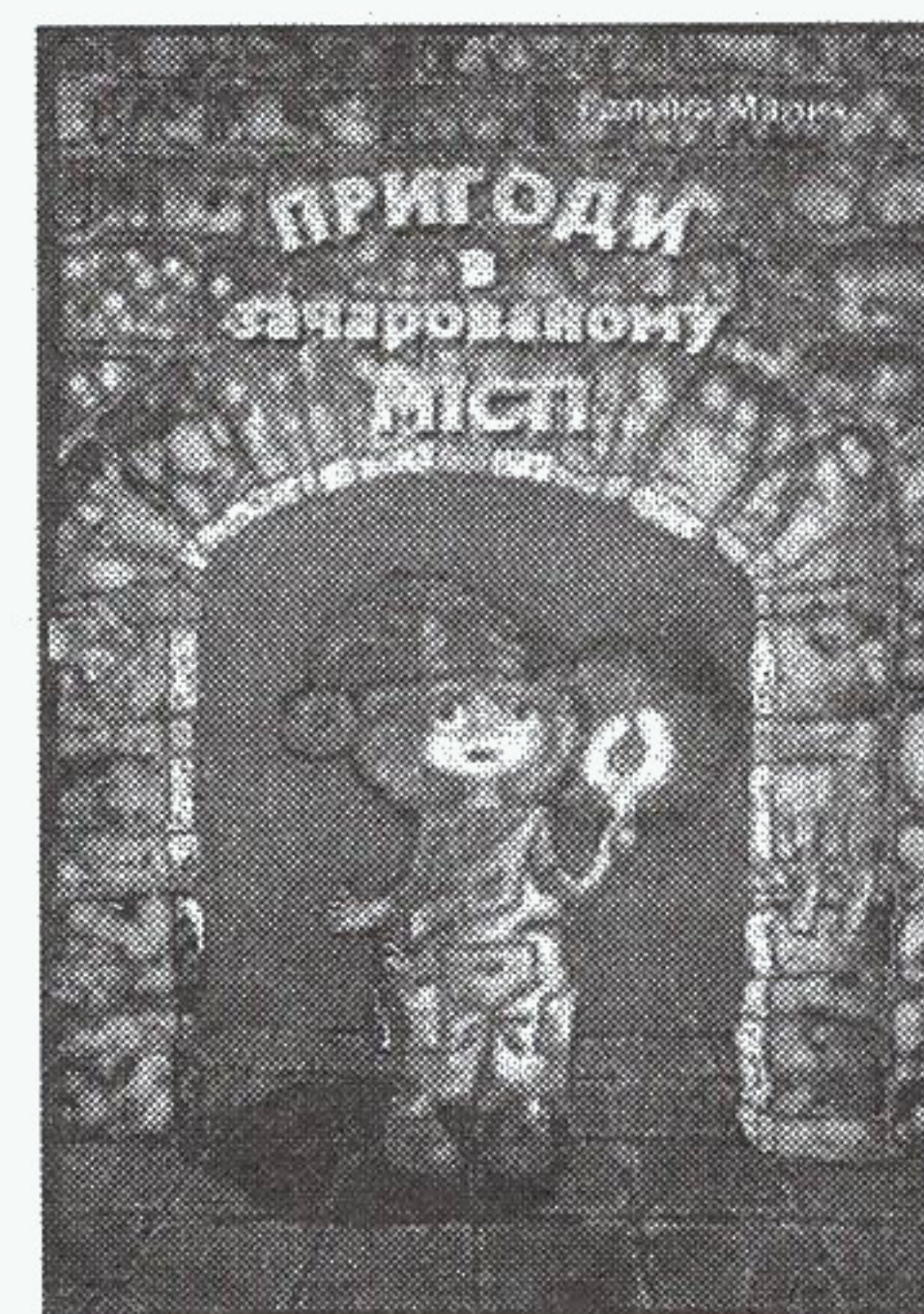
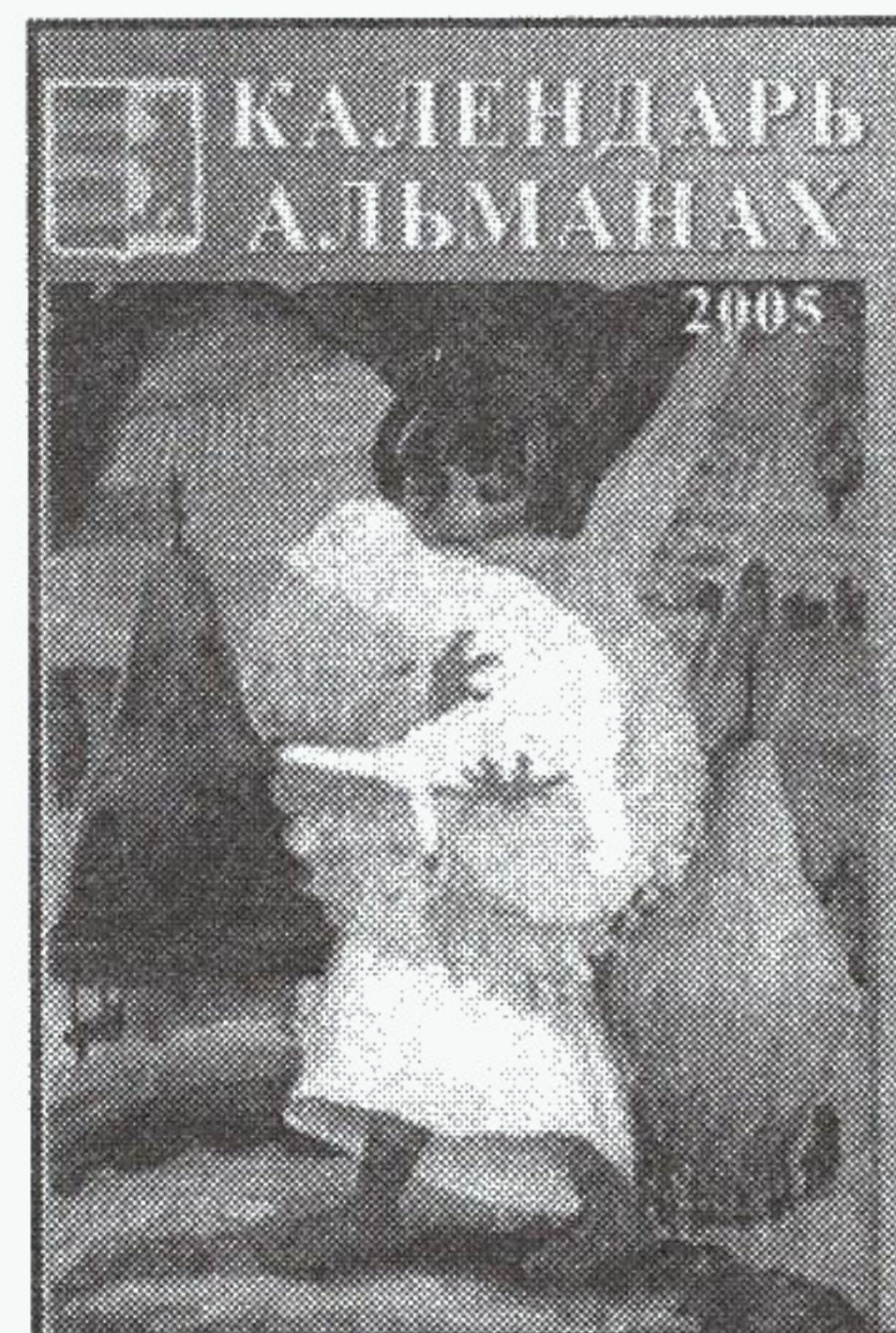
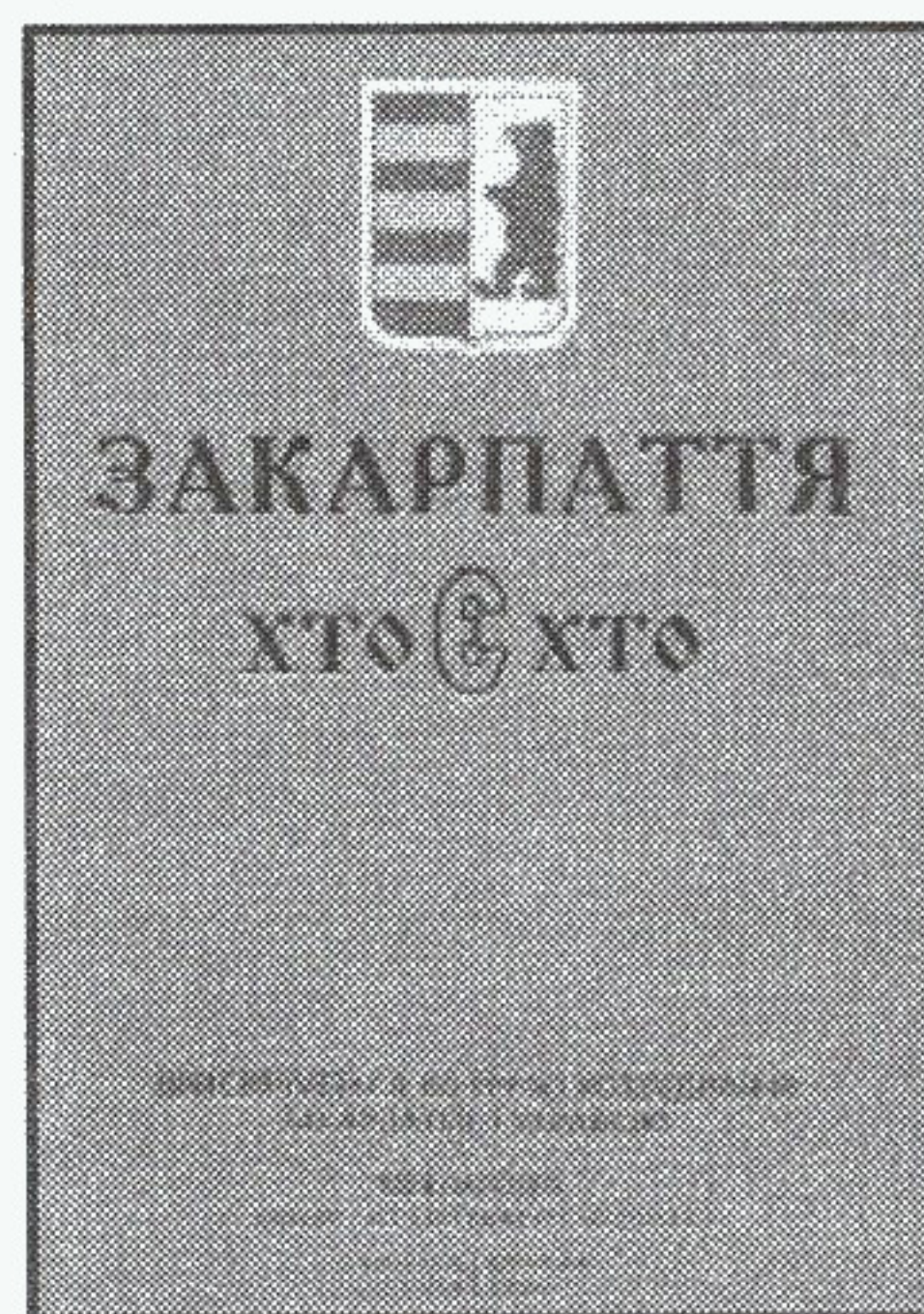
Щорічне видання Вседержавного русинського меншинового самоврядування Угорщини, Русинського меншинового самоврядування Йожефвароша та Вседержавного товариства русинської інтелігенції ім.А.Годинки знайомить громадськість з ювілеями та пам'ятними датами 2005-го року. Частину текстів складають публікації різних авторів, які до цього побачили світ на сторінках часопису «Русинський світ». Особливістю календаря є також велике число архівних фотографій, які вдало доповнюють інформативну частину. За традицією цього видання, календар містить також кольорові репродукції картин видатних художників Підкарпаття.

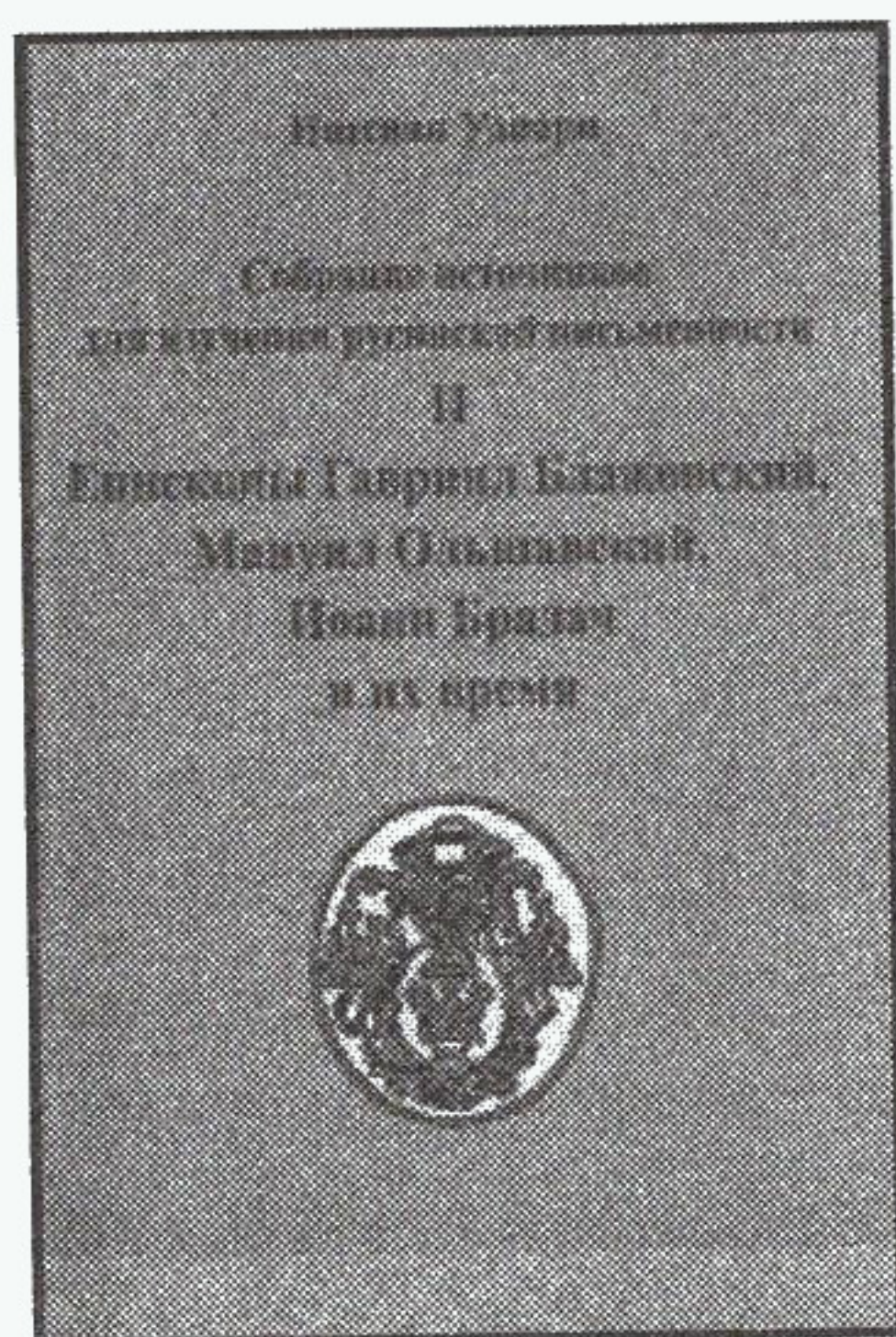
220. Малик Г. Пригоди в зачарованому місті/ Худож. Л.Корж-Радько.— Тернопіль: Підруч. і посіб., 2005.— 48 с.: іл.

«Жив-був на світі Клюбик...» — так починається казка. Казки люблять усі: і дорослі, й діти. Особливо, коли в них багато різних пригод.

221. Малик Г. Сміятися заборонено!— К.: Джерела М, 2005.— 112 с.

Цирк — це весело, це акробати, жонглери, дресировані тварини і клоуни. Це радість для дорослих та малечі... але не в Зачарованому місті, котрим править Злий Маг. Адже у його володіннях заборонено сміятися, жартувати, грати в ігри і вірити в чудеса, бо зло знає велику таємницю...

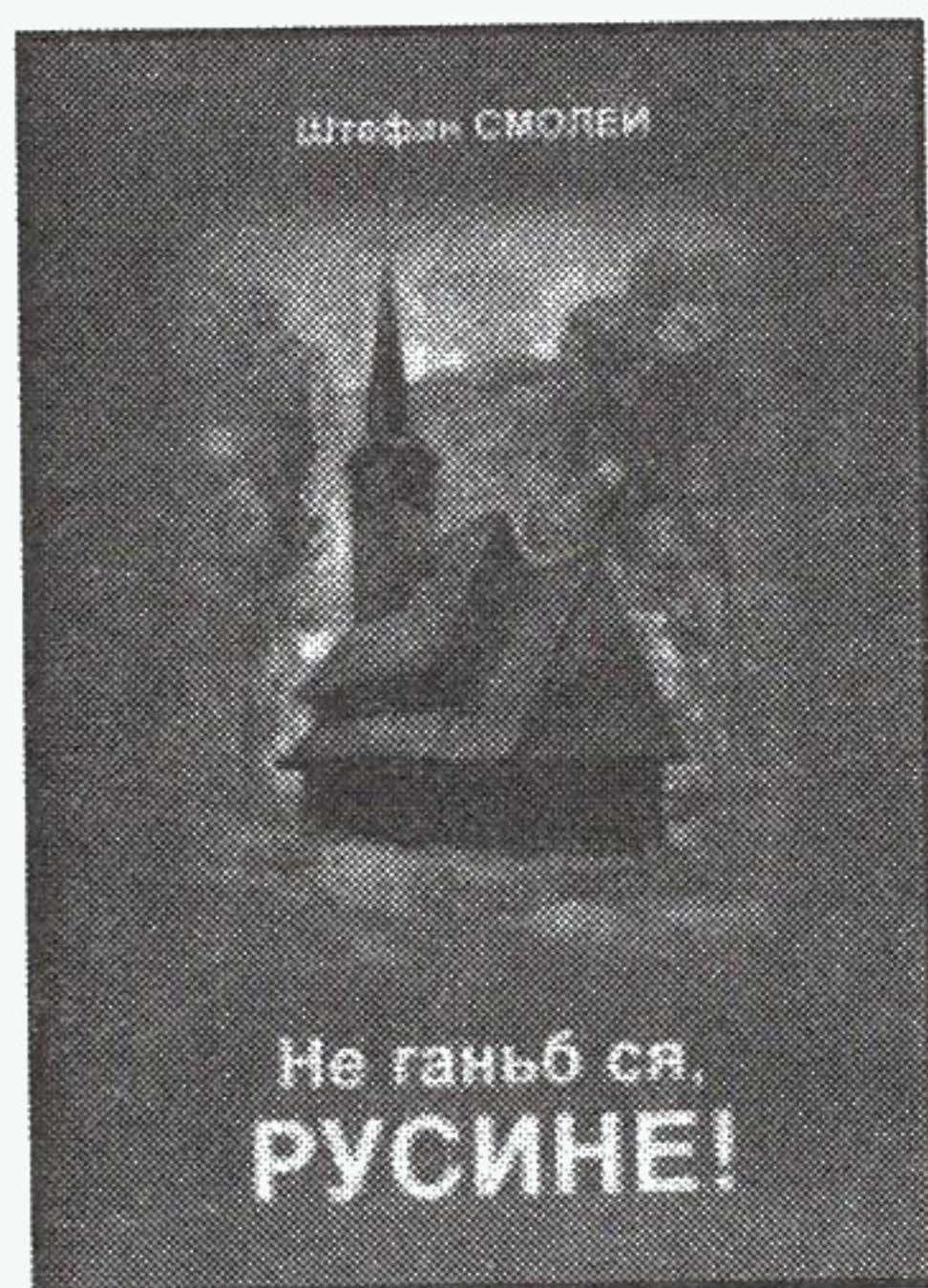
222. Удвари И. Епископы Гавриил Блажовский, Мануил Ольшавский, Иоанн Брадач и их время: Собрание источников для изучения русинской письменности II. = Udvari I. Blazsovszky Gábor, Olsavszky Mihály Manuel, Bradács János püspökök és koruk: Szöveggyűjtemény a ruszin írásbeliség tanulmányozásához II./ Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke. – Ниредьхаза = Nyíregyháza, 2005. – 228 с. – Русин. та угор. мовами. – (Studia Ukrainica et Rusinica Nyíregyháziensia 17).

Другий том серії «Собрание источников для изучения русинской письменности» уміщує документи попередників епохи єпископа Мукачівської єпархії А.Бачинського. Це був період, просякнутий ідеями Просвітництва. Книга стала «лебединою піснею» видатного угорського русиніста Іштвана Удварі, який цій темі присвятив значну частину свого наукового доробку.

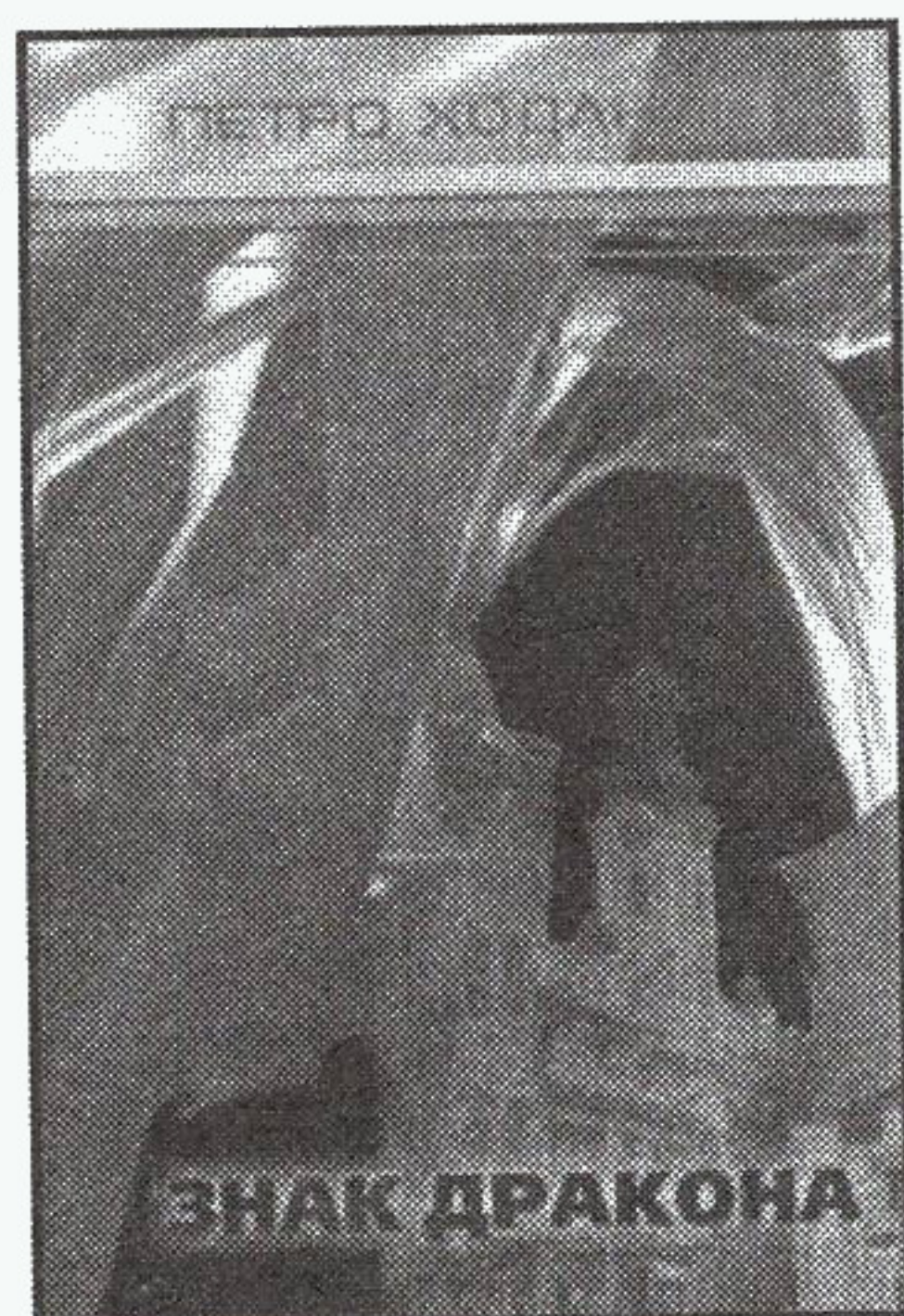
223. Удварі І. Русинські жерела урбарської реформи Марії Терези = Udvari I. A Mária Terézia-féle úrbérrendezés ruszin nyelvű forrásai/ Kiadja a Bessenyei György Tanárképző Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke. – Nyíregyháza, 2005. – 230 с. – Русин. та угор. мовами. – Studia Ukrainica et Rusinica Nyíregyháziensia 6).

Публікація офіційних документів урбаріальної реформи мала на меті відповісти на питання, як проводилась земельна реформа. Самій реформі передувало опитування населення, яке протоколювалося в оригіналі – русинською мовою. Сьогодні ці документи є важливими джерелами історії русинів, їх мови тощо.

224. Смолей Ш. Не ганьб ся, Русине!: (Зборник патріотичної поезії/ Языкова управа: А.Плішкова. – Пряшів, 2005. – 88 с. – Русин. мовою.

Автор (нар. 13.09.1933 р.) живе у Межилабірцях. Активно друкує свої поетичні твори у русинській періодиці Пряшівщини. Кращі зразки публікуються у цій збірці.

225. Ходанич П.М. Знак дракона: Вибрані повісті, оповідання. – Київ: Дніпро, 2005. – 356 с.

Книга – захоплююча художня панорама життя українського суспільства в умовах краху радянської імперії і формування нового суспільства. Увагу автора привертають непрості стосунки між людьми, радість і тривога кохання, болючі теми духовного розчарування і деградації особистості, обману, проституції, духовного рабства, чиновницького чванства, свободи слова, проблеми творчої особистості.

226. Чарівний світ заплавної Тиси = The Tisza floodplain: Wonderful world of wetlands/ К.В.Лівен, В.Гісем, Р.Кіш, Ф.Куртяк, О.Луговой, А.Мигаль, В.Мітуренко, С.Попов, Г.Сур, О.Ярошевич, І.Загородюк.— Київ, 2005.— 41 с.: іл.— Укр. та англ. мовами.

Видання створене у тісній співпраці ЄС з Державним комітетом по водному господарству та Міністерством охорони навколишнього природного середовища України. Тут представлені результати кропіткої праці спеціалістів із різних галузей науки про біологічне різноманіття заплавів Тиси, розроблені плани, як захистити заплаву за допомогою протипаводкових заходів, при яких безпека людини не буде перешкодою збереженню екології.

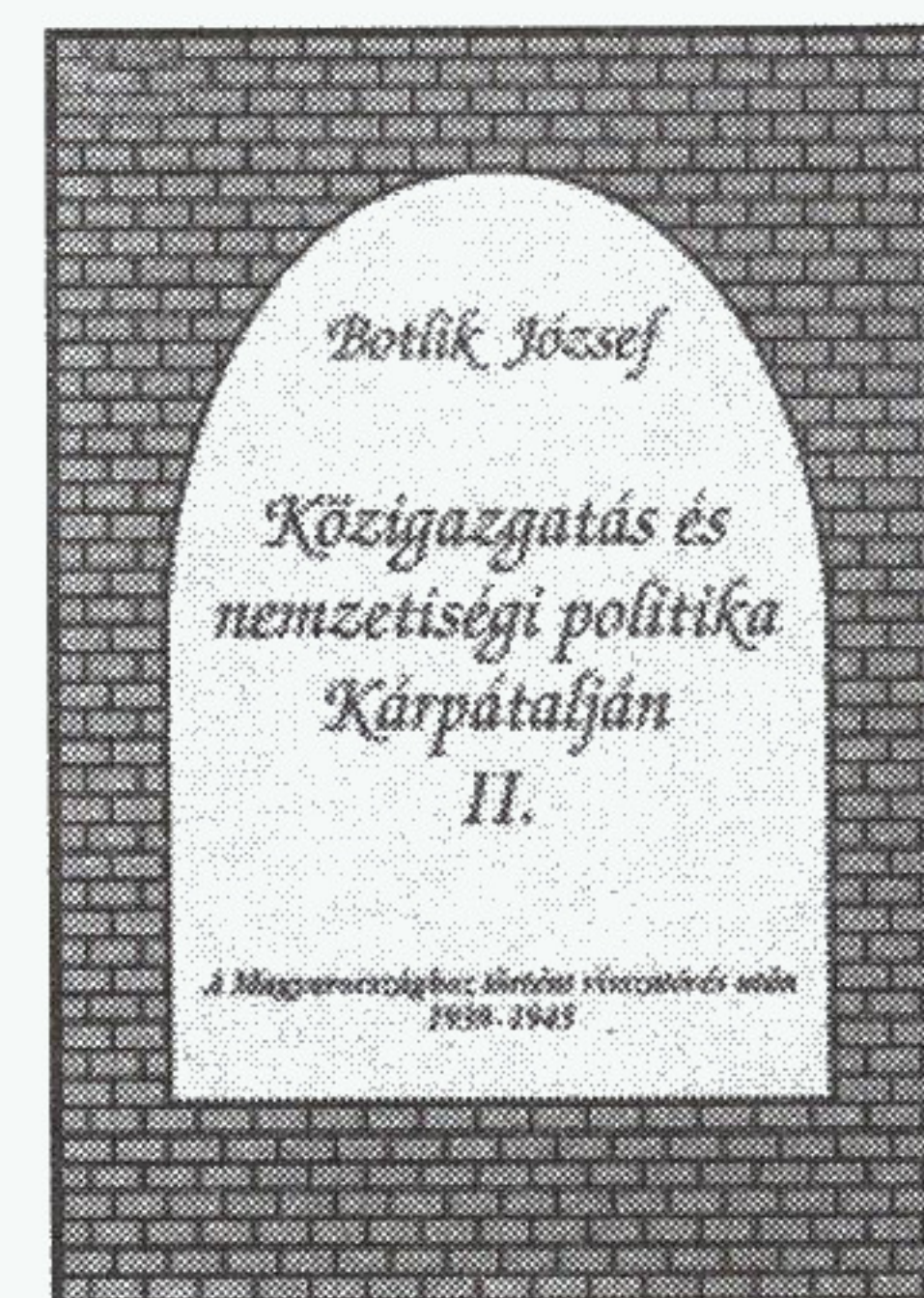
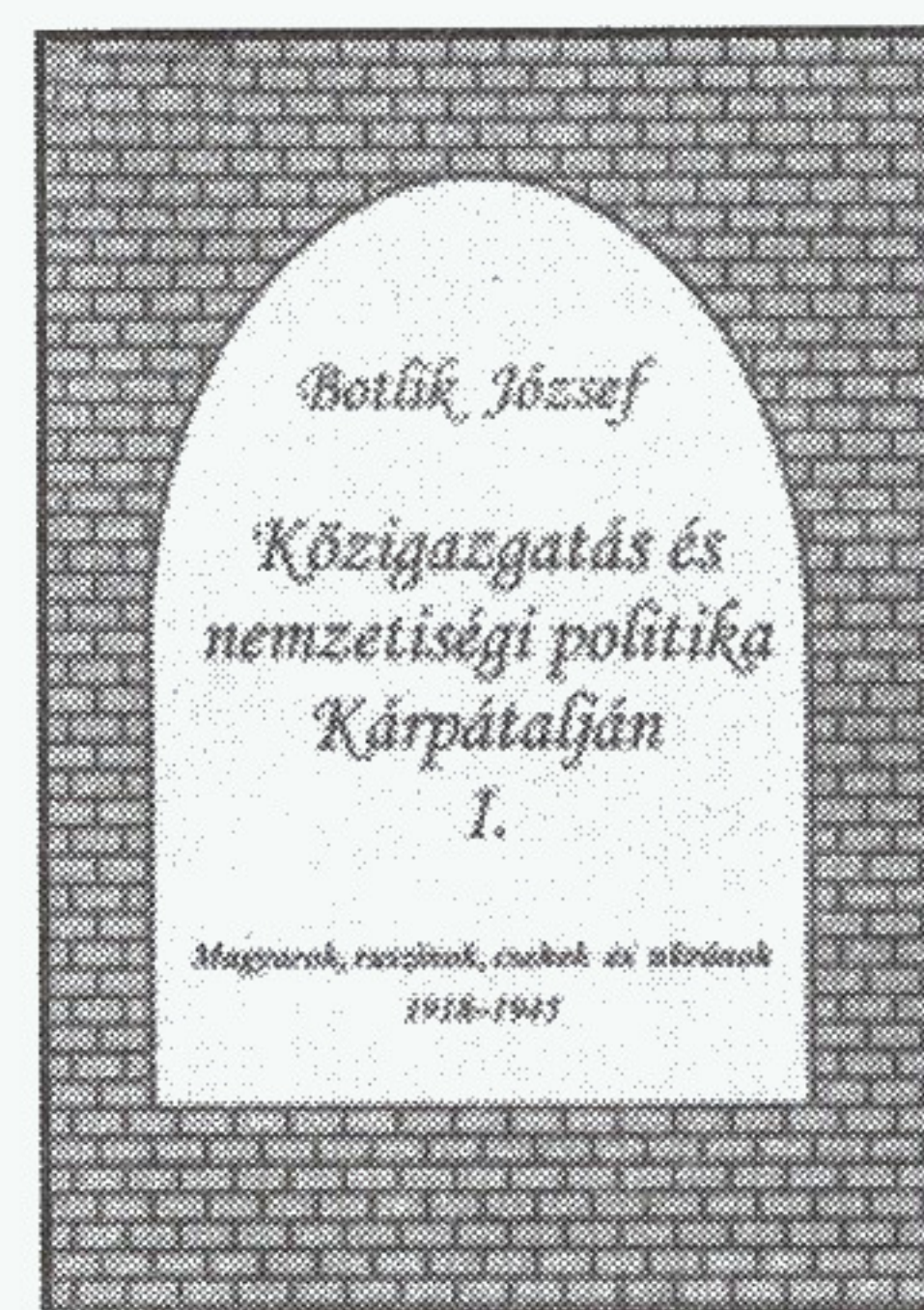
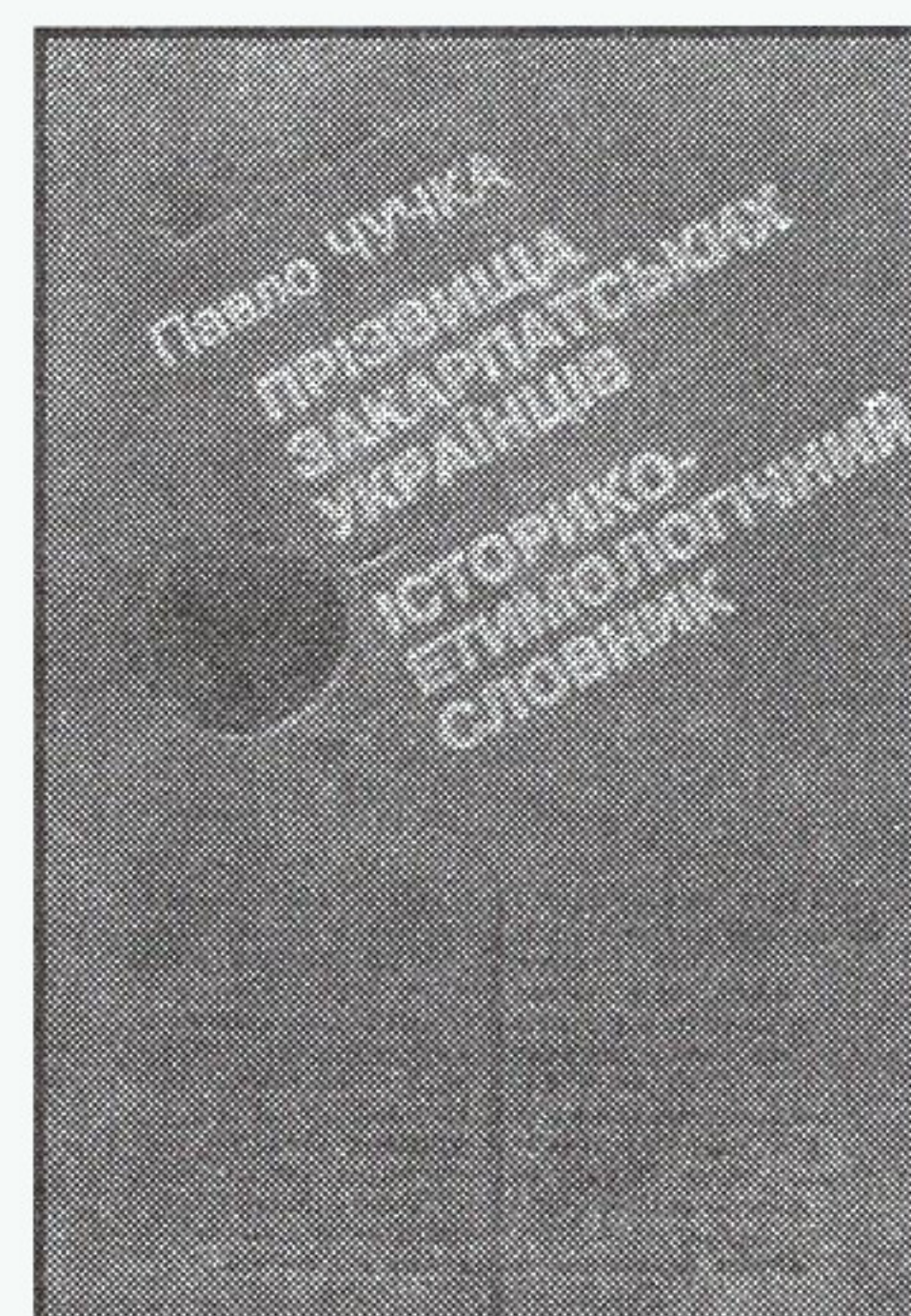
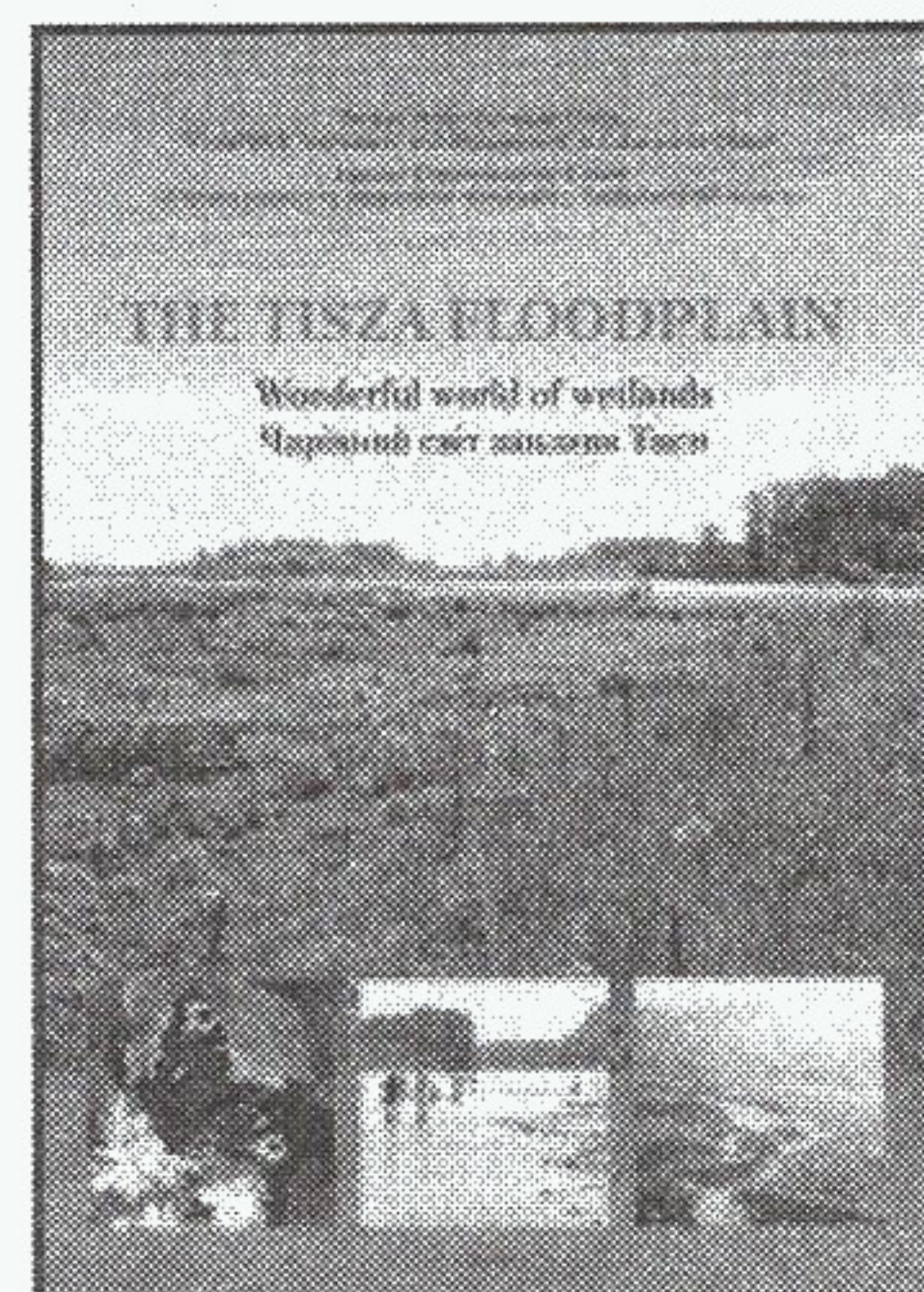
227. Чучка П. Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний слов./ Наук. ред. В.Німчук.— Львів: Світ, 2005.— 704 с.

У виданні подаються всі прізвища, які функціонували на території Закарпатської області в перші повоєнні роки і тепер функціонують як прізвища корінних українців (понад 11500). Крім правописних, орфоепічних та граматичних настанов, біля реєстрового прізвища наводяться нинішня його географія побутування з точністю до села, перші фіксації прізвищевої назви в давніх документах Карпатського регіону, дані про соціальний статус засновника роду.

228. Botlik J. Közigazgatás és nemzetiségi politika Kárpátalján I. Magyarok, ruszinok, csehek és ukránok 1918–1945/Kiadja a Nyíregyházi Főiskola; Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke és a Veszprémi Egyetem Tanárképző Kara; Szerkesztette és az előszót írta I.Udvari.— Nyíregyháza, 2005.— 552 old.— Угор. мовою.— (Dimensiones Culturales et Urbanales Regni Hungariae 7).

229. Botlik J. Közigazgatás és nemzetiségi politika Kárpátalján II. A Magyarországhoz történt visszatérés után 1939–1945/Kiadja a Nyíregyházi Főiskola; Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke és a Veszprémi Egyetem Tanárképző Kara; Szerkesztette és az előszót írta I.Udvari.— Nyíregyháza, 2005.— 445 old.— Угор. мовою.— (Dimensiones Culturales et Urbanales Regni Hungariae 9).

У двотомнику автор описує історію комітатів: Унг, Берег, Угоча, Мараморош з 1918–1945 рр.; описується демографія угорців, русинів, чехів, українців, додаються документи, ілюстрації, джерела, бібліографія.

242. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: *Економіка*. Вип. 11/ М-во освіти і науки України; УжНУ; Редкол.: В.М.Мікловда та ін.— Ужгород, 2004.— 198 с.

243. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: *Історія*. Вип. 13/ УжНУ; Голова редкол. М.Вегеш.— Ужгород: УжНУ, 2004.— 200 с.

244. Науковий вісник Ужгородського університету: Сер.: *Медицина* = Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series. Вип. 24/ УжНУ; Голов. редкол. А.С.Головацький.— Ужгород, 2004.— 218 с.

245. Ребрик О. Чарунка/ Передм. П.Скунць.— Ужгород: Гражда, 2004.— 72 с.

246. Рекіта В.І. Історія Закарпаття у творчій спадщині Василя Гренджі-Донського: 65-ій річниці Карпат. України присвяч./ М-во освіти і науки України; УжНУ; Іст. ф-т; Каф. історії України; Передм. В.Задорожного.— Ужгород: Гражда, 2004.— 100 с.

247. Стоматологічний poradник (До кожної сім'ї): Як зберегти здоровими зуби та ясна всій родині/ Упр. охорони здоров'я Закарпат. ОДА; УжНУ; Мед. ф-т; Закарпат. обл. стомат. поліклініка.— Ужгород, 2004.— 32 с.

248. Україна–Польща: Історія, сучасність, перспективи: Матеріали наук.-практ. конф. (Ужгород, 24-25 черв. 2004 р.)/ М-во освіти і науки України; Закарпат. ОДА; Від. у справах національностей та міграції ОДА; Т-во польської культури Закарпаття; Ужгород. нац. ун-т; Каф. історії України.— Ужгород: Ліра, 2004.— 228 с.

249. Филипчук З. Пригоди пана Бульбасика та інші казкові твори/ Худ. Т.Савельєва.— Ужгород: ІМА, 2004.— 292 с.

250. Ходанич Л.П. Уроки після школи: культура мовлення: Навч. посіб./ Упр. освіти і науки Закарпат. ОДА; ЗІППО.— Ужгород: Інформ.-видавничий центр ЗІППО, 2004.— 72 с.

251. Чорі Ю. Моє відкриття Швейцарії: Нарис-щоденник.— Ужгород: ІВА, 2004.— 104 с.: іл.

252. Чумак В.О. Попелиці Українських Карпат = Chumak V. Blattläuse der Ukrainischen Karpaten/ Карпат. біосфер. заповід.; Пер. О.Зимомрі.— Ужгород = Ushhorod: Мистец. Лінія, 2004.— 160 с.+ Табл.— Нім. мовою.

253. Мушинка М. Розмови з одnodумцями = Mušinka M. Rozhovory z rovňako zmýšľajúcimi/ Асоціація українців Словаччини; Наук. т-во ім. Шевченка у Словаччині.— Пряшів = Prešov: Фундація «Карпати», 2004.— 158 с.

254. Studia slovakistika. 4. Українсько-словацькі діалоги: Мовознавство = Ukrajinsko-slovenské dialógy: Jazykoveda. / УжНУ; Каф. слов. філол.; Слов.-укр. ін-т гуманітар. ініціатив; Обл. культурно-освітня орг. «Матіца словенська» на Закарпатті; Упоряд. і відп. ред.: С.Медвідь-Пахомова, Я.Джоганик.— Ужгород, 2004.— 218 с.

255. Technická práce v zemi Podkarpatoruské. 1919–1933/ Redaktor: ing. Jaromír Musi; Vydal odbor spolku Československých inženýrů v Užhorodě; tiskem státní tiskárny v Užhorodě, 1933.— Факс. вид.— Ужгород, 2004.— 388 с.

* * *

ДО ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ НАДІЙШЛИ CD-ДИСКИ

О **Історія однієї миті:** Історія присвяч. вмінню знаходити силу і ділитися нею з іншими/ Квітка полонини.— Ужгород, [2004] CD-ROM.— (в кор.).

О **Закарпаття:** Краєзнавча інформація.— Ужгород, 2004 CD-ROM.— Укр., рос., угор., слов., польск., нім., румун., англ. мовами.— (в кор.).

О **«Ой, співаю, не гадаю...»:** Закарпат. нар. хор: 3 золотого фонду.— Б.м., б.р. CD-ROM.— (в кор.).

О **Квітка полонини:** Санаторій.— Ужгород, [2004] CD-ROM.— (в кор.).

Мукачівський монастир. Шандор Лам, акварель, 1862 р.

В.Падяк,

кандидат філологічних наук

ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТТІ*

2. Спроба заснування у Мукачеві друкарні для греко-католиків у середині XVIII століття

Окресливши у хронологічній послідовності весь „австрійський” період книгодрукування у Карпатському регіоні – від найдавніших часів до розпаду Австро-Угорщини, звернемося тепер до деяких його етапів, важливих у розумінні еволюції цієї проблеми на теренах Угорської Русі.

Не дискутуємо тут питання ймовірності існування Грушівської друкарні. Час її функціонування прихильники цієї гіпотези окреслюють десяти–вісімдесяти роками XVII століття, і це є темою окремого розділу нашого дослідження. Наголосимо однак, що такий центр книгодрукування, якщо й був сформований при Свято-Михайлівському монастирі в с.Грушево, міг бути виключно православним і переслідувати ціль збереження православної віри та протидії унії в умовах експансії католицизму із Заходу, превнесеного в регіон австрійською владою. Ясна річ, з часу падіння Константинополя у 1204 році православні осередки в Європі (у т.ч. в Карпатах) втратили можливість спиратися на цю „стрижневу вісь” Східної церкви, як і можливість отримувати звідти духовну та матеріальну підтримку, як і втратили важливий інструмент геополітичного впливу в Європі. Така підтримка могла відтепер надходити тільки з ближніх південно-східних регіонів, які залишалися православними. Тому в зміцненні православ'я в Угорській Русі брали участь саме молдавські правителі, а з часу об'єднання Московської держави та України (1654 р.) відбувається поступова переорієнтація православної Угорської Русі на Москву, яка починає відігравати роль нової „стрижневої осі” усього православного світу.

* *Продовження.* Початок див. у попередньому щорічнику: Книга Закарпаття: Анотований каталог видань 2004 року.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.- С. 69-77.

Прийняття Ужгородської унії у 1646 році гальмує ці процеси лише в західно-центральных жупах Мукачівської єпархії. Схід Угорської Русі (Мараморош) залишається під цілковитим впливом православ'я, яке повністю забезпечує свої духовні потреби, у т.ч. в церковній літературі. Така література поширюється також для всіх греко-католиків Мукачівської єпархії з тією тільки різницею, що продукція надходить не тільки з видавничих центрів Москви і Києва, але й з осередків монахів-василіан — друкарень Почаєва, Львіва та монастиря у с. Унів [1]. З часом регіон південних схилів Карпат стає добрим ринком збуту такої продукції, попит на неї постійно зростає.

З часу прийняття Ужгородської унії пройшло ціле століття, допоки австрійська влада вперше поставила питання активізації пропагандистської діяльності греко-католицької Мукачівської єпархії у боротьбі проти нез'єднаної з Апостольською столицею православної церкви. На якомусь етапі вирішення цієї проблеми виникло питання й заснування власної друкарні для греко-католиків, яку планувалося розмістити у Мукачеві.

Якщо питання функціонування друкарні при Грушівському монастирі поки що ніяк не підтверджується документально, то історія заснування у середині XVIII століття друкарні у Мукачеві достатньо документована, щоб мати можливість прослідкувати її у хронологічній послідовності.

Започаткування видавничо-друкарської справи церковно-слов'янською мовою у нових історичних умовах мотивувалося багатьма об'єктивними обставинами, серед яких головними були розвиток освіти та відсутність навчальної літератури у цій справі, дефіцит літургійної книги та закономірний у цих умовах попит русинського населення на такі друковані книги з православної Росії, ввезення яких на територію Підкарпаття розцінювалося австрійською владою як ідеологічне розмивання основ греко-католицизму та спроба відродження „схизми” (тобто православ'я, не з'єданого з Апостольською столицею, орієнтованого на „третій Рим”, тобто Москву).

У Державному архіві Закарпатської області (далі ДАЗО) сьогодні зберігається чимало архівних документів, які у тій чи іншій мірі проливають світло на це питання.

Варто наголосити, що з моменту впровадження Ужгородської унії на той час пройшло уже століття, але реальних позитивних зрушень по

відношенню до русинського населення (як і до інших слов'янських народів) в Австрійській імперії увесь цей час майже не відбувалося.

З одного боку, русинські території, економічно занедбані, все ще сприймалися як такі, що формують протестний електорат, налаштований вороже до австрійської влади і здатний до національно-визвольних рухів. А найбільше з антигабсбургських визвольних повстань під проводом Ференца II Ракоці (1703–1711 р.) все ще було на пам'яті сучасників.

З другого боку, Мукачівська єпархія була прямо підпорядкована католицькій Егерській єпархії і тому терпіла чимало від латинізації та своєї залежності від католиків. Це аж ніяк не узгоджувалося з тим, що очікували отримати русини внаслідок прийняття Ужгородської унії у 1646 році. Православне духовництво погодилося ввести Унію з римською церквою, за переконанням історика Іоанікія Базиловича (1742–1821), який робив свої висновки на численних церковних документах XVII століття, через переконання про рівність православної та католицької церков [2].

По-третє, це було наслідком поляризації церковного та політичного життя по лінії „православ'я – унія”, яке мало місце в умовах автономної території Трансільванії, яка впритул до 1735 року підпорядковувала собі регіон Марамороша і де католицька церква була настільки безсила, що аж ніяк не впливала на церковне життя краю, а провідна церква – протестантська – у цій частині Угорської держави була достатньо лояльною до православного русинського та румунського населення. Ця обставина формувала Мараморош, за влучним визначенням Є.Перфецького [3], як православний п'ємонт для тодішньої Угорської Русі, куди стікалося з цілого краю пригнічене православне священицтво та миряни і де продовжували функціонувати православні монастирі, причому аж до 1788 року, коли вони були остаточно ліквідовані імператором Йосифом II, про що тоді був складений відповідний акт [4].

У цих умовах ідеологічні досягнення греко-католицької церкви у боротьбі з православ'ям не могли бути значними, вони нівелювалися також соціально безправним положенням самих греко-католицьких священиків. Положення уніатських попів майже нічим не відрізнялося від положення православного священицтва. Священики-русини за соціальним статусом були прирівнені до покріпачених селян. Щоб охарактеризувати їхній соціальний статус, процитуємо Є.Перфецького, висновки якого цілком об'єктивні: „Приходскій угрорусскій священникъ находился тогда совершенно почти в такомъ же положеніи, какъ и русскій крестьянинъ Угорской

Руси. Он былъ совершенно приравненъ къ крестьянину какъ въ общественномъ, такъ и экономическомъ положеніи. Такъ какъ церкви тогда вообще не были обеспечены земельными надѣлами, то духовенство жило или на собственныхъ земляхъ, такъ или иначе пріобрѣтенныхъ, или на помѣщичьихъ, обложенныхъ податями, частью же прямо принадлежало къ сословію крѣпостныхъ. Сыновья духовныхъ лицъ, желая получить часть наслѣдственной земли, желая сохранить возвышающій до нѣкоторой степени ихъ надъ крестьянами санъ, женились, принимали священство. Такимъ образомъ, количество пастырей было очень неравномѣрно распределено по приходамъ, и весьма часто при одной церкви состояло по нѣсколько священниковъ, обремененныхъ къ тому же семьями. Не имѣя опредѣленныхъ сборовъ съ населенія они жили земледѣльческимъ трудомъ и доходами за требы, весьма низкими, вслѣдствіе большой конкуренціи. Незнаніе ими элементарныхъ каноническихъ правилъ было крайне велико, — такъ, почти въ обычаѣ было, что православные священники женились по второму и даже по третьему разу, раздавали на домъ содержимое Причастія etc. ... Въ общей же массѣ русскаго населенія Угорской Руси, — за очень небольшимъ исключеніемъ лицъ изъ болѣе зажиточныхъ и экономически независимыхъ мірянъ имѣвшихъ бѣольшую возможность выучиться грамотѣ, — выучивались тогда грамотѣ обыкновенно только тѣ, которые думали занять мѣсто священника или церковнаго дьячка. Священниками же и дьячками, — съ одной стороны, вслѣдствіе причинъ матеріальнаго и экономического характера, — съ другой стороны, въ силу нѣкоторой кастовой замкнутости угрорусскаго духовенства, обыкновенно становились тогда дѣти тѣхъ же священниковъ или дьячковъ. Такіе кандидаты въ духовные за неимѣніемъ школъ обыкновенно выучивались грамотѣ отъ своего же отца, священника или дьячка. Выучивались тогда грамотѣ за неимѣніемъ учебниковъ прямо по плалтырю и часослову или по другимъ церковнымъ книгамъ. Такимъ же образомъ получали они нѣкоторыя примитивныя и необходимыя практическія свѣдѣнія о церковно-богослужебномъ обиходѣ. Съ этими знаніями, желающіе получить священнической санъ отправлялись въ епископскую резиденцію, гдѣ обыкновенно и получали его, внеся за посвященіе опредѣленную сумму денегъ и выдержавъ предварительное испытаніе по темъ нехитрымъ «наукамъ», которыя тогда требовались для посвященія въ іереи» [5].

Як бачимо з історичної літератури, таким був стан русинських священиків впродовж століть як до прийняття, так і з часу впровадження

Ужгородської унії. Навіть у епоху єпископа А.Бачинського (1732–1773–1809) невігластво священників важко піддавалося викоріненню. Це простежується з чисельних церковних циркулярів (уббіжників), які він надсилав по парохіях Мукачівської єпархії. Так, священники, за певну винагороду, могли повінчати в церкві наречену, якій ще не виповнилось тринадцять років, навіть без її на те публічної згоди, могли самовільно полишити церкву на кілька місяців та відправитися на ярмарки до Галичини, могли й рукоприкладством займатися, ще й у нетверезому стані, подекуди вони мало уваги приділяли освіті місцевої молоді тощо, але це вже тема окремого дослідження [6].

Певні суттєві зрушення економічного, політичного, соціального та культурного характеру в русинському середовищі Угорської Русі почали відбуватись тільки з кінця 30-х років XVIII століття. Зміни були пов'язані з інтронізацією австрійської імператриці Марії-Терезії (1717-1780), яка відбулась 1740 року. Саме Марія-Терезія відразу з метою консолідації австрійських територій розпочала реформи у дусі освіченого абсолютизму.

Реформи, хоча і повільно, але поступово захопили усі соціальні верстви русинського населення Угорської Русі. Чимало документів тієї епохи, що нині зберігаються у ДАЗО, засвідчують процеси початків Просвітництва.

Так, про введення системної та кваліфікованої освіти для русинської молоді свідчать архівні матеріали, починаючи не з 1740-го, а навіть з 1737-го року, більшість яких надходила з Королівської ради, канцелярія якої була відкрита не у Відні, а у Пожоні (Братиславі), і керівником (Канцлером) якої був призначений граф Франциск Естергазі. Так, у 1737 році Пожоньською канцелярією Королівської ради було розповсюджено в Мукачівській греко-католицькій єпархії інформацію про рішення Королівської ради відкрити в Мукачеві духовну семінарію для учнів греко-католиків [7], а наступного року було повідомлено про відкриття цієї семінарії (училища) у Тирнаві [8]. Цим же роком датований лист графа Естергазі єпископу Блажовському з наказом направити до Тирнави теологів Мукачівської єпархії [9].

Треба вточнити, що ще до цього, починаючи з 1704 року, поодинокі здібні юнаки з русинських греко-католицьких родин отримували освіту в єзуїтській семінарії св.Адальберта у Тирнаві завдяки т.з. фундації Янія – каноника Пейчської єпархії [10]. З часом пейчський єпископ Зігмунд Берені почав вимагати, щоби фундація Янія розповсюджувалася на

Єпископ М.Ольшавський. Сучасне художнє литво, фрагмент металевих дверей (центрального входу) церкви Маріяповчанського монастиря.

Рішення по цій проблемі постійно відкладалося через брак коштів.

Нарешті, у 1755 році імператриця Марія-Терезія видає декрет про надання дозволу відкрити друкарню [22], але не у Мукачеві, а в місті Кароль (Великий Кароль, Нодь-Карой, нині м.Карей, Румунія) Сатмарського комітату.

Друкарня має бути забезпечена, як тут вказується, латинським та слов'янським шрифтами. Того ж року вийшло „Розпорядження канцелярії Пожоньської Королівської ради про забезпечення греко-католицьких приходів церкви літературою місцевого друку” [23].

Знову ж таки звернемося до авторитету Є.Перфецького, який вважає, що відкриття друкарні стало можливим завдячуючи ініціативі єпископа М.Ольшавського, який переконав угорського магната Ференца Каролі взятись за цю справу та матеріально її підтримати. При цьому граф Каролі, у свою чергу, прохання до Королівської ради мотивував тим, що у навколишніх селах живе багато русинів. Щоправда, Є.Перфецький твердить, що друкарня була заснована у 1754-му році, але це твердження слід вважати помилковим. Насправді це могло статися лише після дозволу Марії-Терезії, який з'явився у 1755 році. Він також висловлює сумнів з приводу того, чи запрацювала ця друкарня [24]. Цей сумнів є цілком виправданий, хоча б тому, що Ференц (Франц) Каролі у 1758 році помер.

Академік Угорської академії наук А.Годинка (1864–1946) також заперечує існування цієї друкарні та принагідно згадує тут про те, що єпископ Ольшавський переконував також магната графа Стараї взяти на себе матеріальний бік справи заснування друкарні з кириличним шрифтом. Він резюмує: „Владыка наш, Михаил Мануил Ольшавський ... пустил ся у переговоры с графами Старай-ом и Кароль-ом, котрѣ готовыми ся объявляли друкарню с цирільськыма буквами поставити, тот у своєм замку Виннянськѹм, а сесь у Нодькароли, але ни з едноѣ обіцянкы не стала друкарня” (Владика наш, Михаил Мануил Ольшавський ... розпочав переговори з графами Старайом і Каролійом, які виказували готовність друкарню з кириличними

буквами поставити, перший у своєму Виннянському замку, а другий у Нодькаролі, але з жодної обіцянки не постала друкарня – пер. В.П.) [25].

Інший дослідник, Г.Стрипський, стверджує, що у Великому Каролі таки були надруковані дві книги „рівнобіжно в мадярсько-руських мовах” – „Букварь” и „Катехизисъ”, і що друкарнею завідував якийсь „русскій-галичанинъ”, запрошений Ольшавським зі Львова. При цьому Г.Стрипський не вказує, з якого джерела він взяв цю інформацію [26].

Оскільки, дві вище вказані книги сучасним дослідникам не відомі, спробуємо висловити своє бачення цієї проблеми. Скоріше за все, друкарню у Великому Каролі відкрити не вдалося. Опосередковано про це свідчить ініціатива інших тогочасних відомих осіб спробувати відкрити її саме у Мукачеві й про що є архівні свідчення. Йдеться про ініціативи або інформації з цієї проблеми дворянина Дмитрія Раца (у 1760-му році), Іоана Брадача (у 1763–1764 роках), графа Г.Шенборна (у 1763–1768 роках), Егерського єпископа Кароля Естергазі (у 1765 році), мукачівського єпископа М.Ольшавського (у 1765 році).

Так, у ДАЗО зберігаються з цієї проблеми наступні архівні матеріали.

По-перше, лист від 1760 року (на двох аркушах) мукачівського жителя Дмитрія Раца (1710–1782) стосовно справи відкриття Мукачівської друкарні [27]. Д.Рац був урядником та уповноваженим маєтків графа Каролі у Відні. Він також відомий як людина, яка сприяла розбудові Мукачівського монастиря [28].

По-друге, копія „Декрету австрійської імператриці Марії-Терезії” від 1763 року (на одному аркуші), згідно з яким дозволяється відкриття друкарні та нових шкіл у маєтку графа Шенборна [29].

По-третє, копія „Ухвали австрійської імператриці Марії-Терезії” від 1764 року (на трьох аркушах) про передачу Мукачівської друкарні греко-католицькій єпархії [30].

По-четверте, лист Егерського єпископа Кароля Естергазі від 1765 року (на 4 аркушах), в якому, зокрема, йдеться про відкриття друкарні в Мукачеві [31].

По-п’яте, сім аркушів паперів під назвою „Справа про відкриття друкарні в Мукачеві” від 1767 року [32].

По-шосте, лист (на двох аркушах) графа Шенборна від 1768 року про організацію єпископської друкарні в Мукачеві [33].

За окремими винятками, згадані архівні матеріали писані латинською мовою. Їх повний переклад може зайняти чимало часу та внести деякі

суттєві уточнення до відомих фактів, а також прояснити цю проблему у повному обсязі. На сьогоднішній момент цього не зроблено через відсутність фінансування послуг кваліфікованого перекладача. Тому зі змістом означених вище документів ми будемо знайомити зацікавлених читачів по мірі вирішення цієї технічної проблеми.

Частину матеріалів з цієї теми в архіві Мукачівської єпархії та з інших джерел свого часу опрацював перший русинський історик М.Лучкай (1789–1843). Вони вміщені у 4-му томі його визначної праці „Історія карпатських русинів” та теж проливають світло на проблему організації друкарні в Мукачеві. М.Лучкай подає уривки з листування єпископа Мануїла (Емануїла) Ольшавського з архідеканом єпархіального собора в Мукачеві, інспектором єпархіальних шкіл (майбутнім єпископом, з 1768 року) Іваном Брадачем, який на той час (з 1764 року) перебував у Відні з місією єпископа сприяти юридичному забезпеченню незалежності Мукачівської єпархії від католицького Егерського єпископа. Про всі новини з Відня ревний поборник незалежності Мукачівської єпархії І.Брадач інформував єпископа (деякі кореспонденції при цьому сягали й ста аркушів).

Так, із листування можна дізнатися, що 5 лютого 1764 (!) року граф Г.Шенборн із власної ініціативи підняв у Відні питання заснування друкарні в Мукачеві. До цієї новини І.Брадач дає свій коментар: „До вищої міри вітаю ревність пана графа Шенборна щодо заснування і організації друкарні, на що Ваше високопреосвященне панство своєю найвищою згодою зволило дати прихильне рішення. Те саме, хоч я й недостойний, було і залишається моєю турботою, але марно. Цей славний магнат має своє надто побожне бажання, а мені, бездіяльному, треба якнайщиріше визнати, чого я раніше не зробив. Уже з часів покійного Кароля обіцяється багато, але не робиться нічого, тому що сам він не має ні дозволу, ні коштів. Бо він переконаний, що неможливо, щоб хтось інший міг так вирішити справу, як німець. Я достатньо розмірковував над тим, щоб запросити друкарів із Росії, але він (Шенборн) не вірить, що десь інде можуть знайтися настільки досвідчені друкарі, як тут. Я показав видрукувані в Москві і Польській Русі книги, які я маю; у всіх відзначається дефект, який віденські друкарі не можуть виправити” [34].

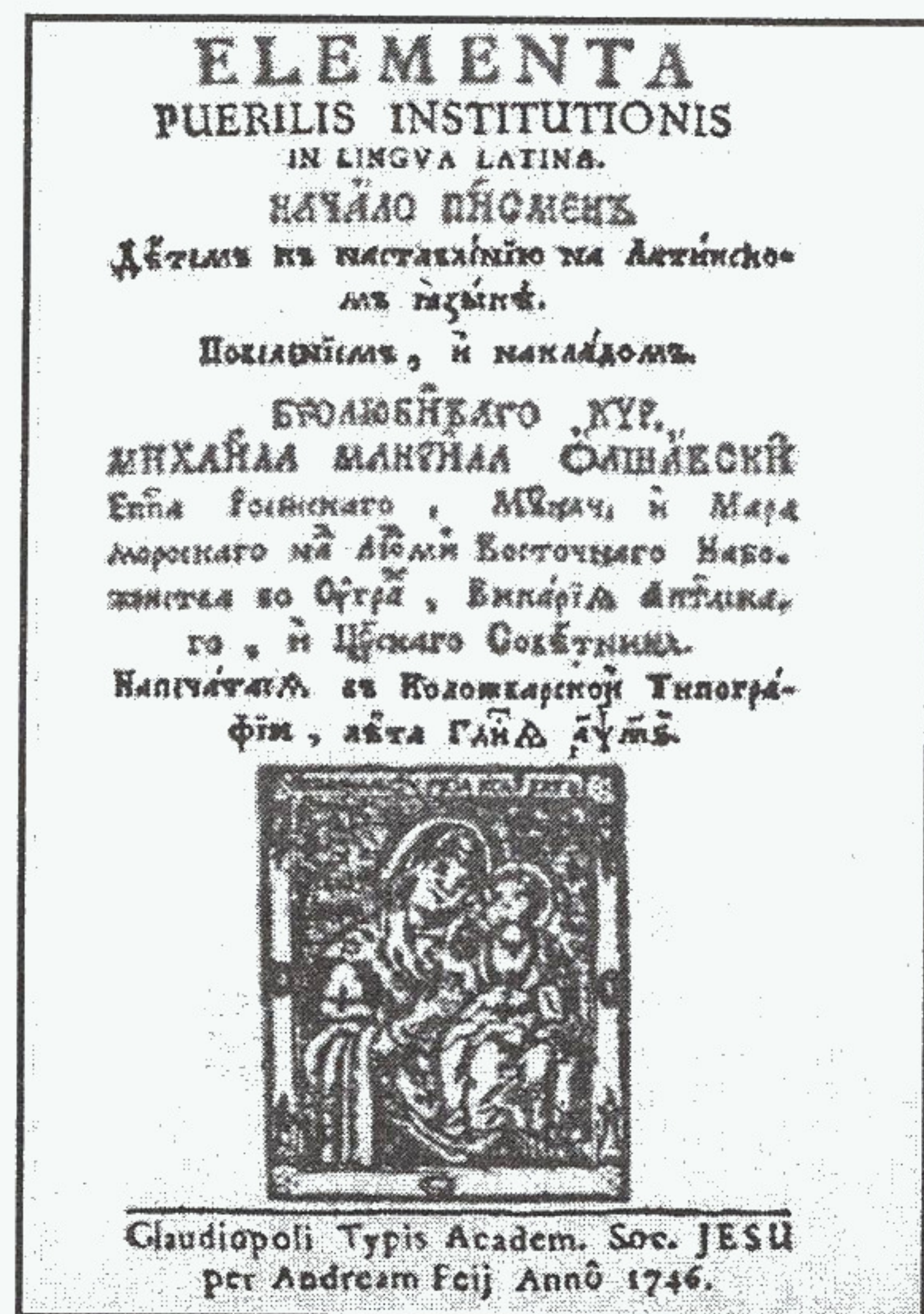
8 березня 1765 року І.Брадач знову звертається з проханням до Королівської ради, тобто пише листа на ім'я графа Франціска Естергазі, з приводу потреби заснування друкарні в Мукачеві. Про позицію Г.Шенборна стосовно цієї останньої ініціативи він інформує єпископа Ольшавського

так: „Організацію запланованої Вашою світлістю друкарні схвалює (Г.Шенборн)” [35].

Нарешті М.Лучкай наводить уривок з ухвали Ф.Естергазі, яка датована 1766 роком й містить такий текст: „Друкарня не може бути дана ні мукачівському єпископові, ні графові Шенборну, а друкареві Траттнеру” [36]. Але й останній (з невідомих нам причин) друкарню не отримав.

Ще чотири роки це питання ніяким чином не вирішувалося, аж нарешті 1770 року привілей на видання книг виключно церковно-слов'янським шрифтом австрійська влада надала відомому віденському горожанину, друкарю Йосифу Курцбеку, який заснував друкарню не в Мукачеві чи десь інде на території Угорської Русі, а у Відні. Таким чином австрійська влада вирішила для себе кілька проблем. По-перше, заснувала централізовану друкарню, яка одночасно слугувала б усім слов'янським народам Австрії. По-друге, не віддала друкарський станок у руки русинів, або ж, як це також планувалося, запрошених у Мукачево друкарів з Росії або тодішньої Польської Русі (Галичини). По-третє, розмістивши друкарський станок у Відні, мала можливість контролювати його та цензурувати продукцію, яка передбачалась для слов'ян Австрійської імперії.

І це своє право – бути цензором – австрійська влада використовувала неодноразово, бракуючи книги русинських авторів, запідозрені у „схизмі”. Першою такою жертвою став у 1770 році єпископ Іоан Брадач, тираж книги якого було повністю знищено. Але це вже тема іншого розділу. Тут варто лише наголосити, що в середині XVIII ст. русинська інтелігенція проявила готовність та здатність започаткувати в Угорській Русі надзвичайно складну в ті часи видавничо-друкарську справу та відкрити в Мукачеві друкарню слов'янських книг.

Обкладинка книги М.Ольшавського
“Начало писменъ дѣтемъ къ наставленію
на Латинскомъ языкѣ...” (1746).

Література

1. Почаївська друкарня заснована у 1618 році при монастирі у Почаєві на Волині (нині Тернопільська обл.). З початку XVIII століття монастир був підпорядкування чину василіан (ЧСВВ). Унівська друкарня, заснована на базі Львівської друкарні, діяла у 1648–1699 та 1732–1770 роках при монастирі у с. Унів (нині Перемишлянський р-н Львівської обл.). Див.: Довідник з історії України/ Під загред. І.Підкови і Р.Шуста.- Вид.2-е.- Київ: Генеза, 2001.- С. 617, 980.
2. Bazylovych, Ioanykij// Encyclopedia of Rusyn History and Culture/ Editors: P.-R.Magocsi and I.Pop.- Revised and Expanded Edition.- Toronto–Buffalo–London: University of Toronto press, 2005.- P. 34.
3. Перфецкій Е. Печатная церковно-славянская книга Угорской Руси въ XVII и XVIII вѣкахъ.- Петроградъ: Типографія Императорской академіи наукъ, 1917.- С. 4.
4. Рукопис переданий у 1962 році з Мукачівського монастиря. Нині зберігається у фондах Закарпатського краєзнавчого музею, інв. номер: Арх-797. Див.: Списание обителей Мараморошских древле бывших. 1788// Микитась В.Л. Давні книги Закарпатського державного краєзнавчого музею: Опис і каталог.- Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1964.- С. 42; Шевнина Т. Рукописні книги та стародруки XV–XIX ст.ст. з колекції фондів Закарпатського краєзнавчого музею [у т.ч. опис рукопису: Списание обителей Мараморошских, древле бывших (1745–1749?)]// Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею. Вип. IV.- Ужгород: Патент, 2000, С.51-52; Кралицкій А. Список монастырей чина Святого Василия Великого, существовавших иногда в Марамороши (в Угорщине) и стертых императором Иосифом II. 1788 г.// Науковий збірник, издаваемый литературным обществом Галицко-русской Матицы.- Львов, 1865.- Вып. I.- С. 50-52.
5. Перфецкій Е. Там же.- С. 8.
6. Падык В. Сам на сам з єпископом Андрієм Бачинським// Молодь Закарпаття.- Ужгород.- 1991.- 7 листоп.- С. 4-5.
7. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 570.
8. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 585.
9. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 586.
10. Годинка А. Час гурше, ги вода...: Русинські тексти/ Катедра української и русинської філології Ніредьгазької Висшої Школи; Матеріал зобрав, ушорив, коментарії застачив и вступное слово написав М.Капраль; Спередслово І.Удвари = Hodinka A. Az árvíznél is rettenetesebb az idő...: Ruszin nyelvű szövegek/ A válogatást összegyűjtötte, szerkesztette, a bevezető tanulmányt írta: M.Káprály; Az előszót írta: I.Udvari/ Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke.–Ніредьгаза = Nyíregyháza, 2005.– С. 61.
11. Пекар А. Нариси історії церкви Закарпаття. Т.2: Внутрішня історія.- Рим: Вид-во Отців Василіан „Місіонер”, 1997.- С. 132-133.- (Сер. II. „Записки ЧСВВ”; Секція I., Т.50).

2. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 904.
3. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 905.
4. Годинка А. Там же.- С. 62.
5. Пекар А. Там же.- С. 132-134.
6. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1344.
7. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 683.
8. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 859.
9. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1334.
10. Годинка А. Там же.- С. 48.
11. Перфецькій Е. Там же.- С. 14.
12. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1456.
13. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1457.
14. Перфецькій Е. Там же.- С. 15.
15. Годинка А. Там же.- С. 48.
16. Перфецькій Е. Там же.- С. 15.
17. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1635.
18. Кралицькій А. Историчніи воспоминанія о знаменитых русинахъ: Дмитрий Раць, угро-русскій дворянинъ// Отечественный сборникъ: Додаток до ... „Вѣстника ... для русинов Австрийской державы”.- Вѣдень.- 1866.- № 9.- С. 36.
19. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1867.
20. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1917.
21. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 1977.
22. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 2065.
23. ДАЗО.- Ф. 151.- Оп. 1.- Спр. 2096.
24. Лучкай. М.М. Історія карпатських русинів церковна і світська (давня і нова аж по наш час) написана на матеріалі достовірних авторів, королівських грамот та архівних документів Мукачівської єпархії Михайлом Лучкаєм, придворним настоятелем храму п.д.м. в італійському м.Лукка, ужгородським священиком, перед тим єпархіальним секретарем: У 6-ти т.: Т.IV./ УжНУ; Дешифрування рукопису Ю.М.Сака; Пер. з латин. мови Ю.М.Сака, М.В.Ороса, Й.О.Баглая.- Ужгород: Закарпаття, 2003.- С. 192.
25. Лучкай М. Там же.- С. 193.
26. Лучкай М. Там же.- С. 194.

*Обкладинка брошури Є.Перфецького
з історії книгодрукування в Угорській Русі
(Петроград, 1917)*

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*

А

Александрова Л.Г. 71
Алмашій М. 19
Ангелович М. 51
Анонімус 32
Антоненко М. 121
Аполонова Л. 195
Архій Й.І. 117

Б

Бабидорич М.М. 47
Бадида М.Б. 204
Балла П. 88
Баранова О. 123-125
Бартко Л. 20
Барчан В. 73, 105, 234
Башкірев В.А. 200
Бедь В. 206
Бєлов Д.М. 237
Белей Л. 11
Бенжа М. 20
Бердар Л.В. 75
Бескид Н. 21
Бескид Г. 21, 215
Бисага Ю.М. 61, 66, 237
Бігунець І.Ю. 27
Біксеї Л. 93, 96
Блажовський Г. 222
Бобонич Г.В. 2
Богуш Р. 145
Боднар Ю. 89
Бойко В.С. 6
Бойчук Б. 240
Бойчук О.Ю. 62
Бокотей С. 118
Болгов В.В. 218
Болдижар М.М. 7, 212
Болдижар О.О. 54

Болерацова З. 20
Бонь-Якубишин М. 235
Бородин Л. 120
Боршош Ю.-Б. 119
Боршош-Кум'ятський
Ю.В. 119
Брадач І. 222
Брецко Ф.Ф. 60
Бричкова С. 120
Бронтерюк П.І. 8

В

Вайда П.В. 50
Вайс В.М. 54
Валтон А. 121, 149
Васильєва Т.І. 2
Вегеш М.М. 5, 9, 72, 79,
243
Вигодованець Н. 148
Висіцька Т. 102, 179
Віньковський В. 93
Волошин А. 5, 30

Г

Гісем В. 226
Габда В. 90
Габор Я. 145
Габорець В. 122
Габрон В.Й. 104
Гаврош О. 55
Галас Б.К. 112
Галас В. 123-125
Гангур В. 91
Ганич Т.М. 54
Гарагонич О.В. 61
Гармасій І. 46, 126
Гвардіонов Б.О. 13
Гербут Ф.Ф. 44

Геревич О.В. 43, 45
Герцюк М.М. 71
Гече Ф.Й. 69
Глуцук С. 92
Годинка А. 216
Гойдаш І. 111
Гойдаш Ю. 111
Голендер Е. 127
Головацький А.С. 208,
244
Голомб Л.Г. 105
Горват А. 118
Горват І.Г. 2
Григаш Л.З. 2, 85, 181-
185, 189, 192, 195,
197, 204
Григорюк І.П. 50
Гринів О.І. 57
Грін О.О. 67
Губаль І. 235
Густі В.П. 128, 129

Г

Гренджа-Донський В.
246

Д

Данилець Ю.В. 172,
173
Данилюк Д. 12, 173
Дацей В. 130
Демидчук К. 145
Джоганик Я. 254
Дзембас О.В. 10
Довганич О.Д. 13, 28,
106, 180, 241
Долгош Г.М. 181-184
Дорошенко Д. 11
Драган О.О. 38, 170

* Цифра після назви книги вказує на номер позиції

Дуран М.І. 37
Дурда А.І. 28
Дурицька Т.В. 70
Дурунда А.І. 131, 145
Дурунда О.С. 181-182

Є

Єршова Е.О. 71

Ж

Жулканич Н.М. 77

З

Завадяк М.І. 52
Загородюк І. 226, 236
Задорожний В. 246
Зайцев О. 94
Зайцева Е. 94
Закривидорога О.Д. 178, 186
Заяць В.А. 48
Зейкан Ю. 132
Зимомря О. 252
Зозуляк А. 215
Зубач В. 133, 134, 160

І

Ігнатович О. 137
Ільченко Л.О. 2, 181-185
Ірванець О. 151
Ісаєвич І. 134
Ішенін В. 195

Й

Йожеф А. 135

К

Капраль М. 216
Касинець Н. 145
Керекеш Ю. 117
Керечанін М. 97
Керечанин В.М. 13
Керита Х.В. 136
Кешеля Д.М. 108, 137,

145

Кіш Р. 226
Кляп М.І. 5
Кметь В. 51
Кобаль В. 138
Кобаль В.В. 102/а, 44
Кобаль Й.В. 10
Ковальчук Г.К. 192
Ковальчук Н.А. 62
Козак І.Ю. 139
Коляджин Н. 38
Кондор Ю.А. 95
Коппе Ф. 149
Корж-Радько Л. 220
Костів І.В. 46
Красилинець Н. 145
Кудрявська Л.Б. 140-142
Кузан В. 126
Кузмякова А. 239
Кузьма Б. 88, 93
Кулін А. 171
Куля Ф.А. 14, 37
Куничка В.П. 37
Куртяк Ф. 226
Кушко Н. 16
Кушнір Б. 128
Кушнір О. 15

Л

Лаліч Б. 84
Лані А. 145
Лемещенко Т. 217
Лемко Й.І. 238
Лехцер В.Г. 192, 195,
Лівен К.В. 226
Ліптак Ш. 20
Ліхтей Т. 143, 145
Луговой О.Е. 144
Луговой О. 226
Лукаш М. 135
Лявинець А. 219
Лявинець М. 219

Лявинець С. 219
Лявинець К.И. 174

М

Маґочій П.-Р. 16, 17, 18
Макареня С. 145
Малик Г. 220, 221
Мальцовська М. 21
Маргітич Л.Ю. 70
Марія Терезія 223
Масарик Т. 7
Массаній П. 51
Мате П. 167
Машіка В.Т. 63
Матола Р. 174
Медвідь-Пахомова С. 214, 254
Медведєва Т.С. 62
Мельник Л.О. 86
Мигаль А. 226
Мідянка П.М. 240
Мікловда В.М. 242
Міллер Н. 38
Місевра М.І. 197
Мітряєва С.І. 57
Мітуренко В. 226
Млавець Ю.Ф. 22
Мокану Л.М. 103
Монда Г.М. 43, 45
Мулеса В. 64, 147
Мушинка М. 253

Н

Найпавер К. 19, 32
Небесник І.І. 98, 193
Небесник І. (мол.) 193
Нейметі М. 145
Немеш М. 147
Ніколайчук В.І. 50, 51, 207
Німчук В. 227
Носа М. 107
Ньорба В. 38

О

Олашин М.В. 74, 186
Олексик Х.М. 59
Оленюх О. 89
Ольшавський М. 222
Омелюта В.П. 47
Онищук В.В. 200
Опачко М.І. 237
Орлай І.С. 12
Остапець Ю.О. 74
Офіцинський Р. 58
Офіцинська М. 205
Охотник В. 84

П

Павлючок Г.І. 62
Пагіря В. 22, 23, 38
Падяк В.І. 2, 17, 18, 42, 133, 185
Палінчак М.М. 237
Панов А.В. 7
Панчук Н. 85, 148
Пархоменко І. 92
Пашко Т.І. 237
Пеняк П. 24
Пеняк С. 38
Переста Ю. 39
Петровцій І. 118, 121, 135, 145, 149, 238
Пінчук Ю.Б. 75
Піпаш Ю.О. 112
Плішкова А. 224
Повх Л. 150
Пойда С. 28
Поп В.С. 108
Поп Д. 26, 40
Поп Я.Ю. 75
Попов С. 226
Попович В.В. 102/а
Попович М.М. 174, 175
Потушняк Ф. 109
Почекутова О.І. 86
Пранничук Б. 83

Приходько О.В. 90, 91, 101

Продан В. 41
Пуглик-Белень М. 99

Р

Ребрик М.М. 65
Ребрик Н. 126, 159
Ребрик О. 151, 245
Рекіта В.І. 246
Різак І.М. 237
Рішко М. 87, 122
Рішко М.В. 27
Рогач В.А. 170
Рогач О.Я. 66
Розкута Г. 152, 153, 154
Росул М. 93
Росул О. 28
Рубіш Ф.Ф. 53, 176
Рубіш-Чучвар В.Ф. 176
Рубчак Б. 240
Рудловчак О. 73

С

Сабадош І.С. 209, 210
Савельєва Т. 249
Салаї Б. 171
Салай-Пак М. 155
Самойлович А.В. 45
Селменська К. 145
Сероухов С. 100
Сидор Д. 113
Сирохман М. 88, 191, 198, 199, 201
Скрипка В. 156
Скунць П. 151, 159, 245
Славковські П. 20
Сливка О.І. 157
Сливка О.Г. 79
Смільгіна Н.І. 181-182
Смолей Ш. 224
Смоленяк М. 145
Соляник Я. 145

Сорока В.М. 183-184
Софілканич Р.І. 158
Староста В.І. 76
Стельмах К. 88
Степа С. 159
Столічна Р. 20
Стрічко М. 145
Сур Г. 226
Сюсько М.І. 213
Сюч Т. 160

Т

Тарасюк В.Ю. 5
Тарнавський Ю. 240
Твердохліб В.В. 79
Тиводар М.П. 109
Тидір В. 23
Товтин О. 145
Токар М.Ю. 5, 74
Торохтін О.М. 161
Турак А. 162
Туренко Т.В. 86
Туряниця І.М. 51

У

Удварі І. 216, 222, 223

Ф

Федак М. 145
Федака Д. 119, 137, 139
Федака П. 3, 29, 186, 211
Федака С. 30, 41, 163
Фенич В.І. 74
Ференц Н. 136, 155
Фещенко В.М. 62
Филипчук З. 249
Філатова Н.К. 47

Х

Хланта І.В. 106, 117, 180
Ходанич Л.П. 250
Ходанич П.М. 81, 225
Худанич В.І. 31

Ц

Цибик М.І. 42

Ч

Часто П. 139

Чендей І. 107

Чечерський В.І. 237

Чіка В.Д. 189

Чопик-Микунда С. 177

Чорі Ю.С. 104, 110,
115, 164, 251

Чумак В.О. 252

Чупак О.М. 165

Чучка П. 227

Ш

Шабан Н. 83

Шапочка І.В. 80

Шапочка В.І. 80

Шарган Г.З. 186

Шеремет А.П. 68

Шкіря В.В. 166

Шкробинець Ю. 135

Шолтес П. 101

Я

Янцо М.Ю. 37

Янцо С.Ю. 37

Ярошевич О. 226

Яцура Е. 145

*** * ***

Angelovičová M. 51

Bartha G. 167

Becske J.L. 168

Blazsovszky G. 222

Botlik J. 228, 229

Bradács J. 222

Chumak V. 252

Hodinka A. 216

Hojdaš I. 111

Hojdašová J. 111

Horváth A. 135

Igyártó G. 33

József A. 135

Káprály M. 216

Király B.L. 169

Kmeť V. 51

Kruško Š. 232, 233

Kulja F. 14

Kushko N. 16

Lalič B. 84

Lukas M. 135

Magocsi P.-R. 16, 230,
231

Massanyi P. 51

Musil J. 255

Mušinka M. 253

Mária Terézia-féle 223

Nikolajčuk V.I. 51

Okhotnik V. 84

Olsavszky M. 222

P. Lator I. 116

Petrovtsij I. 135

Pop I. 230

Popovics B. 34

Rohach V.A. 170

Skrobinec J. 135

Sydor D. 113

Szalai B. 171

Šmigel' M. 233

Turianica I.M. 51

Udvari I. 216, 222, 223

Zatloukal J. 35

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ВИДАНЬ*

А

Августин Волошин 5, 30
Аукціон оригінальних ідей 187
Аура января 140

Б

Балла Павло: Живопис 88
Березове колесо 128
Бібліотека як складова інформаційної інфраструктури регіону 188
Бібліотеки Закарпаття 189
Бібліотечна орбіта інформаційного суспільства 85
Білі хорвати 15
Біля джерел 234
Боднар Юрій: Живопис 89

В

Велич подвигу 190
Вивчення творчості поетів Нью-Йоркської групи 240
Видання Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету (1961–2005 рр.) 178
Виклик сатанинській імперії зла 170
Виявлення і визначення західного кукурудзяного жука-діабротика та заходи захисту посівів кукурудзи 47
Вічний слід 41
Визначни про Русинів 215
Выкрутасы 141
«Від ескізу до вистави» 94
Вогонь, що не згасає 8
Все од Бога 115

Г

Габда В. 90
Гангур Василь: Живопис. Графіка 91
Глушук С. Каталог творів художника 92

Граматика русинського языка 113

Д

Данилово. Церква св.Миколая, 1779 р. 191
Два погляди 160
Декоративне мистецтво Закарпаття 93
День в терновому вінку 152
Дерево на вітрах 131
Державність Закарпаття в політико-правовій діяльності Т.Масарика 7
Дієтетика і гігієна кормів 51
Ділове Закарпаття 2004 217
Довганич Омелян 180
Довідник навчальних закладів Закарпатської області 70
Долі на злеті свого часу 19
Доле наша, хто ти? 139
Доля-лелітка 102/а
Дорогами війни і праці 22
Доступність та неперервність екологічної освіти – вимога часу 43
Дощі і стіни 150
Дубівчани в одязі слова 107

Е

Ексурсія по бібліотеці 195
Епископы Гавриил Блажовский, Мануил Ольшавский, Иоанн Брадач и их время 222

Є

Євреї на Закарпатті 16

Ж

Життя і наукові пошуки Федора Потушняка 109
Життя мого райдуга 95

З

З наказу роду 119

* Цифра після назви книги вказує на номер позиції

З чистого серця 157

Забавы 123

Закарпатська обласна наукова бібліотека 192

Закарпатське обласне товариство німців «Відродження» 14

Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді 45

Закарпатський художній інститут 193

Закарпатські села запрошують на відпочинок 82

Закарпаття: гендерна та правова освіта 62

Закарпаття – європейський регіон 194

Закарпаття на сторінках преси 180-183

Закарпаття: Хто є хто 218

Зачаровані Карпати 1

Збірник конкурсних завдань з математики. Ч. 2 80

Звитяжці священної війни 27

Зірки над Тисою 146

Знав я... 135

Знак дракона 225

Зоряна віхола 124

И

Історія церкви 174

І

Іван Семенович Орлай 12

Іван Сила і брати-розбійники 166

Із плеяди науковців Закарпаття 179

Із спостережень над українською поезією XIX–XX століть 105

Інформаційний бюлетень з основних питань діяльності обласної ради професійних спілок 56

Інформаційно-аналітичний огляд діяльності бібліотек області 196

Історія Закарпаття у творчій спадщині Василя Гренджі-Донського 246

Історія і політика Т. 4 9

Історія Подкарпатської Руси 26

К

Калейдоскоп юных лет 144

Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2006 рік 2

Календар «Просвіти» на 2005 рік 3

Календарь-альманах на 2005 год 219

Капосні несподіванки 153

Карпатська лісова науково-дослідна станція 44

Каталог газет, журналів, інформаційних видань передплачених бібліотеками м. Ужгорода на 2006 рік 197

Книга Закарпаття 184

Книга Скорботи України. Закарпатська область. Т. 3 13

Кодифікаційні акти в системі законодавства України 66

Коза читає буквар 156

Кольори любові 126

Конституційне право громадян на звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та їх службових осіб 237

Коритняни 36

Космогонія людства 99

Котигорошкові світанки 133

Крайниково. Церква св. арх. Михайла, 1669 р. 198

Краплини моєї душі, або Ніби вчора... 165

Культурологічні джерела № 2 205

Кузьмино 37

Л

Лікарські рослини Закарпаття у народній медицині 53

Лісів божественна краса 46

Любов веде до перемоги 118

М

Малий Березний – село у межиріччі Ужа та Ублянки 42

Мараморош-Сігетський процес в контексті історії Християнської Церкви 176
 Материне слово гріх забувати 239
 Матеріали III-ї міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених 54
 Матеріали до словника гуцульських говірок 112
 Методи хімічного аналізу 71
 Мистецтво Закарпаття. Кн. 1 96
 Між іншим 235
 Між Карпатами і Татрами 145
 Міжнародна спілка незалежних художників ім.А.Кашшая (КЕТ) 97
 Містечко Чинадієво 39
 Місця надій 148
 Мова й освіта на початку 21 століття 114
 Моє відкриття Швейцарії 251
 Мої перли 127
 Моя р-р-революція 55
 Мукачево 40
 Мукачево – місто над Латорицею 38
 Мукачевський Свято-Николаевський православний монастирь 175

Н

Навічно в пам'яті історії 241
 Навчання школярів складати й розв'язувати завдання з хімії 76
 Наземні хребетні України та їх охоронні категорії 236
 Народна культура словаків в Україні 20
 Народне житло українців Закарпаття XVIII-XX ст. 29
 Наукова бібліотека Ужгородського національного університету 86
 Наукова еліта Закарпаття 72
 Науковий вісник. № 2 206
 Науковий вісник Ужгородського університету

Сер.: Біологія. Вип. 16 207

Сер.: Економіка. Вип. 11 242

Сер.: Історія. Вип. 13 243

Сер.: Медицина Вип. 26 208

Сер.: Медицина Вип. 24 244

Сер.: Філологія. Вип. 11 209

Сер.: Філологія. Вип. 12 210

Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею. Вип. VII 211

Научный вестник. Число 2 212

Наша Отчужнина 17

Не ганьб ся, Русине! 224

Не можу забути 6

Невицький замок 10

Николай Бескид на благо Русинів 21

Нові сорти персика на Закарпатті 48

О

Олександрівка. Церква св.Матері Параскеви, 1753 р. 199

Олена Рудловчак 73

Осінь сюїта 134

Осінь Великих Небес, або Прирічанські характери 13

Основи держави і права у схемах і таблицях 60

Основи теорії держави та права у тестах, задачах, рівняннях, відмінностях та іграх 63

Останній акорд 147

Отча земля 238

Отче 161

Очищение организма промыванием всего пищеварительного канала 52

П

Переклади 149

Песик прізвище забув 154

Під покровительством музи Кліо 74

Під сум трембіт 23

Підліткові побачення: зроби свій вибір! 200

Подарунок від інвестора 120

Подкарпатська Русь за годы 1919–1936 25

Політичний розвиток незалежної України (1991–2004) в аспекті європейської ідентичності 58

Політичні партії України за рік до парламентських виборів 57
 Попелиці Українських Карпат 252
 Почти по Арчимбольдо 158
 Правове регулювання підприємницької діяльності в Чеській та Словацькій республіках 61
 Православний монастир Різдва Богородиці у селі Липча 172
 Православні монастирі Хустського району (XX століття) 173
 Прадідова яблунька 162
 Пригоди в зачарованому місті 220
 Пригоди пана Бульбасика та інші казкові твори 249
 Прийду на розмову 122
 Прізвища закарпатських українців 227
 Прогноз фітосанітарного стану агроценозів Закарпатської області та рекомендації щодо захисту рослин у 2005 році 49
 Проблеми правового статусу і реалізації повноважень місцевого самоврядування 65
 Прозрение 120
 Простори послідовностей 69
 Професійна музична культура Закарпаття 103

Р

Реальний і віртуальний світ Дмитра Кешелі 108
 Рецензії 110
 Розмови з однодумцями 253
 Розслідування і попередження вбивств 68
 Розширення Європейського Союзу 59
 Роль історичного Закарпаття у прийнятті християнства в Київській Русі 203
 Русинські жерела урбарської реформи Марії Терезії 223

С

Сарабанда дощу 143
 Світове Братство Карпатська Січ 31
 Сероухов Степан 100
 Синя ружа 130
 Сільський туризм Закарпаття 83
 Словник цивільного права 67
 Слово про книжку «Дорогою долі» 28
 Слов'янський світ у його минулому й сучасному 11
 Сміятися заборонено! 221
 Сокирниця. Церква св.Миколая, XVII ст. 201
 Соло невідправлених листів 132
 Сонячна крапелька 125
 Соціальний захист населення 202
 Співанковий підручник 75
 Стоматологічний poradник 247
 Сторінки історії Ужгородського національного університету 77
 Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Вип. 9 213
 Сучасні проблеми фізіології рослин і біотехнології 78

Т

Творчість видатних художників Закарпаття 98
 Три повісті і площа 159
 Трунок вересу 138

У

У гаю зеленім 171
 У затінку літа 136
 У чарах білого дощу 155
 Ужгородський національний університет на порозі III тисячоліття 79
 Україна–Польща 248
 Українська художня культура. Культура рідного краю 81
 Уперте ведмежатко 104
 Уроки після школи: культура мовлення 250

Ф

- Федака Павло 186
Фігли-мігли 164
Фізіологічні особливості сортів озимої
пшениці за різного водозабезпечення
та живлення 50
Фоточутливість 121
Фуршет 142

Х

- Хроніка культурного життя Закарпатсь-
кої області 204
Хустська школа мистецтв 102

Ц

- Церкви і майстри села Теребля 177
Цехи і цехове ремесло Закарпаття 24

Ч

- Чарівний світ заплавної Тиси 226
Чарунка 245
Час гурше, ги вода... 216
Чеська мова для українців 111
Чопській митниці – 60! 64
Чуття вогненне молоде 117

Ш

- Шляхами пошуків і знахідок 106
Шолтес Петро: Живопис 101

Я

- «Я русин был, есмь и буду...» 18
Яблуко від Єви 163
Як жила, боролась і вмирала «Закарпат-
ська правда» 87
Янголи долі 151

* * *

- A máramarosi koronavárosok 33
A Mária Terézia-féle úrbérrendezés ruszin
nyelvű forrásai 223
Az árvíznél is rettenetesebb az idő... 216
Barlangok mélyén 168

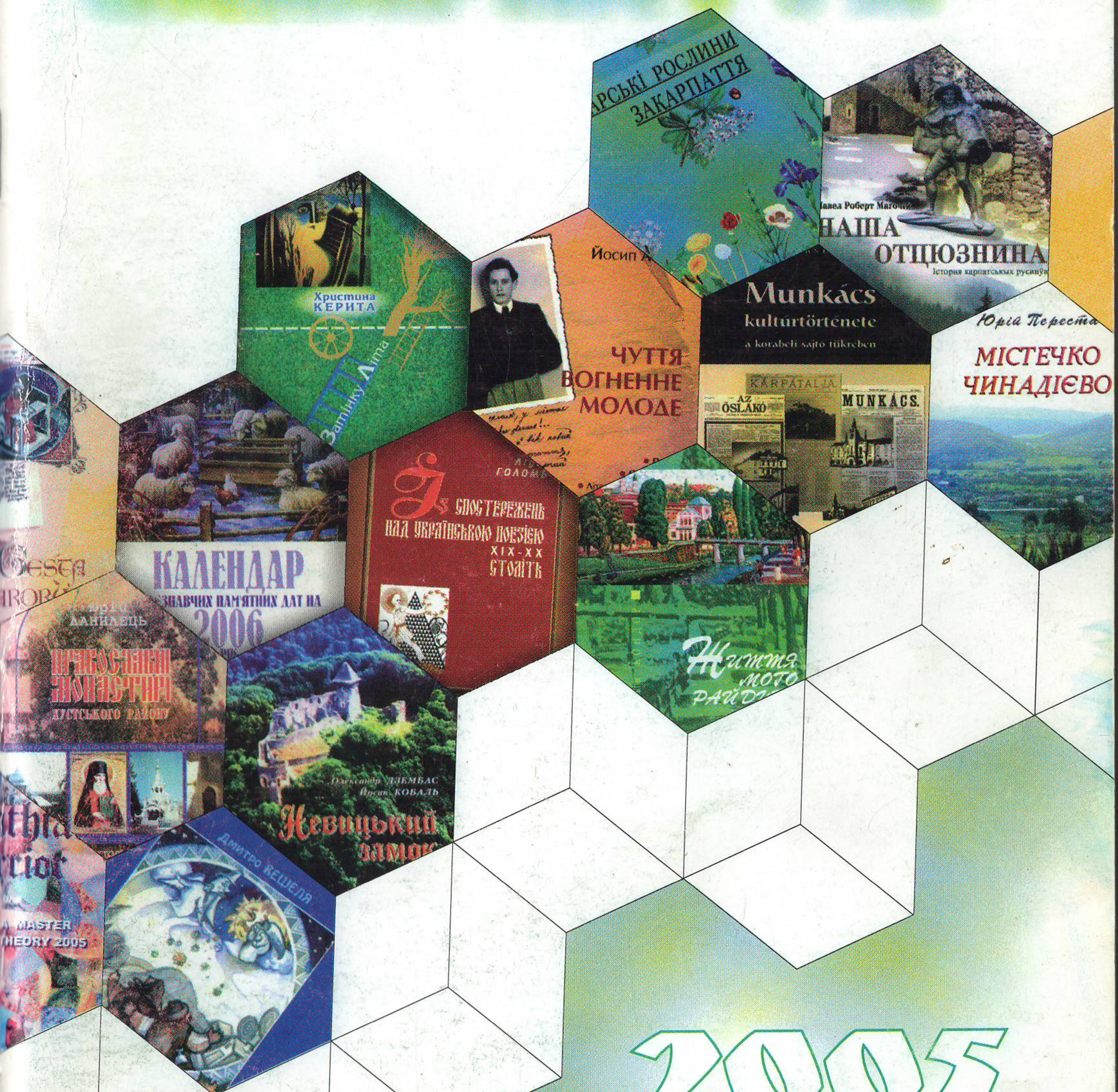
- Blazsovszky Gábor, Olsavszky Mihály
Manuel, Bradács János püspökök és
koruk 222
Blattläuse der Ukrainischen Karpaten 252
Carpathian warrior 84
Challenge of the Satanic Evil Empire 170
Čeština pro ukrajince 111
Dietetika a hygiena krmív 51
Encyclopedia of rusyn history and culture 230
Encyklopedický slovník presídlenia 232
Enlargement of the European Union 59
Gebietsgesellschaft der deutschen von
Zakarpattja «Wiedergeburt» 14
Gesta Hungarorum 32
Grammar of the Rusyn language 113
Jews in Transcarpathia 16
Kékben, feketében 167
«Kimegy a lelke, marad a test» 116
Közigazgatás és nemzetiségi politika
Kárpátalján I. 228
Közigazgatás és nemzetiségi politika
Kárpátalján II. 229
Ľudová kultúra slovakov na Ukrajine 20
Megálmodott szivárványok 169
Magic Carpatians 1
Munkács kultúrtörténete a korabeli sajtó
tükrében. 1. kötet 34
Naš kultúrno-historický kalendár 2005 4
Nyelv és oktatás a 21. század elején 114
Opcia 233
Our People 231
Perpetuum vestigium 41
Podkarpatská Rus 35
Rozhovory z rovnako zmýšľajúcimi 253
Studia Slovakistica. 5 214
Studia slovakistika. 4. 254
Technická práce v zemi Podkarpatoruské.
1919–1933 255
The Tisza floodplain 226
Transcarpathia – European Region 194
Tudtam én... 135
Welkome to Transcarpathian villages 82
Zöld erdőben jártam... 171

З М І С Т

Регіональна книга – справа державна і... тендітна. <i>В. Падяк</i>	3
ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ	7
ІСТОРІЯ ОБЛАСТІ. ЕТНОГРАФІЯ	8
ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ КРАЮ.....	16
ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ	18
НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА	19
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЧНІ УСТАНОВИ	21
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ	21
МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ОБЛАСТІ.....	23
ДЕРЖАВА І ПРАВО	23
НАУКА, ОСВІТА В ОБЛАСТІ	26
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ТУРИЗМ	30
КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ	31
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА.....	31
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	31
РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА В КРАЇ	32
ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО.....	32
МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ.....	35
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР	36
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ.....	36
МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ.....	38
ФОЛЬКЛОР.....	39
ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА.....	39
РЕЛІГІЯ. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ	53
БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ	54
ДОДАТКИ	
БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВИДАННЯ	57
ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ	59
ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ	60
ВИДАННЯ 2004 РОКУ, ЩО НАДІЙШЛИ ДО БІБЛІОТЕКИ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМ	65
До фондів бібліотеки надійшли CD-диски.....	67
ПРИЛОГА	
ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТТІ:	
2. Спроба заснування у Мукачеві друкарні для греко-католиків у середині XVIII століття. <i>В.Падяк</i>	69
Іменний покажчик	82
Алфавітний покажчик назв видань	86

K91
K53

КНИГА ЗАКАРПАТТЯ

2005